

EPSOG

KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS **FINANSINĖS ATASKAITOS**,
KONSOLIDUOTAS **METINIS PRANEŠIMAS** IR
NEPRIKLAUSOMO **AUDITORIAUS IŠVADA**
UŽ **2022** METUS

Turinys

	PUSLAPIAI
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3
KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS:	
KONSOLIDUOTA IR BENDROVĖS FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	10
KONSOLIDUOTA IR BENDROVĖS BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	11
KONSOLIDUOTA IR BENDROVĖS NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITOS	12
KONSOLIDUOTA IR BENDROVĖS PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	13
KONSOLIDUOTŲ IR BENDROVĖS FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS	14
KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS	68
PRIEDAI:	
INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ LAIKYMĄSI	185
PRANEŠIMAS APIE AB NASDAQ VILNIUS LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ	188

Finansinės ataskaitos patvirtintos 2023 m. kovo 20 d.

Mindaugas Keizeris
Bendrovės vadovas

Darius Kašauskas
Grupės finansų ir veiklos planavimo
vadovas

Žydrūnas Augutis
Vyriausiasis finansininkas

Nepriklausomo auditoriaus išvada

UAB „EPSO-G“ akcininkui

Išvada dėl atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, atskirosios ir konsoliduotosios finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą UAB „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė) ir jos patronuojamųjų įmonių (toliau visos kartu – Grupė) 2022 m. gruodžio 31 d. atskirosios bei konsoliduotosios finansinės būklės ir tuomet pasibaigusiu metų Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių veiklos rezultatų bei atskirųjų ir konsoliduotųjų pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka 2023 m. kovo 20 d. papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Grupės konsoliduotąsias ir Bendrovės atskirąsias finansines ataskaitas sudaro:

- 2022 m. gruodžio 31 d. konsoliduota ir Bendrovės finansinės būklės ataskaita;
- tuomet pasibaigusiu metų konsoliduota ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusiu metų konsoliduota ir Bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos;
- tuomet pasibaigusiu metų konsoliduota ir Bendrovės pinigų srautų ataskaita; ir
- konsoliduotų ir Bendrovės finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės ir Grupės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos parengtu Tarptautiniu buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Bendrovei ir Grupei, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugos, kurias laikotarpiu nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. suteikėme Bendrovei ir Grupei, atskleistos atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 38 pastaboje.

UAB „PricewaterhouseCoopers“, J. Jasinskio g. 16B, LT-03163 Vilnius, Lietuva
+370 (5) 239 2300, lt_vilnius@pwc.com, www.pwc.lt

Mūsų audito metodika

Apžvalga

- Bendras reikšmingumo lygis Grupei ir Bendrovei atitinkamai yra 4 000 tūkst. Eur ir 1 970 tūkst. Eur
- Atlikome pilnos apimties Bendrovės auditą. Grupės mastu patikrinome konsolidavimo procesą, atlikome pilnos apimties 3 reikšmingų komponentų auditą ir audito procedūras atrinktiems kitų komponentų grupės mastu reikšmingiems finansinių ataskaitų straipsniams, kad galėtume parengti išvadą apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas kaip visumą. Mūsų auditas apėmė 96% Grupės turto ir 99 % pajamų.
- Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo atskirose ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose (toliau – finansinės ataskaitos) rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Bendrovės ir Grupės reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Bendrovei	1 970 tūkst. Eur
Bendras reikšmingumo lygis Grupei	4 000 tūkst. Eur
Kaip mes jį nustatėme	Bendrasis reikšmingumo lygis Bendrovei nustatytas kaip 1% nuo jos grynojo turto. Bendrasis reikšmingumo lygis Grupei nustatytas kaip 1% nuo paskutinių trijų metų pajamų vidurkio.

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas

Kaip kriterijų Bendrovės reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome grynąjį turta, nes šis rodiklis, mūsų vertinimu, tinkamiausias kontroliuojančiai Bendrovei, neturinčiai pajamų iš trečiųjų šalių.

Kaip kriterijų Grupės reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome pajamas, nes tai yra rodiklis, kuriuo remiasi priežiūros institucijos, išorės kreditoriai ir kitos suinteresuotosios šalys. Grupės veiklos rezultatai priklauso nuo patvirtintų reguliuojamos veiklos tarifų, todėl Grupės pelnas prieš apmokestinimą kasmet itin svyruoja, o jos pajamos yra stabilesnis ir į augimą orientuotas rodiklis, kurį galima palyginti su kitais rinkos dalyviais. Kadangi 2022 metais pajamos reikšmingai didėjo dėl energijos kainų augimo, reikšmingumo lygiams apskaičiuoti kaip rodiklį pasirinkome paskutinių trijų metų pajamų vidurkį.

Pasirinkome 1% nuo grynojo turto bendrąjį reikšmingumo lygį Bendrovei ir 1% nuo vidutinių metinių pajamų bendrąjį reikšmingumo lygį Grupei, kurie yra priimtinos kiekybinio vertinimo reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su Audito komitetu kad informuosime jį apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 200 tūkst. Eur sumą Grupei ir viršijančius 190 tūkst. Eur Bendrovei, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė (žr. 2.4 ir 6 pastabas)

Po pirminio pripažinimo Grupė taiko perkainojimo metodą ilgalaikio materialiojo turto (toliau – IMT) pripažinimui. Grupės IMT balansinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 655 721 tūkst. Eur ir atitiko jo tikrąją vertę perkainojimo dieną, atėmus vélesnį sukauptą nusidévėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Vadovybė įvertino, ar IMT balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo tos, kuri būtų nustatyta taikant tikrąją vertę ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Grupė taikė pajamų metodą, paremtą diskontuotų pinigų srautų skaičiavimais, ir padarė išvadą, kad IMT

Mes supratome ir įvertinome vadovybės politikas, procesus ir kontrolės procedūras, kuriuos vadovybė taikė nustatydamą IMT tikrąją vertę.

Mes išanalizavome vadovybės taikomą vertinimo metodologiją ir jos įvertintus tarifų nustatymą reglamentuojančių 2022 teisės aktų pasikeitimus.

Mes gavome pinigų srautų modelius, kuriuos vadovybė taiko turto vertei nustatyti. Mes patikrinome modelius ir įvertinome, ar matematiniai skaičiavimai juose yra tikslūs ir ar rezultatai yra tiksliai palyginami su turto balansinėmis vertėmis. Mes išanalizavome vadovybės taikytas prielaidas, kurios turi reikšmingos įtakos vertinimo rezultatams: reguliuojamo turto grąžos normą ir diskonto normą, tikėtinas investicijas į ilgalaikį materialųjį

balansinė vertė pagrįstai atitinka jo tikrąją vertę, todėl 2022 m. gruodžio 31 d. nebuvo pripažinta jokių vertinimo koregavimų.

Pagrindinį dėmesį šiai sričiai skyrėme dėl IMT likučio reikšmingumo Grupės finansinės būklės ataskaitoje ir dėl to, kad vadovybės atliekamas IMT vertinimas yra sritis, kuri apima reikšmingus vadovybės sprendimus.

turtą, papildomą kainos dedamąją investicijų finansavimui ir reguliuojamo turto vertes. Jas atitinkamai sutikrinome su Grupės vidaus biudžetais ir investicijų planais arba rinkos informacija.

Mes pasitelkėme savo vidaus vertinimo specialistus, kurie padėjo mums įvertinti diskonto normą bei atlikti bendrą modelio metodologijos vertinimą.

Mes taip pat įvertinome pinigų srautų modelio jautrumą grąžos normos ir diskonto normos pokyčiams, papildomos kainos dedamosios investicijų finansavimui ir galimos perkrovų lėšų įtakos tarifui pokyčiams.

Mes apsvaistėme, ar bendras įvertinimas yra pagrįstas ir ar vadovybės sprendimas, kad vertinimo koregavimų atlikti nereikia, yra tinkamas atsižvelgiant į aplinkybes.

Mes įvertinome 2.4 ir 6 pastabose atskleistos informacijos pakankamumą.

Kaip pritaikėme Grupės audito apimtį

Audito apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Grupės struktūrą, apskaitos procesus ir kontroles, taip pat į verslo sektorių, kuriame Grupė vykdo savo veiklą.

Grupę sudaro 6 patrunuojamosios įmonės, kurios veikia Lietuvoje (1 pastaba). Grupės audito tikslu, remdamiesi rizikos ir reikšmingumo vertinimu mes nustatėme, kad pilnos apimties auditas reikalingas šioms Grupės įmonėms (papildomai prie Bendrovės audito):

- AB „LITGRID“
- AB „Amber Grid“
- UAB „TETAS“

Šių įmonių auditą atliko PwC Lietuva ir jis apėmė 99% Grupės pajamų ir 78% Grupės turto. Papildomai, Grupės audito komanda atliko pasirinktas audito procedūras reikšmingiems kitiems straipsniams: UAB „GET Baltic“ turto ir įsipareigojimų straipsniams, sudarantiems 204 mln. Eur ir 203 mln. Eur atitinkamai, ir pateiktiems kaip perleidžiama grupė, ir audito procedūras UAB „Baltpool“ su VIAP lėšomis susijusioms kitoms gautinoms sumoms ir kitam finansiniam turtui; taip pat mes įvertinome kitas svarbias sritis, galinčias turėti įtakos konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima konsoliduotąjį metinį pranešimą įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą, atlygio ataskaitą ir socialinės atsakomybės (darnumo) ataskaitą (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas).

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant konsoliduotąjį metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškreipimų.

Konsoliduotojo metinio pranešimo atžvilgiu, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir atlygio ataskaitą, mes įvertinome, ar konsoliduotajame metiniame pranešime, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir atlygio ataskaitą, pateikta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, konsoliduotajame metiniame pranešime pateikta informacija, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir atlygio ataskaitą, atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- konsoliduotasis metinis pranešimas, įskaitant bendrovių valdymo ataskaitą ir atlygio ataskaitą, yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Grupė pateikė socialinės atsakomybės (darnumo) ataskaitą, kuri yra sudėtinė konsoliduotojo metinio pranešimo dalis.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę ir Grupę bei jų aplinką, nustatėme reikšmingų iškreipimų konsoliduotajame metiniame pranešime, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios pateikia tikrą ir teisingą vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškreipimų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir Grupę ar nutraukti jų veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškreiptos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškreipimą, jei toks yra. Iškreipimai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškreipimo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus,

kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;

- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją;
- surenkame pakankamą ir tinkamą audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar jų vykdomą veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą Grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą audito nuomonę.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie veiksmus, kurių ėmėmės siekdami pašalinti grėsmes, ir taikytas apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Bendrovės ir Grupės auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2015 m. balandžio 30 d. ir visas nenutrūkstamas 2015-2017 m. užduoties vykdymo laikotarpis sudarė 3 metus. Po dvejų metų pertraukos 2020 m. rugsėjo 18 d. buvome vėl paskirti 2020-2021 m. auditoriais ir paskyrimas pratęstas 2022 metams 2022 m. liepos 8 d., taigi visas užduoties vykdymo laikotarpis apima 6 metus.

Audito, kurį atlikus išleista ši nepriklausomo auditoriaus išvada, pagrindinė užduoties partnerė yra Rasa Radzevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Rasa Radzevičienė
Partnerė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika
2023 m. kovo 20 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada

	Pasta bos	GRUPĖ		BENDROVĖ	
		2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Ilgalaikis turtas					
Nematerialusis turtas	5	8 422	9 754	57	66
Materialusis turtas	6	655 721	603 103	3	7
Naudojimo teise valdomas turtas	7	11 329	11 127	235	213
Investicijos į dukterines įmones	8	-	-	324 120	323 566
Investicijos į asocijuotas įmones	10	13 960	-	13 830	-
Atidėto pelno mokesčio turtas	27	17 037	27 018	30	479
Suteiktos ilgalaikės paskolos				2 700	
Po vienerių metų gautinos sumos		10	4	-	-
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas		-	781	-	-
Ilgalaikio turto iš viso		706 479	651 787	340 975	324 331
Trumpalaikis turtas					
Atsargos	11	16 211	18 997	5	6
Išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas	12	9 916	3 712	40	204
Prekybos gautinos sumos	13	86 179	74 674	197	114
Kitos gautinos sumos	14	71 664	106 767	21 059	11 339
Avansu sumokėtas pelno mokestis	27	28 741	-	-	-
Kitas finansinis turtas	15	54 664	65 385	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	16	248 096	41 284	244 310	36 868
Trumpalaikio turto iš viso		515 471	310 819	265 611	48 531
Perleidžiamos grupės turtas, klasifikuojamas kaip skirtas parduoti	9	203 778			
TURTO IŠ VISO		1 425 728	962 606	606 586	372 862
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavas kapitalas					
Įstatinis kapitalas	17	189 631	22 483	189 631	22 483
Perkainojimo rezervas	18	277	310	-	-
Privalomasis rezervas	19	16 621	16 600	2 248	2 248
Kiti rezervai	19	41 128	59 546	50	50
Nepaskirstytasis pelnas		(30 629)	160 775	5 514	168 002
Nuosavas kapitalas, tenkantis patronuojančios įmonės akcininkams		217 028	259 714	197 443	192 783
Nekontroliuojanti dalis		10 746	11 884	-	-
Nuosavo kapitalo iš viso		227 774	271 598	197 443	192 783
Įsipareigojimai					
Ilgalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikės paskolos ir išleistos obligacijos	22	182 586	142 843	74 805	-
Nuomos įsipareigojimai	23	9 640	9 028	142	136
Perkrovų valdymo lėšos	24	64 095	88 267	-	-
Atidėjiniai	25	2 956	1 877	-	-
Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	26	35 663	3 584	-	-
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		294 940	245 599	74 947	136
Trumpalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	22	24 038	24 399	-	-
Trumpalaikės paskolos	22	1 550	-	332 888	94 652
Kitų finansinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis		-	84 128	-	84 128
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	23	1 721	1 395	94	83
Prekybos skolos	28	117 362	75 433	222	284
Gauti išankstiniai apmokėjimai	29	52 359	57 867	-	-
Pelno mokesčio įsipareigojimas	27	-	2 265	-	-
Perkrovų valdymo lėšų einamųjų metų dalis	24	287 400	20 820	-	-
Atidėjiniai	25	1 901	3 795	-	-
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	30	214 086	175 307	992	796
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		700 417	445 409	334 196	179 943
Perleidžiamos grupės įsipareigojimai, klasifikuojami kaip skirti parduoti	9	202 597			
Įsipareigojimų iš viso		1 197 954	691 008	409 143	180 079
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		1 425 728	962 606	606 586	372 862

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

	Pastabos	GRUPĖ		BENDROVĖ	
		2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.
Pajamos	31	587 757	358 638	725	493
Kitos pajamos	32	2 167	3 965	-	-
Dividendų pajamos	33	43	307	14 479	16 129
Pajamų, kitų pajamų iš viso		589 967	362 910	15 204	16 622
Veiklos sąnaudos					
Balansavimo ir reguliavimo elektros energijos pirkimo sąnaudos		(203 588)	(91 007)	-	-
Elektros energijos sisteminių paslaugų sąnaudos		(111 633)	(61 860)	-	-
Elektros energijos technologinių reikmių sąnaudos		(99 576)	(40 165)	-	-
Elektros energijos kitų paslaugų sąnaudos		(5 309)	(1 428)	-	-
Gamtinių dujų sistemos balansavimo sąnaudos		(26 827)	(8 914)	-	-
Gamtinių dujų technologinių reikmių sąnaudos		(13 007)	(2 354)	-	-
Subrangos paslaugų ir medžiagų pirkimo sąnaudos		(59 101)	(15 528)	-	-
Nusidėvėjimas ir amortizacija	5,6,7	(35 056)	(34 765)	(110)	(103)
Darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos		(45 072)	(35 423)	(3 590)	(2 408)
Remontų ir priežiūros sąnaudos		(8 394)	(6 469)	-	-
Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai		(7 897)	(6 559)	(31)	-
Telekomunikacijų ir IT sistemų sąnaudos		(4 695)	(3 966)	(149)	(75)
Transporto sąnaudos		(5 614)	(3 021)	(41)	(31)
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymo sąnaudos		(211)	(154)	-	-
Kito turto nurašymo (atstatymo) sąnaudos		(49)	45	-	-
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo sąnaudos		-	(17)	-	-
Atsargų nurašymai, gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai, investicijų vertės sumažėjimas		(112)	(255)	-	-
Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimas		-	-	(3 447)	-
Kitos sąnaudos		(10 484)	(6 270)	(1 090)	(673)
Veiklos sąnaudų iš viso		(636 625)	(318 110)	(8 458)	(3 290)
Veiklos pelnas (nuostoliai)		(46 658)	44 800	6 746	13 332
Finansinė veikla					
Palūkanų pajamos		213	44	430	170
Palūkanų sąnaudos		(3 232)	(1 748)	(1 662)	(613)
Finansinė veiklos sąnaudos grynąja verte		(3 019)	(1 704)	(1 232)	(443)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		(49 677)	43 096	5 514	12 889
Pelno mokestis					
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	27	16 653	(9 814)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	27	(9 491)	6 536	(9)	445
Pelno mokesčio iš viso		7 162	(3 278)	(9)	445
Grynasis pelnas (nuostoliai)		(42 515)	39 818	5 505	13 334
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perkeltos į pelną (nuostolius) ateityje					
Nuostolis dėl ilgalaikio finansinio turto perkainojimo		-	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka		-	-	-	-
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perkeltos į pelną (nuostolius) ateityje, iš viso		-	-	-	-
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos), iš viso		(42 515)	39 818	5 505	13 334
Grynasis pelnas (nuostoliai) priskirtini:					
Patronuojančios įmonės akcininkams		(41 841)	38 326	5 505	13 334
Nekontroliuojančiais daliais		(674)	1 492	-	-
Grynasis pelnas (nuostoliai) priskirtini, iš viso		(42 515)	39 818	5 505	13 334
Bendrosios pajamos (sąnaudos) priskirtinos:					
Patronuojančios įmonės akcininkams		(41 841)	38 326	5 505	13 334
Nekontroliuojančiais daliais		(674)	1 492	-	-
Bendrosios pajamos (sąnaudos) priskirtinos, iš viso		(42 515)	39 818	5 505	13 334

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

GRUPĖ	Pastabos	Įstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Tarpinė suma	Nekontroliuojanti dalis	Iš viso
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.		22 483	406	16 522	22 616	160 232	222 259	10 805	233 064
Bendrosios pajamos									
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	-	38 326	38 326	1 492	39 818
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso		-	-	-	-	38 326	38 326	1 492	39 818
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos	18	-	(96)	-	-	96	-	-	-
Pervesta į rezervus		-	-	78	36 930	(37 008)	-	-	-
Dividendai	19,33	-	-	-	-	(777)	(777)	(413)	(1 190)
Kiti nuosavybės pokyčiai						(94)	(94)	-	(94)
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		22 483	310	16 600	59 546	160 775	259 714	11 884	271 598
Likutis 2022 m. sausio 1 d.		22 483	310	16 600	59 546	160 775	259 714	11 884	271 598
Bendrosios pajamos									
Grynasis pelnas (nuostoliai) už metus						(41 841)	(41 841)	(674)	(42 515)
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso						(41 841)	(41 841)	(674)	(42 515)
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos	18		(33)			33	-	-	-
Pervesta į rezervus				21	(18 418)	18 397	-	-	-
Dividendai	19,33					(845)	(845)	(464)	(1 309)
Įstatinio kapitalo didinimas	17	167 148				(167 148)			
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		189 631	277	16 621	41 128	(30 629)	217 028	10 746	227 774
BENDROVĖ		Įstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso			
Likutis 2021 m. sausio 1 d.		22 483	2 248	50	155 446	180 227			
Ataskaitinio laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos)		-	-	-	13 334	13 334			
Dividendai	19,33	-	-	-	(777)	(777)			
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		22 483	2 248	50	168 002	192 783			
Likutis 2022 m. sausio 1 d.		22 483	2 248	50	168 002	192 783			
Ataskaitinio laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos)		-	-	-	5 505	5 505			
Dividendai		-	-	-	(845)	(845)			
Įstatinio kapitalo didinimas	17	167 148			(167 148)	-			
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		189 631	2 248	50	5 514	197 443			

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

	Pasta- bos	GRUPĖ		BENDROVĖ	
		2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai					
Grynasis pelnas (nuostoliai)		(42 515)	39 818	5 505	13 334
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:					
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	5,6,7	35 056	34 765	110	103
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas/vertės sumažėjimas	6	112	17	-	-
Gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai (nuostolių atstatymas)			(79)	-	-
Pelno mokesčio sąnaudos	27	(7 162)	3 278	9	(445)
Dotacijos pripažintos kaip pajamų korekcija		(224)	(144)		
Investicijų, finansinio turto vertės sumažėjimas		-	213	3 447	-
Nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo/nurašymo		260	154	-	-
<i>Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas:</i>					
Palūkanų pajamos		(213)	(44)	(430)	(170)
Palūkanų sąnaudos		3 232	1 748	1 662	613
Dividendų pajamos		(43)	(307)	(14 479)	(16 129)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:					
Pirkėjų įsiskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas		21 554	(35 973)	(83)	(64)
Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(24 743)	(29 526)	177	(211)
Atsargų, išankstinių apmokėjimų ir kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		2 847	(15 137)	165	(78)
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)		39 554	36 557	(62)	241
Kitų mokėtinų sumų, gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		168 107	166 370	198	104
Kito finansinio turto pasikeitimas		(178 274)	(24 637)	-	-
(Sumokėtas) gautas pelno mokeskis		(14 789)	(12 669)	440	380
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		2 759	164 404	(3 341)	(2 322)
Investicinės veiklos pinigų srautai					
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)		(113 229)	(114 633)	(13)	(65)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		99	251	-	-
Dukterinių, asocijuotų ir bendrų įmonių (įsigijimas)		(13 180)	-	(17 831)	(2 375)
Suteiktos paskolos		-	-	(15 080)	-
Susigrąžintos paskolos		-	-	2 484	16 535
Gautos dotacijos	20	107 795	57 548	-	-
Gautos perkrovų valdymo lėšų įplaukos	13,24	272 502	44 505	-	-
Gautos palūkanos		190	28	430	170
Gauti dividendai		43	307	14 479	16 129
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		254 220	(11 994)	(15 531)	30 394
Finansinės veiklos pinigų srautai					
Obligacijų išleidimas		74 804	-	74 804	-
Gautos paskolos		-	-	242 884	94 017
Sugrąžintos paskolos	22	(35 423)	(26 959)	(5 973)	(2 560)
Nuomos mokėjimai	23	(1 614)	(1 694)	(91)	(90)
Sąskaitų likučio perviršis (overdraftas)/trumpalaikės paskolos		-	(20 019)	-	(20 019)
Sumokėtos palūkanos		(1 687)	(1 939)	(337)	(656)
Išmokėti dividendai		(1 302)	(1 147)	(845)	(777)
Kitų finansinių įsipareigojimų apmokėjimas		(84 128)	(64 481)	(84 128)	(64 481)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(49 350)	(116 239)	226 314	5 434
Pinigai ir pinigų ekvivalentai įtraukti į perleidžiamą grupę	9	(817)	-	-	-
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		206 812	36 171	207 442	33 506
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	16	41 284	5 113	36 868	3 362
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	16	248 096	41 284	244 310	36 868

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

1. Bendroji informacija

UAB „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje įregistruota uždaroji akcinė bendrovė. Buveinės adresas – Gedimino pr. 20, LT- 01103, Vilnius, Lietuva. Bendrovė yra ribotos civilinės atsakomybės pelno siekiantis ūkio subjektas, 2012 m. liepos 25 d. įregistruotas Juridinių asmenų registre, įmonės kodas 302826889.

UAB „EPSO-G“ yra patrunuojanti bendrovė, atsakinga už grupės įmonių veiklą užtikrinant nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdiniais bei užtikrinant šių perdavimo sistemų valdymą, priežiūrą ir plėtrą; taip pat prekybos organizavimą gamtinių dujų ir biokuro biržose; bei įrengimą ir valdymą elektros energijos kaupiklių, veikiančių kaip pirminis rezervas ir užtikrinančių patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Bendrovę paskyrė vykdytoju ypatingos valstybinės svarbos projekte - fizinio barjero įrengimo pasienyje su Baltarusija (toliau – Projektas). Bendrovė, atlikdama vykdytojo funkcijas, patiria projekto administravimo išlaidas, kurias kompensuoja projekto užsakovas – Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Bendrovės ir Grupės iki 2022 m. gruodžio 31 d. atliktų darbų ir suteiktų paslaugų (patirtų išlaidų) apimties nurodytos 34-oje pastaboje.

UAB „EPSO-G“ teikia valdymo paslaugas dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms. Teikiamos valdymo paslaugos yra orientuotos į UAB „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos efektyvumo didinimą, išteklių panaudojimo optimizavimą ir vieningų veiklos standartų diegimą. Šios paslaugos teikiamos pagal viešojo pirkimo būdu sudarytas sutartis.

2022 m. balandžio 27 d. visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu iš Bendrovės nepaskirstytojo pelno buvo padidintas įstatinis kapitalas iki 189 631 000 Eur, išleidžiant naujas 576 373 467 paprastąsias vadinamas akcijas, kurių kiekvienos nominali vertė sudarė 0,29 Eur. 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 653 900 000 paprastųjų vardinių akcijų po 0,29 Eur nominalios vertės. Visos akcijos, įskaitant naujai išleistąsias priklausė Bendrovės vieninteliam akcininkui - Lietuvos Respublikai, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos.

2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 22 482 695 Eur, padalintas į 0,29 Eur nominaliosios vertės paprastąsias vadinamas akcijas. 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. visos Bendrovės akcijos buvo pilnai apmokėtos.

Bendrovės akcininkas	2022 m. gruodžio 31 d.		2021 m. gruodžio 31 d.	
	Akcinis kapitalas (eurais)	Proc.	Akcinis kapitalas (eurais)	Proc.
Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos	189 631 000	100	22 482 695	100

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2023 m. kovo 20 d. Bendrovės akcininkas turi įstatyminę teisę nepatvirtinti šių finansinių ataskaitų ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naujas finansines ataskaitas.

2022 m. gruodžio 31 d. UAB „EPSO-G“ grupėje dirbo 1 271 darbuotojas (2021 m. gruodžio 31 d. – 1 278 darbuotojas), Bendrovėje – 60 darbuotojų (2021 m. gruodžio 31 d. – 74 darbuotojai).

UAB „EPSO-G“ grupę (toliau – Grupė) sudaro Bendrovė, žemiau nurodytos tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės įmonės, asocijuotosios ir bendrai valdomos įmonės:

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Nuosavybės dalis, (proc.)		Pagrindinė veikla
		2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	
DUKTERINĖS ĮMONĖS				
„Litgrid“ AB	Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, Vilnius, Lietuva	97,5	97,5	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius
AB „Amber Grid“	Laisvės pr. 10, Vilnius, Lietuva	96,6	96,6	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius
BALTPPOOL UAB	Žalgirio g. 90, Vilnius, Lietuva	67,0	67,0	Prekybos energijos išteklių (biokuro produktais) biržoje operatorius, VIAP lėšų administratorius
UAB „TETAS“	Senamiesčio g. 102B, Panevėžys, Lietuva	100	100	Transformatorinių pastočių, skirstymo punktų, elektros linijų projektavimo, statybos, rekonstrukcijos ir techninės priežiūros paslaugos

UAB GET Baltic (valdoma per AB „Amber Grid“)	Geležinio Vilko g. 18A, Vilnius, Lietuva	96,6	96,6	Prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimas
Energy cells, UAB	Ozo g. 12A-1, Vilnius	100	100	Elektros energijos kaupimo įrenginių diegimas ir valdymas
ASOCIJUOTOS ĮMONĖS				
TSO Holding AS	Lilleakerveien 2A, 0283 Oslo, Norway	39,6	-	Valdymo bendrovė, valdanti mažumos dalį elektros biržos operatoriaus ir rinkų susiejimo operatoriaus nuosavybėse
BENDRAI VALDOMOS ĮMONĖS				
Baltic RCC OÜ	Kadaka tee 42 12915 Tallinn Eesti	33,33	-	Elektros energetinės sistemos saugumo ir patikimumo paslaugų tiekimas bei koordinavimas tarp Baltijos regiono perdavimo tinklo operatorių

Bendrovė 2022 m. lapkričio 30 d. iš dukterinės bendrovės „Litgrid“ įsigijo Norvegijos įmonės TSO Holding AS 39,6 proc. akcijų paketą už 13,8 mln. Eur. „Litgrid“ 2022 m. spalio 31 d. iš Danijos ir Suomijos energijos perdavimo operatorių „Energinet“ ir „Fingrid“ įsigijo TSO Holding AS papildomą 37,6 proc. akcijų paketą (iki šiol „Litgrid“ valdė 2 proc. TSO Holding akcijų). TSO Holding AS yra Norvegijoje įsikūrusios bendrovės „Nord Pool Holding“ akcininkas, valdantis 34 proc. „Nord Pool Holding“ akcijų. „Nord Pool Holding“ AS 100 proc. valdo elektros energijos biržą „Nord Pool“ ir 100% rinkų susiejimo biržą „Nord Pool European Coupling Operator“ AS.

Grupės netiesiogiai valdoma dukterinė bendrovė dėl Grupės vykdomos strateginio partnerio atrankos, kuriam bus leista įsigyti 66 proc. „GET Baltic“ akcijų 2022 m. rugsėjo 30 d. buvo pripažinta ir 2022 m. gruodžio 31 d. pateikiama kaip perleidžiama grupė.

Vadovaujantis 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos Lietuvos „Litgrid“, Estijos „Elering“ ir Latvijos AST, elektros perdavimo sistemos operatoriai, 2022 m. gegužės 3 d. įsteigė Baltijos regioninį koordinavimo centrą Baltic RCC OÜ, kuris atsakingas už elektros energetinės sistemos saugumo ir patikimumo paslaugų tiekimą bei koordinavimą tarp Baltijos regiono perdavimo tinklo operatorių.

Investicijos į dukterines įmones detaliau aprašytos 8 pastaboje, į asocijuotas bendroves - 10 pastaboje.

Įvykių Ukrainoje įtaka pagrindiniams apskaitiniams vertinimams ir prielaidoms

Grupė dėl 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijos pradėtų karinių veiksmų Ukrainoje taiko visas Lietuvos ir užsienio institucijų inicijuotas ir paskelbtas sankcijas ir verslo ribojimus, imasi veiksmų, vienaip ar kitaip susijusių su Rusijos ir Baltarusijos juridinių ar fizinių asmenų veikla, jos akcininkais, valdymo organų nariais ir atskleidžia informaciją, turinčią reikšmingos įtakos Grupės veiklai, investuotojams teisės aktų nustatyta tvarka.

Įvykių Ukrainoje įtaka Grupės 2022 m. finansiniams rezultatams pasireiškė tuo, kad dėl išaugusių rinkoje energijos išteklių kainų ženkliai padidėjo Grupės patiriamos elektros energijos technologinių nuostolių sąnaudos. Tačiau šis poveikis yra trumpalaikis, nes vėlesniais periodais patirti nuostoliai bus kompensuoti, įtraukiant juos į elektros energijos perdavimo paslaugų kainodarą.

Ateityje įvykių Ukrainoje įtaka galėtų dar stipriau pasireikšti elektros energijos perdavimo paslaugų kainoms, jei būtų atsijungta nuo BRELL žiedo. Šiuo atveju, tikėtina, galėtų išaugti papildomų (sisteminių) paslaugų sąnaudos. Tačiau, jei taip ir atsitiktų, poveikis Grupės finansiniams rezultatams būtų trumpalaikis, nes patirtos didesnės papildomų (sisteminių) paslaugų sąnaudos, kaip ir dabar patiriamos didesnės technologinių nuostolių kompensavimo sąnaudos, būtų kompensuojamos įtraukiant jas į vėlesnių metų reguliuojamų paslaugų kainas.

Reaguodama Rusijos energetinį šantažą Europoje ir karą Ukrainoje, Lietuva nuo 2022 m. balandžio 1 d. visiškai atsisakė rusiškų dujų, siekdama pasiekti visišką energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos. Visas Lietuvos dujų poreikis patenkinamas per Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalą. Dujos ir toliau tranzitu per Lietuvą perduodamos Kaliningrado srities reikmėms, tačiau kitokiu nei įprasta techniniu režimu, užtikrinančiu tik tranzitui reikalingo dujų kiekio perdavimą.

Įvykiai Ukrainoje bei aukštos gamtinių dujų kainos įtakėjo 2022 metais Baltijos šalių ir Suomijos regiono gamtinių dujų suvartojimo mažėjimą apie 40 proc., atitinkamai Grupės valdomoje gamtinių dujų biržoje buvo suprekiauta apie 13 proc. mažiau lyginant su 2021 metais.

Įvykiai Ukrainoje pažymėjo dar vieną kainų kilimo etapą medienos ir biokuro rinkose. Lyginant gruodžio pirmos savaitės medienos biržos indekso reikšmes 2021 m. ir 2022 m. matomas 19 proc. padidėjimas, o atitinkamo laikotarpio reikšmėse biokuro biržos indekse matomas daugiau nei 40 proc. padidėjimas. Svarbu pastebėti, jog 2022 m. gruodį medienos ir biokuro kainos nors ir patyrusios keliolikos savaičių nuosaikų kritimą, tačiau vis tiek yra reikšmingai didesnės už praeitų metų reikšmes. Medienos ir biokuro kainų pokyčiai reikšmingai neįtakoją šių energijos išteklių biržos operatorės rezultatų, nes jos komisinių pajamos susietos su biržoje suprekiatais energijos išteklių kiekiais.

Įvykiai Ukrainoje įtakoją Grupės investicinių projektų vertės išaugimą, nes rangovai susidūrė su trūkinėjančiomis tiekimo grandinėmis, medžiagų brangimu, išaugusia infliacija. Sutartyse su rangovais dažnu atveju yra numatytas kainų perskaičiavimas dėl didesnės nei nustatyta infliacijos, todėl pabrangimas buvo tikėtinas ir atsakingai vertinamas. Sutartys su rangovais keičiamos tik įvertinus pabrangimo įtaką ir įsitikinus, kad pabrangimas bus įvertintas Grupės kainodaroje.

Grupės vadovybė peržiūrėjo pagrindines prielaidas, naudojamas Grupės įmonių ilgalaikio materialiojo turto tikrosios ir atsiperkamosios vertės nustatymui ir nenustatė jokių aplinkybių, jog dėl Rusijos invazijos į Ukrainą reiktų reikšmingai tikslinti vadovybės prognozes, galinčias reikšmingai keisti perkainotos vertės metodu apskaitomo materialiojo turto vertę.

Grupėje propaguojama pozityvi kibernetinio saugumo kultūra. Iki šiol Grupėje nebuvo kibernetinio saugumo incidentų, susijusių tiesiogiai ar netiesiogiai su Ukrainos konfliktu. Grupė yra pasitvirtinusi galimų incidentų suvaldymo planą, nusimačiusi galimus atsako veiksmus įvairiems incidentams valdymo ir pagal poreikį jį nuolat atnaujinamas. Šiuo metu Grupė neturi identifikavusi kitų Ukrainos konflikto sukeltų rizikos veiksnių. Situacija nuolat stebima ir vertinama.

2. Pagrindinių apskaitos principų apibendrinimas

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės finansines ataskaitas už metus, pasibaigusius 2022 m. gruodžio 31 d.:

2.1 Rengimo pagrindas

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2022 m. gruodžio 31 d., yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos įsigijimo vertės pagrindu, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris yra pateikiamas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Finansinės ataskaitos yra pateiktos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip.

Finansiniai Bendrovės ir kitų Grupės įmonių metai sutampa su kalendoriniais metais.

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas, yra tokie patys kaip ir taikyti ankstesniais finansiniais metais, išskyrus:

a) ***Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas***

2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS, jų pakeitimus ir TFAAK:

„Su COVID-19 susijusios nuomos nuolaidos“ - 16-ojo TFAS pataisos (paskelbtos 2021 m. kovo 31 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. balandžio 1 d. arba vėliau. Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms šie pakeitimai neturėjo įtakos, nes Grupei ir Bendrovei su COVID-19 susijusios nuolaidos netaikomos.

„Įplaukos iki naudojimo pagal numatytą paskirtį“, „Nuostolingos sutartys – sutarties įvykdymo išlaidos“, „Nuoroda į Konceptualiuosius pagrindus“ – siauros apimties 16-ojo TAS, 37-ojo TAS ir 3-ojo TFAS pataisos ir 2018–2020 m. ciklo Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai – 1-ojo TFAS, 9-ojo TFAS, 16-ojo TAS ir 41-ojo TAS pataisos (paskelbtos 2020 m. gegužės 14 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2022 m. sausio 1 d. arba vėliau).

- Pagal 16-ojo TAS pataisą ūkio subjektui draudžiama iš ilgalaikio materialiojo turto savikainos atimti įplaukas, gautas pardavus pagamintą turtą tol, kol ūkio subjektas rengia turtą jo naudojimui pagal numatytą paskirtį. Tokio turto pardavimo įplaukos, taip pat jo pagaminimo išlaidos, dabar pripažįstamos pelne arba nuostoliuose. Ūkio subjektas taikys 2-ąjį TAS tokio turto savikainai nustatyti. Savikaina neapims testuojamo turto nusidėvėjimo, nes jis dar nėra parengtas naudojimui pagal numatytą paskirtį. 16-ojo TAS pataisa taip pat patikslinama, kad ūkio subjektas „testuoja, ar turtas tinkamai veikia“, kai jis vertina turto techninius ir fizinius rodiklius. Su turtu susiję finansiniai rodikliai nėra svarbūs šiam vertinimui. Todėl turtas gali veikti pagal vadovybės numatytą paskirtį ir jam skaičiuojamas nusidėvėjimas dar jam nepasiekus vadovybės numatytų veiklos rodiklių.
- 37-ąja pataisa patikslinama „sutarties vykdymo išlaidų“ reikšmė. Pataisa paaiškina, kad tiesiogiai su sutarties vykdymu susijusios išlaidos apima papildomas sutarties vykdymo išlaidas; ir kaip yra priskiriamos kitos išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutarties vykdymu. Pataisa taip pat patikslinama, kad prieš suformuodamas atskirą atidėjinį nuostolingai sutarčiai, ūkio subjektas pripažįsta bet kokią vykdant sutartį panaudoto turto, o ne tai sutarčiai priskirto turto, vertės sumažėjimo nuostolį.

- 3-iasis TFAS buvo pakeistas taip, kad jame būtų daroma nuoroda į 2018 m. Konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus, siekiant nustatyti, kas sudaro turtą ar įsipareigojimą verslo jungimo metu. Prieš priimant pataisą, 3-ajame TFAS buvo pateikta nuoroda į 2001 m. konceptualiuosius finansinės atskaitomybės pagrindus. Be to, 3-ajame TFAS numatyta nauja išimtis, taikoma įsipareigojimams ir neapibrėžtiesiems įsipareigojimams. Išimtimi numatoma, kad kai kurių įsipareigojimų ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų tipų atžvilgiu ūkio subjektas, taikdamas 3-įjį TFAS, turėtų vadovautis 37-uoju TAS arba TFAAK 21-uoju aiškinimu, o ne 2018 m. Konceptualiaisiais pagrindais. Nepriėmus šios naujos išimties, ūkio subjektas verslo jungimo metu būtų turėjęs pripažinti kai kuriuos įsipareigojimus, kurių jis nebūtų pripažinęs pagal 37-ąjį TAS. Todėl nedelsiant po įsigijimo ūkio subjektas būtų turėjęs nutraukti tokių įsipareigojimų pripažinimą ir pripažinti pelną, kuris neatspindėjo ekonominės naudos. Taip pat buvo patikslinta, kad įsigyjantis ūkio subjektas įsigijimo dieną neturėtų pripažinti neapibrėžtojo turto, kaip apibrėžta 37-ajame TAS.
- 9-ojo TFAS pataisa nustatoma, kokie mokesčiai turėtų būti įtraukti į 10 % testą dėl finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimo. Išlaidos arba mokesčiai galėtų būti mokami trečiosioms šalims arba skolintojui. Remiantis pataisa išlaidos arba mokesčiai trečiosioms šalims nebus įtraukiami į 10 % testą.
- Prie 16-ojo TFAS pateiktas 13 pavyzdys buvo pakeistas, kad būtų panaikintas pavyzdys dėl nuomotojo atliekamų mokėjimų, susijusių su nuomojamo turto pagerinimais. Pataisos tikslas – panaikinti bet kokią galimą neaiškumą, susijusį su nuomos paskatų apskaita.
- 1-ajame TFAS numatyta išimtis, kurią leidžiama taikyti, jeigu patrunuojamoji įmonė pradeda taikyti TFAS vėliau nei jos patrunuojančioji įmonė. Patrunuojamoji įmonė gali vertinti savo turtą ir įsipareigojimus balansinėmis vertėmis, kurios būtų įtraukiamos į patrunuojančiosios įmonės konsoliduotąsias finansines atskaitas, remiantis patrunuojančiosios įmonės TFAS taikymo pradžios data, jei nebuvo atlikta jokių koregavimų dėl konsolidavimo procedūrų ir dėl verslo jungimo, kurio metu patrunuojančioji įmonė įsigijo patrunuojamąją įmonę, poveikio. 1-ojo TFAS pataisa taip pat leidžiama ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti šią 1-ajame TFAS numatytą išimtį, vertinti sukauptus valiutos perskaičiavimo skirtumus naudojant patrunuojančiosios įmonės apskaitytas sumas, remiantis patrunuojančiosios įmonės TFAS taikymo pradžios data. 1-ojo TFAS pataisa leidžiama taikyti pirmiau minėtą išimtį ir sukauptiems valiutos perskaičiavimo skirtumams tam, kad būtų sumažintos sąnaudos, patiriamos ūkio subjektų, pirmą kartą rengiančių finansines atskaitas pagal TFAS. Ši pataisa taip pat taikoma ir asocijuotosioms įmonėms, ir bendrosioms įmonėms, kurios pasirinko taikyti tą pačią 1-ajame TFAS numatytą išimtį.
- Panaikintas reikalavimas ūkio subjektams atliekant tikrosios vertės vertinimą neįtraukti pinigų srautų mokesčiams mokėti pagal 41-ąjį TAS. Ši pataisa priimta siekiant suderinamumo su standarto reikalavimu diskontuoti pinigų srautus po apmokestinimo.

Bendrovės ir Grupės vertinimu, šios pataisos neturi reikšmingos įtakos finansinėms atskaitoms.

b) Standartai, pataisos ir aiškinimai, patvirtinti Europos Sąjungoje, tačiau dar neįsigalioję, kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko:

„Apskaitos politikos atskleidimas“ - 1-ojo TAS ir 2-osios TFAS taikymo praktikoje rekomendacijos pataisos“ (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 1-ojo TAS pataisomis reikalaujama, kad įmonės atskleistų reikšmingą apskaitos politikos informaciją, o ne svarbius apskaitos politikos principus. Pataisoje pateikta reikšmingos apskaitos politikos informacijos apibrėžtis. Pataisoje taip pat išaiškinta, kad apskaitos politikos informacija laikoma reikšminga, jeigu be jos finansinių atskaitų naudotojai negalėtų suprasti kitos finansinėse atskaitose atskleistos reikšmingos informacijos. Pataisoje pateikti apskaitos politikos informacijos, kuri tikėtina, kad bus laikoma reikšminga ūkio subjekto finansinėms atskaitoms, pavyzdžiai. Be to, 1-ojo TAS pataisose išaiškinta, kad nebūtina atskleisti nereikšmingos apskaitos politikos informacijos. Tačiau, jeigu ji atskleidžiama, ji neturėtų užgožti reikšmingos apskaitos politikos informacijos. Kartu su šia pataisa buvo atlikta 2-osios TFAS taikymo praktikoje rekomendacijos „Priimami sprendimai dėl reikšmingumo“ pataisa, kurioje pateiktos gairės, kaip taikyti reikšmingumo koncepciją apskaitos politikos atskleidimams.

Šiuo metu Bendrovės vadovybė vertina kokios įtakos šios pataisos turės jos finansinėms atskaitoms.

Kiti standartai, pataisos ir aiškinimai, patvirtinti Europos Sąjungoje, tačiau dar neįsigalioję, ir kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko neturės reikšmingos įtakos Bendrovės atskaitoms, todėl detaliau nėra aptariami.

„Apskaitinių įverčių apibrėžimas“ - 8-ojo TAS pataisos (paskelbtos 2021 m. vasario 12 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 8-ojo TAS pataisose išaiškinta, kaip įmonės turėtų atskirti apskaitos politikos pakeitimus nuo apskaitinių įverčių pakeitimų. Šiuo metu Grupė ir Bendrovė vertina, kokios įtakos šios pataisos turės finansinėms atskaitoms.

Atidėtasis pelno mokestis, susijęs su iš vieno sandorio kylančiu turtu ir įsipareigojimais – 12-ojo TAS pataisos (paskelbtos 2021 m. gegužės 7 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 12-ojo TAS pataisose nurodyta, kaip apskaityti atidėtąjį pelno mokestį nuo tokių sandorių kaip nuoma ir eksploataavimo nutraukimo įsipareigojimai. Esant nurodytoms aplinkybėms, ūkio subjektams leidžiama nepripažinti atidėtojo pelno mokesčio tuomet, kai jie pripažįsta turtą ar įsipareigojimus pirmą kartą. Pataisomis patikslinama, kad išimtis nėra taikoma ir ūkio subjektai privalo pripažinti atidėtąjį pelno mokestį

nuo tokių sandorių. Pataisomis reikalaujama, kad įmonės pripažintų atidėtąjį pelno mokestį nuo sandorių, iš kurių pirminio pripažinimo metu atsiranda vienodos apmokestinamųjų ir įskaitomųjų laikinųjų skirtumų sumos. Grupės ir Bendrovės vertinimu šios pataisos neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

„Draudimo sutartys“ - 17-asis TFAS (paskelbtas 2017 m. gegužės 18 d., pakeistas 2021 m. sausio 1 d. ir taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 17-uju TFAS pakeičiamas 4-asis TFAS, kuriuo remiantis įmonėms buvo suteikta galimybė draudimo sutarčių apskaitai toliau taikyti dabartinę praktiką. Dėl šios priežasties investuotojams buvo sunku palyginti draudimo įmonių, kurios priešingu atveju būtų panašios, finansinius veiklos rezultatus. 17-asis TFAS – tai bendras standartas, nustatantis pripažinimo, vertinimo, pateikimo ir atskleidimo reikalavimus visoms draudimo sutarčių rūšims, įskaitant draudikų turimas perdraudimo sutartis. Standartas reikalauja, kad panašūs principai būtų taikomi ir turimoms perdraudimo sutartims ir investavimo sutartims su savarankiško dalyvavimo elementais.

17-ojo TFAS pataisos ir 4-ojo TFAS pataisa (paskelbtos 2020 m. birželio 25 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau), 17-ojo TFAS pataisos (paskelbtos 2021 m. gruodžio 9 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisos apima įvairius patikslinimus, kuriais siekiama palengvinti 17-ojo TFAS taikymą, supaprastinti kai kuriuos standarto reikalavimus ir perėjimą prie standarto taikymo.

Vadovybės vertinimu 17-asis TFAS neturės reikšmingos įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms, nes ji nevykdo draudimo veiklos.

Konsolidavimo principai

Dukterinės įmonės

Tai įmonės, kuriose Bendrovė turi galią valdyti ūkio subjektą, į kurį investuojama (t.y. turi galiojančių teisių, kurios jai šiuo metu suteikia galimybę vadovauti svarbiai veiklai), gali arba turi teisę gauti kintamą grąžą iš savo ryšio su ūkio subjektu, į kurį investuojama ir gali naudotis savo galia valdyti ūkio subjektą, į kurį investuojama, kad paveiktų investuotojo grąžos dydį.

Grupės konsoliduotos finansinės ataskaitos apima UAB „EPSO-G“ ir jos dukterines įmones. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos taikant tokias pačias apskaitos politikas ir apima tokį patį ataskaitinį laikotarpį kaip ir patronuojančios įmonės finansinės ataskaitos.

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo datos, kai jų kontrolė pereina Bendrovei ir nebekonsoliduojamos nuo datos, kai ši kontrolė prarandama. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir nerealizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių yra eliminuojami.

Verslo jungimai

Verslo jungimams, įvykusiems tarp bendro pavaldumo įmonių, nėra taikomas 3-iasis TFAS „Verslo jungimai“. Verslo jungimo sandoriai tarp bendro pavaldumo ūkio subjektų yra apskaityti taikant dalyvavimo (kontrolės) sujungimo (angl. pooling of interest) (kitais: buvusių apskaitinių verčių) metodą. Grupė nepripažįsta turto bei įsipareigojimų jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną, o apjungia įsigytą turtą bei įsipareigojimus balansinėmis vertėmis. Prestižas neatsiranda, o skirtumas tarp sumokėto atlygio ar perleisto grynojo turto apskaitinės vertės bei gauto atlygio ar įsigyto grynojo turto apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose apskaitomas tiesiogiai nuosavame kapitale.

Kitiems verslo jungimams apskaityti yra taikomas įsigijimo metodas. Įsigijimo savikaina yra tikroji vertė, kurią sudaro mainais suteikto turto, išleistų nuosavybės priemonių, gautų ar prisiimtų įsipareigojimų tikroji vertė mainų dieną. Nuosavybės priemonių išleidimui patirtomis išlaidomis mažinama nuosavybė; skolos priemonių išleidimui patirtomis išlaidomis ir susijusiomis verslo jungimu, mažinama skolos balansinė vertė; visos kitos su verslo jungimu susijusios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai yra patiriamos. Įsigyjamojoje įmonėje identifikuojamas įsigytas turtas, įsipareigojimai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai, atitinkantys 3 TFAS „Verslo jungimai“ pateiktus pripažinimo kriterijus. Jie yra pripažįstami jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo dieną.

Perleisto atlygio ir nekontroliuojančios dalies įsigyjamame ūkio subjekte sumos bei anksčiau turėtos nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrosios vertės perviršis lyginant su įsigyto identifikuojamo grynojo turto tikrąja verte yra pripažįstamas prestižu. Jeigu bendra perleisto atlygio, pripažintos nekontroliuojančios dalies ir anksčiau turėtos nuosavybės dalies suma yra mažesnė už įsigytos dukterinės įmonės grynojo turto tikrąją vertę (perkant pigiau nei rinkos kaina), skirtumas pripažįstamas tiesiogiai pelne arba nuostoliuose.

Nekontroliuojama dalis įgytoje įmonėje atspindi nuosavybės dalį, nepriklausančią Grupei. Nekontroliuojama dalis vertinama: a) tikrąja verte arba b) nekontroliuojamos dalies procentu dalimi įgytosios įmonės grynajame turte. Nekontroliuojama dalis, kuri neatspindi nuosavybės dalies yra vertinama tikrąja verte.

Nuosavybės dalies dukterinėse įmonėse pasikeitimas, neturintis įtakos kontrolės pasikeitimui

Sandoriai su nekontroliuojančios dalies akcininkais, dėl kurių kontrolė neprarandama, apskaitomi kaip sandoriai, kurie pripažįstami nuosavo kapitalo dalyje, t. y. kaip sandoriai su akcininkais. Skirtumas tarp sumokėto atlygio tikrosios vertės ir įsigytos dukterinės įmonės atitinkamos grynojo turto dalies balansinės vertės apskaitomas nuosavame kapitale. Vykdamas perleidimo nekontroliuojančiai daliai sandorius, pelnas ar nuostoliai taip pat apskaitomi nuosavo kapitalo dalyje.

Investicijos į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones

Asocijuota įmonė – tai tokia įmonė, kuriai Grupė ar Bendrovė daro reikšmingą įtaką, tačiau nekontroliuoja. Reikšminga įtaka – tai galimybė dalyvauti priimant ūkio subjekto, į kurį investuojama, finansinės ir veiklos politikos sprendimus, nekontroliuojant ar bendrai nekontroliuojant šios politikos. Ji paprastai susijusi su nuosavybės dalimi nuo 20 iki 50 proc.

Bendrai valdoma įmonė yra jungtinės veiklos bendrovė, kurioje dalininkų susitarimu bendrai kontroliuojama vykdoma ekonominė veikla ir su veikla susijusiems strateginiams finansiniams ir veiklos sprendimams priimti būtinas vieningas šalių, kurios dalijasi kontrole, (dalininkų) sutikimas.

Asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomos taikant nuosavybės metodą. Taikant nuosavybės metodą investicija į asocijuotą ir bendrai valdomą įmonę pradžioje yra apskaitoma savikaina, o po to apskaitinė vertė yra padidinama arba sumažinama po įsigijimo datos įvykusiais Grupės grynojo turto asocijuotoje ir bendrai valdomoje įmonėje dalies pasikeitimais, atėmus bet kokį investicijų vertės sumažėjimą.

Grupei tenkanti įsigytos asocijuotos ir bendrai valdomos įmonės pelno ar nuostolių dalis po įsigijimo pripažįstama pelne (nuostoliuose) bendrųjų pajamų ataskaitoje, o Grupei tenkanti kitų bendrųjų pajamų pasikeitimų dalis po įsigijimo pripažįstama kitose bendrosiose pajamose. Šiomis sumomis yra koreguojama investicijų į asocijuotas įmones apskaitinė vertė.

Prestižas, susijęs su investicijomis į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones, yra įtraukiamas į investicijos balansinę vertę ir vertinamas dėl vertės sumažėjimo kaip investicijos dalis.

Asocijuotos ar bendrai valdomos įmonės nuostoliai, viršijantys Grupės dalį joje, įskaitant bet kurias kitas gautinas sumas neužtikrintas turtu, nėra pripažįstami, išskyrus tuos atvejus, kai Grupė prisiima teisinius arba konstruktyvius įsipareigojimus arba padaro mokėjimus asocijuotos ar bendrai valdomos įmonės vardu.

Nerealizuotas pelnas iš sandorių tarp Grupės ir jos asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių yra eliminuojamas iki Grupės turimos investicijos dalies asocijuotoje ir bendrai valdomoje įmonėje. Nerealizuotas nuostolis taip pat eliminuojamas, jeigu sandoris nėra perleisto turto vertės sumažėjimo įrodymas.

Jeigu Grupės dalis asocijuotoje ar bendrai valdomoje įmonėje sumažėja, tačiau reikšminga įtaka yra išlaikoma, tik proporcinga praradimui dalis sumų, anksčiau pripažintų kitose bendrosiose pajamose, yra perklasifikuojama į pelną (nuostolius).

Pelnas ir nuostoliai, atsiradę iš dalies asocijuotoje įmonėje sumažėjimo, yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.2 Investicijos į dukterines, asocijuotas ir bendrai valdomas įmones Bendrovės atskirose finansinėse ataskaitose

Investicijos į dukterines įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

Investicijos į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

2.3 Parduoti laikomas turtas ir nutraukta veikla

Ilgalaikį turtą ir perleidžiamo turto grupes Grupė klasifikuoja kaip skirtas parduoti, jei jų balansinė vertė bus atgaunama daugiausiai iš pardavimo, o ne toliau jį naudojant. Toks ilgalaikis turtas ir perleidžiamo turto grupės, klasifikuojamos kaip laikomos parduoti, yra įvertinamos mažesne iš jų balansinės vertės ir tikrosios vertės atėmus pardavimo išlaidas.

Klasifikavimo į skirtą parduoti turtą kriterijai laikomi įgyvendintais tik tada, kai labai tikėtina, kad pardavimas įvyks, o turtas ar perleidžiamo turto grupė gali būti nedelsiant parduota esamos būklės. Pardavimui įvykdyti reikalingi veiksmai turėtų parodyti, kad nėra tikėtina, jog pardavimas gali būti nutrauktas. Vadovybė turi būti įsipareigojusi atlikti tikėtiną pardavimą per vienerius metus nuo perkėlimo datos. Turtas ir įsipareigojimai, klasifikuojami kaip skirti parduoti, pateikiami finansinės būklės ataskaitoje atskirai kaip trumpalaikiai straipsniai.

2.4 Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai bei nematerialusis turtas

Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai

Visas ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, nustatyta remiantis periodiškais, ne rečiau kaip kartą per 5 metus, atliekamais turto vertinimais, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo, pripažintų dotacijų bei vertės sumažėjimo suma.

Tikroji vertė nustatoma kiekvienam piniginių srautą generuojančiam vienetui (elektros ir dujų perdavimo tinklai) taikant diskontuotų srautų metodą; turto vertės sumažėjimo nuostolis kaip skirtumas tarp turto tikrosios ir balansinės vertės alokuojamas visiems piniginių srautą generuojančio vieneto atskiriems turto vienetams proporcingai jų balansinei vertei.

Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu yra sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Pirmojo ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusia apskaitinės vertės padidėjimo suma yra didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale, o vertės sumažėjimo suma yra apskaitoma per pelno (nuostolių) straipsnį. Dėl vėlesnio turto perkainojimo susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, tiesiogiai mažina perkainojimo rezervą nuosavame kapitale; visi kiti sumažėjimai apskaitomi per pelno (nuostolių) straipsnį. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas per pelno (nuostolių) straipsnį. Visi kiti turto vertės padidėjimai vėlesnių perkainojimų metu yra apskaitomi perkainojimo rezerve. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto bendrųjų pajamų ataskaitoje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį. Taip pat pardavus arba nurašius turto vienetą bet koks su šiuo turtu susijęs perkainojimo rezervo likutis yra perkeliamas į nepaskirstytąjį pelną.

Į ilgalaikio materialiojo turto savikainą įtraukiamos tikslinių ir bendrųjų paskolų palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos (banko administravimo mokesčiai ir pan.), jeigu jos yra tiesiogiai priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui. Ilgo parengimo turtu traktuojamas toks turtas, kuris vystomas pagal projektą, kurio vertė ne mažesnė nei 1 mln. eurų ir kurio parengimas naudojimui ar pardavimui trunka ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Skolinimosi išlaidos, kurios priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Skolinimosi išlaidos pradedamos kapitalizuoti tada, kai patiriamos išlaidos ilgo parengimo turtui pasigaminti arba įsigyti (sumokamas avansas arba apmokami darbai pagal pasirašytą aktą apie atliktus darbus ir jų vertę) ir baigiamos kapitalizuoti, kai iš esmės baigta visa veikla, būtina ilgo parengimo turtui parengti numatomam naudojimui ar pardavimui (pasirašomas statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas). Nustatant kapitalizuoti tinkamą skolinimosi išlaidų sumą, išlaidoms, patirtoms įsigyjant ilgo parengimo turtą, taikoma kapitalizacijos norma.

Kintamieji mokėjimai, kurie priklauso nuo ateities veiksmų neapskaitomi ilgalaikio materialaus turto savikainoje ir įsipareigojimuose, kai turtas yra parengtas naudojimui vadovybės numatytu būdu. Kintamieji mokėjimai kapitalizuojami ilgalaikio materialaus turto savikainoje sumokėjimo momentu.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turtą klasifikuojami kaip ilgalaikis turtas, nes naudojami ilgalaikėje veikloje ir atvaizduojami nebaigtos statybos balanso straipsnyje.

Nebaigtos statybos straipsnyje yra apskaitomas statomas ilgalaikis materialusis turtas. Tokio turto įsigijimo savikaina apima projektavimo, statybos darbus, montavimui perduotus įrengimus ir įrangą bei kitas tiesiogines išlaidas.

Ilgalaikis materialusis turtas registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, įsigijimo vertę sumažinant tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis. Dotacijoms priskiriama ES paramos fondų lėšos, perkrovų valdymo įplaukų dalis, skirta investicijoms finansuoti, gamintojų prijungimo prie perdavimo tinklo bei užsakovų inicijuotų perdavimo tinklo įrenginių perkėlimo/rekonstravimo darbų patirtų išlaidų įmokos.

Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikis nematerialusis turtas yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusių ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

Nusidėvėjimas ir amortizacija

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, išskyrus žemę, nebaigtą statybą ir įstatyminius servitutus, nusidėvėjimas (amortizacija) yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą. Kiekvienų metų pabaigoje Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes bei nusidėvėjimo (amortizacijos) metodą, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio turto naudojimo pobūdį. Įvertinimo pakeitimo įtaka, jei tokia yra, pripažįstama perspektyviai.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įvertinti naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto grupės	Naudingo tarnavimo laikotarpiai (metais)
Pastatai	20 - 75
Statiniai ir įrenginiai	18 - 70
Mašinos ir įrengimai	5 - 35
Transporto priemonės	4 - 10
Kitas materialusis turtas	3 - 10
Nematerialusis turtas, iš kurio	3 - 4
Įstatyminiai servitutai ir perdavimo tinklo apsaugos zonos	neamortizuojama

Įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų naudingas tarnavimo laikotarpis neribotas, nes teisė naudotis apsaugos zonomis servitutiniais pagrindais nėra apribota laike

Pelnas ar nuostolis, susidarantis dėl ilgalaikio turto pardavimo, apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp pardavimo pajamų ir turto likutinės vertės ir yra pripažįstamas atskaitiniais metais per pelno (nuostolių) straipsnį.

Remonto išlaidos yra pridedamos prie apskaitinės ilgalaikio materialiojo turto vertės, jei yra tikėtina, kad Grupė ar Bendrovė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Pakeistos dalies apskaitinė vertė yra nurašoma. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis per pelno (nuostolių) straipsnį tuo metu, kai jos yra patiriamos.

2.5 Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną metinių finansinių ataskaitų datą Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė gali būti sumažėjusi. Jei tokių požymių yra, Grupė ir Bendrovė įvertina šio turto atsiperkamąją vertę tam, kad būtų galima įvertinti ilgalaikio turto vertės sumažėjimą (jei toks yra).

Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš tikrosios vertės, atėmus pardavimo sąnaudas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, numatomi būsimieji pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės, naudojant diskonto normą, įvertintą pagal dabartines rinkos sąlygas, egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką, į kurią nebuvo atsižvelgta įvertinant būsimuosius pinigų srautus.

Jei turto (ar pinigų kuriančio vieneto) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pinigų kuriančio vieneto) vertės. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) straipsnyje, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra apskaitomi kaip perkainojimo rezervo sumažėjimas.

Jei po nuostolių dėl vertės sumažėjimo pripažinimo turto vertė vėliau padidėja, apskaitinė turto (pinigų kuriančio vieneto) vertė padidinama iki naujai paskaičiuotos turto atsiperkamosios vertės, bet taip, kad padidėjimas neviršytų apskaitinės šio turto (pinigų kuriančio vieneto) vertės, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais metais nebūtų buvę pripažinti. Turto vertės sumažėjimo atstatymas pripažįstamas per pelno (nuostolių) straipsnį iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Pastaruoju atveju, jo vertės sumažėjimo panaikinimas yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo padidėjimas (neviršijant buvusio vertės sumažėjimo sumos dydžio).

Nematerialiam turtui, kurio naudingas tarnavimo laikas yra neapibrėžtas, Grupė ir Bendrovė kasmet įvertina atsiperkamąją vertę, kad būtų galima įvertinti šio turto vertės sumažėjimą (jei toks yra).

2.6 Naudojimo teise valdomas turtas

Naudojimo teise valdomas turtas yra turtas, kurį Grupė ir Bendrovė turi teisę valdyti nuomos laikotarpiu. Grupė ir Bendrovė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą visų rūšių turto nuomai, įskaitant naudojimo teise valdomo turto nuomai subnuomos atveju, bet išskyrus nematerialiojo turto nuomą, trumpalaikę nuomą ir mažos vertės turto nuomą.

Naudojimo teise valdomo turto pirminis vertinimas

Nuomos pradžios datą Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą vertina įsigijimo savikaina, kurią sudaro: nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo dabartinė vertė, patirtos pirminės tiesioginės su nuomojamu turtu susijusios išlaidos, bet kokios nuomos mokesčiai pradžios datą, atėmus bet kokias nuomos paskatas.

Naudojimo teise valdomo turto vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomam turtui taiko savikainos metodą: turto vertė atitinkamai datai apskaičiuojama kaip skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir sukaupto nusidėvėjimo, bei pakoregavus sumomis dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio vertinimo.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo turto perdavimo naudoti datos (pradžios datos) iki ankstesnės iš šių datų: nuomos laikotarpio pabaigos arba naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigos.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimui apskaičiuoti Bendrovė taikė šiuos normatyvus:

Žemė*	99 metai
Pastatai	nuo 2 iki 10 metų
Transporto priemonės	nuo 2 iki 4 metų
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	nuo 2 iki 3 metų

*Grupė žemės nuomos sutartims, sudarytoms ne aukciono būdu su savivaldybėmis taiko portfelio metodą – atitinkamos Grupės įmonės sutarčių rinkinys dėl panašių kriterijų apskaitomas kaip viena sutartis. Nežiūrint į likusį žemės nuomos sutarties terminą, pagal teisės aktų reikalavimus sutartys privalo būti tęsiamos, kol žemės sklypuose egzistuoja Grupės įmonių įrenginiai. Vertinant Grupės įmonių infrastruktūros turto generuojamą srautą (turto atsiperkamosios vertės skaičiavimui), prognozuojamas begalinis srautas, nes dėl vykdomų rekonstrukcijos ir remonto darbų turtas gali būti eksploatuojamas ilgiau nei taikomi pirminiai nusidėvėjimo normatyvai. Dėl šios priežasties žemės nuomai taikomas iš esmės begalinis normatyvas, atitinkantis pirminį sutarties terminą – 99 metus.

2.7 Finansinis turtas

Taikant 9 TFAS „Finansinės priemonės“ finansinis turtas yra skirstomas į žemiau nurodytas 3 kategorijas:

- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto grupei taikomas verslo modelis nustatomas lygmeniu, kuriuo matyti, kaip visos finansinio turto grupės kartu valdomos siekiant konkrečių verslo tikslų. Taikomajam verslo modeliui neturi įtakos vadovybės ketinimai pavienių priemonių atžvilgiu. Grupė ir Bendrovė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį savo finansiniam turtui valdyti.

Finansiniam turtui valdyti taikomas verslo modelis grindžiamas faktais, kuriuos galima matyti iš veiklos, kurią Grupė ir Bendrovė vykdo siekdama verslo modelio tikslų.

Grupė ir Bendrovė pripažįsta finansinį turtą finansinės būklės ataskaitoje tik tada, kai tampa finansinės priemonės sutarties nuostatų šalimi, finansinio turto pirkimas arba pardavimas pripažįstamas arba jo pripažinimas nutraukiamas, taikant apskaitą pagal prekybos datą.

Pirminio pripažinimo metu Grupė ir Bendrovė finansinį turtą vertina tikrąja verte, išskyrus gautinas prekybos sumas, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas. Kai finansinis turtas vertinamas ne tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, pirminis finansinio turto įvertinimas apima priemonės tikrąją vertę bei sandorio išlaidas, tiesiogiai priskirtinas prie finansinio turto įsigijimo.

Sandorio išlaidos apima visus mokesčius ir komisinius, kurių Grupė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų sudariusi finansinės priemonės sutarties.

Jeigu pirminio pripažinimo metu finansinio turto tikroji vertė skiriasi nuo sandorio kainos, tuomet skirtumas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais, išskyrus 3-ojo tikrosios vertės hierarchijos lygio finansinį turtą (t.y. turtą, kurio tikroji vertė nustatyta remiantis rinkoje nestebimais rodikliais).

Atsižvelgiant į verslo modelį, taikomą valdant finansinio turto grupę, finansinio turto apskaita yra tokia:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota verte

Pinigai ir jų ekvivalentai – Grupės ir Bendrovės sąskaitose bankuose esantys pinigai ir jų ekvivalentai įvairia valiuta, kuriais Grupė ir Bendrovė gali disponuoti be apribojimų. Pinigų ekvivalentams priskiriamos trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios yra lengvai iškeičiamos į žinomas pinigų sumas ir kurių vertės pasikeitimo rizika yra nereikšminga.

Grupės išduotos paskolos ir gautinos sumos apskaitomos atsižvelgiant į verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kuriuos gali sudaryti pinigų srautai susiję su pagrindinės skolos dengimu bei palūkanų įplaukomis.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kuriam nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kuris nekotiruojamas aktyvioje rinkoje. Jos pripažįstamos trumpalaikiu turtu, išskyrus tas paskolas ir gautinas sumas, kurių grąžinimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių po finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju - paskolos ir gautinos sumos pripažįstamos ilgalaikiu turtu.

Paskolos ir gautinos sumos pradžioje apskaitomos įsigijimo savikaina (gautino atlygio tikrąja verte), o vėliau - amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą. Pelnas arba nuostolis pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Grupė ir Bendrovė apskaito finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, taikant verslo modelį, kurio tikslas pasiekiamas renkant sutartyje numatytus pinigų srautus ir parduodant finansinį turtą.

Bendrovė neturi finansinio turto, laikomo prekybai, kuris įsigyjamas siekiant artimiausiu laiku jį parduoti, ir šiai kategorijai priskiria tik finansinį turtą, kuris atsiranda iš verslo ar investicijų perleidimo ir yra ne nuosavybės neapibrėžtasis atlygis.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

Grupė turėjo nuosavybės vertybinių popierių turto, kurį pasirinko klasifikuoti dėl tikrosios vertės pokyčių kaip apskaitomus tikrąja verte per bendrąsias pajamas kategorijoje.

Faktinių palūkanų metodas

Faktinių palūkanų metodas taikomas apskaičiuojant finansinio turto amortizuotą savikainą, taip pat atitinkamu laikotarpiu pelno (nuostolių) ataskaitoje paskirstant palūkanų pajamas.

Faktinių palūkanų norma – norma, kurią taikant apskaičiuotos būsimos pinigų įplaukos tikėtiniu finansinio turto galiojimo laikotarpiu, tiksliai diskontuojamos iki finansinio turto bendrosios balansinės vertės, kuri rodo finansinio turto amortizuotą savikainą prieš koregavimą dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams. Skaičiuojant faktinių palūkanų normą, Grupė ir Bendrovė vertina tikėtinius pinigų srautus, atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas (pvz., išankstinį mokėjimą, pratęsimą, pasirinkimo pirkti ir panašius pasirinkimo sandorius), bet neatsižvelgdama į tikėtinius kredito nuostolius. Skaičiuojant įtraukiami visi atlygiai ir kitos sumos, kuriuos sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir, kurie yra neatskiriami faktinių palūkanų normos dalis, sandorių sąnaudų, taip pat visos kitos premijos arba nuolaidos. Skaičiuojant faktinių palūkanų normą daroma prielaida, kad pinigų srautus ir tikėtiną panašią finansinių priemonių grupės galiojimo laikotarpį galima patikimai įvertinti. Kai pinigų srautų arba finansinės priemonės (arba finansinių priemonių grupės) tikėtino galiojimo laikotarpio patikimai įvertinti neįmanoma, Grupė ir Bendrovė naudoja sutartyje numatytus pinigų srautus per visą sutartyje numatytą finansinės priemonės (arba finansinių priemonių grupės) galiojimo laikotarpį.

Tikėtini kredito nuostoliai

Grupės ir Bendrovės patiriami kredito nuostoliai apskaičiuojami, kaip visų sutartyje numatytų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė turi gauti pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė tikisi gauti, skirtumas (t. y. visas pinigų trūkumas), diskontuotas taikant pirminę faktinių palūkanų normą. Pinigų srautus Grupė ir Bendrovė apskaičiuoja atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas per tikėtiną tos finansinės priemonės galiojimo laikotarpį, įskaitant turimo užstato arba kitokio kredito vertės didinimo, kuris yra neatskiriamas nuo sutarties sąlygų, pinigų srautus.

Tikėtini kredito nuostoliai rodo svertinį kredito nuostolių vidurkį, nustatytą atsižvelgiant į atitinkamą įsipareigojimų neįvykdymo riziką (tikimybę).

Tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai - tai tikėtini kredito nuostoliai, susidarantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per laikotarpį nuo finansinio turto pirminio pripažinimo iki vėlesnės, finansinio turto padengimo, arba finansinio turto galutinio nurašymo, datos.

Grupė ir Bendrovė tikėtinius galiojimo laikotarpio kredito nuostolius pripažįsta prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta. Paprastai kredito rizika reikšmingai padidėja prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta arba pastebima kitų su skolininku susijusių pradelsimo veiksnių (pvz., pakeitimas arba restruktūrizacija). Todėl, jei nepatiriant daug išlaidų ar pastangų galima gauti pagrįstos ir patikimos informacijos, kuri yra labiau orientuota į ateitį nei į pradelstus mokėjimus, ja būtina remtis vertinant kredito rizikos pasikeitimus.

Tikėtini kredito nuostoliai pripažįstami atsižvelgiant į individualiai arba bendrai įvertinta išduotų paskolų ir prekybos gautinų sumų kredito riziką, kurios vertinimas remiasi visa pagrįsta bei patvirtinta informacija, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją.

Prekybos gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai vertinami taikant individualųjį vertinimą. Vadovybės sprendimas dėl individualaus vertinimo priimamas atsižvelgiant į galimybę gauti informaciją apie konkretaus skolininko kredito istoriją, finansinę būklę vertinimo datai, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją, kuri leistų laiku nustatyti konkretaus skolininko reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, tokiu būdu įgalinant priimti sprendimą dėl viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių pripažinimo konkretaus skolininko atžvilgiu.

Prekybos gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtina kredito nuostolių suma pripažįstama gautinų sumų pripažinimo momentu.

Išduodant paskolą įvertinami ir apskaitomi 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai. Vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, nesant reikšmingo kredito rizikos padidėjimo, susijusio su paskolos gavėju, koreguojamas 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių likutis atsižvelgiant į vertinimo datai likusią nepadengtą paskolos sumą. Nustačius, kad paskolos gavėjo finansinė būklė reikšmingai pablogėjo, lyginant su būkle, buvusia paskolos išdavimo metu, apskaitomi visi paskolos galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai. Vėliausias momentas, kai pripažįstami visi išduotai paskolai tenkantys tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, identifikuojamas, kai skolininkas vėluoja apmokėti eilinę įmoką, arba visą skolą ilgiau negu 30 dienų. Esant kitų įrodymų, apskaitomi visi išduotai paskolai tenkantys tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, neatsižvelgiant į įmokų vėlavimo apmokėti ilgiau nei per 30 dienų prielaidą. Paskolos, kurioms apskaičiuojami viso galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, laikomos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (credit-impaired) finansiniu turtu.

Dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės (angl. – credit-impaired) finansinis turtas

Finansinio turto vertė yra sumažėjusi dėl kredito rizikos įvykus vienam arba daugiau įvykių, kurie neigiamai paveikia apskaičiuojamus būsimus to finansinio turto pinigų srautus. Finansinio turto vertės sumažėjimo dėl kredito rizikos įrodymai yra stebėjimais grindžiami duomenys apie šiuos įvykius:

- a) dideli skolininko finansiniai sunkumai;
- b) sutarties pažeidimai, pavyzdžiui, laiku neapmokėta skola arba eilinė įmoka;
- c) skolininkui suteikta nuolaida, kurios skolininkas kitu atveju nebūtų suteikęs dėl ekonominių ar sutartyje nurodytų priežasčių, siejamų su skolininko finansiniais sunkumais;
- d) išaugusi tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus atliktas kitoks finansinis reorganizavimas;
- e) dėl finansinių sunkumų išnyksta finansinio turto aktyvioji rinka;
- f) finansinis turtas perkamas arba suteikiamas su didele nuolaida, iš ko matyti patirti kredito nuostoliai.

Finansinio turto vertės sumažėjimą dėl kredito rizikos gali kartu lemti keli įvykiai, kurie gali įvykti vienu metu arba vienas po kito per finansinio turto sutarties galiojimo laikotarpį.

Gautinų paskolų ir prekybos gautinų sumų viso galiojimo tikėtinų kredito nuostolių suma apskaitoma per pelną (nuostolius), naudojant kontrarinę abejotinių gautinų sumų sąskaitą.

Grupė nurašo gautinas paskolas ir prekybos gautinas sumas, kai netenka teisės į sutartyje numatytus finansinio turto pinigų srautus.

Finansinių priemonių sudengimas

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra sudengiami ir grynoji suma yra pateikiama finansinės būklės ataskaitoje, jei egzistuoja įvykdoma teisė sudengti pripažintas sumas ir yra ketinama atsiskaityti grynąja verte, t. y. realizuoti turtą ir įvykdyti įsipareigojimus tuo pačiu metu.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Grupė ir Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Grupė ir Bendrovė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę:
- jei Grupė ir Bendrovė neišlaikė kontrolės, ji nutraukia finansinio turto pripažinimą, o visos perduodant sukurtos arba išlaikytos teisės ir prievolės pripažįstamos atskirai turtu arba įsipareigojimais;
- Jei Grupė ir Bendrovė išlaikė kontrolę, ji toliau pripažįsta finansinį turtą tiek, kiek toliau kontroliuoja finansinį turtą.

Vertinant ar Grupė ir Bendrovė išlaikė perduoto turto kontrolę, atsižvelgiama į gavėjo gebėjimą parduoti šį turtą. Jei gavėjas praktiškai geba parduoti visą turtą nesusijusiai trečiajai šaliai ir atlikti tai vienašališkai, netaikydamas perdavimui papildomų apribojimų, laikoma, kad Grupė ir Bendrovė kontrolės neišlaikė. Visais kitais atvejais Grupė ir Bendrovė kontrolę išlaikė.

2.8 Atsargos

Atsargos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos įsigijimo savikaina. Vėlesniais laikotarpiais atsargos yra apskaitomos grynąja galimo realizavimo verte arba įsigijimo savikaina – priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Atsargų savikaina apima įsigijimo kainą ir susijusius mokesčius, kurie vėliau nėra atgaunami iš mokesčių institucijų, bei tas pridėtinės išlaidas, kurios susidarė gabenant atsargas į dabartinę jų buvimo vietą ir suteikiant joms dabartinę būklę. Atsargų, išskyrus gamtines dujas, savikaina nustatoma naudojant FIFO metodą. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos. Grynoji galimo realizavimo vertė – įvertinta pardavimo kaina, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo išlaidas ir įvertintas pardavimo išlaidas.

2.9 Prekybos skolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra apskaitomi tikrąja verte, atėmus sandorio sudarymo išlaidas.

Vėlesniais laikotarpiais finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota savikaina, apskaičiuota taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Palūkanų sąnaudos yra pripažįstamos, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

Finansiniai įsipareigojimai priskiriami ilgalaikiams, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos sudarymo datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Prekybos skolos

Prekybos skolos yra įsipareigojimas apmokėti už prekes ir paslaugas, įsigytas iš tiekėjų įprastinės veiklos metu. Prekybos skolos yra klasifikuojamos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai jeigu apmokėjimo terminas sueina per vienerius metus. Priešingu atveju jos yra parodomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų finansinių įsipareigojimų verčių pripažįstamas Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.10 Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Grupės ir Bendrovės akcininkams ir dukterinių bendrovių nekontroliuojamai daliai pripažįstami įsipareigojimu Grupės ir Bendrovės finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Grupės ir Bendrovės akcininkai.

2.11 Užsienio valiuta

Konsoliduotose finansinėse ataskaitose kiekvienos Grupės įmonės finansiniai veiklos rezultatai bei finansinė būklė yra pateikti eurais, kurie yra Bendrovės ir jos dukterinių įmonių funkcinė valiuta bei Grupės konsoliduotų finansinių ataskaitų pateikimo valiuta. Visa finansinė informacija, pateikta eurais, yra suapvalinta iki artimiausio tūkstančio, jeigu nenurodyta kitaip. Kadangi šiose ataskaitose sumos yra suapvalintos iki tūkstančių eurų, tai dėl apvalinimo sumos lentelėse gali nesutapti.

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą pagal valiutų keitimo kursus, galiojančius sandorių atlikimo dieną arba vertinimo (jeigu straipsniai iš naujo vertinami) dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi pelno ar nuostolių ataskaitoje.

2.12 Dotacijos

Dotacijos yra pripažįstamos apskaitoje, kai yra pakankamas užtikrinimas, kad Grupės įmonės atitiks dotacijų skyrimo sąlygas ir tokia dotacija bus gauta.

Dotacijos, susijusios su turtu

Jeigu Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra gautos ilgalaikio turto forma arba yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Šios dotacijos yra apskaitomos mažinant susijusio ilgalaikio turto apskaitinę vertę. Dotacijos bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažįstamos mažinant turto nusidėvėjimo sąnaudas per atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

Strateginių projektų rengimui ir įgyvendinimui Grupei skirtos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšos ir perkrovų valdymo įplaukų dalis, panaudota su Valstybinės energetikos reguliavimo Tarybos (toliau - VERT) suderintoms investicijoms finansuoti, apskaitomos kaip dotacijos, susijusios su turtu.

Avansu gautos dotacijos, susijusios su ilgalaikio turto įsigijimu, yra apskaitomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai iki tokio turto įsigijimo momento.

Gautinos dotacijos yra apskaitomos kitose gautinose sumose kai, vadovaujantis sutartimi, kuria Europos Komisija įsipareigoja finansuoti strateginius projektus, yra gauti tvirti įrodymai, kad finansavimas bus gautas.

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos pelne (nuostoliuose) didinant kitas pajamas tuo laikotarpiu, kuriuo gaunamos arba yra pakankamas užtikrinimas, kad tokia dotacija bus gauta ir Bendrovė atitinka dotacijų sutartyje nustatytas dotacijų skyrimo sąlygas.

2.13 Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekčiai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimą specifičią riziką. Kai naudojamas diskontavimo metodas, atidėjinio balansinė vertė didėja kiekvieną laikotarpį, siekiant atspindėti praėjusį laiką. Toks didėjimas pripažįstamas kaip skolinimosi išlaidos.

2.14 Išmokos darbuotojams

Socialinio draudimo įmokos

Bendrovė ir Grupė moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau - Fondas) už savo darbuotojus pagal nustatytą įmokų planą ir vadovaujantis šalies įstatymų reikalavimais. Nustatytą įmokų planą – tai planas, pagal kurį Bendrovė ir Grupė moka nustatyto dydžio įmokas ir ateityje neturės jokio teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo ir toliau mokėti šias įmokas, jeigu Fondas neturės pakankamai turto, kad galėtų visiems darbuotojams sumokėti išmokas, susijusias su tarnyba dabartiniu ar ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudoms.

Kintama atlygio dalis

Bendrovė ir Grupė pripažįsta kintamos atlygio dalies įsipareigojimą ir sąnaudas, remiantis iš anksto apibrėžtais Grupės ir Bendrovės bei darbuotojų tikslų pasiekimo rezultatais. Grupė ir Bendrovė kintamos atlygio dalies įsipareigojimus ir sąnaudas pripažįsta tuomet, kai turi sutartinį įsipareigojimą arba praeityje buvo taikoma praktika, sukūrusi konstruktyvų įsipareigojimą.

Išmokos darbuotojams išeinant į pensiją sulaukus pensinio amžiaus

Kiekvienam Grupės ir Bendrovės darbuotojui, išeinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus priklauso vienkartinė išmoka. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas balanse ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaikis išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinių ataskaitų sudarymo dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatytos ilgalaikės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų normas, nustatytas vyriausybės obligacijoms, kurios išreikštos tokia valiuta, kuria bus sumokėtos išmokos darbuotojams ir kurių terminas panašus į susijusio įsipareigojimo terminą.

2.15 Nuomos įsipareigojimai

Grupė ir Bendrovė kaip nuomininkas

Nuomos įsipareigojimo pirminis vertinimas

Nuomos įsipareigojimo pirminio vertinimo suma apskaičiuojama kaip pradžios datai nesumokėtų nuomos mokesčių dabartinė vertė. Nuomos mokėjimai diskontuojami nuomos sutartyje numatyta palūkanų normą arba, jei šios normos negalima lengvai nustatyti, kas yra įprasta Bendrovės ir Grupės sutartims, taikoma Grupės ir Bendrovės papildomo skolinimosi palūkanų norma. Papildomo skolinimosi palūkanų norma nustatoma, įvertinant už kokias palūkanas Grupė ir Bendrovė galėtų pasiskolinti lėšas panašios vertės turto įsigijimui, panašioje ekonominėje aplinkoje ir atitinkančiomis sąlygomis.

Papildomo skolinimosi palūkanų norma nustatoma, įvertinant už kokias palūkanas Grupė ir Bendrovė galėtų pasiskolinti lėšas atitinkamam laikotarpiui tam tikro turto įsigijimui.

Pradžios datą nuomos mokesčiai, įtraukti į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotuosius mokesčius, atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas;
- kintamuosius nuomos mokesčius, kurie priklauso nuo indekso ar normos;
- sumas, kurias Grupė ir Bendrovė turėtų mokėti pagal likvidacinės vertės garantijas;
- pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Bendrovė ta pasirinkimo teise pasinaudos;
- baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Grupė ir Bendrovė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą.

Nuomos įsipareigojimo vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimo vertės pokytis atliekamas:

- padidinus įsipareigojimo vertę apskaičiuotomis palūkanomis;
- sumažinus balansinę vertę atliktais nuomos mokėjimais;
- pakartotinai atlikus įsipareigojimo vertinimą dėl nuomos pakeitimų, ar peržiūrėtų mokesčių

Nuomos įsipareigojimo palūkanos kiekvienu laikotarpiu per nuomos laikotarpį yra suma, dėl kurios susidaro pastovi periodinė palūkanų norma likusiai nuomos įsipareigojimo sumai. Periodinė palūkanų norma yra diskonto norma, arba, jei taikoma, peržiūrėta diskonto norma.

Nuomos įsipareigojimo pakartotinis vertinimas

Po pirminio pripažinimo, pakartotinai įvertinamas nuomos įsipareigojimas, kad būtų atsižvelgta į nuomos mokesčių pakeitimus. Grupė ir Bendrovė dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo taip pat koreguoja naudojimo teise valdomo turto vertę. Jeigu naudojimo teise valdomo turto balansinė vertė sumažinta iki nulio ir dar sumažinamas nuomos įsipareigojimas, bet kokią likusią pakartotinio įvertinimo sumą Grupė ir Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais.

Peržiūrėta diskonto norma

Grupė ir Bendrovė pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą, jeigu pasikeičia nuomos laikotarpis. Grupė ir Bendrovė apskaičiuoja peržiūrėtus nuomos mokesčius remdamasi peržiūrėtu nuomos laikotarpiu arba kai pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas, atsižvelgiant į įvykius ir aplinkybes, pasirinkimo teisės pirkti kontekste.

Pasikeitus nuomos laikotarpiui ar pasikeitus pasirinkimo teisės pirkti vertinimui, Grupė ir Bendrovė nustato peržiūrėtą diskonto normą kaip nuomos sutartyje numatytą palūkanų normą arba, jei šios normos negalima lengvai nustatyti, Grupės ir Bendrovės kaip nuomininko taikomą papildomo skolinimosi palūkanų normą pakartotinio įvertinimo datą.

Nepakeista diskonto norma

Grupė ir Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius likusiam nuomos laikotarpiui remdamasi peržiūrėtais sutartyje numatytais mokėjimais.

Diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, Grupė ir Bendrovė naudoja nepakeistą diskonto normą, nebent nuomos mokesčiai pasikeičia dėl kintamųjų palūkanų normų pasikeitimo. Tokiu atveju Grupė ir Bendrovė naudoja peržiūrėtą diskonto normą, kuri parodo palūkanų normos pokyčius.

Nuomos pakeitimai

Grupė ir Bendrovė nuomos pakeitimą apskaito kaip atskirą nuomą, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:

- dėl pakeitimo padidėja nuomos apimtis, nes papildomai suteikiama teisė naudoti vieną ar daugiau nuomojamo turto objektų; ir
- atlygis už nuomą padidėja suma, kuri atitinka atskirą apimtį padidėjimo kainą ir bet kokius tos atskiros kainos koregavimus siekiant atsižvelgti į konkrečios sutarties aplinkybes.

Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, pakeitimo įsigaliojimo datą Grupė ir Bendrovė:

- paskirsto atlygį pakeistoje sutartyje;
 - nustato pakeistos nuomos terminą, ir
 - pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą.
- Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, Grupė ir Bendrovė apskaito nuomos įsipareigojimo koregavimą:
- sumažindama naudojimo teise valdomo turto balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į visišką ar dalinį nuomos nutraukimą dėl nuomos pakeitimų, kuriais sumažinama nuomos apimtis. Bet kokį pelną arba nuostolius, susijusius su visišku ar daliniu nuomos nutraukimu, Grupė ir Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais;
 - atitinkamai koreguojamas naudojimo teise valdomas turtas dėl visų kitų nuomos pakeitimų.

Grupė ir Bendrovė nuomos įsipareigojimus pateikia atskirai nuo kitų įsipareigojimų finansinės būklės ataskaitoje. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos pateikiamos atskirai nuo naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos yra finansinių sąnaudų komponentas, pateikiamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.16 Nuomos apskaita

Grupė kaip nuomotojas

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

2.17 Pajamų pripažinimas

Pajamos pagal sutartis su klientais

Grupės pajamos yra pripažįstamos pagal vieningą principą, kuris grindžiamas penkių žingsnių modeliu, taikomu visus sutartis su klientais. Paslaugų teikimo pajamos Grupė pripažįsta ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdo veiklos įsipareigojimą, t.y. paslaugų ar prekių kontrolė perduodama klientui. Ši kontrolė gali būti perduodama laikui bėgant arba tam tikru nustatytu metu. Tam tikrų paslaugų

sutarčių atveju pajamos pripažįstamos remiantis iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteikta faktine paslauga kaip visų teiktinų paslaugų dalimi, nes naudą iš teikiamų paslaugų klientas gauna ir ja naudojasi vienu metu.

Pajamos iš elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamas pagal sutartis su klientais iš elektros energijos sudaro pajamos iš elektros energijos perdavimo, sisteminių paslaugų, prekybos disbalanso bei balansavimo elektros energija bei pajamos iš naujų vartotojų prijungimo. Pajamos pagal sutartis su klientais iš elektros energijos Grupėje pripažįstamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdomas veiklos įsipareigojimas, t.y. perduodama prekės kontrolė ar suteikiama paslauga, išskyrus pajamas iš naujų vartotojų prijungimo, kurias Grupė pripažįsta per sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpį (apskaitos politikos pasikeitimas aprašytas šioje pastaboje). Pripažindama pajamas Grupė atsižvelgia į sutarčių su klientais sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes, įskaitant pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą. Pagrindinės pardavimų sutartys sudaromos vieneriems metams ir sutampa su ataskaitiniu laikotarpiu, vėlesniais laikotarpiais vertės koregavimai už praeitus laikotarpius neatliekami, sutarčių pakeitimai yra reti.

Perdavimo paslaugų kainos reguliuojamos VERT. nustatant perdavimo paslaugos viršutines kainų ribas. Konkrečias perdavimo kainas ir tarifus nustato Grupės bendrovės, neviršydamą Tarybos patvirtintų ribų. Nustatant sekančių metų kainas, vertinami einamųjų (nepasibaigusių) metų nuokrypiai ir praeitų (jau pasibaigusių) metų nuokrypiai bei įvairios prognozės ateinantiems metams – t.y., jie didina arba mažina sekančių metų kainas, t.y. kainos nekoreguojamos retrospektyviai. Visos galimos kainos korekcijos ateities laikotarpiuose dėl praeityje / einamuosiuose metuose uždirbto pelno perviršio / patirto didesnio nuostolio nėra vertinamos, kaip kintama kainos dalis pagal 15 TFAS. Toks ateities pajamų sumažėjimas (dėl uždirbto pelno perviršio) ar padidėjimas (dėl patirtų didesnių sąnaudų) neatitinka bendrųjų įsipareigojimų ar turto apskaitos pripažinimo kriterijų, nes priklauso nuo Grupės veiklos ateityje ir yra laikomas reguliaciniu turtu arba įsipareigojimais (angl. regulatory assets and liabilities) ir dėl to Grupės vadovybės vertinimu nepatenka į 15 TFAS taikymo apimtį.

Grupė perka sisteminę paslaugą iš gamintojų, o vėliau teikia šią paslaugą skirstomojo tinklo operatoriams bei elektros energijos vartotojams pagal Tarybos nustatytą tarifą. Grupė apskaito pajamas bendrąja verte, nes teikdama šias paslaugas veikia kaip pagrindinis sisteminių paslaugų teikėjas.

Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamos iš sistemos naudotojų už gamtinių dujų perdavimo paslaugą, pripažįstamos kas mėnesį, remiantis disponuojamais duomenimis apie prie skirstymo sistemos prijungtiems sistemos naudotojams paskirstytus gamtinių dujų kiekius ir su sistemos naudotojais, kurie tiesiogiai prijungti prie perdavimo sistemos, pasirašytais perduotų gamtinių dujų aktais.

Pajamos už gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimą ir disbalanso užmokestis yra susiję su dujų srautų valdymu, siekiant užtikrinti gamtinių dujų perdavimo sistemos veikimą priimtinoje slėgio ribose. Gamtinių dujų techninio balansavimo pajamos yra susiję su dujų atsargų pokyčiais dujotiekyje ir tokių atsargų pardavimas pirkėjui yra pripažįstamas pajamomis tada, kai dujų nuosavybė perduodama pirkėjui.

Pagal EK reglamentą, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas (toliau – Reglamentas), sistemos naudotojai yra atsakingi už įleidžiamų ir išleidžiamų gamtinių dujų kiekių subalansavimą. Jeigu sistemos naudotojai nesubalansuoja gamtinių dujų kiekių įleidimo ir išleidimo taškuose, Grupės gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – PSO) turi atlikti Reglamente numatytus balansavimo veiksmus – nupirkti perteklines dujų atsargas arba parduoti trūkstamas dujų atsargas. Pagal Reglamento nuostatas PSO, vykdydamas balansavimą turi laikytis pelno (nuostolio) neutralumo principo. Dėl šios priežasties PSO nuo 2022 m. kovo 1 d. sistemos naudotojams už kiekvieną mėnesį taiko neutralumo mokestį. Neutralumo mokestis – tai PSO mokamas arba jam mokamas mokestis už perdavimo sistemos balansavimą. Neutralumo mokesčio tikslas yra užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus finansinį neutralumą (nulinį balansavimo pelną (nuostolius)). Dėl Europos komisijos balansavimo veiklos reglamentavimo pasikeitimų ir nuo 2022 m. kovo 1 d. pradėjus taikyti neutralumo mokestį Grupės PSO sistemos naudotojų balansavimo veiklos pirkimo - pardavimo sandoriuose veikia kaip agentas ir finansinėse ataskaitose sudengia balansavimo dujų prikimo pardavimo ir neutralumo mokesčio pajamas ir sąnaudas. Tarpininkavimas balansavimo dujų pirkimo – pardavimo sandoriuose aiškinamas ribota balansavimo paslaugų ir perkamų dujų kontrole, ekonominės naudos nebuvimu, negalėjimu nustatyti balansavimo paslaugos kainos, nes kainodaros taisyklės nustato įstatymai, negalėjimu reguliuoti paklausos, pasirinkti sandorio šalies. Be to, Grupės PSO veikla nesiejama su gamtinių dujų prekyba.

Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų

Pajamos iš projektų paprastai pripažįstamos per laikotarpį, kurį, yra suteikiamos paslaugos. Norėdama nustatyti tinkamą pajamų sumą, kurią reikia pripažinti atitinkamu laikotarpiu, Grupė naudoja procentinį sutarties įvykdymo įvertinimo metodą. Sutarties įvykdymo lygis įvertinamas nustatant, kokią visų įvertintų kiekvienos statybos sutarties sąnaudų dalį sudaro statybos sutarties sąnaudos, faktiškai patirtos iki ataskaitinės datos. Bendra planuojamų sąnaudų suma yra įvertinama iš naujo pasikeitus aplinkybėms, o pripažintų pajamų padidėjimas arba sumažėjimas apskaitomas tą ataskaitinį laikotarpį, kada Grupė sužino apie aplinkybių pasikeitimą. Kai yra tikėtina, jog iš anksto įvertintos visos statybos sutarties sąnaudos viršys visas sutarties pajamas, numatomas nuostolis yra nedelsiant apskaitomas kaip sąnaudos. Projektų sutarčių sąnaudos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos yra patiriamos.

Remonto ir techninės priežiūros paslaugų pajamos, pripažįstamos tam tikru momentu - tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuomet buvo suteiktos paslaugos, atsižvelgiant į konkretaus sandorio įvykdymo lygį.

Sutarčių turtas ir sutarčių įsipareigojimai

Sutarčių turtas – tai teisė į atlygį mainais už prekes ar paslaugas, kurios buvo perduotos klientui, jeigu teisė į atlygį priklauso ne nuo praėjusio laiko. Jeigu Grupė vykdo sutartį perduodama prekes ar paslaugas klientui prieš klientui sumokant atlygį arba prieš tai, kai jis tampa mokėtinu, sutarties turtas pripažįstamas nuo uždirbtos atlygio dalies, kuri yra sąlyginė. Sutarčių įsipareigojimai – tai įsipareigojimai klientui perduoti prekes ar paslaugas, už kurias Grupė iš kliento gavo atlygį (arba suma tampa mokėtina). Jeigu klientas sumoka atlygį prieš tai, kai Grupė perduoda prekes ar paslaugas klientui, sutarčių įsipareigojimai yra pripažįstami tada, kai mokėjimas yra atliekamas arba mokėjimas tampa mokėtinu (priklauso nuo to, kuris iš jų įvyksta anksčiau). Sutarčių įsipareigojimai yra pripažįstami pajamomis, kuomet Grupė įvykdo veiklos įsipareigojimą pagal sutartį.

Prekybos gamtinių dujų biržoje ir susijusių paslaugų pajamos

Grupė gamtinių dujų biržoje nėra savo sąskaita veikiantis subjektas, bet vykdomas agento veiklą. Prekybos biržoje pajamos yra vertinamos pagal agento (tarpininko) atlygį, nurodytą sutartyje su klientu, ir neapima trečiųjų šalių vardu surenkamų sumų. Dėl šios priežasties už parduotas dujas Biržoje surinktos sumos nėra pripažįstamos pajamomis.

Grupės teikiamos kitos paslaugas, organizuojant prekybą dujų biržoje, pagal su Taryba suderintus paslaugų įkainius:

- Pirminės registracijos įkainis – vienkartinis įkainis, mokamas tapus Biržos dalyviu;
- Metinis narystės įkainis – kiekvienais metais mokamas biržos dalyvio fiksuotas įkainis už narystę biržoje. Šios pajamos pripažįstamos per laikotarpį, nes naudą dėl narystės Biržos dalyvis gauna metų eigoje. Metinės narystės įkainis mokamas už kalendorinius metus (jei rinkos dalyvis tapo Biržos dalyviu metų eigoje, įkainis apskaičiuojamas proporcingai pagal likusių iki metų pabaigos dienų skaičių.
- Kintamasis prekybos įkainis – eurai už 1 MWh išreikštas įkainis, mokamas sandorį sudariusio biržos dalyvio už gamtinių dujų biržoje įsigytą ir (ar) parduotą gamtinių dujų kiekį.

Grupė pajamoms pagal sutartis su klientais taip pat priskiria: REMIT duomenų teikimo ACER agentūrai paslaugas, viešai neatskleistos informacijos portalo administravimo paslaugas, netiesioginių gamtinių dujų perdavimo pajėgumų paskirstymo sujungimo taškuose paslaugas, antrinės pajėgumų prekybos platformos administravimo paslaugas ir balansavimo ribinių kainų skelbimo paslaugas. Grupė minėtas pajamas pripažįsta per laikotarpį pagal Grupės taikomus paslaugų įkainius.

Biokuro biržos, šilumos aukcionų ir VIAP lėšų administravimo pajamos

Biokuro prekybos sandoriai tarp biržos dalyvių sudaromi tarpusavyje, o atsiskaitymai tarp dalyvių vyksta tiesiogiai. Grupė pajamomis pripažįsta Tarybos patvirtintus mokesčius už prekybą biokuro biržoje. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu, įvykus sandoriui. Grupė pajamomis iš medienos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius pagal Grupės patvirtintus įkainius, suderintus su Taryba. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Grupė pajamomis iš šilumos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius mokesčius iš dalyvių už faktiškai sudarytus sandorius pagal Grupės patvirtintus įkainius. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Vykdydama VIAP lėšų administratoriaus funkciją Grupė pajamomis pripažįsta tik Tarybos Grupei skirtas VIAP lėšas VIAP lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

Viešuosius interesus atitinkančios paslaugų (VIAP) lėšos – tai lėšos, sumokamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjams, kurių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Metines VIAP lėšas nustato Taryba.

Grupė Tarybos skirtas VIAP lėšas apskaito kaip dotacijas, susijusias su pajamomis, nes jos skiriamos elektros gamintojų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, suteiktų paslaugų negautoms pajamoms kompensuoti. VIAP pajamos pripažįstamos suteiktų paslaugų apimtyje.

Minėtos dotacijos pripažįstamos pajamomis:

- Tarybos Grupei skirtas VIAP lėšas už elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimą.
- Tarybos Grupei paskyrus VIAP lėšas už elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės energiją ar hidroenergiją, pajungimą prie perdavimo tinklų, perdavimo tinklų optimizavimą, plėtrą ir (ar) rekonstrukciją, susijusią su atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių gamintojų pagamintos elektros energijos priėmimu ir persiuntimu.

Degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (DAEI) apskaitos vienetų administravimo veikla

Lietuvos Respublikos Alternatyviųjų degalų įstatymas nustato, kad siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą šiuo įstatymu nustatytų įpareigojimų ir reikalavimų vykdymą, informacija apie DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvius, DAEI apskaitos vienetų skyrimą, perdavimą ir panaikinimą, taip pat metinės atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitos apie kalendoriniais metais

vidaus rinkai patiektų degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekius, teikiama per DAEI sistemą. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytoja ir administratoriumi buvo paskirta Grupės bendrovė.

DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyviai moka su Valstybine energetikos reguliavimo taryba suderinto dydžio įmokas, kuriomis finansuojamas šios sistemos sukūrimas ir administravimas.

SGDT administravimo pajamos

Pagal Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGDT) įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas Grupė vykdo SGDT lėšų administratoriaus funkcijas. SGDT lėšų administravimas vykdomas vadovaujantis Komisijos 2012 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. O3-294 patvirtintu Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei pastoviosioms eksploatavimo sąnaudoms kompensuoti skirtų lėšų administravimo tvarkos aprašu.

Grupė, rinkdama ir administruodama SGDT lėšas veikia tik kaip tarpininkas valstybės vardu ir ši veikla Grupei nesukuria pajamų/pelno įprastinės veiklos metu, išskyrus SGDT lėšų dalį, skirtą SGDT lėšų administravimo sąnaudoms padengti, laikomą Grupės pajamomis. Iš SGDT lėšų mokėtojų surenkamos ir SGDT lėšų gavėjams (SGDT projekto įgyvendinimo Grupei arba SGDT operatoriui) perduamos SGDT lėšos nelaikomos Grupės pajamomis/sąnaudomis, bet apskaitomos kaip kitos gautinos/kitos mokėtinos sumos ir kitas finansinis turtas. Pajamos pripažįstamos kas mėnesį, nes administravimo mokestis yra fiksuotas.

Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą palūkanų normą. Gautos palūkanos apskaitomos pinigų srautų ataskaitoje kaip investicinės veiklos pinigų srautai.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos, kai atsiranda teisė gauti dividendus.

Kitos (netipinės veiklos) pajamos

Pelną iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo, nuomos pajamas bei netesybas ir baudas iš rangovų už ne laiku atliktus darbus, įskaitant statomą ilgalaikį materialųjį turtą, Bendrovė apskaito kaip kitas pajamas.

Netesybos ir baudos iš rangovų už ne laiku atliktus darbus yra apskaičiuojamos projektui ar jo etapui pasibaigus ir, informavus tiekėją, yra užskaitomos su tiekėjo skola. Kilus teisminiam ginčui dėl netesybų ar baudų dydžio ir kuomet yra labiau tikėtina, nei netikėtina, kad netesybų ar baudų sumos bus sumažintos ar panaikintos, pripažįstami atidėjiniai.

Sąnaudų kompensavimas vykdant fizinio barjero įrengimo projektą

Bendrovė, atlikdama vykdytojo funkcijas fizinio barjero įrengimo projekte, patiria projekto administravimo išlaidas, kurias kompensuoja projekto užsakovas – Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Bendrovė, būdama projekto vykdytoju veikia kaip tarpininkas valstybės vardu ir ši veikla Bendrovei/ Grupei nesukuria pelno, nes pagal teisės aktų nuostatas Bendrovė negali gauti pelno iš šios veiklos. Todėl iš užsakovo gautų išmokų nepripažįsta pajamomis, bet apskaito kaip sąnaudų kompensavimą.

Naujų vartotojų ir gamintojų prijungimas prie perdavimo tinklo

Nuo 2020 m. sausio 1 d. pajamas gautas iš naujų vartotojų prijungimo prie Perdavimo tinklo Grupė apskaito per sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpį, jeigu naujo vartotojo prijungimas susijęs su tolimesniu vartojimu ir su tuo susijusiomis pajamomis.

Gamintojų prijungimas prie perdavimo tinklo apskaitomas dotacijų principu, sudengiant gamintojo prijungimui sukurto turto įsigijimo savikainą su kompensacija, gaunama iš prijungto gamintojo.

Kai trečiosios šalys (užsakovai) reikalauja perkelti perdavimo tinklo įrenginius ir kai dėl perkėlimo turtas sukuriamas Grupės resursais – taikomas dotacijų principas ir sukurto turto savikaina sudengiama su iš užsakovo gautina kompensacijų suma. Kai turtas sukuriamas užsakovo ir nemokamai perduodamas Grupei – sudengiant iš trečiųjų šalių gautą turtą su turto verte. Jeigu perkėlimo metu esminis pagerinimas nebuvo atliktas ir turtas sukurtas Grupės, toks turtas nepripažįstamas – apskaitomos kompensacijos pajamos iš užsakovo ir tokio turto sukūrimo sąnaudos. Kai nėra esminio pagerinimo, o turtas sukuriamas užsakovo – iš užsakovo nemokamai gautas turtas nepripažįstamas ir apskaitomas nebalansinėse sąskaitose.

2.18 Perkrovų valdymo lėšos/įsipareigojimai

Grupės elektros perdavimo operatorius įgyja teisę į perkrovų valdymo įplaukas, kai dėl nepakankamo elektros linijų pralaidumo susiformuoja skirtingos elektros rinkos kainos Lietuvoje, Švedijoje, Lenkijoje ir Latvijoje. Biržos operatorius (Nord Pool AS) dėl kainų skirtumų skirtingose prekybos zonose gautas įplaukas lygiomis dalimis paskirsto tarp sistemines jungtis eksploatuojančių šalių perdavimo sistemų operatoriams.

2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 2019/943 „Dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų“, nustato, kad perkrovų valdymo įplaukos gali būti naudojamos šia prioriteto tvarka:

- a) užtikrinti, kad paskirstytuojų jungčių pralaidumu būtų galima pasinaudoti - pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo patiriamos susijusios sąnaudos. Kai tarp sisteminė jungtis neplanuotai atsijungia, o jungties pajėgumai jau yra suprekiuoti elektros biržoje (t. y. jie jau yra paskirstyti), linijų valdantys operatoriai užtikrina, kad rinkos dalyviai pasinaudotų suprekiuotais pajėgumais. Tokiu atveju, operatoriai patiria kaštus, kurie susidaro dėl kainų skirtumo tarp operatorių suprekiuotos elektros energijos kainos ir Bendrovės pirktos/parduotos balansavimo ir/ar disbalanso elektros energijos kainos.
- b) išlaikyti ar išplėsti jungčių pralaidumą - finansinėse ataskaitose perkrovų valdymo įplaukos apskaitomos remiantis dotacijų apskaitos principais - t. y. pradžioje perkrovų valdymo įplaukos pripažįstamos kaip įsipareigojimai, tuomet apskaitomos mažinant atitinkamo turto vertę, o vėliau mažina susijusio turto nusidėvėjimo sąnaudas per turto naudingo tarnavimo laikotarpį.
- c) sumažinti tarifą – pripažįstama pajamomis tuo laikotarpiu, kurį Bendrovė gauna mažiau pajamų dėl nustatytų mažesnių tarifų ir tik tuo atveju, kai pajamų negalima veiksmingai panaudoti a) ir (arba) b) punktuose nustatytiems tikslams. Pritarus atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms jas galima panaudoti neviršijant didžiausios sumos, kurią turi nustatyti tos reguliavimo institucijos, kaip pajamas, į kurias turi atsižvelgti reguliavimo institucijos, tvirtindamos tinklo tarifų apskaičiavimo ir (arba) tinklo tarifų nustatymo metodiką

Nuo 2019 m. gegužės mėn. sukauptų perkrovų valdymo lėšų sąskaita prijungta prie UAB „EPSO-G“ grupės sąskaitos ir naudojama Bendrovės veiklos finansavimui, kol nėra poreikio finansuoti investicijas. Gavus VERT leidimą, nuo 2021 m. vasario 26 d. Elektros perdavimo operatorius su UAB „EPSO-G“ sudarė tarpusavio skolinimosi sutartį, pagal kurią laisvos perkrovų valdymo lėšos naudojamos grupės tarpusavio skolinimo tikslais.

Finansinės padėties ataskaitoje nepanaudotos perkrovų valdymo įplaukos pateikiamos kaip ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

2.19 Pelno mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamas). Pelno mokesčiai pripažįstamas pelno ar nuostolių ataskaitoje, išskyrus tą jo dalį, kuri susijusi su straipsniais, pripažintais kitų bendrųjų pajamų eilutėje ar tiesiogiai nuosavybės dalyje. Tokiu atveju pelno mokesčiai taip pat pripažįstamas atitinkamai kitų bendrųjų pajamų eilutėje arba tiesiogiai nuosavybės dalyje.

Pelno mokesčiai

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno prieš apmokestinimą, pakoreguoto tam tikromis apmokestinamojo pelno nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų data. 2022 metais ir 2021 metais pelno mokesčio tarifas buvo 15 proc.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) investicinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Grupė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Grupė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) investicinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos.

Grupės įmonės, vadovaudamosi teisės aktų nuostatomis, perleidžia mokestinius nuostolius kitoms grupės įmonėms už atlygį, lygų 15% nuo mokestinio nuostolio sumos.

Grupės įmonės turi teisę naudotis mokesčių lengvatomis investicijoms į reikalavimus atitinkantį turtą. Grupė tokias lengvatas apskaito kaip mokestinius kreditus, o tai reiškia, kad lengvatos sumažina mokėtinų mokesčių sumas ir einamųjų metų mokesčio sąnaudas.

Atidėtasis pelno mokesčiai

Atidėtasis pelno mokesčiai apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokestinės bazės.

Grupė atidėtojo pelno mokesčio turtu taip pat pripažįsta sukauptus mokestinius kreditus – nepanaudotos investicijų lengvatos sumas, kuriomis tikimasi ateityje sumažinti pelno mokesčio įsipareigojimą. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtinai ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai nedaro įtakos nei apmokestinamajam, nei finansiniam pelnui.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinių ataskaitų sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins

apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai užskaitomi tarpusavyje, kai jie yra susiję su pelno mokesčiais, nustatytais tos pačios mokesčių institucijos ir kuomet egzistuoja pagal įstatymą įgyvendinama teisė užskaityti ataskaitinio laikotarpio mokesčių turtą su ataskaitinio laikotarpio mokesčių įsipareigojimu.

Pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis už ataskaitinį laikotarpį

Ataskaitinio laikotarpio ir atidėtasis pelno mokestis pripažįstami pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukiami į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokestis atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose. Tuomet mokesčiai taip pat apskaitomi, atitinkamai, nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose.

2.20 Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ištekliai, duodantys ekonominę naudą, bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.21 Pobalansiniai įvykiai

Pobalansiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtų finansinių ataskaitų datą (koreguojantys įvykiai), atspindimi finansinėse ataskaitose. Pobalansiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai jų įtaka yra reikšminga.

2.22 Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra sudengiami, išskyrus atvejus, kai atskiras standartas specifiškai tokio sudengimo reikalauja.

2.23 Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai suma, už kurią vertės nustatymo dieną sandorio šalys viena kitai įprastomis rinkos sąlygomis gali parduoti turtą ar paslaugas arba perleisti įsipareigojimą. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris sudaromas arba: pagrindinėje to turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar jei nėra pagrindinės rinkos – to turto ar įsipareigojimo pačioje palankiausioje rinkoje. Pagrindinė ar pati palankiausia rinka turi būti Bendrovei prieinama.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Grupė naudoja vertinimo metodikas, kurios esamomis aplinkybėmis yra tinkamos ir apie kurias turima pakankamai duomenų tikrajai vertei nustatyti, naudodama kuo daugiau svarbių rinkose stebimų duomenų ir kuo mažiau rinkose nestebimų duomenų.

Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal toliau aprašomą tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai rinkose stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose rinkose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Grupė pakartotinai vertindama skirstymą nusprendžia, ar perkeliama suma vyko tarp hierarchijos lygių (pagal žemiausio lygio duomenis, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę apskritai) kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Vertinimus atlieka vadovybė kiekvieną ataskaitinę dieną. Siekdama atskleisti informaciją apie tikrąją vertę Grupė nustatė turto ir įsipareigojimų klases pagal turto ir įsipareigojimų pobūdį, ypatybes bei riziką ir anksčiau apibūdintą tikrosios vertės hierarchijos lygį.

2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Grupė neturėjo reikšmingo pakartotinai arba vieną kartą tikrąją vertę įvertinto turto ar įsipareigojimų ilgalaikį materialųjį turtą (3 ir 6 pastabos).

Grupės ir Bendrovės pagrindinis finansinis turtas, neatspindėtas tikrąja verte, yra pinigai ir pinigų ekvivalentai, iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos. Finansiniai įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte yra prekybos skolos, kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, paskolos. Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduodamas turtas pagal tvarkingą sandorį tarp rinkos dalyvių. Tikroji finansinio turto vertė yra ne mažesnė už sumą, diskontuotą nuo pirmos dienos, kurią gali būti pareikalauta ją sumokėti.

3. Pagrindiniai apskaitiniai vertinimai ir prielaidos

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie įtakoja taikomą apskaitos politiką bei pateiktas turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumas bei neapibrėžtumų atskleidimus. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo tokių vertinimų. Rengiant šias finansines ataskaitas, reikšmingi vadovybės vertinimai ir prielaidos bei pagrindiniai neapibrėžtumų šaltiniai, dėl kurių kyla rizika, kad susijusio turto ir įsipareigojimų apskaitinė vertė ateinančiais finansiniais metais bus reikšmingai pasikeitusi, pateikti žemiau.

Ilgalaikio materialiojo turto vertinimas

Kaip aprašyta 6 pastaboje, Grupė atliko ilgalaikio materialiojo turto vertės atitikimo tikrajai vertei patikrinimą. Nustatant turto tikrąją vertę, pagrindinę įtaką daro naudojamos prielaidos vertinant būsimųjų laikotarpių perdavimo paslaugos pajamas. Ilgalaikio materialiojo turto tikrajai vertei nustatyti naudotos prielaidos plačiau atskleistos minėtoje pastaboje.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo patikrinimas

Bendrovė investicijas į dukterines įmones apskaito įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimą. Kiekvienų metinių finansinių ataskaitų datą Bendrovė nustato, ar yra požymių, kad investicijų vertė būtų sumažėjusi. Jeigu tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimą kaip skirtumą tarp dukterinės įmonės balansinės vertės ir jos atsiperkamosios vertės, rezultatą apskaitydama pelno (nuostolių) straipsnyje.

Bendrovė atliko investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo testus, kurių rezultatai atskleisti 8 pastaboje.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas

Atidėtojo mokesčio turtas suformuotas remiantis Bendrovės ir Grupės vertinimu, paremtu ilgalaikėmis prognozėmis, kad Bendrovė ir Grupė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti.

Grupės gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – PSO), vykdydamos projektus, atitinkančius investicinio projekto sąvoką, nuosekliai taiko pelno mokesčio lengvatą. PSO apmokestinamasis pelnas sumažinamas per mokesstinį laikotarpį faktiškai patirtų išlaidų nurodytus reikalavimus atitinkančiam turtui įsigyti dydžiu. Jeigu išlaidų suma yra didesnė negu už mokestinį laikotarpį apskaičiuota apmokestinamojo pelno suma, šią sumą viršijančios išlaidos gali būti perkeliamos keturis vienas po kito einančius vėlesnius mokesčius laikotarpius apskaičiuotam apmokestinamajam pelnui sumažinti, atitinkamai mažinant perkeliamą tokių išlaidų sumą. PSO vertinimu, investicinio projekto lengvata per keturis vienas paskui kitą einančius mokesčius laikotarpius bus pasinaudota pilna apimtimi. PSO uždirbs pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti. Atidėtas pelno mokesčio turtas dėl nepanaudotos investicijų lengvatos 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 192 tūkst. eurų (2021 m. gruodžio 31 d. – 4 608 tūkst. eurų).

Grupės bendrovės pripažįsta atidėtojo pelno mokesčio turtą nuo ataskaitiniais metais patirtų mokesčio nuostolio, jeigu šis bus įskaitytas su būsimaisiais laikotarpiais uždirbtu apmokestinamuoju pelnu. Mokesčių nuostolių įskaitymui netaikomas terminas. 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės atidėtas pelno mokesčio turtas nuo sukauptų mokesčių nuostolių sudarė 8 796 tūkst. Eur.

Dėl perkrovų lėšų, gautų laikotarpyje nuo 2014 m. iki 2017 m. apmokestinimo pelno mokesčiu jų gavimo metu susiformavęs atidėtojo pelno mokesčio turtas bus realizuotas per perkrovų lėšomis įsigyto turto naudingo tarnavimo laikotarpį. 2022 m. gruodžio 31 d. atidėtojo pelno mokesčio turtas nuo perkrovų lėšų sudarė 2 378 tūkst. Eur.

Asocijuotosios įmonės pirkimo kainos paskirstymas

Grupei 2022 m. spalio 31 d., įsigijus asocijuotosios įmonės TSO Holding AS 39,6 proc. akcijų paketą pirkimo kainos paskirstymo tikslu buvo atliktas įsigyto turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės vertinimas (10 pastaba).

Apsaugos zonų vertinimas

Apsaugos zona – tai Grupės nuosavybės teise nepriklausančiame žemės sklype įrengto perdavimo elektros tinklo apsaugai skirta teritorija, kurioje taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Tai tam tikri ūkinės veiklos apribojimai ar draudimai nustatytoje apsaugos zonoje, taikomi neterminuotam laikui.

Nuo 2020 m. įsigaliojęs Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas įpareigoja Grupę iki 2022 m. gruodžio 31 d. suregistruoti eksploatuojamų inžinerinių tinklų apsaugai taikomas apsaugos zonas.

Pradinis atidėjiny, kaip nematerialus turtas, ir ilgalaikis įsipareigojimas suformuotas remiantis 2020 m. turto kadastro nuostatų pakeitimais, kurie yra būtini LR specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo numatyta prievolei suformuoti apsaugos zonų registruoti iki 2022 m. gruodžio 1 d., bei atsižvelgiant į LR energetikos ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1 -339 patvirtintą apsaugos

zonų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašą. Atidėjinys apsaugos zonoms pripažintas trumpalaikiuose ir ilgalaikiuose įsipareigojimuose. Atidėjinys apskaičiuotas, kaip aprašyta 5 ir 25 pastabose, įvertinant:

- apaugos zonų formavimo planuojamas patirti išlaidas ir žymų registravimo įkainius dauginant juos iš apsaugos zonų skaičiaus;
- aktualią diskonto normą - panašių įsipareigojimų skolinimosi normą.

2022 m. ir 2021 m. Grupė patikslino suformuotą atidėjinį atsižvelgiama į:

- apaugos zonų formavimo faktiškai patirtas ir jų pagrindu planuojamas patirti išlaidas, dauginant jas iš apsaugos zonų skaičiaus, kuris dėl aiškesnio teisinio reglamentavimo tiksliau identifikuojamas;
- aktualią diskonto normą - panašių įsipareigojimų skolinimosi normą.

Perleidžiamos grupės identifikavimas

2022 m. rugsėjo 30 d. Grupės bendrovė „GET Baltic“ dėl vykdomos strateginio partnerio atrankos, kurios laimėtoji bus leista įsigyti 66 proc. minėtos bendrovės akcijų, buvo pripažinta perleidžiama grupe. Buvo tenkinami visi šie pripažinimo kriterijai: (1) buvo gauti visi reikalingi pritarimai numatomam akcijų perleidimo sandoriui, t.y. Grupės valdyba pritarė pradinėms akcijų pardavimo sąlygoms ir proceso inicijavimui; (2) perleidžiamą grupę galima nedelsiant parduoti dabartine būsena ir įprastomis tokios perleidimo grupės pardavimo sąlygomis; (3) pradėti aktyvūs pardavimo veiksmai (atrinkti potencialūs pirkėjai, kurie rengia pirminius pasiūlymus); (4) tikėtina, kad perleidimo grupės pardavimas bus įvykdytas (užbaigtas) per vienerius metus, išskyrus atvejus, kai įvykiai ar aplinkybės, kurių Grupės vadovybė negali kontroliuoti, pailgina laikotarpį, reikalingą parduoti perleidimo grupę ilgiau nei vienerius metus; 5) perleidžiamą grupę galima parduoti rinkoje už kainą, pagrįsta jo dabartine tikrąja verte; ir 6) pardavimo sandoriui užbaigti reikalingi veiksmai rodo, kad mažai tikėtina, kad gali įvykti reikšmingi pardavimų plano pakeitimai arba pardavimas bus atšauktas.

Perleidžiama grupė neatitinka nutraukiamos veiklos kriterijų, kadangi dukterinė bendrovė nelaikoma pagrindine (reikšminga) verslo sritimi arba geografinė veiklos sritimi, todėl nutraukiamos veiklos įtaka neatskleidžiama pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitose. Grupės sandoriai su Get Baltic bus vykdomi ir po pardavimo datos, todėl konsoliduotose ataskaitose tarpusavio sandoriai eliminuojami iš perleidžiamos grupės.

Kaip nurodyta pobalansinių įvykių pastaboje, 2023 m. kovo 16 d. buvo paskelbtas strateginio partnerio atrankos procedūros laimėtojas..

Balansavimo veiklos apskaitos principų vertinimas

Nuo 2022 m. kovo 1 d. pasikeitus gamtinių perdavimo sistemos balansavimo veiklos reglamentavimui, Grupė vertino, ar gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (PSO) balansavimo veikloje veikia kaip pagrindinis paslaugos teikėjas, ar kaip agentas. Grupės vadovybės vertinimu gamtinių dujų PSO nuo 2022 m. kovo 1 d. balansavimo paslaugų teikime sistemos naudotojams veikia kaip agentas (žr. pastabą 2.18). Iki 2022 m. kovo 1 d. Grupės PSO balansavimo paslaugų teikimo sandoriuose veikė kaip pagrindinis paslaugų teikėjas, todėl iki minėto laikotarpio pradžios finansinėse ataskaitose yra atskleistos gamtinių dujų balansavimo veiklos pajamos ir sąnaudos.

Elektros energijos perdavimo operatoriaus balansavimo veiklos reglamentavime neįvyko jokių pokyčių, todėl elektros energijos balansavimo sandoriuose jis išlieka pagrindiniu paslaugos teikėju.

4. Informacija pagal segmentus

Informacija apie veiklos segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimui priimančiam asmeniui. Pagrindinis Grupėje sprendimus priimančias asmuo, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir verslo segmentų veiklos rezultatų įvertinimą yra Valdyba, kuri priima strateginius sprendimus.

Vadovybė vertina Grupės veiklos rezultatus pagal tris veiklos segmentus, kurie atitinka Grupės strategijoje nurodytas veiklos kryptis:

- elektros energijos perdavimo segmentas apima „Litgrid“ vykdomą veiklą;
- gamtinių dujų perdavimo segmentas apima AB Amber Grid vykdomą veiklą;
- kitos veiklos segmentas, kuris apima:
 - energijos išteklių biržos operatoriaus Baltpool, UAB vykdomą veiklą;
 - gamtinių dujų biržos operatorės UAB „GET Baltic“ vykdomą veiklą;
 - energetikos įrenginių statybos ir rangos bendrovės UAB „TETAS“ vykdomą veiklą;
 - elektros energijos kaupimo įrenginių operatorės „Energy cells“, UAB vykdomą veiklą;
 - patronuojančios bendrovės UAB „EPSO-G“ vykdomą veiklą.

Atsižvelgiant į tai, kad kitos veiklos segmento atskirų elementų pajamos, pelnas (EBITDA) bei bendras turtas po konsolidacijos korekcijų nesiekia 10 procentų visų segmentų nurodytų finansinių rodiklių, visi elementai agreguoti į bendrą kitos veiklos segmentą. Grupė turi vieną geografinį segmentą – Lietuvos Respubliką. Grupės veikla užsienio valstybėse yra nereikšminga Grupei. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius

apskaitos principus kaip ir sudaromos finansinės ataskaitos, t. y. informacija apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas. Pagrindiniai veiklos rodikliai yra grynasis pelnas ir pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA), veiklos sąnaudos be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų, nusidėvėjimo, nurašymų ir vertės sumažėjimo. Visi rodikliai skaičiuojami remiantis finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis.

Pajamos iš Lietuvos klientų per 2022 m. sudarė 75 proc. (per 2021 metus 85 proc.).

Grupės informacija apie segmentus už 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį yra pateikta žemiau:

	Elektros energijos perdavimas	Gamtinių dujų perdavimas	Kita veikla	Tarpsegmentinių operacijų eliminavimas	Iš viso
Pajamos ir kitos pajamos	420 308	96 652	83 007	(10 043)	589 924
Veiklos sąnaudos, be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų, nusidėvėjimo, nurašymų ir vertės sumažėjimų	(36 720)	(25 711)	(90 491)	11 665	(141 257)
EBITDA	(36 513)	31 108	(7 481)	1 613	(11 273)
Iš viso korekcijų į laikotarpio pelną (nuostolius)	(12 971)	(15 387)	11 835	(14 719)	(31 242)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(20 582)	(12 854)	(1 620)	-	(35 056)
Turto nurašymai, vertės sumažėjimai	(411)	(142)	(99)	280	(372)
Palūkanų pajamos	63	20	460	(330)	213
Palūkanų sąnaudos	(947)	(641)	(2 052)	408	(3 232)
Pelno mokestis	8 863	(2 368)	667		7 162
Dividendų pajamos	43	598	14 479	(15 077)	43
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(49 484)	15 721	4 354	(13 106)	(42 515)
Turto iš viso	718 545	345 347	1 047 555	(685 719)	1 425 728
Grynoji finansinė skola	(45 631)	(104 455)	(174 325)	352 972	28 561
Investicijos (ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto įsigijimai)	(77 071)	(42 852)	(53 440)	(1 833)	(175 196)

Grupės informacija apie segmentus už 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį yra pateikta žemiau:

	Elektros energijos perdavimas	Gamtinių dujų perdavimas	Kita veikla	Tarpsegmentinių operacijų eliminavimas	Iš viso
Pajamos ir kitos pajamos	270 588	66 973	36 759	(11 717)	362 603
Veiklos sąnaudos, be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų, nusidėvėjimo, nurašymų ir vertės sumažėjimų	(31 348)	(21 197)	(36 966)	10 847	(78 664)
EBITDA	46 206	34 508	(201)	(874)	79 639
Iš viso korekcijų į laikotarpio pelną (nuostolius)	(26 193)	(11 344)	14 323	(16 607)	(39 821)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(21 337)	(11 882)	(1 546)		(34 765)
Turto nurašymai, vertės sumažėjimai	(344)	(101)	64		(381)
Palūkanų pajamos	21	2	176	(155)	44
Palūkanų sąnaudos	(752)	(388)	(763)	155	(1 748)
Pelno mokestis	(4 088)	547	263		(3 278)
Dividendų pajamos ir asocijuotų įmonių perleidimo pelnas	307	478	16 129	(16 607)	307
Grynasis pelnas (nuostoliai)	20 013	23 164	14 122	(17 481)	39 818
Turto iš viso	489 825	318 520	593 152	(438 891)	962 606
Grynoji finansinė skola	(68 544)	(108 727)	(149 242)	105 746	(220 767)
Investicijos (ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto įsigijimai)	(57 664)	(45 707)	(10 086)	1 285	(112 172)

Grupės pajamos 2022 metais iš didžiausių klientų:

Įmonės pavadinimas	2022
AB Energijos skirstymo operatorius	208 486
Ignitis UAB	71 662
AB Ignitis gamyba	35 165
Didžiausių klientų pajamų iš viso:	315 313

Grupės pajamos 2021 metais iš didžiausių klientų:

Įmonės pavadinimas	2021
AB Energijos skirstymo operatorius	169 129
Ignitis UAB	38 622
AB Ignitis gamyba	18 844
Didžiausių klientų pajamų iš viso:	226 595

5. Ilgalaikis nematerialusis turtas

Grupė	Pas- tabos	Prestižas	Patentai ir licencijos	Programi nė įranga	Kitas nematerialu sis turtas	Įstatyminiai servitutai ir apsaugos zonos*	Iš viso
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.		61	179	4 729	313	5 853	11 135
Įsigijimai		-	31	1860	83	-	1 974
Nurašymai		-	-	(6)	-	-	(6)
Perklasifikavimas su IMT		-	-	479	37	-	516
Perklasifikavimas tarp grupių		-	4	(182)	178	-	-
Vertės koregavimas dėl pasikeitusių prielaidų		-	-	-	-	(1 188)	(1 188)
Dengimas su dotacijomis	21	-	-	(313)	-	-	(313)
Amortizacija		-	(94)	(2 142)	(128)	-	(2 364)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		61	120	4 425	483	4 665	9 754
2021 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė		61	878	11 667	746	4 665	18 017
Sukaupta amortizacija		-	(758)	(7 242)	(263)	-	(8 263)
Likutinė vertė		61	120	4 425	483	4 665	9 754
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		61	120	4 425	483	4 665	9 754
Įsigijimai		-	86	2 922	183	-	3 191
Nurašymai		-	-	(18)	-	-	(18)
Perklasifikavimas su IMT		-	-	89	-	-	89
Perklasifikavimas tarp grupių		-	239	(239)	-	-	-
Vertės koregavimas dėl pasikeitusių prielaidų		-	-	-	-	(1 684)	(1 684)
Amortizacija		-	(87)	(2 133)	(216)	-	(2 436)
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę		-	(36)	(301)	(137)	-	(474)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.		61	322	4 745	313	2 981	8 422
2022 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė		61	1 001	14 926	792	2 981	19 761
Sukaupta amortizacija		-	(679)	(10 181)	(479)	-	(11 339)
Likutinė vertė		61	322	4 745	313	2 981	8 422

*2022 m. gruodžio 31 d. buvo iš naujo įvertinta įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų atidėjinio bei su juo susijusio nematerialaus turto vertė, atsižvelgiant į prielaidų pasikeitimus (25 pastaba). Dėl aiškesnio teisinio reglamentavimo ir įregistravimui reikalingiems veiksams atlikti viešaisiais pirkimais įsigijus atitinkamos paslaugas, atidėjinys sumažintas 1 944 tūkst. Eur suma. Įstatyminių servitutų atidėjinys buvo padidintas 260 tūkst. Eur suma, atlikus perskaiciavimą pagal prognozuojamą gauti prašymų skaičių ir vidutinę prašymo sumą.

Grupė prestižui, įstatyminiams servitutams ir apsaugos zonoms atliko vertės sumažėjimo įvertinimą. Minėti turto vienetai buvo priskirti „Litgrid“ ir Amber grid pinigų srautus generuojantiems turto vienetais (6 pastaba). Testo rezultatai neindikavo poreikio formuoti vertės sumažėjimą prestižo, įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų turto vienetais.

2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio nematerialaus turto vertė buvo lygi 57 tūkst. Eur, 2021 m. gruodžio 31 d. - 66 tūkst. Eur.

6. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Pas- tabos	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kitas materialus ilgalaikis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.		1 033	23 806	459 686	1 157	13 589	74 957	574 227
Įsigijimai		37	54	1 140	230	1 633	95 297	98 391
Išankstiniai apmokėjimai už IMT							11 807	11 807
Pardavimai		-	(67)		(8)	(1)		(76)
Nurašymai		-		(1 965)		(1)	(43)	(2 009)
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)				(4)		(175)	(89)	(268)
Įvesta į eksploataciją (iš nebaigtos statybos)		(388)	3 201	89 097		3 329	(95 239)	-
Perklasifikavimas (iš INT)						(479)	(37)	(516)
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	21		(54)	(959)		(272)	(46 393)	(47 678)
Nusidėvėjimas			(861)	(26 179)	(330)	(3 405)		(30 775)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		682	26 079	520 816	1 049	14 217	40 260	603 103
2021 m. gruodžio 31 d.								
Įsigijimo vertė		682	28 744	588 777	2 637	23 676	40 260	684 776
Sukauptas nusidėvėjimas		-	(2 665)	(67 728)	(1 588)	(9 459)	-	(81 440)
Sukauptas vertės sumažėjimas		-	-	(233)	-	-	-	(233)
Likutinė vertė		682	26 079	520 816	1 049	14 217	40 260	603 103
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		682	26 079	520 816	1 049	14 217	40 260	603 103
Įsigijimai				28 028	131	1 179	129 180	158 518
Išankstinių apmokėjimų už IMT pokytis							13 591	13 591
Pardavimai		-			(27)	(5)		(32)
Nurašymai		-		(1 325)		(27)		(1 352)
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)				(51)		(71)		(122)
Įvesta į eksploataciją (iš nebaigtos statybos)			945	20 998		2 141	(24 084)	-
Perklasifikavimas iš Naudojimo teise valdomo turto					785			785
Perklasifikavimas (iš INT)							(89)	(89)
Perklasifikavimas tarp dotacijų grupėse				(4 878)		(465)	5 343	-
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	21			(914)			(86 705)	(87 619)
Nusidėvėjimas			(964)	(25 991)	(466)	(3 637)		(31 058)
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę						(4)		(4)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.		682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721
2022 m. gruodžio 31 d.								
Įsigijimo vertė		682	29 000	612 233	3 469	23 924	77 496	746 804
Sukauptas nusidėvėjimas		-	(2 940)	(75 550)	(1 997)	(10 596)	-	(91 083)
Sukauptas vertės sumažėjimas		-	-	-	-	-	-	-
Likutinė vertė		682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą (toliau – IMT), atspindėti nebaigtos statybos straipsnyje :

	2022	2021
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	12 713	771
Sumokėti avansai už IMT per periodą	23 056	14 903
Perkelta į nebaigtą statybą	(9 465)	(2 961)
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	26 304	12 713

Grupės 2022 m. gruodžio 31 d. kapitalizuotos palūkanos į ilgalaikį materialųjį turtą atitinkančius kriterijus sudarė 57 tūkst. Eur, taikyta metinė palūkanų kapitalizavimo norma buvo 1,16 proc. (2021 m. - 186 tūkst. EUR, taikyta palūkanų norma – 0,8 proc.).

2022 ir 2021 m. Grupės didžiausios investicijos atliktos strateginiuose valstybinės reikšmės projektuose, elektros energijos kaupimo įrenginių instaliavimui ir elektros bei dujų tinklo atstatymo modernizavimo projektuose. 2022 m. investicijos į strateginius valstybinės reikšmės projektus sudarė 23 mln. Eur (2021 m. – 67,7 mln. Eur), elektros energijos kaupimo įrenginius – 52,9 mln., (2021 m. – 9 mln. Eur) o tinklo atstatymą - 37 mln. Eur. (2021 m. – 26,9 mln. Eur) visų Grupės investicijų. Pradėjus vykdyti komercinius srautus GIPL dujotiekiu, ilgalaikio turto įsigijimo vertėje sukaupta 27,4 mln. Eur įmoka (toliau - CBCA įmoka), nustatyta pagal tarpvalstybinius sąnaudų paskirstymo principus. CBCA įmoka bus sumokėta Lenkijos perdavimo sistemos operatoriui, užbaigus dujotiekio statybos darbus Lenkijos teritorijoje, fiksavus ir auditavus statybos darbų vertę. 2021 m. gruodžio 31 d. CBCA įmoka kaip kintamasis mokėjimas, priklausantis nuo būsimų įvykių, nebuvo įtrauktas į ilgalaikio turto įsigijimo vertę ir šiam mokėjimui įsipareigojimas nebuvo pripažintas iki jungties funkcionavimo pradžios.

2022 m. gruodžio 31 d. Grupė turėjo 468 mln. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 238 mln. Eur) ilgalaikio materialiojo turto pirkimo įsipareigojimų, kuriuos turės vykdyti ateinančiais laikotarpiais.

Nurašymus daugiausia sudarė turto dalių, kurios pakeičiamos turto rekonstrukcijos metu, nurašymai.

Grupės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte. Grupė paskutinį kartą turtą perkainojo 2018 m. gruodžio 31 d., jis buvo atliktas Grupės vidiniais resursais ir nesinaudojant nepriklausomo išorės vertintojo paslaugomis. Per 2022 m. reguliavimo sprendimų, galinčių reikšmingai įtakoti turto vertę, priimta nebuvo.

Grupė 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. atliko ilgalaikio materialiojo turto (įskaitant nebaigtą statybą) vertinimą ir nustatė, kad turto balansinė vertė artima jo tikrajai vertei. Vertinimas atitiko trečią tikrosios vertės vertinimo hierarchijos lygį (pastaba 2.23), atliktas Grupės vidiniais resursais ir nesinaudojant nepriklausomo išorės vertintojo paslaugomis. Grupės turto tikrąją vertę 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. įvertino pajamų metodu, taikant diskontuotų pinigų srautų skaičiavimo būdą. Turto vertė apskaičiuota kaip grynųjų būsimųjų pinigų srautų dabartinė vertė.

Žemiau yra pateiktos vertinimo prielaidos.

Grupės veiklos yra reguliuojamos. Turtas veikia kaip vientisas tinklas. Tinklo tikroji vertė vertinama taikant pajamų metodą, tačiau vertinime eliminuota visa veikla, susijusi su perdavimo tinklo plėtra (ir nesusijusi su vertinamu dabartiniu turtu) - investicijas į plėtos projektus, naujų gamintojų/vartotojų prijungimą, dotacijas plėtos projektams.

„Litgrid“ 2022 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose buvo taikomos šios pagrindinės prielaidos:

- Nuo 2022 m. reguliacinėje kainodaroje taikomas atnaujintas reguliuojamos turto bazės ir kapitalo kaštų nustatymo LRAIC modelis, kuris buvo pritaikytas skaičiavimuose. Kapitalo kaštus sudaro reguliuojamo turto nusidėvėjimo sąnaudos ir investicijų grąža, apskaičiuojama kaip reguliuojamo turto bazės ir investicijų grąžos normos sandauga. Per penkių metų reguliavimo laikotarpį optimizuojamo (planuojamo atstatyti) turto kapitalo kaštai nustatomi dabartine (atstatomąja) verte, o investicijos į optimizuotą turtą per 5 metų reguliavimo laikotarpį atitinka LRAIC modeliu suskaičiuotą atstatomo turto vertę, neoptimizuoto turto kapitalo kaštai nustatomi istorine verte. Be to, atsižvelgiant į prieinamus finansavimo šaltinius ir siekiant išlaikyti tvarų Bendrovės įsiskolinimo lygį, investicijų finansavimui numatyta papildoma dedamoji, didinanti reguliuojamos veiklos pajamų lygį.

- Investicijų dydžiai iki 2031 m. imami iš pagal faktinius duomenis pakoreguoto dešimtmečio investicijų plano, iš kurio eliminuotos visos plėtos investicijos.

- Per perdavimo pajamas kompensuojamos visos reguliuojamai veiklai priskirtinos veiklos sąnaudos, išskyrus darbo užmokesčio sąnaudų kompensavimą, kurių kompensavimo prielaida 94 proc.

- 2023-2025 m. pinigų srautuose įvertintas 2021-2022 m. skirtumas tarp leistinos ir faktinės perdavimo investicijų grąžos, įvertinus ir efektyvų veiklos sąnaudų taupymą, kuriuo didinama leistina investicijų grąža (reguliacinis nuostolis grąžintinas per didesnę perdavimo kainą ir pajamas), ir papildomų (sisteminių) paslaugų rezultato, viršijančio VERT leistiną dydį, grąžinimas tinklų naudotojams (mažesnė papildomų paslaugų dedamoji ir pajamos).

- Investicijų grąžos norma (WACC iki mokesčių) 2023-2026 m. - 4,09 proc. (atitinka 3,48 proc. WACC po mokesčių), nuo 2027 m. prilyginta diskonto normai - 5,5 proc. (=WACC po mokesčių 4,68 proc.). 2021 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose - investicijų grąžos norma (WACC iki mokesčių) 2022-2026 m. - 4,03 proc. (atitinka 3,42 proc. WACC po mokesčių), nuo 2027 m. prilyginta diskonto normai - 4,09 proc. (=WACC po mokesčių 3,48 proc.).
- Turto generuojami grynieji pinigų srautai buvo diskontuoti Bendrovės suskaičiuota diskonto norma (WACC po mokesčių), kuri lygi 4,68 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. Turto generuojami grynieji pinigų srautai buvo diskontuoti Bendrovės suskaičiuota diskonto norma (WACC po mokesčių), kuri lygi 3,48 proc.).

Amber Grid 2022 m. gruodžio 31 d. turto vertės skaičiavimuose buvo taikomos šios pagrindinės prielaidos:

- diskontuojant pinigų srautus nuo 2023 m. ir vėlesniems laikotarpiais buvo naudota 4,64% diskonto norma;
- 2023 m. taikoma VERT nustatyta 3,96%, o nuo 2024 m. ir vėlesniems laikotarpiais taikoma 5,46% investicijų grąžos norma;
- tęstinio srauto vertė nustatoma investicijų grąžos normą (5,46% prieš pelno mokestį) sulyginus su diskonto norma;
- dėl perdavimo apimčių (faktiškai sistemos naudotojų užsakytų didesnių pajėgumų ir kiekių), dujų kainų augimo patirtų didesnių sąnaudų susidarę laikini reguliaciniai nuokrypiai ateityje bus atstatomi koreguojant perdavimo kainas sistemos naudotojams (vienkartinis efektas);
- metinio augimo koeficientas neribotam laikui netaikomas (lygus 0).

Lentelėje žemiau pateiktos Grupės ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės, kurios būtų buvusios pripažintos, jei turtas būtų apskaitomas istorinės savikainos metodu, neįtraukiant išankstinių apmokėjimų, tačiau atėmus gautas dotacijas ir neigiamus perkainojimus, kurie būtų vertės sumažėjimo atitikmuo, 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d.:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transportas	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2022 m. gruodžio 31 d.	682	25 750	536 665	1 472	13 328	51 192	629 089
2021 m. gruodžio 31 d.	682	26 079	520 458	1 049	14 217	27 547	590 032

Jei Grupės ilgalaikio materialiojo turto vertė nebūtų mažinama dotacijomis, jo balansinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d. būtų didesnė 532 859 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 459 500 tūkst. Eur). Informacija apie ilgalaikį materialųjį turtą, kurio vertė sumažinta gautomis/gautinomis dotacijomis:

	2022-12-31	2021-12-31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	459 500	424 509
Įsigijimai	87 619	47 678
Nusidėvėjimas	(13 998)	(12 241)
Nurašymas	(262)	(446)
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	532 859	459 500

2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės kito ilgalaikio materialaus turto vertė buvo lygi 3 tūkst. Eur, 2021 m. gruodžio 31 d. - 7 tūkst. Eur. Bendrovės kitą ilgalaikį materialųjį turtą sudarė kompiuterinė technika ir baldai.

7. Naudojimo teise valdomas turtas

Bendrovė yra sudariusi patalpų ir transporto priemonių, Grupė – patalpų, transporto priemonių, valstybinės žemės ir kito ilgalaikio turto nuomos sutartis. Transporto priemonių nuomos sutartys sudaromos 3-4 metams, patalpos 5-10 metų, kitas materialusis turtas – 2-3 metams, žemės nuomos sutartys sudaromos 99 metams. Grupė ir Bendrovė, pripažindama naudojimo teise valdomą turtą ir nuomos įsipareigojimus, nustatydamą nuomos terminus vertino sutarčių pratęsimo ir nutraukimo anksčiau termino tikimybę.

Grupės ir Bendrovės naudojimo teise valdomą turtą sudarė:

Grupė	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės	Kitas materialusis turtas	Iš viso
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d	5 627	840	3 173	189	9 829
Naujos sutartys	71	2 315	363	-	2 749
Indeksavimas	257				257
Nurašymai	-	(47)	(34)	-	(81)
Nusidėvėjimas	(61)	(515)	(1 016)	(34)	(1 626)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	5 894	2 592	2 486	155	11 127
Įsigijimo vertė	6 071	3 915	5 079	287	15 352
Sukauptas nusidėvėjimas	(177)	(1 323)	(2 593)	(132)	(4 225)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	5 894	2 592	2 486	155	11 127
Perklasifikavimas tarp grupių			155	(155)	-
Naujos sutartys		384	2 282	-	2 666
Indeksavimas		3			3
Nurašymai	-	(35)		-	(35)
Perklasifikavimas į IMT			(785)		(785)
Nusidėvėjimas	(60)	(590)	(912)		(1 562)
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę	-	(83)	(2)		(85)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	5 834	2 271	3 224	-	11 329
Įsigijimo vertė	6 070	4 184	6 730	-	16 984
Sukauptas nusidėvėjimas	(236)	(1 913)	(3 506)	-	(5 655)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	5 834	2 271	3 224	-	11 329
Bendrovė					
Likutinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.		266	41	-	307
Naujos sutartys			-	-	
Nusidėvėjimas		(69)	(25)		(94)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		197	16	-	213
Įsigijimo vertė		369	81		450
Sukauptas nusidėvėjimas		(172)	(65)		(237)
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.		266	16	-	213
Naujos sutartys		-	107		107
Nusidėvėjimas		(63)	(22)		(85)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.		203	101	-	235
Įsigijimo vertė		369	107		476
Sukauptas nusidėvėjimas		(234)	(7)		(241)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.		135	100	-	235

2022 m. pagrindiniai naudojimo teise valdomo turto įsigijimai buvo dėl Grupės bendrovės išsinuomotų naujo biuro patalpų (pastatų grupė), nuomos terminas 4 metai, įsigijimo vertė 384 tūkst. Eur. ir atnaujinto Grupės automobilių parko, taršius automobilius keičiant elektromobiliais. Automobilių naujų sutarčių pradinė vertė 2022 m. sudarė 2 283 tūkst. Eur. 2022 m. dėl pasibaigusio finansinės nuomos termino buvo atliktas transporto priemonių 785 tūkst. Eur vertės perklasifikavimas iš naudojimo teise valdomo turto į ilgalaikį materialųjį turtą.

Dėl 2019-2021 m. laikotarpiu didėjančio žemės nuomos mokesčio, Grupė 2021 m. gruodžio 31 d. iš naujo įvertino nuomos teise valdomos žemės turtą ir nuomos įsipareigojimus ir padidino vertę 257 tūkst. Eurų.

Grupė ir Bendrovė neturėjo nuomos sutarčių su kintamaisiais mokėjimais, neįtrauktas į nuomos įsipareigojimų vertę.

8. Investicijos į dukterines įmones

Bendrovės investicijos į dukterines įmones

2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovė tiesiogiai turėjo akcijų šiose Grupės įmonėse:

Grupės įmonės	Įsigijimo vertė	Vertės sumažėjimas	Apskaitinė vertė	Dalyvavimas (akcijų proc.)
		2022 m. gruodžio 31 d.		
Dukterinės įmonės				
„Litgrid“	217 215	26 090	191 125	97,5
AB „Amber Grid“	126 529	-	126 529	96,6
BALTPPOOL UAB	388	-	388	67,0
UAB „TETAS“	7 150	3 447	3 704	100,0
Energy cells, UAB	2 374	-	2 374	100,0
Iš viso	353 656	29 537	324 120	

Bendrovė, būdama vieninteliu akcininku, 2022 m. gruodžio 9 d. sprendimu padidino UAB „TETAS“ akcinį kapitalą, išleidžiant naują 1000 vnt, 1 Eur nominalios vertės akcijų emisiją ir ją apmokant 4 000 tūkst. Eur piniginiu įnašu.

Grupės įmonės	Įsigijimo vertė	Vertės sumažėjimas	Apskaitinė vertė	Dalyvavimas (akcijų proc.)
		2021 m. gruodžio 31 d.		
„Litgrid“	217 215	26 090	191 125	97,5
AB „Amber Grid“	126 529	-	126 529	96,6
BALTPPOOL UAB	388	-	388	67,0
UAB „TETAS“	3 150	-	3 150	100,0
Energy cells, UAB	2 374	-	2 374	100,0
Iš viso	349 656	26 090	323 566	

Bendrovė 2021-01-26 įsteigė 100 proc. valdomą dukterinę bendrovę „Energy cells“, UAB, apmokėdama 500 000 vnt. naujai įsteigtos bendrovės akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 Eur. Bendrovė 2021-11-26 sprendimu sumažino įstatinį kapitalą nuo 500 tūkst. Eur iki 125 tūkst. Eur, skirtumo suma padengiant dukterinės įmonės veiklos nuostolius ir sumokėjo papildomą 1 875 tūkst. Eur įnašą į Energy cells, UAB kapitalo formavimą.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo patikrinimas

Bendrovei nustačius, kad yra investicijų į dukterinę įmonę UAB „TETAS“ vertės sumažėjimo požymių 2022 m. gruodžio 31 d., atliko šiai įmonei vertės sumažėjimo testą ir nustatė 3 447 tūkst. Eur vertės sumažėjimą.

Atlikdama šios investicijos 2022 m. gruodžio 31 d. vertės sumažėjimo testą, Bendrovė naudojo diskontuotų pinigų srautų metodą ir taikė šias pagrindines prielaidas:

- pinigų srautai planuoti iki 2026 metų;
- tęstinės veiklos laikotarpiu (po 2026 m.) prognozuojamas pinigų srautų augimas 2,0 proc.;
- diskontuojant pinigų srautus naudota 10,87 proc. diskonto norma (po mokesčių);

Bendrovė taip pat atliko analizę, ar dukterinės įmonės „Litgrid“. grynojo turto sumažėjimas 2022 m. gruodžio 31 d. neindikuoja vertės sumažėjimo požymių. Atlikus analizę, paaiškėjo, kad „Litgrid“ grynojo turto sumažėjimą 2022 m. įtakojo laikini reguliaciniai nuokrypiai nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo, kuris bus kompensuotas 2023 – 2024 m. kainodaroje. Atsižvelgiant į atliktos analizės rezultatus, nenustatyta vertės sumažėjimo požymių investicijai į „Litgrid“.

Bendrovė taip pat nenustatė vertės sumažėjimo požymių investicijoms į kitas dukterines įmones.

Grupės įmonių su nekontroliuojama dalimi apibendrinta finansinės būklės ataskaita 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d.

Įmonės pavadinimas Metai	Trumpalaikis turtas ir įsipareigojimai			Ilgalaikis turtas ir įsipareigojimai			Grynasis turtas
	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo trumpalaikio turto	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo ilgalaikio turto	
„Litgrid“							
2022 m. gruodžio 31 d.	334 621	412 553	(77 932)	383 924	139 012	244 912	166 980
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31						4 175
2021 m. gruodžio 31 d.	122 538	121 562	976	367 287	146 755	220 532	221 508
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2021 12 31						5 538
Amber Grid							
2022 m. gruodžio 31 d.	53 168	83 178	(30 010)	292 179	78 777	213 402	183 392
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31						6 272
2021 m. gruodžio 31 d.	46 318	43 369	2 949	272 202	97 578	174 624	177 573
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2021 12 31						6 073
Baltpool							
2022 m. gruodžio 31 d.	175 347	174 807	540	285	41	244	784
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31						259
2021 m. gruodžio 31 d.	113 615	113 051	564	190	55	135	699
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2021 12 31						231
GET Baltic*							
2022 m. gruodžio 31 d.	206 029	205 357	672	567	58	509	1 181
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31						40
2021 m. gruodžio 31 d.	62 995	62 329	666	653	83	570	1 236
	Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2021 12 31						42
	Iš viso grynojo turto, tenkančio mažumos daliai 2022 12 31						10 746
	Iš viso grynojo turto, tenkančio mažumos daliai 2021 12 31						11 884

*Kaip nurodyta 9 pastaboje, 2022 m. rugsėjo 30 d. datai GET Baltic turtas ir įsipareigojimai Grupės finansinės būklės ataskaitoje buvo perklasifikuoti į perleidžiamos grupės turtą ir perleidžiamos grupės įsipareigojimus.

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama dalis, apibendrinta bendrųjų pajamų ataskaita už 2022 m. ir 2021 m.

Įmonės pavadinimas Metai	Pajamos	Pelnas prieš apmokestinimą	Pelno mokesčio (sąnaudos) nauda	Viso grynujų bendrųjų pajamų	Bendrosios pajamos tenkančios nekontroliuojamai daliai	Nekontroliuojamai daliai išmokėti dividendai
„Litgrid“						
2022 m. gruodžio 31 d.	420 308	(58 347)	8 898	(49 449)	(1 236)	(126)
2021 m. gruodžio 31 d.	270 588	24 101	(4 088)	20 013	500	(413)
Amber Grid						
2022 m. gruodžio 31 d.	96 652	18 088	(2 368)	15 720	538	(339)
2021 m. gruodžio 31 d.	66 973	22 617	547	23 164	792	-
Baltpool						
2022 m. gruodžio 31 d.	1 503	104	(20))	83	27	-
2021 m. gruodžio 31 d.	1 269	106	(17)	89	29	-
GET Baltic						
2022 m. gruodžio 31 d.	1 612	639	(97)	542	19	(20)
2021 m. gruodžio 31 d.	1 660	731	(112)	619	21	(16)

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama dalis, apibendrinta pinigų srautų ataskaita už 2022 m. ir 2021 m.

Įmonės pavadinimas Metai	Grynieji pagrindinės veiklos srautai	Grynieji investicinės veiklos srautai	Grynieji finansinės veiklos srautai	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje
„Litgrid“						
2022 m. gruodžio 31 d.	(52 482)	82 711	(31 549)	(1 320)	1 819	499
2021 m. gruodžio 31 d.	66 373	(32 714)	(31 873)	1 786	33	1 819
Amber Grid						
2022 m. gruodžio 31 d.	18 992	(4 267)	(14 716)	9	12	21
2021 m. gruodžio 31 d.	66 373	(32 714)	(15 623)	9	3	12
Baltpool						
2022 m. gruodžio 31 d.	54 323	(54 595)	(72)	(145)	738	593
2021 m. gruodžio 31 d.	63 587	(45 084)	18 602	12	726	738
GET Baltic						
2022 m. gruodžio 31 d.	774	(104)	(748)	(77)	894	817
2021 m. gruodžio 31 d.	723	(38)	(555)	130	764	894

9. Perleidžiamos grupės turtas ir įsipareigojimai

Kaip nurodyta 3-je pastaboje, 2022 m. rugsėjo 30 d. datai Grupės netiesiogiai valdoma dukterinė bendrovė „GET Baltic“ dėl vykdomos strateginio partnerio atrankos atitiko perleidžiamos grupės kriterijus ir buvo pripažinta perleidžiama grupe. Žemiau pateikti GET Baltic turto ir įsipareigojimų straipsniai po tarpusavio sandorių eliminavimo, kurie buvo perklassifikuoti į perleidžiamos grupės turtą ir perleidžiamos grupės įsipareigojimus:

	Grupė 2022 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikis turtas	
Nematerialus turtas	474
Ilgalaikis materialus turtas	4
Naudojimo teise valdomas turtas	85
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	4
Trumpalaikis turtas	
Iš pirkėjų gautinos sumos	26
Kitos gautinos sumos	13 399
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	188 969
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	817
Perleidimo grupės turtas iš viso:	203 778
Ilgalaikiai įsipareigojimai	
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	57
Trumpalaikiai įsipareigojimai	
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	29
Prekybos skolos	36
Gauti išankstiniai apmokėjimai	145 932
Pelno mokesčio įsipareigojimai	15
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	136
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	56 392
Perleidimo grupės įsipareigojimų iš viso:	202 597

10. Investicijos į asocijuotas įmones

UAB „EPSO-G“ dukterinė bendrovė „Litgrid“ 2022 m. spalio 31 d. iš Danijos ir Suomijos energijos perdavimo operatorių „Energinet“ ir „Fingrid“ įsigijo Norvegijos bendrovės „TSO Holding“ AS bendrą 37,6 proc. akcijų paketą. Bendrovė 2022 m. lapkričio 30 d. iš „Litgrid“ už 13 830 tūkst. Eur įsigijo bendrą 39,6 proc. akcijų paketą (kartu su iki šiol „Litgrid“ valdytomis 2 proc. akcijų). Bendrovė ir Grupė „TSO Holding“ AS įsigijo kaip finansinę investiciją. Grupės akcijų įsigijimo savikaina sudarė 13 960 tūkst. Eur.

„TSO Holding“ valdo asocijuotosios įmonės „Nord Pool Holding“ AS 34 proc. akcijų paketą. „Nord Pool Holding“ AS 100 proc. valdo elektros energijos biržą „Nord Pool“ AS ir 100 proc. elektros energijos rinkų susiejimo biržą „Nord Pool European Coupling Operator“ AS. Likusį 66 proc. „Nord Pool Holding“ akcijų paketą valdo Europos vertybinių popierių biržų grupė „Euronext Nordics Holding“.

Grupės vadovybė atliko 2022 m. spalio 31 d. įsigytosios asocijuotosios įmonės „TSO Holding“ AS pirkimo kainos paskirstymą. Vykdamas pirkimo kainos paskirstymą buvo atlikti „TSO Holding“ AS turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės koregavimai įsigijimo datai:

Finansinės būklės ataskaitos straipsniai	Tikrosios vertės
	2022 10 31
Investicija į asocijuotą įmonę*	34 169
Gautinos sumos	2
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	1 713
Turtas iš viso	35 884
Mokėtinos sumos	20
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	18
Įsipareigojimų iš viso:	38
Pripažintas grynasis turtas tikrąja verte iš viso:	35 846
Grupėi tenkanti grynojo turto dalis (39,6 proc.)	14 231
TSO Holding AS pirkimo kaina	13 960
Pinigais apmokėta pirkimo kaina	13 960
Grynojo turto tikrosios vertės ir pirkimo kainos skirtumas	271

*Atsižvelgiant į tai, kad nei TSO Holding AS nei Nord Pool Holding AS nėra aktyvią veiklą vykdančios įmonės, asocijuotosios įmonės finansinio turto tikrąją vertę lemia netiesiogiai valdomų biržos operatorių tikroji vertė. Atlikus dukterinių įmonių vertinimą, apskaičiuota Nord Pool Holding AS grynojo turto tikroji vertė, tenkanti Grupės valdomai TSO Holding daliai. Grupė pritaikė mažiausių tikrosios vertės intervalo įvertį, kuris iš esmės atitiko TSO Holding pirkimo kainos vertę. Vertės nustatymą atliko nepriklausomi vertintojai, taikant diskontuotų srautų metodą. TSO Holding AS apskaičiuota grynojo turto vertė atitiko trečią tikrosios vertės vertinimo hierarchijos lygį.

Atliekant pirkimo kainos paskirstymą, sumokėta pirkimo kaina iš esmės atitinka grynojo turto tikrąją vertę ir apskaičiuotas skirtumas yra minimalus. Atitinkamai Grupės vadovybė nepripažino neigiamo prestižo iš asocijuotosios įmonės įsigijimo sandorio.

11. Atsargos

	Grupė	
	2022-12-31	2021-12-31
Medžiagos, atsarginės dalys ir kitos atsargos bei turtas, skirtas parduoti	4 771	12 334
Gamtinės dujos	12 250	7 289
Atimti: vertės sumažėjimas	(810)	(626)
Apskaitinė vertė	16 211	18 997

Grupės sąnaudose per metus pripažinta atsargų savikaina sudarė 82 181 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 24 174 tūkst. Eur).

Medžiagos, atsarginės dalys ir kitos atsargos 2022 m. gruodžio 31 d. (lyginant su 2021 m. gruodžio 31 d.) ženkliai sumažėjo dėl atsargų, panaudotų vykdamas Fizinio barjero su Baltarusijos Respublika įrengimo projektą. Gamtinių dujų atsargų vertės pasikeitimams 2022 m., lyginant su 2021 m., reikšmingiausių įtaką darė gamtinių dujų kainų pokyčiai.

Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2022 ir 2021 metais:

	Grupė	
	2022 m.	2021 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	626	499
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	184	127
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	810	626

Vertės sumažėjimo sąnaudos buvo įtrauktos į kitas sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

12. Išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas

	Grupė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai apmokėjimai	843	547
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	2 710	99
Sutarčių turtas	6 363	3 066
<i>Sukauptos rangos darbų pajamos</i>	3 468	2 300
<i>Sukauptos su gamtinių dujų perdavimu susijusių paslaugų pajamos</i>	2 780	766
<i>Sukauptos kitos pajamos</i>	115	-
Apskaitinė vertė	9 916	3 712

13. Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinas sumas sudarė:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
I. Prekybos gautinos sumos pagal sutartis su klientais				
<i>I.1. Po vienerių metų prekybos gautinos sumos</i>	-	4	-	-
Atimti: ilgalaikių gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	-	-	-	-
Po vienerių metų gautinų sumų likutinė vertė:	-	4	-	-
<i>I.2. Trumpalaikės prekybos gautinos sumos</i>				
Gautinos sumos už elektros energijos perdavimą	61 080	50 508	-	-
Gautinos sumos už gamtinių dujų perdavimą ir tranzitą	18 284	9 574	-	-
Gautinos sumos už rangos darbus ir kitas paslaugas	4 420	6 488	197	114
Atimti: prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	(17)	(112)	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais likutinė vertė	83 767	66 458	197	114
	-	-	-	-
II. Prekybos gautinos sumos pagal kitas sutartis:				
Kitos prekybos gautinos sumos	1 763	4 475	-	-
Gautinos perkrovų valdymo įplaukos	649	3 741	-	-
Atimti: prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	-	-	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal kitas sutartis likutinė vertė:	2 412	8 216	-	-
Trumpalaikių prekybos gautinų sumų iš viso:	86 179	74 674	197	114

Trumpalaikės prekybos gautinos sumos / Prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai

Prekybos gautinas sumas pagal kitas sutartis sudarė gautinos perkrovų įplaukų lėšos, gautinos sumos iš ITC fondo, gamtinių dujų disbalansą ir turto nuomą. Tikroji prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei. Grupė 2022 metais apskaitė 95 tūkst. Eur, o 2021 m. - 113 tūkst. Eur tikėtinių kredito nuostolių atstatymą dėl apmokėtų sumų.

Gautinos sumos už gamtinių dujų perdavimą ir susijusias paslaugas 2022 m. gruodžio 31 d. palyginus su 2021 m. gruodžio 31 d. padidėjo dėl didesnių 2022 m. perdavimo paslaugų kiekių bei reglamentavimo pokyčių balansavimo veikloje.

Tikroji prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

Bendrovė nebuvo pripažinusi abejotinų skolų.

Grupė taiko supaprastintą kredito rizikos vertinimo metodą, kaip reikalaujama pagal 9-ąją TFAS ir apskaito atidėjinius nuostoliams viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių atžvilgiu nuo gautinų sumų pirminio pripažinimo. Nustatant gautinų sumų kredito nuostolius, Grupė taiko individualų vertinimą ir nuostolių koeficientų matricą. Nuostolių koeficientų matrica, pagrįsta istoriniais, ilgesnio nei 36 mėnesio laikotarpio, duomenimis apie pirkėjų atsiskaitymus už skolas. Nuostolių koeficientai gali būti koreguojami atsižvelgiant į ateities makroekonominės prognozes. Nuostolių koeficientai skaidomi į atskiras gautinų sumų grupes, atsižvelgiant į atskiros grupės kredito rizikos ypatybes bei pradelsto mokėjimo terminus.

Prekybos gautinos sumos	Nepradelsta	Prekybos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas pradelstas				Iš viso
		1-30 dienų	31-90 dienų	91-180 dienų	181 ir daugiau dienų	
2022 m. gruodžio 31 d.						
Prekybos gautinų sumų trumpalaikė dalis, iš kurių:	84 964	1 000	140	91	1	86 196
Valstybės valdomos įmonės	52 834					52 834
Tikėtini kredito nuostoliai, %	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Kiti pirkėjai	32 130	1 000	140	91	1	33 362
Individualiai vertinamos prekybos gautinos sumos		956	140	91	0	
Vertės sumažėjimas		0	7	9		17
Bendrai vertinamos prekybos gautinos sumos		44			1	45
Tikėtini kredito nuostoliai, %	0	1,4%	2%	15%	100%	
Vertės sumažėjimas		1	0	0	0	1
Iš viso tikėtini kredito nuostoliai		1	7	9	1	17

Grupės prekybos gautinoms sumoms apskaityto vertės sumažėjimo pokytis 2022 m. ir 2021 m.:

	2022	2021
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	112	225
Vertės sumažėjimo atstatymas	(95)	(113)
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	17	112

Grupė 2022 m. apskaitė 95 tūkst. Eur (2021 m. -113 tūkst. Eur) prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo atstatymą dėl apmokėtų gautinų sumų.

14. Kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	28 307	59 159	-	-
Gautinos administruojamos SGDT lėšos	7 802	13 385	-	-
Iš biudžeto gautinas PVM	2 061	2 075	-	-
Gautinos dotacijos	32 726	20 230	-	-
Paskolos dukterinėms įmonėms	-	-	20 991	11 095
Kitos gautinos sumos	791	11 941	68	244
Atimti: kitų gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	(23)	(23)	-	-
Apskaitinė vertė	71 664	106 767	21 059	11 339

Kitų gautinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

Grupės pagrindinę kitų gautinų sumų vertės dalį ir gautinų sumų pradelsimus sudarė gautinos VIAP ir SGDT lėšos. Grupė, veikdama kaip administruojantis asmuo, renkant VIAP ir SGDT lėšas, nepatiria kredito rizikos, todėl šioms pradelstoms sumoms neformuojami tikėtini kredito nuostoliai.

Gautinų dotacijų straipsnyje apskaityta iš ES struktūrinių fondų gautinos dotacijos Grupės vykdomiems projektams. 2022 m. gruodžio 31 d. gautinos dotacijos 25 448 tūkst. Eur sumą sudarė gautina parama pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo finansavimo priemonę (toliau – RRF) elektros energijos kaupiklių įrenginiams instaliuoti ir 6 976 tūkst. Eur - gautina dotacija gamtinių dujų perdavimo tinklo plėtos projektams vykdyti. 2021 m. gruodžio 31 d. gautinų dotacijų 8 840 tūkst. Eur sumą sudarė ES struktūrinių fondų parama dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos statybos projektui vykdyti ir 9 900 tūkst. Eur sumą sudarė iš ES gautinos dotacijos elektros perdavimo tinklo strateginiams projektams vykdyti.

Kitų gautinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

15. Kitas finansinis turtas

Grupė

	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Administruojamos SGDT lėšos	-	1 305
Administruojamos VIAP lėšos	33 000	-
Deponuotos lėšos garantijoms ir depozitai	7 758	5 359
Biržos dalyvių lėšos	13 906	58 721
Apskaitinė vertė	54 664	65 385

Biržos dalyvių lėšas sudaro iš jų gauti piniginiai užstatai ir avansiniai mokėjimai (alternatyva – pateikti banko garantijos) užtikrinantys galimybę dalyvauti biržos prekyboje. Dėl šių piniginių lėšų trumpalaikio disponavimo galimybių ir naudojimo tik atsiskaitymams už biržos įsigytus produktus, jos nepriskiriamos pinigų ir pinigų ekvivalentų straipsniui.

Pagal teisės aktų reikalavimus pinigai, skirti išmokėti SGDT lėšų gavėjams, laikomi atskirai nuo kitų Grupės pinigų ir pinigų ekvivalentų ir gali būti naudojami tik SGDT lėšų mokėjimams.

Kito finansinio turto tikroji vertė 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. buvo artima apskaitinei vertei.

16. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Grupė

Bendrovė

	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Pinigai banke	248 096	41 284	244 310	36 868
Apskaitinė vertė	248 096	41 284	244 310	36 868

Pinigų ir pinigų ekvivalentų tikroji vertė yra lygi jų nominaliai ir apskaitinei vertei.

17. Įstatinis kapitalas

Kaip nurodyta 1-je pastaboje, 2022 m. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo padidintas iš nepaskirstytojo pelno iki 189 631 000 Eur ir padalintas į 653 900 000 vnt. paprastųjų vardinių akcijų po 0,29 Eur nominaliosios vertės. 2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 22 482 695 Eur, padalintas į 77 526 533 paprastąsias vardines akcijas, kurių kiekvienos nominalioji vertė po 0,29 euro. 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. visos akcijos buvo pilnai apmokėtos.

Kapitalo valdymas

Kapitalą sudaro visas finansinės būklės ataskaitoje apskaitytas nuosavas kapitalas.

Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 1/2 jos įstatinio kapitalo. 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir visos Grupės įmonės atitiko šį reikalavimą.

Pagrindinis Bendrovės ir Grupės įmonių kapitalo valdymo tikslas yra palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas, kapitalo kaštų ir rizikos minimizavimas. Grupės įmonių kapitalo struktūrą formuojama, įvertinant pagrindinės veiklos, planuojamų investicijų ir plėtos poreikį.

Bendrovės valdyba patvirtino dividendų politiką, kuria visoms Grupės įmonėms nustatomi vienodi dividendų išmokėjimo principai, kuriais siekiama tvaraus Grupės ir jos bendrovių verslo vertės augimo, ilgalaikės naudos akcininkams, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų įvykdymo. Dividendų politika yra vienas iš kapitalo rizikos valdymo įrankių. Pagal ją dividendai skiriami, atsižvelgiant į bendrovių nuosavo kapitalo grąžos lygį, finansines galimybes mokėti dividendus, valstybei svarbių projektų vykdymą bei kitas aplinkybes.

Dividendams skiriama nuo 60 iki 85 proc. grynojo pelno, priklausomai nuo nuosavo kapitalo grąžos dydžio bei kitų bendrovės mokumą įtakančių sąlygų.

Bendrovės dividendų skyrimą už 2016 – 2021 m. laikotarpį reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimas Nr. 1116 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijų“. Pagal šio nutarimo nuostatas, Bendrovės akcijų valdytojai dividendams kasmet gali skirti 0,5 procento paskirstytinojo pelno, jeigu aukštesni dividendai neigiamai įtakos Bendrovės finansinę padėtį.

Šiuo metu viešam derinimui yra paskelbtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už Valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas“. Pagal nutarimo projektą siūloma LR Energetikos ministerijai dividendams kasmet 2022 m. – 2026 m. laikotarpiu skirti dividendams 0,5 procento UAB „EPSO-G“ paskirstytinojo pelno už atitinkamus finansinius metus, jei tenkinama bent viena iš šių sąlygų: (i) UAB „EPSO-G“ įgyvendina arba dalyvauja įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu pripažintą valstybei svarbų ekonominį projektą arba įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo sprendimu pripažintą ypatingos valstybinės svarbos projektą; (ii) išmokėjus dividendus, atitinkamais finansiniais metais UAB „EPSO-G“ įmonių grupės paskolos, išperkamosios nuomos įsipareigojimai ir kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, išskyrus ateinančių laikotarpių pajamas, atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimus ir dotacijas, viršija nuosavo kapitalo konsoliduotame UAB „EPSO-G“ įmonių grupės lygyje dydį.

Bendrovės įstatinis kapitalas buvo padidintas nuo 22,5 mln. Eur iki 189,6 mln. Eur vykdant pasiruošimą skolos vertybinių popierių platinimui - siekiant kredito reitingų agentūroms ir kreditoriams pademonstruoti siekį palaikyti tvarią kapitalo struktūrą ir intenciją, kad laisvas pinigų srautas bus nukreiptas skoloms aptarnauti arba strateginiams projektams finansuoti.

18. Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turta.

Grupė	Perkainojimo rezervas	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtąjį pelno mokestį
Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.	476	(70)	406
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(48)	7	(41)
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymas	(65)	10	(55)
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.	363	(53)	310
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(34)	1	(33)
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.	329	(52)	277

19. Privalomasis ir kiti rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra sudaromas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Jis gali būti naudojamas tik būsimiems nuostoliams dengti. 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje šis rezervas buvo pilnai suformuotas.

Kiti rezervai

Kiti rezervai sudaromi akcininkų sprendimu (t.y. verslo vystymo tikslu) ir gali būti perskirstomi skirstant kitų metų pelną. 2022 m. tvirtinant 2021 m. Grupės įmonių pelno paskirstymą, 341 tūkst. Eur nepaskirstytojo rezultato buvo skirta sudaryti tikslinį rezervą paramai. Likusi nepaskirstyto pelno dalis pervesta į kitus rezervus verslo vystymui.

20. Dividendai

2022 m. balandžio 27 d. įvykusio UAB „EPSO-G“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo nutarta išmokėti 845 039 Eur dividendų, tenkančių 0,01 Eur vienai akcijai.

2021 m. gegužės 11 d. įvykusio UAB „EPSO-G“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo nutarta išmokėti 777 224 Eur dividendų, dividendai, tenkantys vienai akcijai - 0,01 Eur.

Bendrovė 2022 m. ir 2021 m., išmokėdama dividendus vadovavosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimo Nr. 1116 nuostatomis dėl galimybės dividendams skirti 0,5 procento paskirstytino pelno.

21. Dotacijos

Dotacijas sudaro dotacijos, skirtos įsigyti ilgalaikį turtą ir kompensuoti sąnaudas. Per 2022 m. ir 2021 m. dotacijų judėjimą sudarė:

	Grupė	
	2022	2021
Likutis laikotarpio pradžiai		
Gautinos dotacijos (14 pastaba)	20 230	28 819
Avansu gautos dotacijos (ilgalaikiai įsipareigojimai) (26 pastaba)	(1 677)	(1 677)
Avansu gautos dotacijos (trumpalaikiai įsipareigojimai) (29 pastaba)	(9 887)	(5 023)
	8 666	22 119
Pripažintos dotacijos		
Perkelta į ilgalaikį materialųjį turtą (6 pastaba)	87 619	47 678
Perkelta į ilgalaikį nematerialųjį turtą (5 pastaba)	-	313
Panaudotos dotacijos sąnaudų kompensavimui	197	144
	87 816	48 135
Gautos dotacijos		
Gautos dotacijos pinigineis lėšomis (PSA)	(107 795)	(57 548)
Perkrovų įplaukos, perkeltos į dotacijas (24 pastaba)	(22 992)	(2 954)
	(130 787)	(60 502)
Dotacijos gautos turtu	(964)	(1 086)
Likutis laikotarpio pabaigai		
Gautinos dotacijos (14 pastaba)	32 726	20 230
Avansu gautos dotacijos (ilgalaikiai įsipareigojimai) (26 pastaba)	(32 802)	(1 677)
Avansu gautos dotacijos (trumpalaikiai įsipareigojimai) (29 pastaba)	(35 193)	(9 887)
	(35 269)	8 666

22. Paskolos

Grupės ir Bendrovės paskolas sudaro:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
Banko paskolos	107 781	142 843	-	-
Išleistos obligacijos	74 805	-	74 805	-
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	24 038	24 399	-	-
Banko sąskaitos perviršis	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	1 550	-	1 326	-
Trumpalaikė finansinė skola Grupės įmonėms	-	-	331 562	94 652
Iš viso paskolų	208 174	167 242	407 693	94 652

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Tarp 1 ir 2 metų	12 251	32 120	-	-
Nuo 2 iki 5 metų	107 272	37 552	74 805	-
Po 5 metų	63 063	73 171	-	-
Iš viso	182 586	142 843	74 805	-

Grupė ir Bendrovė 2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. įkeitimų neturėjo.

Bendrovė 2022 m. birželio 8 d. išplatino su darnumu susietų penkerių metų trukmės 75 mln. Eur. obligacijų emisiją. Už obligacijas bus mokama 3,117 proc. metinių palūkanų. 2022 m. gruodžio 31 d. grynosios pinigų įplaukos iš obligacijų sudarė 74 805 tūkst. Eur arba 99,7 proc. obligacijų emisijos nominalios vertės. 2022 m. gruodžio 31 d. sukaupta mokėtino kupono suma sudarė 1 326 tūkst. Eur.

Jei Bendrovė ir Grupė iki 2026 m. gruodžio 31 d. nepasieks obligacijų prospekte numatytų darnios veiklos tikslų ir rodiklių, už laikotarpį nuo 2026 m. birželio 8 d. iki 2027 m. birželio 8 d. bus taikoma nuo 0,2 iki 0,5 proc. padidinta palūkanų norma.

Paskolų sutartyse numatytos finansinės ir nefinansinės sąlygos, kurių atskiros Grupės įmonės įsipareigojusios laikytis. Grupės įmonė, kurio paskolos likutis 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 40 428 tūkst. Eur nevykdė sutartyje įsipareigotų grynosios skolos ir EBITDA santykinio bei palūkanų padengimo rodiklių. Tačiau Grupės įmonė yra gavusi banko įstaigos patvirtinimą, kad bankas atsisako savo teisių reikalauti išankstinio paskolos grąžinimo, jei Grupės įmonė 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2023 m. birželio 30 d. nevykdys minėtų rodiklių, todėl šios paskolos dalis klasifikuota kaip ilgalaikė. Kitų paskolų sąlygos 2022 m. gruodžio 31 d. buvo vykdomos. 2021 m. gruodžio 31 d. Grupės įmonės paskolų sutarčių įsipareigojimus vykdė.

Grupės paskolos su fiksuota palūkanų norma 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 77,5 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. - 57 proc.), likusios paskolos susietos su 3 ir 6 mėn. EURIBOR kintama dalimi.

Bendrovės paskolos (išleistos obligacijos) su fiksuota palūkanų norma 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 18 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. - nebuvo), likusios paskolos su kintama palūkanų norma - Grupės įmonių pagal tarpusavio skolinimo sutartis - susietos su ESTR (Euro short -term rate) ir marža.

Grupės paskolų palūkanų normos svertinis vidurkis 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 1,95 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. - 0,57 proc.).

2022 m. gruodžio 31 d. Grupė visas paskolas buvo panaudojusi, 2021 m. gruodžio 31 d. ir Grupės nepanaudotų paskolų likutis buvo 5 000 tūkst. Eur.

Bendrovė 2022 m. kovo mėn. pratęsė sąskaitų kredito perviršio sutartį su SEB bankas ir sudarė sąskaitų kredito perviršio sutartį su OP Corporate Bank. 2022 m. gruodžio 31 d. bendras kombinuotas nepanaudotas sąskaitų kredito perviršio limitas sudarė 51 mln. Eur, iš jų 50 mln. Eur limitas galioja ilgiau kaip 12 mėnesių po balanso datos (2021 m. gruodžio 31 d. – 20 mln. Eur).

Apyvartinių lėšų subalansavimui 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės bendrovės buvo pasiskolinę 20 991 tūkst. Eur lėšų pagal jų su UAB „EPSO-G“ sudarytas tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutartis. Pagal Grupės sąskaitos sutartis 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė iš Grupės įmonių buvo pasiskolinusi 331 562 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 94 652 tūkst. Eur).

Bendrovė perėmusi Grupės įmonių teigiamus lėšų likučius, juos priskiria gautoms paskoloms, o suteiktas naudoti lėšas – suteiktomis paskolomis. Tokį perimtų ir suteiktų lėšų apskaitymą lemia Bendrovės prisiimta rizika dėl lėšų grąžinimo, patiriamų palūkanų sąnaudų banko atžvilgiu, administruojamų skolinimo ir skolinimosi limitų, ieškant efektyviausio būdo investuoti lėšas.

Grynosios skolos likučių ir finansinės veiklos pinigų srautų 2022 m. ir 2021 m. suderinimas:

Grupė			Kiti ilgalaikiai finansiniai	Nuomos	Iš viso
	P pinigai	Paskolos	įsipareigojimai	įsipareigojimai	
Grynoji skola 2020 m. gruodžio 31 d.	5 113	(214 343)	(148 749)	(9 164)	(367 143)
Gautos paskolos ir naujos nuomos sutartys				(2 799)	(2 799)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	36 171				36 171
Overdraft'o pasikeitimas		20 019			20 019
Paskolų grąžinimai		26 959			26 959
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas			64 481		64 481
Nuomos mokėjimai				1 540	1 540
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizuotos)		(1 352)	(470)	(112)	(1 934)
Palūkanų mokėjimai		1 315	512	112	1 939
Grynoji skola 2021 m. gruodžio 31 d.	41 284	(167 402)	(84 226)	(10 423)	(220 767)
Gautos paskolos ir naujos nuomos sutartys		(74 805)			(74 805)
Sudarytos naujos nuomos sutartys				(2 670)	(2 670)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	207 629				207 629
Paskolų grąžinimai / nutrauktos sutartys		35 423		10	35 433
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas			84 226		84 226
Nuomos mokėjimai				1 636	1 636
Perkėlimas į perleidžiamą grupę	(817)			86	(731)
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizavimas)		(3 077)	(67)	(130)	(3 274)
Palūkanų mokėjimai		1 687	67	130	1 884
Grynoji skola 2022 m. gruodžio 31 d.	248 096	(208 174)	0	(11 361)	28 561
Bendrovė	P pinigai	Paskolos	Kiti ilgalaikiai finansiniai	Nuomos	Iš viso
			įsipareigojimai	įsipareigojimai	
Grynoji skola 2020 m. gruodžio 31 d.	3 362	(23 214)	(148 749)	(309)	(168 910)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	33 506	-		-	33 506
Overdraft'o pasikeitimas	-	20 019		-	20 019
Gautos paskolos		(94 017)			(94 017)
Nuomos mokėjimai	-	-		90	90
Paskolų grąžinimai	-	2 560		-	2 560
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas			64 481		64 481
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizavimas)		(142)	(470)	(1)	(613)
Palūkanų mokėjimai		142	512	1	655
Grynoji skola 2021 m. gruodžio 31 d.	36 868	(94 652)	(84 226)	(219)	(142 229)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	207 442				207 442
Gautos paskolos (obligacijų įsipareigojimai)		(74 805)			(74 805)
Sudarytos naujos sutartys				(108)	(108)
Nuomos mokėjimai				91	91
Grupės skolinimosi pokytis		(236 910)			(236 910)
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas			84 226		84 226
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizavimas)		(1 663)	(67)	(1)	(1 730)
Palūkanų mokėjimai		337	67	1	405
Grynoji skola 2022 m. gruodžio 31 d.	244 310	(407 693)	0	(236)	(163 619)

23. Nuomos įsipareigojimai

Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimai ir jų judėjimas:

	Grupė		Bendrovė	
	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	10 423	9 164	219	309
Sudarytos nuomos sutartys	2 666	3 006	108	-
Nutrauktos nuomos sutartys	(28)	(81)		
Apskaičiuotos palūkanos	130	112	1	1
Nuomos mokėjimai (pagrindinė suma ir palūkanos)	(1 744)	(1 778)	(92)	(91)
Indeksavimas	-	-		
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę	(86)			
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	11 361	10 423	236	219
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	9 640	9 028	142	136
Trumpalaikiai nuomos mokėjimai	1 721	1 395	94	83

Būsimoji nuomos mokėjimai pagal neatšaukiamas nuomos sutartis:

	Grupė		Bendrovė	
	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Nuomos įsipareigojimai iš viso:	11 361	10 423	236	219
Einamųjų metų dalis	1 721	1 395	94	83
Ilgalaikiai įsipareigojimai, kurių padengimo terminai:	9 640	9 028	142	136
Tarp 1 ir 2 metų	1 302	1 111	95	83
Tarp 2 ir 3 metų	899	627	27	53
Tarp 3 ir 5 metų	952	594	20	-
Virš 5 metų	6 487	6 696	-	-

Grupės palūkanos, apskaičiuotos nuo nuomos įsipareigojimų, atspindėtos finansinės veiklos sąnaudose 2022 m. sudarė 130 tūkst. Eur, 2021 m. - 112 tūkst. Eur (Bendrovės – 2022 ir 2021 m. po 1 tūkst. Eur.).

Informacija apie naudojimo teise valdomą turtą atskleista 7 pastaboje.

24. Perkrovų valdymo lėšos

2022 m. ir 2021 m. perkrovų valdymo lėšų judėjimas:

	Pastabos	Grupė	
		2022	2021
Perkrovų valdymo lėšos laikotarpio pradžioje		109 087	62 519
Gautos perkrovų valdymo lėšos per periodą		267 296	50 112
Panaudota ilgalaikiam materialiam turtui finansuoti	21	(22 992)	(2 954)
Perkrovų valdymo lėšos panaudotos atsijungimų nuostoliams kompensuoti per periodą		(1 896)	(590)
Perkrovų valdymo lėšos laikotarpio pabaigoje		351 495	109 087

Perkrovų valdymo lėšų gavimo ir panaudojimo principai aprašyti 2.19 pastaboje. 2022 m. gruodžio 31 d. nepanaudotas pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr.714/2009 nurodytas paskirtis įplaukų likutis sudarė 351 495 tūkst. Eur. Trumpalaikė įsipareigojimo dalis numatoma padengti (panaudoti) per 12 mėnesių:

- 142,3 mln. Eur 2023 m. perdavimo tarifo mažinimui, pripažįstant perdavimo pajamomis ir
- su VERT suderintų Sinchronizacijos projektų finansavimu

Įsipareigojimų dalis	Grupė	
	2022-12-31	2021-12-31
Perkrovų valdymo lėšų įsipareigojimo ilgalaikė dalis	64 095	88 267
Perkrovų valdymo lėšų įsipareigojimo trumpalaikė dalis	287 400	20 820
Iš viso:	351 495	109 087

25. Atidėjiniai

	Grupė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Atidėjiniai darbuotojų pensijų išmokoms	1 446	924
Atidėjiniai servitutų įsipareigojimams	468	277
Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui	1 391	3 803
Atidėjiniai teisminėms byloms / pretenzijoms	100	668
Garantiniai atidėjiniai	1 452	-
Apskaitinė vertė	4 857	5 672
Ilgalaikiai atidėjiniai	2 956	1 877
Trumpalaikiai atidėjiniai	1 901	3 795

Grupės atidėjinių apibūdinimas ir tikėtinas ekonominės naudos realizavimo laikas

	Atidėjiniai pensijų išmokoms	Atidėjiniai servitutų kompensacijoms	Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui	Atidėjinys garantiniams įsipareigojimams	Atidėjiniai teisminėms byloms	Viso
Apskaitinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d.	841	1 250	4 088	4	15	6 198
Priskaičiuota	-	-	-	3	-	3
Patikslintas įvertinimas	83	(925)	(263)	-	646	(459)
Išmokėta	-	(48)	(22)	-	-	(70)
Apskaitinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	924	277	3 803	7	661	5 672
Priskaičiuota	-	-	-	1 445	100	1 545
Patikslintas įvertinimas	522	260	(1 944)	-	-	(1 162)
Išmokėta	-	(69)	(468)	-	(661)	(1 198)
Apskaitinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	1 446	468	1 391	1 452	100	4 857

Atidėjiniai darbuotojų pensijų išmokoms apima įstatymu ir kolektyvinėmis sutartimis numatytą išeitinę pensinę išmoką Grupės darbuotojams (2.14 pastaba) ilgalaikio atidėjinio laikotarpis apskaičiuojamas kiekvienam darbuotojui naudojant aktuarines prielaidas, apimančias darbuotojo amžių, mirties tikimybę, darbuotojų kaitos rodiklį, diskonto normą (0,83 proc. - 2022 m. gruodžio 31 d., 0,37 proc. - 2021 m. gruodžio 31 d.), darbo užmokesčio padidėjimą ilguoju laikotarpiu (4 proc. - 2022 m. gruodžio 31 d., 4 proc. - 2021 m. gruodžio 31 d.).

Atidėjinys įstatyminių servitutų kompensacijoms yra susijęs vienkartinė išmoka už įstatyminių servitutų naudojimą, išmokama nuostoliams kompensuoti, kai trečioji šalis kreipiasi dėl kompensacijos. Grupės vadovybė atidėjinį apskaičiuojo pagal prognozuojamą gauti prašymų skaičių (2022 m. gruodžio 31 d. – 1213 vnt, 2021 m. gruodžio 31 d. – 830 vnt), vidutinę kompensacijos sumą (2022 m. gruodžio 31 d. – 231 Eur/vnt, 2021 m. gruodžio 31 d. – 229 Eur/vnt) ir diskonto normą (2022 m. gruodžio 31 d. – 1,24 proc., 2021 m. gruodžio 31 d. – 0,62 proc.).

Atidėjinys apsaugos zonų registravimui yra susijęs su Grupės įsipareigojimu registruoti specialiąsias apsaugos sąlygas (apsaugos zonas) žemei šalia Grupės infrastruktūros objektų. Remiantis Grupės vadovybės planais, apsaugos zonų registracija turėtų trukti iki 2024 m. pabaigos. Grupės vadovybė atidėjinį apskaičiuojo pagal prognozuojamas prielaidas, atsižvelgiant į numatomus pirkimus, pagal faktiškai įvykusius ir taikytą diskonto normą (2022 m. gruodžio 31 d. – 1,24 proc., 2021 m. gruodžio 31 d. – 0,62 proc.).

Garantiniai atidėjiniai 2022 m. gruodžio 31 d. ženkliai padidėjo Grupės rangos veiklą vykdančios bendrovės fizinio barjero projekto garantinio įsipareigojimo remonto darbams sukaupimo.

Atidėjinius teisminėms byloms/pretenzijoms 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė atidėjinyms galimam mokėjimui pagal teismo sprendimą Grupės elektros energijos perdavimo operatoriui. 2021 m. gruodžio 31 d. atidėjinyms sumažėjo dėl išmokos ieškoviui atlyginant nuostolius pagal teismo nutartį.

26. Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	Grupė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų prijungimo	1 115	-
Avansu gautos dotacijos	32 802	1 677
Sutartiniai įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis	1 271	1 305
Ilgalaikės skolos tiekėjams	475	602
Apskaitinė vertė	35 663	3 584

Avansu gautas dotacijas didžiąja dalimi sudaro piniginės lėšos gautos Sinchronizacijos programai įgyvendinti iš CEF (Connecting Europe Facility) fondo. Planuojama išlaidas Sinchronizacijai patirti ir dotacijas pripažinti 2024 m.

Sutartinius įsipareigojimus pagal prijungimo sutartis sudarė naujų vartotojų lėšos, skirtos prijungimui prie dujų perdavimo sistemos. Šie įsipareigojimai bus pripažinti pajamomis per prijungimo metu sukurto turto eksploataavimo laikotarpį. Sutartinių įsipareigojimų dalis, kuri bus pripažinta pajamomis per vienerius metus, apskaityta trumpalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais straipsnyje.

27. Ataskaitinių metų pelno mokestis ir atidėtas pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudas sudarė:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokestis	(16 653)	9 814	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio (pajamos)	9 491	(6 536)	9	(445)
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)	(7 162)	3 278	9	(445)

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų judėjimas prieš sudengiant su ta pačia mokesčių institucija susijusias sumas, yra pateikiamas žemiau:

Grupė

	IMT perkainojimas (vertės sumažėjimas)	Kito turto vertės sumažėjimas	Perkrovų valdymo lėšos	Nusidėvėjimo normatyvų skirtumai	Nepanaudota investicijų lengvata	Sukauptas mokestinis nuostolis	Kita	Viso
Atidėtojo pelno mokesčio turtas								
2020 m. gruodžio 31 d.	4 062	216	13 079	185	3 923	-	1 648	23 113
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	(112)	1	5 532	29	685		486	6 621
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu (panaudotas mokestinis nuostolis)							(380)	(380)
2021 m. gruodžio 31 d.	3 950	217	18 611	214	4 608		1 754	29 354
2021 m. gruodžio 31 d. pergrupuota	3 950	217	18 611	214	4 608	489	1 265	29 354
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	(327)	(30)	(16 233)	419	(2 416)	8 796	260	(9 531)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su pelno mokesčio įsipareigojimu (panaudotas mokestinis nuostolis)						(489)		(489)
2022 m. gruodžio 31 d.	3 623	187	2 378	633	2 192	8 796	1 525	19 334

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	IMT	Mokesčių lengvata įsigyjant	Kita	Viso
	perkainojimas (vertės padidėjimas)	IMT		
2020 m. gruodžio 31 d.	(64)	(1 425)	(763)	(2 252)
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	18	138	(240)	(84)
2021 m. gruodžio 31 d.	(46)	(1 287)	(1 003)	(2 336)
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	-	(87)	126	39
2022 m. gruodžio 31 d.	(46)	(1 374)	(877)	(2 297)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2021 m. gruodžio 31 d.

27 018

Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2022 m. gruodžio 31 d.

17 037

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų pokyčių analizė laike pateikta žemiau:

	Grupė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas		
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas vėliau kaip po 12 mėn.	10 156	26 276
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas per 12 mėn.	9 178	3 078
Iš viso:	19 334	29 354
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti vėliau kaip po 12 mėn.	(1 923)	(2 223)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	(374)	(113)
Iš viso:	(2 297)	(2 336)

Nuo 2014 m. Grupės elektros energijos perdavimo operatorius (toliau PSO) apskaičiuodamas pelno mokestį, perkrovų valdymo lėšas pripažindavo apmokestinamomis pajamomis jų priskaitymo metais, nors tik dalis perkrovų valdymo lėšų buvo pripažįstama pajamomis arba mažino nusidėvėjimo sąnaudas tuo pačiu laikotarpiu. 2021 m. pabaigoje PSO patikslino 2018 m. pelno mokesčio deklaraciją, kurioje iš apmokestinamųjų pajamų eliminavo perkrovų valdymo lėšas ir siekė 2018 m. pelno mokestį susimąžinti 1 819 tūkst. Eur. Per 2022 metus PSO taip pat patikslino 2019 m. deklaraciją ir pagal 2018 m. -2019 m. taikytus principus deklaravo 2021 metų pelno mokestį,

2022 m. kovo 28 d. Valstybinė mokesčių inspekcija pradėjo mokesstinį patikrinimą, kuris baigtas 2023 m. kovo 6 d. Remdamasi gautu Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimu Grupė supranta, kad Valstybinė mokesčių inspekcija sutiko, kad perkrovų valdymo lėšos nuo 2018 m. finansinėje ir mokesstinėje apskaitoje būtų apskaitomos vienodai. Perkrovų valdymo lėšų pripažinimo apmokestinamosiomis pajamomis pokytis sąlygojo praėjusių metų pelno mokesčio sąnaudų sumažėjimą 16 184 tūkst. Eur suma ir atitinkamą atidėtojo pelno mokesčio sąnaudų padidėjimą dėl ankščiau sukurto turto nuo apmokestintų perkrovų lėšų sumažėjimo. Be to, dėl pasikeitusio perkrovų valdymo lėšų apmokestinimo momento ankstesniaisiais ir ataskaitiniais metais susidarė reikšminga 28 598 tūkst. Eur pelno mokesčio permoka.

Grupės 2022 m. pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos pripažįstant gautas perkrovų lėšas neapmokestinamomis pajamomis.

Kiti koregavimai

2022 m. tikslinant 2019 m. pelno mokesčio deklaracijas „Litgrid“ taip pat grąžino UAB „EPSO-G“ iš jų perimtą mokesstinį nuostolį 2 567 tūkst. Eur ir atgautą 15 % nuo grąžintos sumos 385 tūkst. Eur atlygį pervedė Valstybinei mokesčių inspekcijai kaip mokėtiną pelno mokestį. UAB „EPSO-G“ 2019 m. mokesstinį nuostolį už atlygį perdavė kitai Grupės įmonei Amber Grid.

Pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, investicijoms į įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantį ilgalaikį turtą gali būti taikoma pelno mokesčio lengvata. Grupė apskaičiuodama 2022 m. pelno mokestį, taikydama minėtą lengvatą susimąžino pelno mokesčio sąnaudas bendra 2 416 tūkst. eurų suma (2021 m. – 3 865 tūkst. Eur) (įskaitant pripažintą atidėtąjį pelno mokesčio turtą).

Bendrovė 2021 m. patyrė 2 950 tūkst. Eur. mokesolinių nuostolių. Mokesolinius nuostolius Bendrovė perleidžia Grupės įmoneis už atlygį (15 proc.). 2022 m. UAB „EPSO-G“ gautas atlygis už „Litgrid“ perleistus 2021 m. mokesolinius nuostolius sudarė 440 tūkst. Eur, o Energy cells – 49 tūkst. Eur. Bendrovė neapskaitė atidėtojo pelno mokesčio turto nuo 2022 m. patirto mokesolinio nuostolio, nes 2022 m. nėra Grupės bendrovių, galinčių perimti mokesolinį nuostolį.

Bendrųjų pajamų ataskaitoje pateikta pelno mokesčio sąnaudų suma gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	(49 677)	43 096	5 514	12 889
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	(7 452)	6 464	827	1 933
Investicijų lengvatos įtaka	(266)	(3 180)		-
Atidėtas pelno mokestis (nepanaudota investicijų lengvata)	-	(685)		-
Neleidžiamų atskaitymų ir neapmokestinamųjų pajamų įtaka	933	638	(1 605)*	(2 378)*
Praėjusių metų koregavimas	(377)	41		-
Nepripažintų mokesčių nuostolių įtaka	-	-	787	-
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per pelną (nuostolį)	(7 162)	3 278	9	(445)
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per kitas bendrąsias pajamas	-	-	-	-

*Bendrovės 2022 m. pelno mokesčio apskaičiavime neapmokestinamos pajamas sudarė iš dukterinių įmonių gauti dividendai – 14 479 tūkst. Eur (2021 m. - 16 129 tūkst. Eur.)

28. Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Skolos už elektros energiją	53 737	42 280	-	-
Skolos už gamtines dujas	2 600	4 502	-	-
Skolos vykdančioms gamtinių dujų balansavimą	5 622			
Skolos už ilgalaikį materialųjį turtą	44 917	11 432		-
Skolos už rangos darbus, paslaugas	10 476	17 132	-	-
Kitos prekybos mokėtinos sumos	10	87	222	284
Apskaitinė vertė	117 362	75 433	222	284

Tikrosios prekybos mokėtinių sumų vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms. Skolos už ilgalaikį materialųjį turtą padidėjo dėl vykdomų elektros energijos kaupimo įrenginių instaliavimo darbų.

29. Gauti išankstiniai apmokėjimai

	Grupė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Gauti depozitai	16 598	44 969
Avansu gautos dotacijos	35 193	9 887
Įsipareigojimų įvykdymo garantija	-	2 359
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų	568	581
Kitos avansu gautos sumos	-	71
Apskaitinė vertė	52 359	57 867

Avansu gautas dotacijas sudaro pinigines lėšas gautas iš CEF (Connecting Europe Facility) fondo, kurios bus panaudotos patirtoms išlaidoms finansuoti 2023 m.

Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų ir gamintojų – tai gauti avansai už naujų vartotojų ir gamintojų prijungimą prie elektros tinklų ir elektros infrastruktūros perkėlimo paslaugas.

30. Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Nefinansiniai įsipareigojimai				
Mokėtinos administruojamos VIAP lėšos	159 310	94 614	-	-
Mokėtinos administruojamos SGDT lėšos	7 635	12 259	-	-
Sukauptos administruojamos SGDT lėšos*	328	2 406	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	4 661	4 726	680	511
Sukauptos atostogų rezervo sąnaudos	3 676	3 087	198	175
Mokėtinas PVM	5 291	10 440	15	-
Mokėtinas nekilnojamojo turto mokestis	1 288	1 350	-	-
Avansu gautos sumos sutarčių vykdymui	-	19 772	-	-
Nefinansinių įsipareigojimų iš viso:	182 189	148 654	893	686
Finansiniai įsipareigojimai				
Mokėtini dividendai	580	572	-	-
Mokėtinos palūkanos	-	160	-	92
Sukaupti įsipareigojimai už ilgalaikį turtą (CBCA įmoka)	27 450	-	-	-
Sukauptos kitos sąnaudos	2 137	1 094	99	18
Mokėtinos sumos biržos dalyviams už dujas	-	24 013	-	-
Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	1 730	814	-	-
Finansinių įsipareigojimų iš viso:	31 897	26 653	99	110
Bendra finansinių ir nefinansinių įsipareigojimų apskaitinė vertė	214 086	175 307	992	796

*Sukauptos administruojamos SGD terminalo lėšos yra apskaitomos tuomet, kai gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojams išrašoma PVM sąskaita faktūra. SGD terminalo lėšos yra priskiriamos mokėtinų SGD terminalo lėšų sąskaitai tuomet, kai AB „Klaipėdos nafta“ ir UAB „Ignitis“ išrašo AB „Amber Grid“ PVM sąskaitą faktūrą gamtinių dujų tiekimo saugumo papildomai dedamajai prie gamtinių dujų perdavimo kainos.

Trumpalaikių kitų mokėtinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

31. Pajamos

Grupės pajamas sudarė:

	Grupė	
	2022 m.	2021 m.
Grupės pajamos pagal sutartis su klientais		
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Elektros energijos perdavimo paslauga	72 516	80 070
Prekyba balansavimo / disbalanso energija	175 145	71 720
Sisteminės paslaugos	137 175	91 653
Kiti elektros energijos ir susijusių paslaugų pardavimai	2 025	2 618
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	386 861	246 061
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Gamtinių dujų perdavimo paslaugos	65 383	53 748
Sistemos balansavimo produktų pajamos	30 567	12 540
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	35	-
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	95 985	66 288
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais		
Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų	69 701	22 827
Prekybos dujų biržoje ir susijusių paslaugų pajamos	1 563	1 476
Biokuro biržos, šilumos aukcionų, VIAP lėšų administravimo ir kitos pajamos	1 623	789
Kitų pajamų iš viso:	72 887	25 092
Grupės pajamų iš viso pagal sutartis su klientais:	555 724	337 441
Grupės pajamos nepriskiriamos sutartims su klientais		
Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos, SGDT administravimo paslaugos	28 954	19 978
Perkrovų įplaukos	1 896	590
Kitos su elektros energija susijusios paslaugos	1 161	629
Gamintojų prijungimo ir elektros įrenginių perkėlimo pajamos	13	-
Pajamų, nepriskiriamų sutartims su klientais iš viso:	32 024	21 197
Pajamos iš viso:	587 757	358 638

Bendrovės pajamas pagal sutartis su klientais sudarė pajamos iš valdymo paslaugų teikimo ir 2022 m. buvo lygios 725 tūkst. Eur (2021 m. – 493 tūkst. Eur).

Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos 2022 m., palyginus su 2021 m., padidėjo 56,8 proc. Pagrindinės pajamų didėjimą lėmusios priežastys yra disbalanso ir balansavimo energijos pajamų didėjimas 103,4 mln. Eur (2,4 karto) dėl 2,5 karto didesnės vidutinės pardavimo kainos, nors kiekis sumažėjo 1 proc. Elektros energijos papildomų (sisteminių) paslaugų pajamos padidėjo 45,5 mln. Eur (49,7 proc.) dėl 61,7 proc. didesnės vidutinės kainos. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų pajamos (gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių balansavimas) padidėjo 8,9 mln. Eur dėl kainos padidėjimo 86 proc., nors kiekis mažėjo 36,1 proc.

2022 metais pajamos iš statybos sutarčių vykdymo išaugo dėl fizinio barjero projektų (51 mln. Eur).

	Grupė	
	2022 m.	2021 m.
Pajamos pripažįstamos per laikotarpį		
Elektros energijos perdavimo ir susijusios paslaugos	418 885	267 258
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusios paslaugos	95 985	66 288
Pajamos iš statybos sutarčių vykdymo	60 775	9 629
Narystės pajamos	90	70
Pajamų, pripažįstamų per laikotarpį iš viso:	575 735	343 245

Pajamos pripažįstamos tam tikru momentu, suteikus paslaugą

Pajamos už remonto ir techninės priežiūros paslaugas	8 926	12 713
Prekybos biržose pajamos	3 096	2 680
Pajamų, pripažįstamų tam tikru momentu, suteikus paslaugas iš viso:	12 022	15 393
Pajamų iš viso:	587 757	358 638

32. Kitos pajamos

Grupės kitas pajamas sudarė:

	Grupė	
	2022 m.	2021 m.
Turto nuomos pajamos	741	661
Delspinigiai ir netesybos	723	2 877
Kitos pajamos	703	427
Kitų pajamų iš viso:	2 167	3 965

33. Dividendų pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2022	2021	2022	2021
Dividendų pajamos	43	307	14 479	16 129
Dividendų ir investicinės veiklos pajamų iš viso	43	307	14 479	16 129

Grupė 2022 m. ir 2021 m. dividendus gavo iš TSO Holding.

Bendrovė 2022 m. ir 2021 m. dividendus gavo iš dukterinių bendrovių. Grupės bendrovių išmokėti dividendai Grupės nekontroliuojamai daliai 2022 m. sudarė 464 tūkst. Eur, 2021 m. – 413 tūkst. Eur.

34. Sandoriai tarp susijusių šalių

2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. patronuojanti Grupės ir Bendrovės šalis buvo Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos. Susijusių šalių atskleidimo tikslais Lietuvos Respublika neapima centrinių ir vietinių valdžios institucijų. Atskleidimas apima sandorius ir likučius su akcininku, dukterinėmis įmonėmis (Bendrovės sandoriuose), visomis valstybės kontroliuojamomis, ar reikšmingai įtakojamomis įmonėmis (tokių įmonių sąrašas skelbiamas [Visos VVI - VKC | Valdymo koordinavimo centras \(governance.lt\)](https://www.vvi.gov.lt/)

ir sandoriai atskleidžiami tik tada, jei sandorių suma per kalendorinius metus viršija 100 tūkst. Eur) bei vadovybe ir jų šeimų nariais.

Sandoriai su susijusiomis šalimis vykdomi pagal teisės aktais patvirtintus tarifus arba laikantis viešųjų pirkimo įstatymo reikalavimų. Atsiskaitymo terminas 30 – 60 dienų.

2022 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Grupės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys-	Paslaugų pirkimai	Biržos duju, SGDT lėšų ir VIAP pirkimai*	Paslaugų pardavimai	Biržos duju, SGDT lėšų ir VIAP pardavi mai*	Mokėtinos sumos už paslaugas	Mokėtin os sumos už biržos dujas, SGDT ir VIAP*	Gautinos sumos už paslaugas	Gautinas sumos už dujas, SGDT ir VIAP	Finansinės sąnaudos
Ignitis grupės įmonės:									
AB „Ignitis grupė“							-		67
AB Energijos skirstymo operatorius	6 831	(5 844)	208 476	10 588	1 001		35 104	493	
UAB Ignitis	133 667	18 996	71 662	33 572	2 384	3 660	15 867	402	
AB Ignitis gamyba	183 545	(59 119)	35 165	97 989	110 066		4 733	1 566	
UAB Ignitis grupės paslaugų centras	6		299				27		
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	579		259	2	250		23		
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	771		202	1	81		1		
UAB Transporto valdymas	688				62				
Kitos valstybės valdomos įmonės:									
VĮ Ignalinos atominė elektrinė			1 156	98			159		
AB Klaipėdos nafta		10 729	4			3 975	1		
VĮ Geoterma									
AB „LTG Infra“			652	37	15		127		
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM			52 752						
Kitos valstybės valdomos įmonės	1 603		207		61	205	52		
Iš viso	327 690	(35 238)	370 834	142 287	113 920	7 840	56 094	2 461	67

Grupė ir Bendrovė 2022 m. kovo 31 d. galutinai atsiskaitė su Ignitis grupė, grąžindama likusią paskolos dalį ir sumokėdama susijusias palūkanas. Ignitis grupė patvirtino Bendrovės visų Sutarties įsipareigojimų pilno ir tinkamą įvykdymą.

* Dujų biržos operatorės dujų produkto pirkimai ir pardavimai bei Grupės SGDT lėšų ir VIAP lėšų pirkimai ir pardavimai neatspindėti Grupės pelno nuostolių ataskaitoje, nes Grupė šių lėšų atžvilgiu veikia kaip tarpininkas, surenkant ir paskirstant nurodytas lėšas.

2021 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Grupės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys-	Paslaugų pirkimai	Biržos duju, SGDT lėšų ir VIAP pirkimai*	Paslaugų pardavimai	Biržos duju, SGDT lėšų ir VIAP pardavimai*	Mokėtinos sumos už paslaugas	Mokėtinos sumos už biržos dujas, SGDT ir VIAP*	Kiti įsipareigojimai	Gautinos sumos už paslaugas	Gautinas sumos už dujas, SGDT ir VIAP	Finansinės sąnaudos
Ignitis grupės įmonės:										
AB „Ignitis grupė“	-						84 220	174		470
AB Energijos skirstymo operatorius	27 187	23 043	169 182	104 787	995	721		23 309	19 966	2
UAB Ignitis	6 474	35607	38 622	33 754	3 146	7 315		15 343	1 318	
AB Ignitis gamyba	67 007	7 924	18 844	72 525	19 072	4 931		4 996	15 561	
UAB Ignitis grupės paslaugų centras	8		278		1			30		
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	243		437		175			1		
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	262		128		43					
UAB Transporto valdymas	816				98					
Kitos valstybės valdomos įmonės:										
AB Lietuvos geležinkeliai										
VĮ Ignalinos atominė elektrinė	128		984	725	10			99	74	
AB Klaipėdos nafta		27 732				7 005				
VĮ Geoterma								45	65	
AB „LTG Infra“	826		499	242	826			69	37	
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM			6 835		19,592			2 151		
Kitos valstybės valdomos įmonės	181		140		516			5		
Iš viso	103 132	94 306	235 949	212 033	44 474	19 972	84 220	46 222	37 021	472

* Dujų biržos operatorės dujų produkto pirkimai ir pardavimai bei Grupės SGDT lėšų ir VIAP lėšų pirkimai ir pardavimai neatspindėti Grupės pelno nuostolių ataskaitoje, nes Grupė šių lėšų atžvilgiu veikia kaip agentas, surenkant ir paskirstant nurodytas lėšas.

2022 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir sukauptos pajamos	Pardavimai	Pirkimai	Suteiktos (gautos) paskolos	Finansinės veiklos/dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
AB „Ignitis grupė“*							67
Valstybės valdomos įmonės							
UAB „Transporto valdymas“				25			
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM			974				
Grupės įmonės							
„Litgrid“	25	79	242	13 830	(232 008)	4 917	20
AB Amber Grid		54	127		9 571	9 643	
UAB Tetas		77	134		8 793	172	
UAB Baltpool		9	72		(99 554)		
UAB GET Baltic		2	29				
Energy cells, UAB		39	123		5 327	41	
Iš viso:	25	260	1 701	13 855	(307 871)	14 773	87

2021 m. Bendrovės sandoriai ir 2021 m. gruodžio 31 d. likučiai su susijusiomis šalimis sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir sukauptos pajamos	Pardavimai	Pirkimai	Suteiktos (gautos) paskolos	Finansinės veiklos / dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
AB „Ignitis grupė“*	84 220*	174	-	-	-		470
Valstybės valdomos įmonės							
UAB „Transporto valdymas“	3			34	-		-
Grupės įmonės							
„Litgrid“	-	53	247	-	(43 594)	16 129	-
AB Amber Grid	-	32	110	-	3 284	99	-
UAB Tetas		10	44	-	(5 973)	38	-
UAB Baltpool		7	33	-	(45 084)	28	-
UAB GET Baltic		2	7				
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM		203	308				
Energy cells, UAB		30	52		7 811	5	-
Iš viso:	84 223	511	801	34	(83 556)	16 299	470

Išmokos vadovybei	Grupė		Bendrovė	
	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Išmokos, susijusios su darbo santykiais	3 401	2 848	744	653
Iš jų: Išaitinės kompensacijos	227	67	114	7
Vadovų skaičius (vidutinis sąrašinis)	31	28	6	6

Per 2022 m. ir 2021 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei paskolų, garantijų nebuvo suteikta, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

Vadovybe yra laikomi administracijos vadovai bei departamentų direktoriai. 2022 m. kolegialių valdymo organų nariams išmokos sudarė 395 tūkst. Eur (2021 m. – 253 tūkst. Eur).

35. Finansinės rizikos valdymas

Grupė ir Bendrovė, vykdydama veiklą, patiria finansinę riziką. Valdydamos šią riziką, Grupė ir Bendrovė siekia sumažinti veiksmų, galinčių neigiamai paveikti Grupės ir Bendrovės finansinius rezultatus, įtaką. Grupė ir Bendrovė vadovaujasi UAB „EPSO-G“ valdybos patvirtinta UAB „EPSO-G“ grupės įmonių išdo ir finansinių rizikų valdymo politika (toliau – Rizikų politika).

Finansinės priemonės pagal grupes (kaip pateikta finansinės būklės ataskaitoje)

Finansinis turtas	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Suteiktos ilgalaikės paskolos			2 700	
Prekybos gautinos sumos (13 pastaba)	86 179	74 674	197	114
Kitos gautinos sumos (14 pastaba)	768	11 918	21 059	11 339
Kitas finansinis turtas (pastaba 15)	21 664	65 385		-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (pastaba 16)	248 096	41 284	244 310	36 868
Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina	356 707	193 261	268 266	48 321
Kitas finansinis turtas				
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	-	781		-
Finansinis turtas iš viso:	356 707	194 042	268 266	48 321

Finansiniai įsipareigojimai	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Įsipareigojimas už „Litgrid“ AB įsigijimą	-	84 128		84 128
Paskolos (pastaba 22)	208 174	167 242	407 693	94 652
Nuomos įsipareigojimai (pastaba 23)	11 361	10 423	236	219
Prekybos skolos (pastaba 28)	117 362	75 433	222	284
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai (pastaba 30)	31 897	26 653	1 425	110
Iš viso	368 794	363 879	409 576	179 393

Kredito rizika

2022 m. gruodžio 31 d. ir 2021 m. gruodžio 31 d. kredito rizika buvo susijusi su:

	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Sutarčių turtas	6 363	3 066	-	-
Finansinis turtas amortizuota savikaina*	356 707	193 261	268 266	48 321
Maksimali kredito rizika	363 070	196 327	268 266	48 321

Kredito rizika dėl prekybos gautinų ir kitų gautinų sumų atskleista 13 ir 14 pastabose.

Gautinos administruojamos VIAP ir SGDT lėšos nėra įtrauktos skaičiuojant kredito riziką. Grupė, negaudama šių lėšų, nuostolių nepatirtų, nes nėra lėšų gavėja, o tik administratorė.

Grupė turi reikšmingą kredito rizikos koncentraciją, nes kredito rizika pasiskirsčiusi tarp 10 pagrindinių pirkėjų, iš kurių gautinos sumos 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 91 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 96 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto). Didžiausio pirkėjo - skirstomųjų tinklų operatoriaus AB „Energijos skirstymo operatorius“ mokėtinos sumos 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 40 proc. (2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 31 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto).

Kredito rizika yra valdoma reguliariai atliekant priežiūros procedūras (individualią skolininkų priežiūrą, pirkėjų stebėjimą ir analizę, siekiant numatyti galimas jų mokumo problemas ateityje ir kt.). Grupės bendrovės yra patvirtinusios pirkėjų skolų valdymo reglamentą, kuriame nurodyti konkretūs veiksmai, terminai, kuriuos reikalinga vykdyti mažinant pirkėjų įsiskolinimą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyti bankų reitingai, kuriuose Grupė ir Bendrovė laiko pinigus ir pinigų ekvivalentus (16 pastaba) ir kitą finansinį turtą (15 pastaba):

Swedbank*	AA-
SEB*	AA-
OP Corporate Bank	AA-

* Reitingai pateikti apie motininius bankus 2022 m. gruodžio 31 d. būklei.

Prekybos ir kitos gautinos sumos yra daugiausia gautinos iš valstybės valdomų įmonių bei didelių gamintojų be reikšmingų istorinių apmokėjimų sutrikimų.

Likvidumo rizika

Grupės politika yra palaikyti tvarią finansinę būklę, kuri sudarytų prielaidas investicinio lygio kredito reitingo palaikymui ir pakankamo likvidumo užtikrinimui t. y., kad Grupės įmonės visada turėtų pakankamai lėšų ir/ar pasirašytų kreditavimo sutarčių bei overdraftų (sąskaitų likučių perviršių) sutartiniais įsipareigojimams įvykdyti. Likvidumo rizika valdoma centralizuotai, sudarant ir nuolat atnaujinant Grupės įmonių grynųjų pinigų srautų prognozes ir užtikrinant efektyvų likvidžių lėšų valdymą pasitelkiant grupės sąskaitą.

Grupės pinigų srautai iš pagrindinės veiklos 2022 metais yra teigiami, dėl to likvidumo rizika yra nedidelė. Grupės likvidumo (trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai) ir skubaus padengimo ((trumpalaikis turtas – atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai) rodikliai 2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,74 ir 0,71 (2021 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,7 ir 0,66). Bendrovės likvidumo ir skubaus padengimo rodikliai 2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,79 ir 0,79 (2021 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,27 ir 0,27).

Grupės likvidumo rodikliams neigiamą įtaką turi laikinas trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų išaugimas be kita ko susijęs ir su gamtinių dujų bei biokuro biržų klientų veikla. Grynoji grupės skola 2022 m. gruodžio 31 d. buvo neigiama t.y. Grupės įmonių bendrai turimos laikinai laisvos piniginės lėšos viršijo įsipareigojimus kreditoriams.

Taip pat Grupės 2022 m. trumpalaikio turto sumažėjimui turėjo įtakos elektros energijos perdavimo operatoriaus laikini reguliaciniai nuokrypiai nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo, nulėmę nuostolingą „Litgrid“ veiklą. Minėti reguliaciniai nuokrypiai „Litgrid“ bus kompensuoti 2023 m. – 2024 m. kainodaroje, atstatant sumažėjusį trumpalaikį turtą.

Tačiau tuo pat metu Patronuojanti bendrovė turėjo ir nepanaudotus overdraftus (51 mln. Eur). Nuolat palaikomi ryšiai su šalies komerciniais bankais leidžia esant poreikiui pagrįstai tikėtis papildomų trumpalaikių kredito limitų suteikimo.

Žemiau lentelėje yra pateikta informacija apie Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų sutartines padengimo datas. Ši informacija buvo paruošta, remiantis finansinių įsipareigojimų nediskontuotais pinigų srautais atsižvelgiant į anksčiausias datas, kada Grupė ir Bendrovė turės padengti šiuos įsipareigojimus. Įsipareigojimų likučiai, kurių padengimo terminas yra iki 12 mėnesių, atitinka jų apskaitines vertes, kadangi diskontavimo įtaka yra nereikšminga.

Grupė	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2022 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	120 777	28 401			149 178
Paskolos	8 302	19 805	131 161	65 916	225 184
Nuomos įsipareigojimai	410	1 427	3 587	10 935	16 359
2021 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	101 382	704			102 086
Paskolos	2 252	22 886	71 800	74 584	171 522
Nuomos įsipareigojimai	364	1 236	2 854	11 342	15 796
Kiti finansiniai įsipareigojimai		84 441	-	-	84 441
Bendrovė	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2022 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	222	992			1 214
Paskolos	580	333 525	82 786		416 821
Nuomos įsipareigojimai	30	65	143		238
2021 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	284	796			1 080
Paskolos	94 652				94 652
Nuomos įsipareigojimai	23	61	137		221
Kiti finansiniai įsipareigojimai		84 441			84 441

Rinkos rizika

Grupė turi ilgalaikių paskolų, kurių palūkanos susijusios su EURIBOR. Bendrovės trumpalaikės paskolos iš Grupės bendrovių susijusios su kintama palūkanų norma. Jeigu palūkanų norma padidėtų/sumažėtų 1 procentu 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės pelnas prieš

mokesčius būtų 2730 tūkst. Eurų mažesnis / didesnis (2021 m., jei palūkanų norma padidėtų/sumažėtų 0,1 procentiniu punktu, pelnas prieš mokesčius būtų 235 tūkst. Eur mažesnis /didesnis).

2022 m. ir 2021 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir Grupė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Dujų pirkimo ir elektros energijos pirkimo kainų svyravimo rizika

Grupė patiria riziką, susijusią su gamtinių dujų pirkimo kainos pokyčiais. Pokyčius įtakoja įvairūs svyravimai tarptautinėse rinkose. Grupės gamtinių dujų operatoriui taikomas specifinis reguliavimas dėl nuostalių kompensavimo.

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Pagrindinis Grupės ir Bendrovės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, pinigai ir pinigų ekvivalentai, paskolos, prekybos ir kitos skolos ir kitas finansinis turtas.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams, neatspindėtiems tikraja verte, įvertinti buvo naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, kito finansinio turto, pinigų ir pinigų ekvivalentų, paskolų susijusioms šalims, trumpalaikių prekybos skolų ir kitų mokėtinų sumų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei (3 lygis).
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma remiantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Šiam vertinimui Bendrovė ir Grupė rėmėsi Lietuvos Banko skelbiamomis palūkanų normomis. 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės ilgalaikių paskolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė buvo apytiksliai 15 613 tūkst. Eur mažesnė nei apskaitinė vertė (2021 m. gruodžio 31 d. – 2 959 tūkst. Eur). 2022 m. gruodžio 31 d. išleistų obligacijų, už kurias bus mokamas fiksuotų palūkanų kuponas tikroji vertė buvo apytiksliai 7 954 tūkst. Eur mažesnė nei apskaitinė vertė.

Klimato kaitos poveikio vertinimas

Grupė ypatingą dėmesį skiria galimam klimato kaitos ir su ja susijusių ekonominio poveikiui patronuojamųjų bendrovių veiklai įvertinti. Poveikis, susijęs su klimato kaita, gali atsirasti dėl fizinių (ekstremalių) klimato pakeitimų ir dėl valstybių siekio pereiti prie Žaliojo kurso susitarimo (angl. Green deal), kuris gali lemti papildomų reikalavimų energetikos sektoriuje: atitiktis naujai reguliacinei aplinkai; naujų technologijų diegimas; reakcija į rinkos paklausos pokyčius dėl žalios energijos sprendimų.

Ilgalaikio materialaus turto vertinimas

Grupė kasmet įvertina savo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką ir vertės sumažėjimo ar perkainojimo poreikį. Grupės ilgalaikiam turtui naudingo tarnavimo laikas sutrumpintas nebuvo. Turto vertės sumažėjimo požymių, reikšmingo klimato kaitos poveikio Grupės prielaidoms, naudojamoms vertinant atsiperkamąją vertę, nėra; nėra poreikio atlikti klimato rizikos poveikio jautrumo analizės, atsižvelgiant į padarytas prielaidas. Grupės vadovybė pagrįstai nesitiki, kad klimato kaita turės reikšmingą poveikį ilgalaikio materialiojo turto vertinimui. Bet kokie aplinkosauginiai reikalavimai investicijoms į naujos technologijos turtą turėtų būti įvertinta reguliacinėje aplinkoje.

Poreikis atidėjiniams ir tikėtiniems kredito nuostoliams

Grupės vadovybė nemano, kad yra rizikos ar papildomų įsipareigojimų atidėjiniams, į kuriuos reikėtų atsižvelgti finansinėse ataskaitose, susijusių su konkrečiais teisės aktų reikalavimais, kuriais siekiama sumažinti žalą aplinkai, sankcijomis, susijusiomis su aplinkosaugos reikalavimų nesilaikymu. Apskaičiuojant TKN reikšmingos klimato ir aplinkos apsaugos rizikų nebuvo identifikuota.

Būsimo klimato kaitos reguliavimo poveikis šiuo metu pateiktoms Grupės turto ir įsipareigojimų sumoms nėra reikšmingas.

Detalesnė informacija apie Grupės veiklą klimato kaitos srityje pateikiama metinio pranešimo darnumo dalyje.

36. Kainų ir Grupės pelningumo reguliavimas

2022 m. gruodžio 31 d. sukauptas VERT jau patvirtintas 2018-2021 m. elektros energijos perdavimo paslaugos rezultatas (leidžiamos ir faktinės investicijų grąžos skirtumas) yra neigiamas siekia (4,1) mln. Eur, jis jau įvertintas (padidintos pajamos) nustatant 2023 m. perdavimo paslaugos kainą.

2022 m. elektros energijos perdavimo paslaugos rezultatas dėl ženkliai didesnių 2022 m. elektros energijos rinkos kainų ir dėl to išaugusių elektros pirkimo technologinių nuostalių perdavimo tinkle kompensavimui sąnaudų yra neigiamas ir dar nėra VERT patvirtintas. Nustatant 2024–2025 m. kainą jis turėtų būti įvertintas didinant elektros energijos perdavimo paslaugos kainą ir pajamas.

2022 m. gruodžio 31 d. sukauptas VERT jau patvirtintas 2021 m. papildomų (sisteminių) paslaugų rezultatas (pajamų ir sąnaudų skirtumas, kurį reikės grąžinti) siekia 27,1 mln. Eur, kuris jau įvertintas (sumažintos pajamos) nustatant 2023 m. papildomų (sisteminių) paslaugų įsigijimo dedamąją.

2022 m. papildomų (sisteminių) paslaugų rezultatas yra teigiamas ir dar nėra patvirtintas VERT. Nustatant 2024 m. kainą jis turėtų būti įvertintas mažinant paslaugų kainą ir pajamas.

2022 m. gruodžio 31 d. sukaupti ir VERT jau patvirtinti teigiami gamtinių dujų perdavimo paslaugų pajamų ir sąnaudų reguliaciniai nuokrypiai sudaro 10,9 mln. Eur. Šia suma yra sumažintos reguliuojamos 2023 m. gamtinių dujų perdavimo paslaugų pajamos.

2022 m. gamtinių dujų perdavimo paslaugos rezultatas viršija VERT nustatytą grąžą, tačiau teigiami reguliaciniai nuokrypiai dar nėra patvirtinti VERT. Nustatant 2024 m. gamtinių dujų perdavimo paslaugų pajamos lygį, teigiami 2022 m reguliaciniai nuokrypiai turėtų būti įvertinti, sumažinant/padidinant 2024 m. perdavimo paslaugų pajamos.

37. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Teisminiai nagrinėjimai

„Litgrid“ teisminiai nagrinėjimai

Nuo 2020-03-12 vyksta teisminis ginčas su UAB „Šiaulių energija“, kurio metu 2021-04-06 Vilniaus apygardos teismas priėmė sprendimą Bendrovei atlyginti nuostolį, procesines palūkanas ir kompensuoti bylinėjimosi išlaidas. 2021-12-31 bendrovė galimai išmokai suformavo 661 tūkst. Eur atidėjinį.

2022-03-24 apeliacinis teismas priėmė galutinį sprendimą ir priteisė Bendrovei atlyginti 1 360 tūkst. Eur nuostolį, procesines palūkanas ir kompensuoti bylinėjimosi išlaidas. Vadovaujantis apeliacinio teismo sprendimu UAB „Šiaulių energija“ buvo išmokėta visa priteista suma, nes pagal LR civilinio proceso kodekso 279 str. 1 d. apeliacinės instancijos teismo nutartys įsigalioja nuo jų priėmimo dienos, šiai dienai „Litgrid“ yra pilnai įvykdžiusi Lietuvos apeliacinio teismo sprendimą.

2022-06-03 priimtas „Litgrid“ kasacinis skundas. Byla nagrinėjama kasacinėje instancijoje dėl apeliacinio teismo sprendimo panaikinimo sumai 1 360 tūkst. Eur. Bendrovė negali prognozuoti bylos eigos, yra pilnai įvykdžiusi savo įsipareigojimus, todėl 2022-12-31 šiai bylai atidėjinių nesudarė (25 pastaba).

„Litgrid“ vykdytame pirkime „330 kV EPL Vilnius-Neris statybos darbų pirkimas“ rangovas atsisakė pasirašyti sutartį, todėl buvo panaudotas pasiūlymo galiojimo užtikrinimas - banko garantija 100 tūkst. Eur sumai. 2022-05-30 UAB „Žilinskis ir CO“ Vilniaus apygardos teismui pateikė ieškinį, kuriuo prašo panaikinti „Litgrid“ sprendimą dėl pasinaudojimo banko garantija ir reikalavimą Luminor Bank AS Lietuvos skyriui, bei priteisti 100 tūkst. Eur.

Teismų praktika šioje srityje nėra iki galo išplėtotą, todėl 2022-12-31 suformuotas 100 tūkst. Eur atidėjinys (25 pastaba).

2023 m. sausio 24 d. 15 Vilniaus apygardos teismas baigė nagrinėti bylą ir atmetė ieškinį. UAB „Žilinskis ir CO“ 2023 m. vasario 23 d. padavė apeliacinį skundą Lietuvos apeliaciniam teismui.

AB „Amber Grid“ teisiniai ginčai

Šiuo metu Amber Grid turi dvi civilines bylas: 1) dėl SGD terminalo lėšų priteisimo iš AB „Achema“ ir delspinigių; 2) dėl nuostolių už netinkamos kokybės pateiktas prekes, delspinigių ir bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš prekių tiekėjo.

Byloje dėl SGD terminalo lėšų ir delspinigių Bendrovė veikia tik kaip SGD terminalo lėšų administratorius, SGD terminalo lėšas perveda jų gavėjams tik tuomet, kai surenka iš pirkėjų, todėl dėl ginčytinos sumos kredito rizikos nepatiria. 2022 m. sausio 20 d. nutartimi Kauno apygardos teismas sustabdė bylos dalį dėl 4.463 tūkst. eurų SGDT priedo lėšų ir 53 tūkst. eurų delspinigių reikalavimų, kylančių pagal 2014 m. gruodžio 22 d. gamtinių dujų perdavimo paslaugų sutartį, iki bus priimtas Europos Komisijos sprendimas dėl suskystintųjų gamtinių dujų terminalo priedo lėšų, renkamų už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d., atitikimo Europos Sąjungos teisėje numatytais valstybės pagalbos taisyklėms. Lietuvos apeliacinis teismas 2022 m. kovo 17 d. nutartimi Kauno apygardos teismo 2022 m. sausio 20 d. nutartį paliko nepakeistą.

Kitą bylos dalį dėl 763 tūkst. eurų delspinigių pagal 2012 m. gruodžio 21 d. gamtinių dujų perdavimo paslaugų sutartį ir priešiškinio reikalavimus, kuriais AB „Achema“ prašo pripažinti neteisėtai ir negaliojančiais Bendrovė veiksmus skaičiuojant delspinigius pagal 2012 m. gruodžio 21 d. gamtinių dujų perdavimo paslaugų sutartį ir paskirstant šios sutarties pagrindu iš AB „Achema“ gautus apmokėjimus priskaičiuotų delspinigių užskaitymui, Kauno apygardos teismas 2022 m. rugsėjo 20 d. nutartimi taip pat sustabdė iki bus priimtas Europos Komisijos sprendimas dėl SGD terminalo lėšų, taikytų už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d., atitikimo Europos Sąjungos teisėje numatytais valstybės pagalbos taisyklėms. Bendrovė, nesutikdama su Kauno apygardos teismo 2022 m. birželio 20 d. nutartimi, pateikė atskirąjį skundą dėl šios nutarties panaikinimo. Lietuvos apeliacinis teismas išnagrinėjęs Bendrovės atskirąjį skundą 2022 m. rugsėjo 8 d. priėmė nutartį, kuria Kauno apygardos teismo 2022 m. birželio 20 d. nutartį paliko nepakeistą.

Byloje dėl netinkamos kokybės prekių Bendrovė 2022 m. rugsėjo 6 d. pareiškimu dėl teismo įsakymo išdavimo kreipėsi į teismą dėl 69.8 tūkst. eurų nuostolių už netinkamos kokybės pateiktas prekes, 6 procentų metinių palūkanų ir bylinėjimosi išlaidų priteisimo 2022 m. rugsėjo 7 d. teismas priėmė Teismo įsakymą, kuriuo priteisė Bendrovės naudai 69.8 tūkst. eurų skolą, 6 procentų dydžio metines palūkanas ir bylinėjimosi išlaidas. Teismo įsakymas perduotas antstoliams vykdymui.

BALTPOOL UAB teisiniai ginčai

BALTPOOL pateiktų ieškinių bei pareiškimų dėl teismo įsakymų išdavimo pagrindu teismuose pradėtose civilinėse bylose vyko / tęsėsi aktyvūs teisminiai ginčai dėl VIAP lėšų skolų priteisimo iš VIAP lėšų skolininkų: AB „Lifosa“, AB „ORLEN Lietuva“ ir UAB „Dainavos

elektra“. Iš šių VIAP lėšų skolininkų išieškotos sumos buvo/būtų įskaitomos į VIAP lėšų biudžetą, todėl šie teisiniai ginčai tiesioginės įtakos Baltpool finansinei būklei neturėjo/neturės.

2022 m. išliko/ buvo sustabdytos civilinės bylos dėl VIAP lėšų priteisimo iš skolininkų AB „Achema“ ir AB „Lifosa“. Iš šių VIAP lėšų skolininkų išieškotos sumos būtų įskaitomos į VIAP lėšų biudžetą, todėl šie teisiniai ginčai tiesioginės įtakos Baltpool finansinei būklei neturės.

38. Audito įmonės suteiktos paslaugos

2022 m. – 2021 m. laikotarpiu audito įmonė Grupei ir Bendrovei suteikė žemiau nurodytas ne audito paslaugas:

Ne audito paslaugos	Grupė		Bendrovė	
	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Užtikrinimo ir kitos susijusios paslaugos	57 788	34 788	25 000	
Konsultacijos mokesčių paslaugos	-	2 574	-	
Kitos paslaugos	16 992	17 669	4 903	4 683
Iš viso paslaugų:	76 780	55 031	29 903	4 683

39. Pobalansiniai įvykiai

2023 m. sausio 13 d. Pasvalio rajone esančiame Grupės dujų perdavimo sistemos operatoriaus magistraliniame dujotiekyje kilo gaisras. Įvykis neturėjo įtakos perdavimo sistemos operatoriaus veiklos tęstinumui ir pajamoms. Visi įsipareigojimai sistemos naudotojams buvo įvykdyti. Įvykio priežastys tiriamos tiek Grupės specialistų, tiek atsakingų institucijų. Gaisro metu patirti nuostoliai tikslinami. Perdavimo sistemos operatorius yra apdraudęs savo turtą ir bendrąją civilinę atsakomybę.

2023 m. kovo 16 d. „Amber Grid“ valdyba priėmė sprendimą pritarti dukterinės įmonės dujų biržos „GET Baltic“ 66 proc. akcijų pardavimui pirkėjui European Energy Exchange AG (EEX) už 6,5 mln. eurų. Šiam valdybos sprendimui turės pritarti „Amber Grid“ visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris įvyks 2023 m. balandžio 7 d. Didžiausią kainą už „GET Baltic“ akcijas pasiūlęs strateginis partneris atitiko visus viešo konkurso reikalavimus. Likusi dalis akcijų – 34 proc. – vėliau (2 metų laikotarpyje) gali būti parduodama pasinaudojus opcionu tam pačiam partneriui, jam įvykdžius sutartyje numatytus įsipareigojimus, susijusius su naudos užtikrinimu Baltijos šalių ir Suomijos rinkai.

2023 m. vasario mėn. UAB „EPSO-G“ antrą kartą pratęsė tarpusavio skolinimosi sutartis su Grupės bendrovėmis, taikant kintamą palūkanų normą, susietą su ESTR (euro short-term rate).

2023 m. sausio 6 d. UAB „EPSO-G“ sudarė 100 000 000 Eur terminuoto indėlio sutartį iki 90 dienų su OP Corporate Bank plc Lietuvos filialu. Taip pat Bendrovė 2023 m. vasario 13 d. įsigijo Vokietijos išdo vekselių už 49 999 868,1 Eur, kurių išpirkimo terminas iki 90 dienų. Bendrovė trumpalaikes investicijas atliko, siekdama pelningai investuoti laisvas pinigines lėšas, optimizuoti grąžą, atsižvelgiant į piniginių lėšų poreikio ir likvidumo prognozes.

VALDYBOS PIRMININKO ŽODIS

Gerbiamieji,

Praėjusieji metai tapo ryškiu riboženkliais daugelio mūsų gyvenimuose, karas Ukrainoje keitė kasdienybę ir darbotvarkes. Šis riboženklis žymi ir naują pasaulio geopolitinių procesų etapą, kuris sutelkė vakarietiškomis laisvės vertybėmis besivadovaujančias širdis kovoje su agresoriumi.

2022 metai tapo nauju etapu ir Lietuvos energetikos istorijoje. Jie pasižymėjo daugeliu neapibrėžtumų, tačiau taip pat lėmė itin stiprų „EPSO-G“ įmonių grupės komandos susitelkimą, daugelyje situacijų leidusių įveikti nežinomą ir iššūkius. Daugelį metų stiprinti energetikos sistemos pamatai ir tvirta įmonių grupės strategija lėmė, jog toliau užtikrintai žengėme energetinės nepriklausomybės link. Išlaikėme sparčios integracijos su Vakarų Europa tempą. Sujungėme savo dujotiekių sistemas su Lenkija, atsisakėme rusiško dujų. Tęsėme ir elektros energijos infrastruktūros stiprinimą bei plėtrą Vakarų link.

Pernai sėkmingai pabaigėme metus statytą fizinį barjerą pasienyje su Baltarusija. Laiku ir mažesniu biudžetu nei buvo patvirtinusi Vyriausybė. Nepaisant tuo metu reikšmingai trūkinėjančių logistikos grandinių ir statybinių medžiagų trūkumo rinkose.

„EPSO-G“ grupės įmonės „Litgrid“ ir „Amber Grid“ reikšmingai prisidėjo padedant Ukrainos elektros ir dujų perdavimo sistemų operatoriams atstatyti atakų metu pažeistą infrastruktūrą. Žinau ir apie dešimtis kitų didesnių ir kiek mažesnių įmonių komandose gimusių paramos Ukrainai iniciatyvų. Džiaugiuosi jomis ir didžiuojuosi visa prie jų prisidėjusia įmonių grupės komanda.

Pernai tapome pirmąja Baltijos šalyse bendrove, išplatinusia su darnumu susietų obligacijų emisiją. Obligacijas įsigijo instituciniai investuotojai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Švedijos. Bendrovei tai buvo puikus susitelkimo įgyvendinant projektą pavyzdys. O tuo pačiu galimybė pademonstruoti visos įmonių grupės pasiryžimą tvirtai eiti darnios plėtros keliu ir įgyvendinti strategijoje užsibrėžtą poveikio klimatui mažinimo tikslą.

Praėjusių metų vasarą prie „EPSO-G“ komandos prisijungė naujasis jos vadovas Mindaugas Keizeris. Jis sėkmingai tęsia strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimą, stiprina bendradarbiavimą tarp grupės įmonių ir tuo pačiu sustiprino iniciatyvas plečiant nereguliuojamas įmonių grupės veiklas, atitinkamai koreguojant įmonių grupės veiklos modelį bei valdant su tuo susijusius pokyčius.

Dėkoju visų „EPSO-G“ grupės įmonių komandoms už susitelkimą ir bendrą darbą praėjusiais metais. Kviečiu ir linkiu mums visiems su tokia pačia motyvacija dirbti kartu ir ateityje.

Robertas Vyšniauskas,
„EPSO-G“ valdybos pirmininkas

BENDROVĖS VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji,

Teikiame 2022 metų „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos ir finansinių rezultatų analizę ir pagrindinių įvykių apžvalgą. Praėję metai buvo kupini išskirtinių iššūkių „EPSO-G“ grupei, Lietuvai ir visam mūsų regionui. Šie iššūkiai atsispindi ir grupės projektuose, elektros ir dujų srautų kaitoje bei įmonių grupės finansiniuose rezultatuose.

Praėjusių metų pabaigoje peržengėme simbolinę 50 proc. elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su Kontinentinės Europos tinklais baigtumo ribą. Iš dviejų dešimčių projektų šeši jau yra visiškai pabaigti, kitų vykdymas sėkmingai tęsiamas. Nuo Darbėnų Lietuvos vakaruose iki Neries transformatorių pastotės netoli Vilniaus. Nuo Alytaus iki netoli istorinės Saulės mūšio vietos esančios Gataučių seniūnijos. Pabaigus juos žengsime dar vieną svarbų žingsnį į Lietuvos energetinę nepriklausomybę.

Vienas svarbiausių projektų – „Energy cells“ baigiami įrengti keturi baterijų parkai, kurie užtikrins galimybę Lietuvai esant poreikiui dirbti izoliuotu režimu. Taip pat paspartins sklandžią saulės ir vėjo elektrinių integraciją į bendrą sistemą. Praėjusiais metais veikti pradėjo bendras Lietuvos ir Lenkijos dujotiekis GIPL, nutraukęs Baltijos valstybių ir Suomijos energetinę izoliaciją ir integruodamas šalis į vieningą Europos Sąjungos dujų tinklą. Baltijos šalių integraciją sustiprino reikšmingai padidinti dujų sistemų jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumai. Augantys tarptautiniai dujų srautai šiomis kryptimis tik patvirtino šių projektų savalaikiškumą ir strateginę vertę.

Pernai sėkmingai baigėme ir kiek daugiau nei metus vykdytą Fizinio barjero pasienyje su Baltarusija projektą. Prie komandos prisijungiau bebaigiant pagrindinius šio projekto darbus, tačiau iš karto atkreipiau dėmesį į komandos susitelkimą ir pasiryžimą viską įgyvendinti sutartais terminais ir apimtimi.

Didelės reikšmės Lietuvos gyventojams ir verslo įmonėms turėjo ir sėkminga grupės biržų veikla. Ėmėmės pokyčių stiprinant šias visai energetikai svarbias įmones, tuo pačiu stiprinant įmonių grupės veiklą ir plečiant nereguliuojamų veikslių spektrą. Biokuro biržoje „Baltpool“ prekyba pernai augo beveik penktadaliu, o metų pabaigoje reikšmingai padidinome bendrovės „TSO Holding“, kuri kartu su kitu akcininku netiesiogiai valdo elektros energijos biržą „Nord Pool“, akcijų paketą.

2023 metų kovą paskelbėme, jog „GET Baltic“ strategine partnere plėtojant dujų biržos paslaugas Baltijos šalyse ir Suomijoje taps devyniolikoje šalių veikianti birža „European Energy Exchange“. Ši strateginė partnerystė sukurs daugiau ir geresnių paslaugų rinkos dalyviams.

Įgyvendinti „Amber Grid“ projektai ir geopolitiniai pokyčiai regione reikšmingai padidino tarptautinius dujų srautus ir pakeitė jų kryptis. Tai leido atsverti į istorines aukštumas metų viduryje pakilusių dujų kainų efektą. Pernai „Litgrid“ perduotas elektros energijos kiekis mažėjo maždaug 6 procentais, o energetinio karo kontekste rekordiškai išaugusios elektros kainos lėmė laikiną neigiamą šios bendrovės finansinį rezultatą.

Bendros visos įmonių grupės pajamos pernai 590 mln. eurų ir buvo 63 proc. didesnės nei 2021 metais. Tačiau energijos kainų šuolis lėmė dvigubai iki 637 mln. eurų išaugusias įmonių grupės sąnaudas. Elektros ir dujų perdavimo operatorių veiklą yra reguliuojama, todėl trumpalaikiai finansiniai efektai ilguoju laikotarpiu yra koreguojami. Grupės EBITDA rodiklis 2022 metais buvo neigiamas ir siekė -11,3 mln. eurų, tuo tarpu įvertinus perdavimo operatorių rezultatų korekciją vėlesniais metais už ankstesnius laikotarpius bei kitus faktorius, koreguota EBITDA išliko stabili ir siekė 62,6 mln. eurų. Konsoliduotas nekoreguotas įmonių grupės grynasis nuostolis sudarė 42 mln. Eurų, atitinkamai koreguotas įmonių grupės grynasis pelnas pernai siekė 21,3 mln. eurų, 2021 metais jis sudarė 26,7 mln. eurų.

„EPSO-G“ grupės investicijos į Lietuvos energetinę nepriklausomybę stiprinančius projektus praėjusiais metais sudarė 140 mln. eurų.

Džiaugiuosi prisijungęs prie „EPSO-G“ įmonių grupės komandos, dėkoju kolegoms visoje įmonių grupėje, valdybai ir akcininko atstovams už susitelkimą ir sėkmingą bendrą darbą. Linkiu mums visiems sėkmingo darbo ir šiemet įveikiant iššūkius bei kuriant įmonių grupėje sutelktų žinių bei kitų išteklių sinergiją.

Mindaugas Keizeris,
„EPSO-G“ vadovas

2022 metų „EPSO-G“ ir įmonių grupės konsoliduotas metinis pranešimas

Konsoliduotas „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir įmonių grupės pranešimas parengtas už 12 mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2022 m. gruodžio 31 d.

1. BENDROJI INFORMACIJA APIE EPSO-G ĮMONIŲ GRUPĘ

Bendrovės pavadinimas	UAB „EPSO-G“
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2012-07-25, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	302826889
Buveinės adresas	Gedimino pr. 20, LT-01103 Vilnius
Telefonas	8 685 84866
El. paštas	info@epsog.lt
Tinklapis	www.epsog.lt
Įstatinis kapitalas	189 631 000 Eur
Vienintelis akcininkas	Lietuvos Respublika, kurios turtines ir neturtines teises įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

„EPSO-G“ yra 100 proc. valstybės valdoma energijos perdavimo ir mainų įmonių grupė. Valdymo bendrovės UAB „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Svarbiausia „EPSO-G“ grupės veikla yra užtikrinti nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdiniais bei efektyvų šių perdavimo sistemų valdymą, priežiūrą, rangą bei plėtrą. Grupei priklausančios bendrovės valdo ir plėtoja biokuro, gamtinių dujų bei medienos prekybos platformas, skirtas užtikrinti sąlygas skaidriai konkurencijai energijos išteklių ir apvaliosios medienos rinkoje. Taip pat vykdo elektros energetikos rangos projektus bei teikia infrastruktūros eksploatavimo paslaugas žemos, vidutinės ir aukštos įtampos tinklo operatoriams.

Visų „EPSO-G“ grupės įmonių pareiga – efektyviai ir numatytu laiku įgyvendinti akcininko lūkesčių laiške išskeltus valstybei svarbius energijos perdavimo ir mainų infrastruktūros plėtros projektus prisidedant prie Nacionalinėje energetikos strategijoje nustatytų tikslų įgyvendinimo, taip kuriant tvarią ilgalaikę vertę akcininkui Lietuvos valstybei, žmonėms ir šalies ūkiui.

2022 m. gruodžio 31 d. „EPSO-G“ grupę (toliau – Grupę) sudarė valdymo bendrovė UAB „EPSO-G“ (toliau – „EPSO-G“ arba Bendrovė), penkios tiesiogiai kontroliuojamos grupės įmonės (LITGRID AB (toliau – „Litgrid“), AB „Amber Grid“ (toliau – „Amber Grid“), BALTPPOOL UAB (toliau – „Baltpool“), UAB „TETAS“ (toliau – „Tetas“), Energy cells, UAB (toliau – „Energy cells“) ir netiesiogiai kontroliuojama UAB GET Baltic (toliau – „GET Baltic“).

Pavadinimas	LITGRID AB	AB „Amber Grid“	BALTPPOOL UAB	UAB „TETAS“	UAB GET Baltic	Energy cells, UAB
Teisinė forma	Akcinė bendrovė	Akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2010-11-16, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2013-06-11, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2009-12-10, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2005-12-08, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2012-09-13, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2021-01-26, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	302564383	303090867	302464881	300513148	302861178	305689545
Buveinės adresas	Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, LT-05131 Vilnius	Laisvės pr. 10, LT-04215 Vilnius	Žalgirio g. 90, LT-09303 Vilnius	Senamiesčio g. 102B, LT-35116 Panevėžys	Geležinio Vilko g. 18 A, LT-08104 Vilnius	Ozo g. 12A-1, 08200 Vilnius
Telefonas	8 707 02171	8 5 236 0855	8 5 239 3157	8 45 504 670	8 5 236 0000	8 659 00748
El. paštas	info@litgrid.eu	info@ambergrid.lt	info@baltpool.eu	info@tetas.lt	info@getbaltic.com	info@energy-cells.eu
Interneto tinklalapis	www.litgrid.eu	www.ambergrid.lt	www.baltpool.eu	www.tetas.lt	www.getbaltic.com	www.energy-cells.eu
Veiklos pobūdis	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius	Energijos išteklių ir medienos biržos operatorius, VIAP lėšų administratorius	Specializuotos transformatorių pastočių, skirstomųjų punktų techninės priežiūros, remonto ir įrengimo paslaugos, testavimo ir bandymo darbai, energetikos objektų projektavimas	Gamtinių dujų biržos operatorius	Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriui izoliuotam elektros energetikos sistemos darbai reikalingos elektros energijos rezervo užtikrinimas
„EPSO-G“ valdoma akcijų dalis	97,5 proc.	96,6 proc.	67,0 proc.	100,0 proc.	96,6 proc. („Amber Grid“ valdoma akcijų dalis - 100 proc.)	100,0 proc.

1.1. „EPSO-G“ valdymo bendrovė

UAB „EPSO-G“ yra valdymo bendrovė, kuriai vienintelio akcininko – Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos - keliamas tikslas yra kurti pažangią, efektyviai valdomą, ilgalaikę naudą akcininkams teikiančią energijos perdavimo ir biržų operatorių grupę, užtikrinančią strateginių Lietuvos energetikos interesų įgyvendinimą ir prisidedančią prie šalies konkurencingumo didinimo bei visuomenės gerovės kūrimo.

Igyvendindama Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (toliau tekste NENS), pagal akcininko lūkesčių laiške nubrėžtas veiklos kryptis valdymo bendrovė nustato Grupės ir ją sudarančių bendrovių strateginius tikslus ir uždavinius, prižiūri jų įgyvendinimą, identifikuoja ir valdo veiklos rizikas bei taiko priemones Grupės įmonių veiklos efektyvumui didinti. Valdymo bendrovė taip pat nustato gerą verslo praktiką atitinkančias veiklos taisykles, koordinuoja Grupei priklausančių įmonių veiklą audito, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, socialinės atsakomybės, inovacijų, komunikacijos bei kitose veiklos sferose ir atskaitingumą didinančiose srityse, taip kurdamą tvarią ilgalaikę vertę Lietuvos žmonėms ir verslui.

Vienoda geroji „EPSO-G“ grupės įmonių valdymo praktika įgyvendinama remiantis Korporatyvinio valdymo politika, prie kurios yra prisijungusios grupės bendrovės ir valdymo bendrovės nомуotiems atstovams tiesiogiai dalyvaujant patronuojamų įmonių valdybų darbe.

„EPSO-G“ valdymo bendrovė priežiūros bei kontrolės funkcijas vykdo šiomis priemonėmis:

- priimdama visuotinio „EPSO-G“ akcininkų susirinkimo kompetencijai priskiriamus sprendimus patronuojamose Grupės bendrovėse, taip užtikrinant veiklos kryptį, tikslų, uždavinių ir priemonių sąsajas;
- nominuodama valdymo bendrovės atstovus į Grupės įmonių valdybas, taip užtikrindama kryptingą akcininko iškeltų tikslų įgyvendinimą, derinant patronuojamų grupės įmonių veiklos strategijas su Grupės strategijos kryptimis;
- organizuodama ir vykdydama Audito komiteto darbą, taip užtikrindama priimamų sprendimų skaidrumą, kontrolę ir atskaitingumą Grupėje;
- organizuodama ir vykdydama Atlygio ir skyrimo komiteto darbą, taip užtikrindama vienodus skyrimo ir atlygio mokėjimo principus Grupėje;
- vykdydama centralizuotą Grupės mastu veikiančią vidaus auditą, kuris yra tiesiogiai atskaitingas Audito komitetui bei Bendrovės valdybai ir nėra pavaldus Bendrovių administracijai;
- priimdama svarbias sritis reglamentuojančias veiklos politikas, taip diegdama gerą tvarios plėtros praktiką Grupėje;
- parengdama tipinius, standartizuotus dokumentų projektus, kurie suvienodina Grupės bendrovių veiklą;
- įgyvendindama funkcinį veiklos sričių kuravimą Grupėje;
- teikdama konsultacines paslaugas Grupės įmonėms.

1.2. „Litgrid“

„Litgrid“ yra elektros perdavimo sistemos operatorius, kuris užtikrina patikimą elektros energijos perdavimą bei elektros energijos balansą, valdo ir eksploatuoja aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir nuolatinės srovės jungtis „LitPol Link“ bei „NordBalt“. Bendrovė rūpinasi perdavimo tinklo ir elektros energijos rinkos plėtra, koordinuoja elektros srautus ir palaiko stabilų šalies energetikos sistemos darbą.

Vadovaujantis Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje įtvirtintais ilgalaikiais tikslais, svarbiausios „Litgrid“ veiklos sritys ir atsakomybės yra: šalies elektros energetikos infrastruktūros palaikymas ir integracija su Vakarų ir Šiaurės Europos elektros energetikos infrastruktūra; elektros rinkos vystymas ir dalyvavimas kuriant bendrą Baltijos šalių bei Europos elektros rinką; Lietuvos ir kontinentinės Europos elektros energetikos sistemų integracija darbu sinchroniniu režimu.

„Litgrid“ teikiamos paslaugos:

- **elektros energijos perdavimas aukštosios įtampos (110 ir 330 kV) elektros įrenginiais.** Perdavimo sistemos operatorius persiunčia elektros energiją iš gamintojų vartotojams, prijungtiems prie perdavimo tinklo ir skirstomųjų tinklų operatoriams. Elektros energijos perdavimas yra valstybės reguliuojama veikla. Pagrindinė elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus veikla – valdyti aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir užtikrinti patikimą, efektyvų, kokybišką, skaidrų ir saugų elektros energijos perdavimą.
- **sisteminės paslaugos patikimam sistemos darbui palaikyti.** Perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ iš energijos gamintojų perka galios rezervo užtikrinimo elektros energijos gamybos įrenginiuose, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo, avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugas ir teikia vartotojams sisteminės paslaugas. Galios rezervas reikalingas, kai staiga neplanuotai sumažėja elektros energijos gamyba arba išauga jos suvartojimas.

- **prekyba balansavimo ir reguliavimo elektros energija užtikrinant gamybos ir vartojimo balansą.** Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą balansavimo elektros energija, perka ir parduoda balansavimo elektros energiją, reikalingą šalies elektros energijos gamybos ir vartojimo balansui užtikrinti. Reguliavimo elektros energija – perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu nupirkta ir/ar parduota elektros energija, reikalinga šalies elektros energijos suvartojimo ir gamybos balansavimo funkcijai atlikti. Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą reguliavimo elektros energija aukcione. „Litgrid“ kartu su Estijos ir Latvijos operatoriais organizuoja bendrą Baltijos šalių balansavimo energijos rinką, kurioje valdomas bendras Baltijos šalių balansas ir prekiaujama balansavimo energija vienodais principais ir sąlygomis.
- **viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.** Tai paslaugos, užtikrinančios ir didinančios nacionalinį energetinį saugumą ir elektros energijos, gaminamos iš atsinaujinančių išteklių, integraciją ir panaudojimą. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą, teikėjus ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje. VIAP lėšos – tai lėšos, sumokamos VIAP paslaugų teikėjams. Litgrid“ teikia šias VIAP paslaugas: elektros energijos gamybos įrenginių, naudojančių vėjo, biomasės, saulės energiją ar hidroenergią, prijungimas prie perdavimo tinklo, perdavimo tinklo optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstrukcija, susijusi su atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių gamintojų pagamintos elektros energijos priėmimu ir persiuntimu; gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių, prijungtų prie perdavimo tinklo, kuriems skirta atleidimo nuo balansavimo atsakomybės skatinimo priemonė, pagamintos elektros energijos balansavimas.
- **aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių techninės priežiūros, eksploatacijos ir valdymo paslaugos.**

Balansavimo ir reguliavimo elektros energijos tiekėjai – tai elektros energijos gamintojai ir tiekėjai.

Svarbiausi „Litgrid“ finansiniai rodikliai:

	2022 m.	2021 m.	+/-	Pokytis Proc.
Pajamos, tūkst. Eur	420 308	270 588	149 720	55,3%
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	477 814	246 063	231 751	94,2%
EBITDA ¹ , tūkst. Eur	-36 513	46 206	-82 719	-179,0%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	-49 484	20 013	-69 497	-347,3%
Turtas, tūkst. Eur	718 545	489 825	228 720	46,7%
Darbuotojų skaičius	389	335	54	17,3%

1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

1.3. „Amber Grid“

„Amber Grid“ yra gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius atsakingas už gamtinių dujų perdavimą ir magistralinių dujotiekių eksploatavimą, saugią ir patikimą dujų perdavimo sistemos veiklą bei plėtrą, taip pat administruoja dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), nacionalinį kilmės garantijų registrą.

Bendrovės misija yra efektyviai ir patikimai vykdyti dujų perdavimą, sudarant palankias sąlygas konkurencijai dujų rinkoje ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai.

„Amber Grid“ valdomą perdavimo sistemą sudaro magistraliniai dujotiekiai, dujų kompresorių stotys, dujų skirstymo stotys, dujų apskaitos stotys, dujotiekių apsaugos nuo korozijos įrenginiai, duomenų perdavimo ir ryšio sistemos bei kitas turtas priskirtas perdavimo sistemai.

Lietuvos dujų perdavimo sistema yra sujungta su Latvijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities gamtinių dujų perdavimo sistemomis, Klaipėdos SGD terminalu, Lietuvos skirstymo sistemų operatorių skirstymo sistemomis ir tiesiogiai prie perdavimo sistemos prijungtomis vartotojų sistemomis.

Paslaugos

„Amber Grid“ sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia gamtinių dujų perdavimo paslaugas Lietuvos teritorijoje: perduoda dujas Lietuvos vartotojams, taip pat transportuoja gamtines dujas į Latviją, Lenkiją ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

Bendrovė sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia šias paslaugas:

- dujų perdavimo Lietuvos teritorijoje;
- dujų srautų balansavimo perdavimo sistemoje;
- SGD terminalo, jo infrastruktūros, jungties įrengimo bei pastoviosioms eksploatavimo sąnaudoms ir paskirtojo tiekėjo būtinojo suskystintų gamtinių dujų kiekio tiekimo pagrįstoms sąnaudoms kompensuoti skirtų lėšų administravimo;
- dujų, pagamintų iš AEI, kilmės garantijų registro administravimo.

Klientai

„Amber Grid“ klientai yra didelės Lietuvos pramonės įmonės ir vidutinės Lietuvos verslo bendrovės, elektros, centralizuotos šilumos gamybos įmonės. Taip pat Baltijos ir trečiųjų šalių energetikos, gamtinių dujų tiekimo įmonės, kurioms teikiamos gamtinių dujų perdavimo paslaugos.

„GET Baltic“

„Amber Grid“ valdo 100 proc. „GET Baltic“ akcijų. „GET Baltic“ yra licencijuota gamtinių dujų rinkos operatorė, turinti registruoto duomenų teikimo subjekto statusą (RRM) suteiktą ACER agentūros. Bendrovė administruoja elektroninę prekybos sistemą, kurioje yra vykdoma prekyba trumpalaikiais ir ilgalaikiais gamtinių dujų produktais Lietuvos, bendroje Latvijos ir Estijos bei Suomijos prekybos aikštelėse. Kurdamą gamtinių dujų prekybai pritaikytus sprendimus, „GET Baltic“ siekia didinti didmeninės gamtinių dujų rinkos likvidumą, konkurencingumą ir skaidrumą Baltijos šalyse ir Suomijoje.

Svarbiausi „Amber Grid“ grupės finansiniai rodikliai:

	2022 m.	2021 m.	+/-	Pokytis Proc.
Pajamos, tūkst. Eur	98 206	68 595	29 611	43,2%
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	79 357	45 381	33 976	74,9%
EBITDA1, tūkst. Eur	32 036	35 372	-3 336	-9,4%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	15 665	23 211	-7 546	-32,5%
Turtas, tūkst. Eur	548 356	380 214	168 142	44,2%
Darbuotojų skaičius	340	332	8	3,6%

- 1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

1.4. „Baltpool“

„Baltpool“ yra energijos išteklių ir prekybos mediena biržos operatorius, kuris organizuoja prekybą, t. y. sudaro vienodas sąlygas rinkos dalyviams įsigyti biokuro ir medienos konkurencijos sąlygomis, taip užtikrinant didžiausią naudą vartotojams ir grąžą valstybei. „Baltpool“ organizuoja į centralizuotus tinklus tiekiamos šilumos aukcionus ir vykdo elektroninės medienos pardavimo sistemos administratoriaus funkcijas.

Bendrovei keliamas tikslas – sudaryti vienodas sąlygas rinkos dalyviams įsigyti biokuro ir medienos konkurencijos sąlygomis ir taip sudaryti sąlygas formuoti pasiūlos ir paklausos santykį atspindinčioms kainoms.

Biržos veikla vykdoma Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Danijoje, Suomijoje ir Švedijoje.

„Baltpool“ klientai pagal vykdomas veiklas:

- Biokuro biržos veikloje klientai yra biokuro pirkėjai (centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir kitos įmonės, savo veikloje naudojančios biržoje prekiuojamus biokuro produktus) ir biokuro tiekėjai (medienos granuliu ir skiedrų gamintojai bei tiekėjai);
- Medienos aukcionų organizavimo veikloje klientai yra medienos pardavėjai – Valstybinių miškų urėdija ir jos teritoriniai padaliniai. Medienos pirkėjai – įmonės, savo veikloje naudojančios medienos produktus: nuo medienos apdirbimo įmonių iki biokuro tiekimo įmonių.
- Šilumos aukcionų organizavimo veikloje svarbiausi klientai yra šilumos tiekimo įmonės, kurios įpareigos joms reikalingą šilumos kiekį iš nepriklausomų šilumos tiekėjų supirkti šilumos aukcionuose ir nepriklausomi šilumos tiekėjai, kurie yra prijungti prie šilumos tiekimo sistemų ir parduoda šilumą aukcione.
- VIAP lėšų administravimo veiklos klientai yra elektros energijos vartotojai, kurie pagal galiojantį teisinį reguliavimą privalo mokėti VIAP lėšas už savo suvartotą elektros energiją. Iš elektros energijos vartotojų, prijungtų prie skirstomojo tinklo, VIAP lėšos yra surenkamos per skirstomojo tinklo operatorių. Vartotojai, prijungti prie perdavimo sistemos operatoriaus valdomų tinklų, VIAP lėšas administratoriui perveda tiesiogiai. Bendrovės klientais taip pat yra energetikos įmonės, teisės aktų nustatyta tvarka teikiančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių, teikiančių elektros energijos gamybos, kuri yra būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, paslaugas ir kitas paslaugas, nustatytas Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos apraše.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Baltpool“ yra paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšų administratoriaus funkcijas.

Pagal VIAP administravimą reglamentuojančius teisės aktus VIAP lėšų administratoriui yra kompensuojamos tik šiai veiklai patiriamos sąnaudos, neleidžiant iš šios veiklos gauti pelno.

VIAP lėšų balansas*, tūkst. Eur

	2022 m.	2021 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	27 953	59 157	-31 204	-52,7%
VIAP lėšų pinigų likutis	132 554	45 084	87 470	194,0%
	160 507	104 241	56 266	54,0%
Trumpalaikės finansinės skolos	-	-	-	-
Mokėtinos VIAP lėšos	-	-	-	-
Mokėtinas PVM	1 196	6 438	-5 242	-81,4%
Sukauptos mokėtinos VIAP lėšos	159 311	97 803	61 508	62,9%
	160 507	104 241	56 266	54,0%

*VIAP lėšų apskaita privalo būti tvarkoma atskirai nuo bendrovės vykdomų veiklų. VIAP lėšos nėra administratoriaus turtas.

Svarbiausi „Baltpool“ veiklos rodikliai:

	2022 m.	2021 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Pajamos, tūkst. Eur	1 503	1 269	234	18,4%
EBITDA ¹ , tūkst. Eur	217	186	31	16,7%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	83	89	-6	-6,7%
Turtas, tūkst. Eur	175 632	113 806	61 826	54,3%
Darbuotojų skaičius	18	18	0	0%

- 1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

1.5. „Tetas“

UAB „Tetas“ pagrindinė veikla - inžinerinių tinklų t. y. elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir remontas. Taip pat bendrovė vykdo statybos darbus – stato ir montuoja statybines konstrukcijas, montuoja elektros energijos tiekimo ir skirstymo įrenginius, tiesia elektros tinklus, vykdo statinių elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus:

- Elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir eksploatacijos darbai: atliekami elektros linijų, elektros skirstyklų ir pastočių iki 400kV, galios transformatorių ir kitų objektų statybos, rekonstravimo, techninės priežiūros ir remonto darbai.
- Elektros tinklų tiesimas: atliekami 0,4-110 kV naujų kabelinių linijų tiesimas, techninė priežiūra ir rekonstravimas.
- Atsinaujinančių energetinių išteklių montavimas: saulės elektrinių montavimas, įrangos tiekimas/komplektavimas, techninė priežiūra ir gedimų šalinimas.
- Naujų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie tinklų darbai, įskaitant ir vartotojo nuosavybėje esančių elektros tinklų montavimo darbai.
- Atliekami relinės apsaugos ir automatikos (RAA) konfigūravimo ir paleidimo – derinimo darbai.
- Ruošiami ypatingos svarbos energetikos ir ryšių statinių statybos, rekonstravimo ir remonto projektai ar atskiros jų dalys nuo objekto kūrimo pradinės studijos iki projekto parengimo. Atliekami projekto vykdymo priežiūros darbai.
- Ruošiami naujų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie tinklų projektai.

„Tetas“ taip pat vykdo optinių ryšių kabelių inžinerinės infrastruktūros įrengimo darbus, teikia saulės jėgainių projektavimo paslaugas ir įrengimo darbus. Bendrovėje yra suformuotas projektavimo paslaugas teikiantis padalinys. Bendrovė teikia elektros įrenginių bandymo ir diagnostikos paslaugas.

Svarbiausi „Tetas“ veiklos rodikliai:

	2022 m.	2021 m.	+/-	Pokytis Proc.
Pajamos, tūkst. Eur	79 074	33 338	45 736	137,2%
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	84 297	32 778	51 519	157,2%
EBITDA ¹ , tūkst. Eur	-3 933	1 679	-5 612	-334,2%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	-4 719	382	-5 101	-1335,3%
Turtas, tūkst. Eur	18 987	32 657	-13 670	-41,9%
Darbuotojų skaičius	416	498	-82	-16,5%

1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

Be klasikinių „Teto“ veiklų įmonė 2022 metais įgyvendino ne vieną strateginį projektą. 2022 metais reikšmingą pajamų ir veiklos sąnaudų didėjimą nulėmė fizinio barjero įrengimas prie sienos su Baltarusijos Respublika projektas, kuris sugeneravo apie 1 mln. Eur nuostolį.

1.6. „Energy cells“

„Energy cells“ yra specialios paskirties bendrovė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu yra paskirtasis energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorius sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais (KET) projekto įgyvendinimo metu. Bendrovė Juridinių asmenų registre buvo registruota 2021 m. sausio 26 dieną. Nacionalinio saugumo interesus užtikrinančio projekto koncepcijoje numatytas „Energy cells“ tikslas yra įdiegti energijos kaupimo įrenginių sistemą, kurios bendra suminė galia ir talpa sieks mažiausiai 200 megavatų (MW) ir 200 megavatvalandžių (MWh).

Sistema, kurią sudarys keturi vienodos galios ir talpos – 50 MW galios ir 50 MWh talpos – baterijų parkai Vilniuje, Šiauliuose, Alytuje ir Utenoje, tarnaus kaip momentinis energijos rezervas, užtikrinant patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos (LEES) darbą iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais, o ateityje sistemos baterijų parkai pasitarnaus sparčiai augančių atsinaujinančių energijos šaltinių integracijai.

Svarbiausi „Energy cells“ veiklos rodikliai:

	2022 m.	2021 m.	+/-	Pokytis Proc.
Pajamos, tūkst. Eur	93	0	93	0,0%
EBITDA ¹ , tūkst. Eur	-518	-334	-184	55,1%
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	-509	-305	-204	55,9%
Turtas, tūkst. Eur	39 399	10 178	29 221	287,1%
Darbuotojų skaičius ²	19,5	11	24	120,0%

1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

2) Dėl projekcinio darbo specifikos, dauguma „Energy cells“ darbuotojų dirba pagal terminuotas sutartis bei nepilnu etatu. 2022 m. gruodžio 31 d. pagal sudarytas darbo sutartis bendrovėje dirbo 44 darbuotojai (2021 m. gruodžio 31 d. – 20 darbuotojų).

2. VEIKLOS APLINKA IR REGULIAVIMAS

2.1. Veiklos aplinka

2022 metais „EPSO-G“ įmonių grupės veiklai ir jos rezultatams didžiausios įtakos turėjo dar 2021 metais prasidėjęs, o Rusijai pradėjus karą Ukrainoje sustiprėjęs visos Europos iššūkis – rekordiškai aukštos elektros energijos ir gamtinių dujų kainos. Aukštomis elektros kainoms reikšmingą poveikį darė aukštos dujų kainos, neapibrėžta gamtinių dujų tiekimo į Europą situacija.

Dėl išaugusių kainų išaugusios perdavimo sistemos operatorių dujų ir elektros energijos įsigijimo sąnaudos technologinėms ir savosioms reikmėms turėjo neigiamos įtakos ir finansiniams veiklos rezultatams. Jiems įtaką darė ir mažėjanti elektros bei dujų paklausa, sąlygota aukštos energijos kainos, taip pat vartotojų taikytos energijos taupymo priemonės.

Rezultatams įtakos turėjo ir tarpvalstybinių energijos srautų, ypač gamtinių dujų, persiskirstymas regione, dėl trūkinėjančių pasaulinių tiekimo grandinių ir to sąlygotos įvairių žaliavų kainų infliacijos brangstančios dalies įgyvendinamų projektų investicijos, didėjančios veiklos sąnaudos. Energijos kainos, kurios pradėjo didėti dar 2021 metais, visoje Europoje ženkliai išaugo 2022 metų antrąjį pusmetį. Tam reikšmingos įtakos turėjo Rusijos vykdomas energetinis šantažas ES šalių atžvilgiu, o tai dar labiau sumažino gamtinių dujų pasiūlą Europoje ir išlaikė aukštas gamtinių dujų bei kartu elektros energijos kainas.

Šios tendencijos lėmė tai, kad 2022 metais Lietuvoje buvo fiksuota didžiausia didmeninė elektros kaina nuo 2013 metų bei buvo fiksuotos rekordinės gamtinių dujų kainos. Remiantis „Nord Pool“ duomenimis, pernai Lietuvoje vidutinė didmeninė elektros rinkos kaina siekė 230,23 Eur / MWh ir, palyginti su 2021 metais (90,45 Eur/MWh), padidėjo apie 154,5 procentais.

2022 metais Latvijoje ir Estijoje tendencijos buvo panašios - vidutinė didmeninė elektros rinkos kaina siekė atitinkamai 226,91 Eur / MWh ir 192,82 Eur / MWh. Lyginant su 2021 metais, kai ji siekė atitinkamai 88,78 Eur/MWh ir 86,73 Eur/MWh, kaina padidėjo atitinkamai 155,6 ir 122,3 proc. Švedijos ketvirtojoje zonoje, su kuria Lietuva yra susijungusi „NordBalt“ jungtimi, kaina siekė atitinkamai 152,1 Eur / MWh ir, palyginti su 2021 metais (80,52 Eur/MWh), padidėjo 88,9 proc. 2022 metų rugpjūtį ir rugsėjį vidutinė elektros kaina „Nord Pool“ biržoje Lietuvoje siekė ir maždaug 305-480 Eur/MWh, Latvijoje bei Estijoje atitinkamai maždaug 305-468 Eur/MWh bei 229-361 Eur/MWh.

Remiantis „GET Baltic“ duomenimis, mėnetais mėnesiais BGSi dujų kainų dieninių sandorių rinkoje indeksas Baltijos-Suomijos bei Lietuvos aikštelėse vidutiniškai siekė apie 200 Eur/MWh bei buvo fiksuotos tuo laikotarpiu ir apie 280 Eur/MWh kainos.

2022 metų pabaigoje kainos stabilizavosi, o 2023 metų pradžioje šios tendencijos dar išryškėjo - vidutinė sausio mėn. elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržoje Lietuvos prekybos aikštelėje sudarė 103 Eur/MWh, o vidutinė dujų kaina „GET Baltic“ biržos Lietuvos aikštelėje siekė apie 68 Eur/MWh.

Reaguodami į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, Baltijos šalių elektros perdavimo sistemos operatoriai 2022 metų kovą sumažino sisteminių jungčių su Rusija pralaidumus. Nuo 2022 metų gegužės elektros importas iš buvo Rusijos visiškai nutrauktas, o nuo birželio Baltijos šalys ėmėsi savarankiškai užtikrinti sistemos balansą, atsisakydamos šių paslaugų įsigijimo iš Rusijos.

Tarpsisteminių jungčių su Švedija („NordBalt“) ir Lenkija („LitPol Link“) bendras prieinamumas atitinkamai buvo 98,26 proc. ir 98,34 procento. Didžiausią įtaką jungčių prieinamumui turėjo planiniai darbai – kasmetinis „NordBalt“ remontas ir sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektų įgyvendinimas.

2022 metais metinis „Litgrid“ perduotas elektros energijos kiekis šalies poreikiams buvo 6,4 proc. mažesnis, palyginti su 2021 metais, ir siekė 10,2 TWh (2021 m. – 10,9 TWh). Elektros energijos vartojimas mažėjo dėl gyventojų ir verslo taupymo bei dėl prie skirstymo tinklo prijungtų atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančių vartotojų augimo.

Per 2022 metus į Lietuvą importuota 11,2 TWh elektros energijos arba 5,3 proc. mažiau nei 2021 metais (11,9 TWh), eksportuota iš Lietuvos – 2,7 TWh arba 7,7 procento mažiau nei 2021 metais (2,9 TWh). Palyginti su užpernai, 2022 m. dėl karo Ukrainoje gerokai pasikeitė elektros importo rodikliai. Importas iš Švedijos augo 35,1 procento ir siekė 5,0 TWh (2021 metais - 3,7 TWh), iš Lenkijos importas augo 28,6 proc. ir siekė 1,1 TWh (2021 metais - 0,9 TWh), taip pakeisdamas po karo Ukrainoje nutrauktą elektros prekybą iš Rusijos. Didžiausią elektros eksporto dalį 2022 metais sudarė eksportas į Lenkiją – 1,9 TWh (2,5 procento daugiau nei 2021 metais, kai siekė 1,85 TWh).

„Amber Grid“ perdavimo sistema, kaip ir per pastaruosius kelis metais, buvo perduoti solidūs gamtinių dujų perdavimo kiekiai, užtikrinantys šalies energetinį ir kartu nacionalinį bei regioninį saugumą. „Amber Grid“ duomenimis, iš viso per 2022 metus Lietuvos dujų perdavimo sistema buvo transportuota 64 TWh gamtinių dujų arba 21 proc. daugiau nei, 2021 metais, kai buvo transportuota beveik 53 TWh. Tam įtakos turėjo smarkiai išaugę dujų srautai Latvijos kryptimi ir 2022 metų gegužę atverta nauja dujotiekių jungtis su Lenkija (GIPL).

Lietuva 2022 metais suvartojo 15,6 teravatvalandės (TWh) gamtinių dujų arba 35 proc. mažiau nei 2021 metais (kai šalies dujų poreikis siekė 24 TWh). Daugiau nei trečdaliu dujų vartojimas mažėjo, kai dėl aukštų dujų kainų šalyje ženkliai sumenko trąšų gamybos apimtys ir elektros gamyba Lietuvos elektrinėse, taip pat dėl šiltos žiemos ir sprendimo Vilniaus miesto šildymui naudoti mazutą.

2022 metais Baltijos šalių ir Suomijos poreikiams buvo perduota 18,4 TWh dujų – dešimt kartų daugiau nei 2021 metais (kai buvo perduota 1,9 TWh). 2022 m. gegužės-gruodžio mėnesiais GIPL dujotiekiu į Lenkiją buvo perduota 6,4 TWh dujų, o į Lietuvą – 2,3 TWh. Per Klaipėdos SGD terminalą, pagrindinį dujų tiekimo šaltinį Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims, per 2022 metus buvo patiekta 79 proc. (32,1 TWh) visų į sistemą transportuotų dujų. Srautas iš Latvijos sudarė beveik 8 proc. (3,3 TWh), iš Lenkijos – 5 proc. (2,3 TWh). Sausį – kovą per Lietuvos-Baltarusijos jungtį buvo transportuota apie 8 proc. (3,1 TWh) dujų.

Nuo 2022 metų balandžio 1 dienos Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, per Lietuvos-Baltarusijos jungtį transportuojamos tik Karaliaučiuui skirtos dujos. Dujų tranzitas į Karaliaučiaus sritį 2022 metais sudarė 23 TWh ir buvo 12 proc. mažesnis nei pernai, kai per Lietuvą tranzitu į Karaliaučių buvo perduota 27 TWh dujų.

„Amber Grid“ vertinimu, Europos Sąjungos šalyse dujų vartojimas pernai vidutiniškai mažėjo penktadaliu, o Baltijos šalių ir Suomijos poreikiai mažėjo net 35-40 proc. Lietuva, išnaudodama sukurta dujų perdavimo infrastruktūrą ir atliepdama regiono poreikius, tapo svarbiu dujų perdavimo partneriu kaimyninėms valstybėms. Kitų šalių aprūpinimas dujomis naudingas ir tuo, jog didina dujų perdavimo infrastruktūros panaudojimą ir tai leidžia taikyti geresnes dujų perdavimo kainas perdavimo sistemos naudotojams.

Remiantis 2022 metų gruodį Finansų ministerijos paskelbtu Lietuvos Ekonominės raidos scenarijumi, 2023 metais prognozuojamas 0,7 proc., o 2024-2025 metais – 3 proc. Lietuvos BVP augimas. Atitinkamai, tikimasi, kad pozityvios tendencijos turėtų atsispindėti ir vėlesnių laikotarpių „EPSO-G“ įmonių grupės rezultatuose.

„EPSO-G“ grupės veiklas bei strateginius pasirinkimus reikšmingai įtakoja nacionalinio ir ES lygmens teisėkūros iniciatyvos, energijos rinkų reglamentavimo pokyčiai bei strateginio planavimo dokumentai:

- Nacionaliniu lygmeniu svarbiausi „EPSO-G“ grupės veiklą įtakojantys strateginiai planavimo dokumentai yra 2018 metais Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinta atnaujinta Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija (toliau – NENS) bei 2020 metais patvirtintas ir Europos Komisijai teikiamas Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas (toliau – NEKS). NENS Lietuva išsikėlė ambicingus tikslus, kuriais ženkliai prisidės prie Energetikos sąjungos, Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 metų, Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų ir 2030 metų ES energetikos ir klimato politikos tikslų įgyvendinimo. Jais siekiama padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį (įskaitant ir biometano bei kitų iš AEI pagamintų dujų) šalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime: 2030 metais – 45 proc., o nuo 2050 metų – 80 procentų. Atsižvelgiant į sparčiai besikeičiančią aplinką energetikoje, AEI plėtra bei remiantis viešojoje erdvėje išsakytais valdžios institucijų ar jų atstovų teiginiais, tikėtina, kad 2023 metais bus inicijuotas NENS atnaujinimas.
- ES kontekste „EPSO-G“ grupei itin svarbus „Žalioji kursas“ – ES skėtinė strategija ir veiksmų planas, apimantys įvairius ekonomikos sektorius. Siekiama, kad iki 2050 metų Europa taptų klimatui neutraliu kontinentu, tuo tarpu CO₂ emisijos 2030 metais būtų sumažintos 55 proc., lyginant su 1990 metais. „Žaliojo kurso“ apimtyje pristatytos Energetikos sistemų integracijos, Vandenilio ir Jūrinio vėjo strategijos tiesiogiai įtakoja Grupės įmonių (visų pirma perdavimo sistemos operatorių) planus bei joms keliamus ilgalaikius tikslus, akcentuoja naujųjų technologijų integracijos ir tarpsektorinių iniciatyvų svarbą.
- ES kontekste taip pat svarbus, galimai darysiantis reikšmingą įtaką „EPSO-G“ grupei ir ypač - „Amber Grid“, 2021 metais Europos Komisijos (EK) paskelbtas Europos Sąjungos (ES) teisės aktų pasiūlymų rinkinys, kuriuo siekiama dekarbonizuoti ES dujų rinką, palengvinant atsinaujinančių ir mažai anglies dioksido išskiriančių (angl. low-carbon) dujų, įskaitant vandenilį, įsisavinimą, mažinti išmetamo metano kiekį ir užtikrinti energijos tiekimo saugumą visiems Europos piliečiams. Taip pat gali būti aktualūs ir 2023 metų vasarį paskelbti EK siūlymai (kaip vandenilio reguliacinės sistemos ES dalis), apibrėžiantys, kas yra laikoma iš AEI pagamintu vandeniliu.

- 2022 metais, reaguojant į Rusijos karą Ukrainoje, situaciją energetikos rinkose ir pasaulinius sutrikimus jose, aukštas energijos kainos, buvo priimti ES mastu svarbūs reglamentai, dokumentai, pateikti įvairūs pasiūlymai. Pavyzdžiui:
 - 2022 metų viduryje priimti ES sprendimai dėl dujų paklausos 15 proc. sumažinimo, reikalavimų dujų saugyklose saugoti pakankamus (80-90 proc. saugyklų užpildymo lygio) dujų kiekius. Atitinkamai 2022 metų rugpjūtį priimtas Reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių, kuriame numatyta, kad iki 2023 metų kovo pabaigos ES šalys dujų paklausą turi sumažinti bent 15 proc. 2022 metų birželio ES reglamentavime įtvirtinta, kad valstybių narių teritorijose esančios požeminės dujų saugyklos turėtų būti užpildytos bent 80 proc. jų talpos iki 2022–2023 m. žiemos, taip pat 90 proc. iki 2023 metų žiemos sezonų pradžios.
 - 2022 metų viduryje Europos Komisija pristatė planą „REPowerEU“, kurio tikslas – energijos taupymas, švarios energijos gamyba, energijos tiekimo įvairinimas.
 - 2022 metų spalį buvo priimtas Europos Sąjungos Tarybos Reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos energijos kainoms mažinti. Kaip nurodyta dalyje „Informacija apie specialiuosius įpareigojimus“, šio reglamento įgyvendinime dalyvauja ir „EPSO-G“ grupė.
 - 2022 metų spalį Europos Komisija pasiūlė naują reglamentą, kuriuo siekiama kovoti su didelėmis dujų kainomis ES ir užtikrinti jų tiekimo saugumą šią žiemą. Tai bus daroma bendrai perkant dujas, taikant kainų ribojimo mechanizmus likvidžiausiame dujų prekybos taške TTF, naujas skaidraus infrastruktūros naudojimo ir valstybių narių solidarumo priemonės ir nuolat dedant pastangas mažinti dujų poreikį. Atitinkamai, 2023 metų sausio viduryje ACER paskelbė SGD kainos indeksą Šiaurės Europai – 56,77 Eur/MWh, tai buvo pirmasis žingsnis siekiant įvesti lyginamąjį SGD kainos indeksą Europoje.
- „EPSO-G“ grupei svarbūs aspektai dėl tradicinių energetikos veiklų finansavimo:
 - Pastaruoju metu apsunkinamas su iškastiniu kuru susijusių tradicinių energetikos veiklų finansavimas. Numatyti kriterijai ES lygmeniu (angl. *Taxonomy Regulation*), kuriais remiantis siekiama, kad būtų finansuojamos tik „žaliosios“ energetikos investicijos, pvz., gamtinių dujų perdavimo tinklų pritaikymas vandenilio ir kitų atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui.
 - Išimtis taikoma, siekiant pritraukti privačias lėšas investicijoms, nukreiptoms į projektus, susijusius su gamtinėmis dujomis (kogeneracinė energijos gamyba, paremta gamtinėmis dujomis) bei atominė energetika, kaip pareinamosiomis kuro rūšimis iki 2030 metų.

Nuo 2022 metų birželį vykusio „EPSO-G“ su darnumu susijusių obligacijų išplatavimo ir Bendrovės obligacijų listingavimo biržoje „Nasdaq Vilnius“, „EPSO-G“ įsigaliojo prievolė atskleisti nefinansinę informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialinės bei valdysenos sričių rodikliais (angl. ESG), pagal galiojančią ES nefinansinės informacijos atskleidimo direktyvą (angl. *Non-Financial Reporting Directive*). Nuo 2025 sausio „EPSO-G“ (neapsiribojant ir kitais galimais įpareigojimais, kylančiais iš ES reglamentavimo) privalės atskleisti nefinansinę informaciją pagal naujos ES darnumo ataskaitų teikimo direktyvos (angl. *Corporate Social Responsibility Directive*) standartus, kurie buvo patvirtinti 2023 metais. Dalis atskleidžiamos informacijos privalės būti patikrinta ir patvirtinta nepriklausomo auditoriaus.

2.2. Reguliacinė aplinka

„EPSO-G“ grupės įmonių vykdomos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo veiklos bei energijos išteklių ir dujų rinkų operatorių veiklos yra licencijuojamos. Licencijos suteikia išskirtines teises teikti perdavimo ir rinkų operatorių paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

„EPSO-G“ įmonių grupei priklausantys elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo sistemų operatoriai yra vieninteliai Lietuvoje, galintys teikti šias paslaugas. Jie veikia natūralios monopolijos sąlygomis, todėl jų vykdomų veiklų kainos yra valstybės reguliuojamos. „EPSO-G“ grupei priklausančių energijos išteklių ir dujų rinkos operatorių nustatomi prekybos biržose įkainiai yra derinami su reguliuojančia institucija. Reguliavimo funkciją ir licencijuojamos veiklos vykdymo priežiūrą Lietuvoje atlieka Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba arba VERT).

Nuo reguliuojančios institucijos priimamų sprendimų tiesiogiai priklauso reguliuojamų „EPSO-G“ grupės įmonių finansiniai rezultatai, skiriamos lėšos būtinoms veiklos sąnaudoms, investicijoms elektros ir dujų perdavimo sistemų patikimumui užtikrinti, taip pat galimybės strateginius projektus finansuoti nuosavomis ar skolintomis lėšomis.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos reguliuojamos nustatant viršutines kainų ir (ar) pajamų ribas. Leidžiamą pajamų lygį sudaro pagrįstos būtinosios sąnaudos, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Konkrečias paslaugų kainas, neviršijančias nustatytų viršutinių ribų, nustato paslaugų teikėjai (operatoriai), o Taryba, patikrinusi ir nustačiusi, kad jos apskaičiuotos laikantis kainų ir (ar) tarifų nustatymo reikalavimų, nustatytų VERT kainų ir (ar) pajamų viršutinių ribų skaičiavimo bei operatorių metodikose (tvarkose), bei, kad jos nediskriminuoja vartotojų ir nėra klaidingos, jas tvirtina.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatomos penkerių metų reguliavimo periodui (motyvuotu VERT sprendimu periodo trukmė gali būti keičiama). Jos gali būti koreguojamos, kai yra vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos, reikšmingų pokyčių, įskaitant paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių, nuo operatorių nepriklausančių, veiksnių. Elektros energijos perdavimo kainų viršutinės ribos gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, gamtinių dujų – vieną kartą per metus.

Nuo 2022 metų sausio 1 dienos galiojo perdavimo sistemų operatorių nustatytos ir Tarybos patvirtintos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos bei „Litgrid“ papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos (iki 2022 metų sausio 1 dienos įsigaliojusį Elektros energetikos įstatymo pakeitimų - sisteminių paslaugų kaina, toliau – papildomų paslaugų kaina) 2022 metams.

2022 metais galiojo VERT 2020 metų rugpjūtį nustatytas ir nuo 2020 metų rugsėjo 1 dienos taikomas prekybos biokuroje biržoje „Baltpool“ įkainis, pratęsiant, tik konvertavus į kitus energijos vienetų iki 2020 metų rugsėjo 1 dienos taikyto įkainio galiojimą, kiti „Baltpool“ įkainiai.

2022 metais galiojo su VERT 2015 metų gruodį suderinti „GET Baltic“ gamtinių dujų biržos paslaugų įkainiai.

2022 metais buvo pakoreguota „Amber Grid“ nustatyta pajamų viršutinė riba 2023 metams ir atitinkamai kainos 2023 metams. Taip pat buvo pakoreguota 2023 metams „Litgrid“ naujam 2022-2026 metų reguliavimo periodui nustatyta (2022 metų) kainos viršutinė riba ir atitinkamai nustatytos 2023 metų kainos.

„Amber Grid“ ir „Litgrid“ reguliuojamos veiklos kainos

Vidutinė 2022 metų „Amber Grid“ taikyta perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams, palyginti su 2021 metais taikyta vidutine kaina (1,40 Eur/MWh), buvo 29 proc. mažesnė ir sudarė 1 Eur/MWh. 2022 metais vartotojams taikytą iki šiol mažiausią dujų perdavimo paslaugos kainą daugiausiai lėmė gauta didesnė nei Tarybos nustatyta investicijų grąža už 2019-2020 metus. Tarybos atliktos korekcijos yra susijusios su 2019-2020 metų reguliuojamos veiklos rezultatais.

2022 metų dujų perdavimo paslaugų kainoms įtakos turėjo ir 2020 metų gruodį – 2021 metų vasarį vykusios viešosios konsultacijos dėl 2022-2023 metais taikytinos perdavimo kainų metodikos, 2020 metais „Amber Grid“ vykdytos GIPL jungties komercinio panaudojimo apklausos rezultatai ir GIPL jungties veikimo pradžia 2022 metais.

Vidutinė 2022 metams patvirtinta „Litgrid“ elektros energijos perdavimo paslaugos kaina buvo 0,684 ct/kWh. Lyginant su 2021 metų kaina (0,721 ct/kWh), ji buvo 5,1 proc. mažesnė. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo prognozuotas maždaug 10 proc. didesnis (nei prognozuota 2021 metų kainoms) perduotas elektros energijos kiekis Lietuvos vartotojams (kainos viršutinę ribą mažinantis veiksnys).

Patvirtintai kainai įtakos turėjo ir „Litgrid“ 2018-2020 metais gauta didesnė, nei Tarybos nustatyta, investicijų grąža (kainos viršutinę ribą mažinantis veiksnys). Taip pat į leistinių 2022 metų pajamų lygį įtraukiamų prognozuojamų sąnaudų pokyčiai naujam „Litgrid“ 2022-2026 m. reguliavimo periodui: prognozuotos didesnės sąnaudos technologinėms reikmėms dėl situacijos elektros energijos rinkose (kainos viršutinę ribą didinantis veiksnys), investicijų grąžos (WACC) dėl naujos metodikos nuo 2022 metų taikymo, bei situacijos finansų rinkose sumažėjimas nuo 5,34 proc. 2021 metais iki 4,03 proc. 2022 metais (kainos viršutinę ribą mažinantis veiksnys) ir kiti sąnaudų pokyčiai.

„Litgrid“ papildomų paslaugų nediferencijuota (vidutinė) kaina, taikyta nuo 2022 metų sausio 1 dienos iki liepos 31 dienos, sumažėjo 22,7 proc. iki 0,589 ct/kWh. 2021 metais buvo taikyta 0,762 ct/kWh kaina. Esminės priežastys, lėmusios šios kainos pokytį, buvo prognozuojamas apie 10 proc. didesnis, lyginant su prognozuotu nustatant 2021 metų papildomų paslaugų kainą, suteiktinų papildomų paslaugų kiekis, bei prognozuojamas apie 15 proc. mažesnės (lyginant su nustatytoms 2021 metais) papildomų paslaugų sąnaudos 2022 metams. Daugiausiai dėl mažesnių sąnaudų elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo užtikrinimui bei dėl 2020 metais patirtų mažesnių papildomų paslaugų sąnaudų, lyginant su prognozuotomis nustatant 2020 metų papildomų paslaugų kainą.

Nuo 2022 metų rugpjūčio 1 dienos įsigaliojo Tarybos 2022 metų gegužės 31 dienos sprendimu patvirtinta, „Litgrid“ valdybos nustatyta bendrovės papildomų paslaugų nediferencijuota (vidutinė) kaina – 1,723 ct/kWh. Kaina perskaičiuota (padidinta) metų eigoje, nes buvo papildomai įtrauktos AB „Ignitis gamyba“ su papildomo dujų kiekio, reikalingo elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo papildomai (sisteminei) paslaugai užtikrinti, įsigijimu susijusios sąnaudos.

2022 metų gegužės 31 dieną Taryba patvirtino „Amber Grid“ valdybos nustatytas gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas, įsigaliojusias nuo 2023 m. sausio 1 dienos.

Patvirtinta, kad vidutinė dujų perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams 2023 metais, palyginti su 2022 metais taikoma vidutine kaina, didėjo 39 proc. - iki 1,39 Eur/MWh - ir sugrįžo į 2021 metų lygmenį, kai ji siekė 1,40 Eur/MWh. 2023 metų kainos pokytį nulėmė Tarybos patvirtinta beveik 59 proc. didesnė gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinė riba, kurios didėjimą labiausiai lėmė dėl reikšmingai pabrangusių dujų kainų augusios perdavimo sistemos technologinės sąnaudos. Taip pat įtakos turėjo rinkai grąžinamos mažesnės korekcijos už surinktų pajamų perviršį 2021 metais bei nustatyta didesnė kompensacija Lenkijai už bendrojo intereso GIPL projekto įgyvendinimą. Santykinai saikingą, lyginant su pajamų viršutine riba, kainos pokytį 2023 metais lėmė dėl atidarytos naujos dujų jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos (GIPL) bei dėl Rusijos vykdomo karo Ukrainoje kilusio didžiulis poreikio regionui naudotis Lietuvos dujų perdavimo sistema numatomi didesni dujų srautai 2023 metais.

2022 metais Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos nacionalinės institucijos, atsakingos ministerijos ir dujų perdavimo sistemos operatoriai dalyvavo diskusijose, siekiant bendros Lietuvos ir FINESTLAT (Latvijos, Estijos ir Suomijos) tarifų zonos sukūrimo ir kaštų kompensavimo tarp perdavimo sistemos operatorių mechanizmo (angl. Inter-TSO Compensation (ITC) mechanism) įdiegimo. Tačiau, kaip skelbiama VERT, 2022 metais pasikeitusi geopolitinė situacija lėmė esminius gamtinių dujų rinkos pokyčius, dėl kurių intersisteminiio kompensavimo (ITC) mechanizmas, kurtas remiantis kitomis prielaidomis apie rinkos funkcionavimą, nebeatitiko esamos situacijos ir galėjo neteikti naudos visoms dalyvaujančioms šalims. Atsižvelgdami į tai, 2022 metų spalį Baltijos šalių ir Suomijos nacionalinių reguliavimo institucijų pirmininkai sutarė atidėti Baltijos-Suomijos gamtinių dujų rinkos sujungimą, numatydami, kad sujungimas gali įvykti ne anksčiau kaip 2024 metų spalį. Baltijos šalių ir Suomijos nacionalinės reguliavimo institucijos bei dujų perdavimo sistemos operatoriai ir toliau remia regioninės rinkos kūrimą. Veiksmai bei darbas siekiant šio tikslo bus tęsiami, stabilizavusis situacijai rinkoje.

Atsižvelgiant į situaciją dėl Lietuvos ir FINESTLAT tarifų zonos sukūrimo, dujų rinkų sujungimą bei VERT 2022 gruodžio 2 dieną viešai konsultacijai (iki 2023 metų vasario) paskelbtu dokumentu ir susijusiais priedais dėl AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų metodikos ir preliminarių 2024–2028 metų kainų, ateityje ir (ar) nuo 2024 metų galimi pokyčiai „Amber Grid“ perdavimo kainų struktūroje. Jei būtų priimtas sprendimas dėl bendros tarifų zonos sukūrimo ir ITC mechanizmo įdiegimo, vėliau būtų skelbiama papildoma susijusi viešoji konsultacija.

2022 metų rugsėjo 30 dieną Taryba patvirtino pakoreguotą „Litgrid“ elektros energijos perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2023 metams - 0,654 ct/kWh, kuri, palyginus su 2022 metų riba (0,684 ct/kWh), yra 4,4 proc. mažesnė. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo Tarybos nustatytas apie 5,7 proc. mažesnis „Litgrid“ leistinas gauti pajamų lygis iš perdavimo paslaugų 2023 metais (kainos viršutinę ribą mažinantis veiksnys). Tai pagrindė lėmė tai, kad VERT sprendimu buvo panaudota dalis sukauptų perkrovos valdymo įplaukų (142,3 mln. eurų) perdavimo tarifų mažinimui, taip amortizuojant galėjusį būti ženklų 2023 metų leistino pajamų lygio ir elektros perdavimo tarifo augimą. Taip pat įtakos turėjo ir prognozuojamas apie 1,5 proc. mažesnis (nei prognozuota 2022 metų kainoms) perduoti elektros energijos kiekis Lietuvos vartotojams (kainos viršutinę ribą didinantis veiksnys).

Nuo 2023 metų sausio 1 dienos patvirtinta vidutinė nediferencijuota elektros energijos perdavimo paslaugos kaina sumažėjo atitinkamai taip pat 4,4 proc. - iki 0,654 ct/kWh.

2022 metų spalį VERT patvirtinta papildomų paslaugų nediferencijuota dedamoji (kaina) – 59 proc. mažesnė nei taikyta 2022 metų sausio 1 dienos – liepos 31 dienos laikotarpiu (0,589 ct/kWh) ir 7,2 karto mažesnė nei taikyta nuo 2022 metų rugpjūčio 1 dienos (1,723 ct/kWh) – 0,239 ct/kWh. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo tai, kad 2023 metams nebeprognozuojamos tretinio rezervo (kuris nebetaikomas) sąnaudos, atlikta ženkli korekcija dėl didesnių pajamų ir mažesnių 2021 metų sąnaudų, nuo 2023 metų nebeaktualus 2022 metais buvęs vienkartinis nuokrypis dėl 2022 metų viduryje atlikto neeilinio perskaičiavimo dėl gamtinių dujų kainos pokyčio. Neeilinio perskaičiavimo metu įskaičiuotas 65 mln. eurų izoliuoto sistemos darbo užtikrinimo paslaugos sąnaudų pokytis nuo 2022 metų vidurio dėl esminio ir nuo rinkos dalyvio („Ignitis“) nepriklausančio gamtinių dujų kainos pokyčio). Visa tai lėmė, kad ir su „Energy cells“ dalimi į 2023 metų papildomų paslaugų kainą VERT įtrauktos sąnaudos siekia maždaug 27,1 mln. eurų, kai įprastai, pavyzdžiui, 2021 metams, ar nuo 2022 metų pradžios iki perskaičiavimo nuo 2022 metų vidurio, jos siekdavo atitinkamai 80 ar 68 mln. eurų.

Nuo 2022 metų buvo toliau taikomi ir (ar) nuo 2022 metų pradėti taikyti šie „Baltpool“ ir „GET Baltic“ paslaugų įkainiai (be PVM):

„Baltpool“ reguliuojamos ir licencijuojamos veiklos

2022 metais prekybos biokuro biržoje įkainis sandoriams, pagal kuriuos biokuras tiekiamas Lietuvoje – 41,27 Eur / 1000 MWh (be PVM). Šis VERT 2020 metų rugpjūtį priimtu sprendimu nustatytas ir nuo rugsėjo 1 dienos taikomas įkainis atitinka iki 2020 m. rugsėjo 1 dienos taikytą 0,48 Eur/tne įkainį, kai nuo 2020 metų rugsėjo 1 dienos buvo pratęstas jo galiojimas, įkainį konvertuojant į kitus vienetus – MWh. 2022 metų medienos biržos įkainis – 0,12 proc. nuo EMPS (Elektroninėje medienos prekybos sistemoje) sudarytų medienos pirkimo-pardavimo sandorio vertės.

Nuo 2021 metų gruodžio 1 dienos įsigaliojo prekybos šilumos aukcionų segmente įkainis – 15,65 Eur/1000 MWh už nurodytą šilumos kiekį.

Nuo 2022 metų sausio 15 dienos taikomas degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (DAEI) apskaitos sistemos įkainis – 0,017 Eur už tūkstantį DAEI apskaitos vienetų. Tai pradėta nauja „Baltpool“ kaip DAEI sistemos valdytojo veikla.

„Baltpool“ nereguliuojamos veiklos

2022 metais galiojo prekybos biokuro biržoje įkainis, kai biokuras tiekiamas ne Lietuvoje – 0,5 proc. nuo sandorio vertės.

„GET Baltic“

2022 metų metinės narystės įkainis – fiksuotas įkainis už kalendorinius metus – 5000 eurų per metus planui Nr. 1 ir 0 eurų planui Nr. 2.

2022 metų kintamasis prekybos įkainis už biržoje įsigytą ar parduotą produkto kiekį – 0,08 Eur / MWh planui Nr. 1 ir 0,12 Eur / MWh planui Nr. 2. Šie įkainiai yra VERT 2015 metų gruodžio nutarimu patvirtinti ir nuo 2016 metų taikomi įkainiai.

Išsami informacija apie „GET Baltic“ teikiamų kitų paslaugų, įskaitant REMIT duomenų teikimo paslaugas, duomenų mainų paslaugas ir kitų paslaugų įkainius skelbiama „GET Baltic“ [tinklapyje](#).

„Energy cells“

„Energy cells“ – paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus (toliau – PKSO) – veikla paskyrimo laikotarpiu iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su kontinentinės Europos elektros tinklais projekto įgyvendinimo pabaigos, įskaitant paslaugų kainas, yra reguliuojama valstybės.

„Energy cells“ 2023 metais teiktinos izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina įtraukta į Tarybos 2023 metams patvirtintą „Litgrid“ papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos. Atitinkamai, 2022 metų lapkritį Taryba patvirtino „Energy cells“ izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos viršutinę ribą – 4,78 Eur / MW / val. (be PVM) ir atitinkamai nustatė Bendrovės leistiną pajamų lygį 2023 metams 8,37 mln. eurų.

Kita

2022 metų birželio pradžioje VERT pritarė atnaujintam „Litgrid“ elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašui (toliau – PETA), kuriuo siekta padidinti elektros tinklų galios pralaidumų rezervavimo procedūrų aiškumą. Pavyzdžiui, patikslinti atvejai, kada ketinimų protokolai ir galios bei pralaidumų rezervavimas netenka galios, taip pat patikslinta, kad išankstinės prijungimo sąlygos ir ketinimų protokolai nėra perleidžiami kitam asmeniui, papildyta išimtimis kada perleidimas yra galimas. Atsižvelgiant į taip vadinamą AEI „proveržio paketą“, papildomai PETA patikslintas ir pateiktas derinimui VERT 2023 metų vasarį. Naujame PETA numatomi pagrindiniai pokyčiai – sudaromos sąlygos į linijas jungti iki dvigubai daugiau AEI generacijos (100 proc. saulės + 100 proc. vėjo principas). Taip pat, numatomos gamybos ribojimų taisyklės ateičiai, jeigu AEI vystymasis pasiektų tašką, kuomet generacija viršija šalies vartojimo poreikį bei eksporto galimybes.

2022 metų birželį ir liepą pasirašytos sutartys su paslaugų teikėjais dėl elektros energijos balansavimo rinkų susiejimo darbų bei naujos balanso paslaugų valdymo sistemos vystymo.

2022 metų pirmoje pusėje buvo rengta elektros energijos pralaidumų rezervavimo balansavimo tikslams metodika, automatinio dažnio atkūrimo rezervo (aFRR) rinkos koncepcija, Baltijos šalių elektros energijos balansavimo pajėgumų rinkos taisyklės. Viešosios konsultacijos dėl jų vykdytos 2022 metų antroje pusėje, atsižvelgiant į jų rezultatus galutinės taisyklės ir metodikos bus teikiamos derinti ir tvirtinti VERT 2023 metais.

„Litgrid“, pasitelkę tarptautinį konsultantą „RTE International“, atliko Lietuvos elektros energetikos sistemos 2026-2030 metams adekvatumo vertinimo studiją siekiant identifikuoti pajėgumo mechanizmo Lietuvoje įgyvendinimo poreikį. Remiantis minėtos studijos rezultatais, 2022 metų rugsėjį Energetikos ministerijai buvo pateiktas siūlymas dėl elektros energetikos gamybos objektų blokų eksploatacijos išlaikymo sistemos adekvatumui užtikrinti (iki jungties „Harmony Link“ eksploatacijos pradžios panaudojant izoliuoto darbo įrenginių prieinamumo paslaugą.

2022 metų lapkričio 25 dieną VERT patvirtinto Prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos aprašą, kuriame numatyti ir izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikėjų reikalavimai. Jie yra aktualūs ir bendrovei „Energy cells“.

2022 metų gruodžio 31 dieną baigė galioti sutartis tarp Baltijos šalių elektros perdavimo sistemos operatorių ir už elektros energijos balansą buvusios atsakingos šalies – „Inter RAO Lietuva“.

3. VEIKLOS STRATEGIJA IR STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie atsinaujinančios energetikos išteklius integruojančios sistemos, įgalinant sektoriaus transformaciją, dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų integravimo ar tarpsektorinius projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

„EPSO-G“ vizija – įgalinsime Lietuvos energetikos sektoriaus saugumą, integraciją, transformaciją.

„EPSO-G“ misija – įgalinti tvarius ir efektyvius energijos mainus.

Misijos įgyvendinimas, vizijos siekimas ir visa „EPSO-G“ grupės veikla yra grindžiama pamatinėmis žmogiškosiomis ir profesinėmis vertybėmis: profesionalumu, bendradarbiavimu ir pažanga.

Profesionalumas - siekiame, kad kiekvienas darbuotojas grupėje būtų pripažintas ir galėtų augti kaip savo srities profesionalas. Suprantame profesinių žinių, praktinės patirties ir nuolatinio mokymosi svarbą grupės rezultatams ir veiklos tęstinumui užtikrinti.

Bendradarbiavimas - akcentuojame nuoširdų ir konstruktyvų bendradarbiavimą tarpusavyje, sudarantį sąlygas darniai siekti užsibrėžtų tikslų.

Pažanga - atvirumas naujoms veiklos praktikoms ir idėjoms skatina kurti, atsinaujinti, įgyvendinti prasmingus pokyčius bei veda mus į priekį.

3.1. Veiklos strategija

„EPSO-G“ grupė turi esminį vaidmenį įgyvendinant Lietuvos energetikos sektoriaus transformaciją – užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekius AEI integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

„EPSO-G“ veikla suvokiama per platformos verslo modelį, kurio esminiai bruožai yra šie: įgalinamos vertę kuriančios sąveikos tarp tiekėjų ir vartotojų; atvira, dalyvavimą skatinanti infrastruktūra toms sąveikoms bei bendros taisyklės. Strategijos ašis – vertės kūrimas suinteresuotoms šalims – vartotojams, gamintojams ir tiekėjams, steigėjui, visuomenei ir darbuotojams. Taigi savo veikla Grupė kuria tvarią, skaidrią, vienodais standartais paremtą ekosistemą, palengvinančią mainus tarp gamintojų, tiekėjų ir vartotojų, bei kuriančią vertę visuomenei per tvarios energijos pasirinkimų įgalinimą bei indėlį kuriant šalies konkurencingumą.

„EPSO-G“ strategija iki 2030 metų parengta atsižvelgiant į raštą dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių „EPSO-G“, kuriam pritarta Energetikos ministro įsakymu, bei kasmet atnaujinama atsižvelgiant į pokyčius rinkose, reguliacinius pokyčius ir kitus aktualius veiksnius.

Kiekvienai suinteresuotai šaliai identifikuoti Grupės įsipareigojimai ir vienijanti misija, tuo tarpu Grupės strateginės kryptys suformuluotos ir siektini tikslai iki 2030 metų nustatyti atsižvelgiant į „EPSO-G“ ilgalaikę viziją – įgalinti Lietuvos energetikos sektoriaus saugumą, integraciją, transformaciją.

	Gamintojai ir tiekėjai	Vartotojai	Steigėjas	Visuomenė	Vieni kitiems
Įsipareigojimas	Vystyti patikimą ir skaidrią platformą, kurioje paprasta ir greitai realizuoti energijos produktus likvidžioje rinkoje	Vystyti patikimą ir skaidrią platformą, teikiančią plačias energijos įsigijimo galimybes už konkurencingą kainą	Užtikrinti subalansuotą ir integruotą energijos mainų sistemą	Skatinti klimatui neutralius energijos pasirinkimus, siekiant ilgalaikio Lietuvos ekonominio konkurencingumo	Kurti atvirą ir pažangią komandą, gyvenančią ateities energetika
Strateginė kryptis	Išvystyta likvidi regioninė rinka ir investicijoms į energijos gamybą patraukli infrastruktūra	Sukurta į vartotojų poreikius orientuota organizacija, kurianti naujas galimybes	Integruotas Lietuvos energetikos sistemos vystymas	Kryptingai mažėjantis veiklos poveikis aplinkai ir energijos sistemos, pritaikytos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai	Pripažinti ateities energetikos lyderiai regione

<p>Strateginiai tikslai</p>	<ul style="list-style-type: none"> Užtikrinti patikimą ir stabilų perdavimo sistemų veikimą Atliepti klientų poreikius ir sukurti į jų poreikius orientuotą organizaciją Įgyvendinti strateginius projektus laiku ir numatyta apimtimi 		<ul style="list-style-type: none"> Užtikrinti tvarią grąžą akcininkui Užtikrinti efektyvų perdavimo sistemų valdymą Didinti Lietuvos energetikos sistemos integralumą 	<ul style="list-style-type: none"> Mažinti veiklos poveikį aplinkai ir pritaikyti perdavimo sistemas AEI integracijai 	<ul style="list-style-type: none"> Sukurti įsitraukusią ir pažangią organizaciją
<p>Strateginiai veiklos rodikliai</p>	<ul style="list-style-type: none"> AIT – 0,93 min, ENS – 27,25 MWh; (vertės ne didesnės nei nustatyta VERT atitinkamiems metams) Neplanuotų nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės sk. - 0, neplanuotų nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės trukmė - 0 Strateginių projektų įgyvendinimas laiku ir numatyta apimtimi pagal projektų portfelį Klientų pasitenkinimo indeksas (GCSI) ≥ 80 Vidutinė energijos perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams (Eur/MWh) ≤ vidurkiui regione (LV, EE, FI, PL (elektros PSO: ir SE)) 		<ul style="list-style-type: none"> ROE ne mažesnis nei nustatytas LRV; Grynosios skolos/EBITDA santykis laikotarpio pabaigoje <6,3 Įgyvendinti tarpsektoriniai sistemų integravimo projektai (kaupiamasis rodiklis – tokie kaip P2G, P2H) – 3 iki 2030 m. Faktinis OPEX (be mokesčių sąnaudų) (Eur/metus) / VERT nustatytas perdavimo paslaugos OPEX (be mokesčių sąnaudų) (Eur/metus) ≤ 100 % Faktinis CAPEX (Eur/metus) / planuotas CAPEX (Eur/metus), 90-110 % 	<ul style="list-style-type: none"> Grupės veikloje susidarančių ŠESD emisijų sumažinimas 2/3, lyginant su 2019 m. Elektros perdavimo tinklas. parengtas 9,4 GW AEI integracijai Lietuvoje dujų sistemoje sukurti pajėgumai AEI dujų (su kilmės garantijomis) integracijai 1,6 TWh apimtimi. 	<ul style="list-style-type: none"> Grupės darbuotojų įsitraukimas ≥72% Grupės pajamų struktūroje iki 15,5% sudaro pajamos iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų.
<p>Svarbiausi rezultatai iki 2030 m.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Įgyvendinta sinchronizacija su KET Užbaigtas GIPL, pajėgumai parduodami per PL ir LT biržas Įrengta 200 MW energijos kaupimo sistema Pasirengta AEI integracijai jūroje Veikia Baltijos šalių, vėliau Baltijos jūros regiono sisteminių paslaugų rinka 	<ul style="list-style-type: none"> Įkurtas ir suformuotas Atsinaujinančios energetikos centras Sklandžiai veikia bendros su kitomis Europos šalimis žalių dujų (įskaitant ir vandenilį) kilmės garantijų sistemos Sukurta duomenimis grįsta ekosistema Parengta infrastruktūra geležinkelių elektrifikacijai 	<ul style="list-style-type: none"> Tvari grąža akcininkui Įgyvendinti tarpsektoriniai sistemų integravimo projektai (P2G, P2H) Veikianti Lietuvos REDII įgyvendinimo nacionalinė schema 	<ul style="list-style-type: none"> Elektros perdavimo tinklas. Parengtas 9,4 GW AEI integracijai Lietuvoje Dujų sistema pritaikyta vandenilio transportavimui Nuosekliai įgyvendinami Grupės įmonių poveikio aplinkai mažinimo planai Pagal kompetenciją įgyvendintos priemonės, reikalingos „Antiastravinio“ įstatymo įgyvendinimui 	<ul style="list-style-type: none"> Įgyvendintos darbdavio įvaizdžio gerinimo, lygių galimybių užtikrinimo programos-įmonių struktūros ir motyvacinės priemonės pritaikytos inovacijų skatinimui Pasiekta duomenimis grįstos organizacijos branda

3.2. Strategijos įgyvendinimo pažanga

Vartotojams – sukurta į vartotojų poreikius orientuota organizacija, kurianti naujas galimybes.

Klientų pasitenkinimo didinimas yra vienas iš „EPSO-G“ grupės strateginių tikslų, prisidedančių prie sklandaus „EPSO-G“ strategijos įgyvendinimo, siekiant sukurti į vartotojų poreikius orientuotą organizaciją. Grupės mastu klientų pasitenkinimo tyrimai pagal vieningą metodologiją 2022 metais atlikti antrą kartą. Juose dalyvavo 237 klientai, besinaudojantys „Amber Grid“, „Baltpool“, „GET Baltic“, „Litgrid“ ir „Tetas“ paslaugomis – tai yra 7 proc. daugiau nei 2021 metais.

Naudojant GCSI ir NPS metodikas buvo analizuojamas „EPSO-G“ grupės įmonių klientų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis, jų atitikimas klientų lūkesčiams bei noras rekomenduoti šias paslaugas kitiems. Grupės įmonių indeksai pagal GCSI metodiką varijavo nuo 63 iki 88, tuo tarpu Grupės strategijoje keliamas ilgalaikis tikslas užtikrinti, kad klientų pasitenkinimo indeksas grupės bendrovėse būtų ≥ 80 , t.y. įmonių rezultatai patektų tarp rinkos lyderių. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad prie tiek 2021 metais, tiek ir 2022 metais aukščiausių klientų pasitenkinimo įvertinimą (>80) gavusių bendrovių „Baltpool“ ir „Amber Grid“, 2022 metais tarp lyderiaujančio standarto įmonių pateko ir „Litgrid“, pagerinusi klientų kelionę, dar pagerėjo „GET Baltic“ klientų įvertinimas, tuo tarpu „Teto“ rezultatai pablogėjo – 63 siekiantis GCSI indeksas indikuoja, kad įmonė šiuo metu neatitinka aukščiausių paslaugų teikimo standartų, suprantamų rinkoje. Panašios tendencijos stebimos ir išanalizavus NPS įverčius.

Lietuvai siekiant ambicingų atsinaujinančios energetikos tikslų ir įgyvendinant Proveržio paketą, taip pat atsižvelgiant į įtemptą geopolitinę situaciją ir aukštas elektros energijos ir dujų kainas, itin aktualiu tampa perdavimo operatorių vaidmuo įgalinant žaliąją transformaciją. Atitinkamai 2022 metų pabaigoje „Litgrid“ įkurtas Atsinaujinančios energetikos centras, siekiant užtikrinti efektyvų naujų atsinaujinančios energetikos elektrinių ir baterijų projektų prijungimo prie Lietuvos elektros perdavimo tinklo koordinavimą. Vieni pirmųjų jam keliamų tikslų – sukurti interaktyvų AEI prijungimo galimybių prie PSO skaitmeninį žemėlapi, teikti rinkai aktualius duomenis. Intensyvi atsinaujinančių energijos išteklių energijos gamybos plėtra, esami ir būsimi elektros tinklo balansavimo bei integracijos į elektros energijos transportavimo sistemą iššūkiu sukuria galimybes plėtoti ir žaliojo vandenilio, gaminamo iš atsinaujinančios elektros energijos – „Power-to-Gas“ technologijai.

Dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“, stiprindamas pozicijas vandenilio tyrimų ir plėtros srityje, 2022 metais prisijungė prie didžiausios vandenilio iniciatyvos Europoje – „European Hydrogen Backbone“, tais pačiais metais sukurtas Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus projektas, kuriame susijungusios šešios šalys – Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija ir Vokietija – tirs žaliojo vandenilio gamybos ir perdavimo galimybes regione. 2022 metais taip pat parengtos Lietuvos vandenilio sektoriaus plėtros gairės ir jų įgyvendinimo veiksmų planas.

Grupė skiria didelį dėmesį pasiruošimui atverti rinkai reikšmingus duomenis bei skaitmenizacijos brandos didinimui. 2021 metais pradėtas Grupės įmonių duomenų valdysenos, duomenų analitikos ir atvirų duomenų projektas kaip pirmas žingsnis siekiant ilgalaikio tikslo - duomenimis grįstos organizacijų grupės – atitinkamos kultūros ir ekosistemos, kuri leis pilnai išnaudoti ir į Grupės veiklą integruoti duomenis, analitiką ir jais remiantis priimti geriausius veiklos sprendimus.

2022 metais buvo identifikuoti Grupės įmonių atvertini duomenys, sudarytas duomenų atvėrimo planas 2023 metams, remiantis kuriuo bus atverti pilotiniai elektros PSO duomenys. Be to, toliau didinta duomenų valdysenos branda Grupės įmonėse. Grupės paslaugų kuriama vertė ir plečiamos galimybės rinktis iš daugiau šaltinių (pvz. dujų rinkos regioninė integracija, įgyvendinus GIPL), tiekėjų, paslaugų (pvz., dujų perdavimo sistemos pritaikymas vandenilio transportavimui, prekyba energijos kilmės sertifikatais, elektros infrastruktūros parengimas geležinkelių elektrifikacijai, elektros vartotojų sistemų prijungimo spartinimas) prisidės prie gyventojų gerovės, klimatui neutralios energetikos sistemos kūrimo, o kartu (per konkurencingas energijos kainas) ir šalies ūkio konkurencingumo didinimo.

Gamintojams ir tiekėjams: išvystyta likvidi regioninė rinka ir investicijoms į energijos gamybą patraukli infrastruktūra

Vienas svarbiausių strateginių tikslų – išlaikyti aukštą perdavimo sistemų patikimumą bei skaitmenizuoti technologinį turtą. Tai aktualu visiems platformos dalyviams – identifikuotoms svarbiausioms suinteresuotosioms šalims. Atitinkamai, strateginiais tikslais laikome VERT kasmet nustatomus perdavimo patikimumo rodiklius. Elektros sektoriuje AIT (vidutinė elektros energijos perdavimo nutraukimo trukmė minutėmis) ir ENS (perdavimo tinklu neperduotos elektros energijos kiekis, kWh) rodikliai 2022 metais neviršijo priimtinių reikšmių ir siekė, atitinkamai, 0,354 min. ir 27,251 MWh. Dujų sektoriuje 2022 metais nebuvo neplanuotų nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės.

Strategijos laikotarpiu aktualu efektyvinti ilgalaikį sistemų plėtros planavimą, siekiant mažinti perdavimo tinklų pralaidumą apribojimus, užtikrinant efektyvų tarptautinių jungčių, vidaus tinklo plėtros projektų įgyvendinimą bei naujų generuojančių šaltinių ir naujų vartotojų prijungimą.

NENS kuriama ambicinga vizija – iki 2030 metų 45 proc. elektros energijos galutiniame suvartojime turi sudaryti AEI. „Litgrid“ vertinimu, plečiant atsinaujinančius energijos išteklius, siekiant ambicingesnių AEI plėtros tikslų, 2030 metais AEI dalis suvartojime gali siekti ir iki 90 proc. Todėl itin daug dėmesio 2022 metais buvo skiriama įvertinti tinklo gebėjimui prisitaikyti atsinaujinančių energetikos šaltinių integracijai bei energijos kaupimo technologijų diegimui bei užtikrinti, kad energijos perdavimo sistema būtų parengta iki 9,4 GW sausumos AEI ir jūrinio vėjo integracijai iki 2030 metų. Pažymėtina, kad prie perdavimo tinklo prijungtų jėganių instaliuota galia 2022 m. siekė 803 MW. Prie sklandesnės AEI integracijos prisidės ir 200 MW energijos kaupimo sistemos projektas, kuris bus užbaigtas 2023 metais. Jo pagrindinis tikslas veiklos pradžioje – užtikrinti elektros energetikos sistemos nacionalinį saugumą, o vėlesniame etape po 2025 metų – teikti lankstumo paslaugas.

Visuomenei: kryptingai mažėjantis veiklos poveikis aplinkai ir energijos sistemos, pritaikytos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai

Grupės siekis – iki 2030 metų dviem trečdaliais sumažinti veiklų poveikį aplinkai. Grupės lygmeniu atlikta darnumo reikšmingumo analizė visose įmonėse, pagal gautus rezultatus parengta darnumo temų reikšmingumo matrica kiekvienai įmonei ir grupės mastu, taip pat Grupės lygmeniu (išskyrus „Energy Cells“) 2022 metais atliktas poveikio aplinkai vertinimas ir ŠESD emisijų inventorizacija, pateikti rekomenduojamų poveikio mažinimo priemonių planai, apskaičiuotas kiekvienos priemonės poveikio mažinimo potencialas. Be to, dauguma Grupės įmonių perėjo prie žalios sertifikuotos energijos naudojimo administracinėse patalpose.

Vertiname, kad Grupės įmonės atlieka svarbų vaidmenį įgalinant sklandžią Lietuvos energetikos sektoriaus transformaciją į „žaliąją“ energetiką grįstą sistemą. Suvaldyti AEI integraciją užtikrinant sistemos stabilumą yra svarbus iššūkis, kuriam Grupė ruošiasi identifikavusi prioritetines reikalingų įgyti naujų kompetencijų sritis bei rengdamasi integruoti ženklus kiekius jūrinio vėjo, plėtoti kilmės garantijų sistemas, palengvinančias energijos iš AEI mainus, prijungti biometano ir vandenilio gamintojus. Bus siekiama Lietuvos dujų perdavimo sistemos pritaikymo vandenilio transportavimui, kas yra strategiškai svarbus ir kompleksiškas uždavinys atsižvelgiant į ES vandenilio strategiją bei Energijos sistemų integracijos strategiją.

Vieni kitiems: pripažinti ateities energetikos lyderiai regione

„EPSO-G“ grupės įmonėse dirba daug aukštos kvalifikacijos darbuotojų, sukaupta plataus masto ir tarptautinių projektų praktinė patirtis (angl. know-how). Plėtojant tvarią darbdavio ir darbuotojo partnerystę, siekiama stiprinti ir toliau brandinti įmonių valdymo ir energetikos kompetencijas, kurios bus svarbios strateginiams tikslams, susijusiems su NENS numatytų strateginių projektų įgyvendinimu, dekarbonizacija, tarpsektorine energijos sistemų integracija, pasiekti bei išlikti konkurencingais, siekiant reikšmingo grupės pajamų dalies iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų padidavimo bei tvaraus reguliuojamų veiklų augimo.

2022 metais atlikta Grupės darbuotojų atlygio ir motyvavimo sistemos peržiūra, kuria siekiama geresnių veiklos rezultatų ir aktyvesnio darbuotojų prisidėjimo prie Bendrovės tikslų, inovatyvių spėdimų skatinimo bei kvalifikuotų darbuotojų pritraukimo ir išlaikymo. Naujoji sistema taikoma nuo 2023 m.

Įsitraukimo tyrimo rezultatai atskleidė, kad bendras Grupės rezultatas (71 proc.) ženkliai viršijo tiek Lietuvos (61 proc.), tiek valstybės valdomų įmonių (60 proc.), tiek Lietuvoje veikiančių tarptautinių įmonių (61 proc.) vidurkį.

Grupei keliamas tikslas pajamų struktūroje padidinti pajamų iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų proc. – 2022 metais šis rodiklis siekė 13,9 proc. bei buvo žemesnis nei planuota (24,8 proc.). Ženkiausias pajamų iš nereguliuojamų veiklų šaltinis yra grupės įmonė TETAS (sudaro 96,5 proc visų grupės pajamų iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų), kurios buvo mažesnės nei planuota. Vertinant rezultatai svarbu įvertinti ir skaitiklio pasikeitimą - grupės metinės pajamos sudarė 590 mln. Eur, kai planuota 353 mln. Eur pajamų.

Steigėjui: integruotas visos Lietuvos energetikos sistemos vystymas

Grupės strategijoje akcentuojama būtinybė sudaryti palankias sąlygas žaliosios energetikos gamintojų prijungimui prie grupės valdomos infrastruktūros – parengti sistemą biometano ir vandenilio maišymui, pritaikyti elektros perdavimo sistemą tolimesnei jūros ir sausumos vėjo, saulės energetikos plėtrai.

Be to, svarbus skirtingų sektorių integracijos skatinimo aspektas, taip siekiant optimalaus sistemos subalansavimo. Kartu su partneriais inicijuoti bandomieji demonstraciniai projektai, integruojant elektros ir centralizuoto šilumos tiekimo sektorius (angl. power-to-heat) bei siekiant prijungti prie perdavimo sistemos vandenilio gamintoją (bandomojoje aplinkoje) (angl. power-to-gas). Toks skirtingų ekonomikos sektorių bendradarbiavimas energetikoje tiek šalies viduje, tiek regione leis optimaliai panaudoti turimą infrastruktūrą, sumažins poreikį ateityje riboti AEI energiją ir padidins bendrą sistemos efektyvumą.

3.3. Veiklos ir finansiniai tikslai

Remiantis akcininko lūkesčių laiške nurodytomis ir strategijoje patvirtintomis veiklos kryptimis, „EPSO-G“ valdyba bendrovei iškėlė šiuos 2022 metų tikslus.

Nr.	Metinis tikslas	Siekiamas rodiklio dydis	Tikslo svoris	Tikslo pasiekimo įvertinimas
1.	Grupės įmonių strateginių projektų įgyvendinimo valdymas	1. „Harmony Link“ kabelio pirkimo sutarties pasirašymas - rodiklio svoris 20% 2. Sinchronizacijos su KET programos projektų nurodytų gairių ir užbaigimų vykdymas laiku - rodiklio svoris 50% 3. 200 MW energijos kaupimo sistemos projekto įgyvendinimas laiku - rodiklio svoris 15% 4. GIPL jungties komercinis panaudojimas - rodiklio svoris 15%	20%	17,75%
2.	Fizinio barjero pasienyje su Baltarusija įrengimo projekto įgyvendinimas numatyta apimtimi	Pasirašytas fizinio barjero įrengimo darbų užbaigimo aktas tarp Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir „EPSO-G“.	10%	9%
3.	Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos patikimo veikimo stiprinimas	1. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo bandymo plano parengimas ir įgyvendinimas - rodiklio svoris 70% 2. Pasirengimas atlikti pradinį izoliuoto Baltijos šalių elektros energetikos sistemų darbo bandymą - rodiklio svoris 10% 3. Inicijuotas pasiruošimo desinchronizacijai projektas, kuriuo būtų užtikrintas reikiamų techninių priemonių įgyvendinimas - rodiklio svoris 20%	20%	20%
4.	Energetikos transformacijos įgalinimas	1. Lietuvos energetikos sistemos transformacijos studijos parengimas - rodiklio svoris 40% 2. Pirmojo jūrinio vėjo parko projekto įgyvendinimas pagal su akcininku suderintą planą - 40% 3. Lietuvos vandenilio plėtros gairių ir vystymo plano parengimas - rodiklio svoris 20%	20%	14,4%
5.	Valdymo bendrovės vertės didinimas	1. Grupės lygmeniu įgyvendintos darnumo praktikos, apimančios aplinkosauginę, socialinę bei valdymo sritis - rodiklio svoris 10% 2. Tvarus sprendimas dėl skolos „Ignitis grupei“ grąžinimo - rodiklio svoris 20% 3. Atnaujinto korporatyvinio modelio veiksmų plano įgyvendinimas - rodiklio svoris 20% 4. Nereguliuojamų veiklų plėtros strategijos ir veiksmų plano parengimas - rodiklio svoris 50%	20%	12,8%
6.	Atviros ir pažangios komandos kūrimas	1. Kultūrinio pokyčio „EPSO-G“ grupėje programos įgyvendinimas - rodiklio svoris 50% 2. Grupės darbuotojų atlygio ir motyvavimo sistemos peržiūra - rodiklio svoris 50%	10%	10%

Už nustatytų tikslų įgyvendinimą „EPSO-G“ vadovas yra atskaitingas valdybai. Bendrovei keliami veiklos finansiniai ir nefinansiniai tikslai yra tapatūs „EPSO-G“ bendrovės vadovo tikslams. Valdymo bendrovės valdyba kiekvienais metais atlieka tikslų pasiekimo įvertinimą. Jo rezultatas lemia kintamos atlygio dalies dydį, neviršijantį atlygio politikoje nustatytos proporcijos.

„EPSO-G“ valdymo bendrovei iškelti tikslai, valdybos vertinimu, 2022 metais buvo įvykdyti 83,95 proc.

3.4. Reikšmingų projektų santrauka

3.4.1. Elektros energetikos sistemos parengimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos tinklais

Viena iš esminių Lietuvos Respublikos Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo krypčių yra Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimas darbui sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos tinklais (toliau – Sinchronizacija). Lietuvai tapus Europos elektros sistemos visaverte ir pilnateise dalyve 2025 metais, elektros energetikos sektoriuje bus įdiegti europiniai sistemos valdymo standartai, užtikrintas rinkos principais grįstas elektros srautų valdymas ir dalyvavimas palaikant sistemos dažnį.

Sinchroniškas darbas su kontinentinės Europos elektros tinklais užtikrins:

- energetikos sistemų patikimą darbą ir saugų elektros perdavimą;
- tarpusavyje derinamus veiksmus prižiūrint įrenginius ir planuojant tinklo plėtrą;
- bendras energetikos sistemų valdymo taisykles - tinklų kodeksus, kurie vienodai bus taikomi visose Europos Sąjungos valstybėse;
- elektros prieinamumą iš Vakarų Europos energetikos sistemų.

2021 metų liepos mėnesį Lietuvos Vyriausybė patvirtino energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizaciją, sąrašą. „Litgrid“ yra atsakingas už 19 iš 21 sąraše esančių projektų įgyvendinimą.

Platesnę informaciją apie sinchronizacijos projektus galima rasti „Litgrid“ [tinklapyje](#).

Programos investicijos:

Bendra finansuojama Sinchronizacijos programos investicijų vertė trims Baltijos šalims - iki 1 650 mln. Eurų. Šis projektas yra įtrauktas į Europos Komisijos [Bendrojo intereso projektų sąrašą](#).

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2022 metais skelbė siekianti, kad Baltijos šalys savo elektros tinklus su Vakarų Europa sinchronizuotų anksčiau, nei planuota, t. y. 2024 metų pradžioje. Šiuo tikslu buvo parengtas paankstintos sinchronizacijos veiksmų planas, įskaitant kritinių projektų paankstintai sinchronizacijai įgyvendinti, spartinimą.

2022 metų kovą buvo gautas Europos Komisijos patvirtinimas, kad antrojo Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais etapo antrai daliai suteikta 170 mln. eurų parama. Finansavimas skirtas pagal 2021-2027 metų Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP) transeuropinės energetikos infrastruktūros srityje, o dotacijos sutartis buvo sudaryta birželio mėnesį. Šio, paskutiniojo, finansavimo etapo lėšos bus skiriamos tinklo atnaujinimui, dažnio valdymo įrangai ir informacinių sistemų projektams ir leis 2025 metais Baltijos šalims savarankiškai veikti vienu dažniu su Lenkija ir kitomis Europos šalimis.

Visai Sinchronizacijos programai Lietuvoje finansuoti numatyta suma sudaro maždaug 724 mln. Eur¹. Su 2022 metais patvirtinta dotacija bendrai iš EITP Sinchronizacijos programai skirtų lėšų suma Lietuvai sudarys maždaug 460 mln. eurų. Taip pat 23,5 mln. eurų finansavimas anksčiau inicijuotiems projektams buvo gautas iš Europos struktūrinių fondų. Likusi dali finansuojama „Litgrid“ lėšomis.

Valstybinės svarbos projektų įgyvendinimo pažanga

Pagal Sinchronizacijos tikslų įgyvendinimui 2019 metų rugsėjo 4 dienos nutarimu Nr. 918 Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtintą Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planą (toliau – Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planas arba VPP) buvo įgyvendinti visi veiksmai ir priemonės, kurių įgyvendinimo terminai buvo numatyti 2022 metais, išskyrus Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo bandymo plano įgyvendinimą, kuris dėl objektyvių priežasčių buvo atidėtas iki 2023 metų balandžio. Pasiruošimas Baltijos šalių elektros energetikos sistemų izoliuoto darbo bandymui atidėtas nepasiekus reikiamo politinio susitarimo su kitomis Baltijos šalimis.

¹ Skaičiuojant pagal prielaidas, numatytas projektų biudžetuose, t. y., nevertinant atskirų aplinkybių, kurios buvo iš anksto nenumatytos ir iškyla projektų įgyvendinimo metu.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo įgyvendinti 5 ir įgyvendinami dar 14 programoje numatyti projektai, 2022 metais įvykdyti visi Programos projektų rangos darbų pirkimai, pradėti vykdyti 330 kV elektros perdavimo linijų Kruonio HAE-Bitėnai, Darbėnai-Bitėnai ir Vilnius-Neris statybos darbai, 330/110/10 kV Neries transformatorių pastotės rekonstrukcija, vykdomi 330 kV skirstyklų Darbėnai ir „Mūša“ projektavimo darbai, pradėti sinchroninių kompensatorių Telšiuose ir Alytuje įrengimo darbai, ruošiamasi Neries sinchroninio kompensatoriaus projektavimo etapui. Jūrinės „Harmony link“ jungties statybos projekte 2022 metais baigėsi pagrindinių projekto pirkimų derybos, po kurių gauti galutiniai kabelio pirkimo dalyvių pasiūlymai. Galutinius sprendimus dėl šio pirkimo tikimasi priimti 2023 metų pirmąjį ketvirtį.

2022 metais vykdyti strateginiai elektros energetikos sistemos valdymo projektai – įvykdyti suplanuoti pirkimai Automatinės generacijos valdymo sistemos įdiegimo projekte, parengta Dažnio stabilumo vertinimo sistemos (FSAS) studijos ataskaita ir pasiruošta sistemos pirkimui, pasirašyta sutartis su Naujos energijos balanso ir papildomų paslaugų valdymo sistemos kūrimo Tiekėju, pradėti programavimo darbai, vyko pasiruošimas Izoliuoto Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo bandymui.

Sinchronizacijos strateginių projektų programos baigtumas 2022 metų pabaigoje siekia 51,5 procento.

3.4.2. Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumų padidinimas

Projektu siekiama padidinti dujų sistemų jungties tarp Latvijos ir Lietuvos (ELLI) pajėgumus, užtikrinti dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, efektyvesnę infrastruktūros panaudojimą bei geresnę Baltijos šalių dujų rinkų integraciją. Taip pat bus sudarytos geresnės sąlygos naudotis Latvijos Inčukalnio požemine dujų saugykla. Projekto vykdytojai – „Amber Grid“ ir Latvijos perdavimo sistemos operatorius AS „Conexus Baltic Grid“.

Projekto metu Lietuvos pusėje padidinti Kiemėnų dujų apskaitos stoties pajėgumai ir pertvarkytas dujotiekis prie Panevėžio dujų kompresorių stoties, o Latvijoje – vykdomi darbai, pertvarkant magistralinį dujotiekį.

Projekto įgyvendinimo pažanga

2022 metų sausį buvo pasirašyta sutartis dėl Kiemėnų dujų apskaitos stoties išplėtimo darbų, 2022 metų kovą – dėl dujotiekio pertvarkymo prie Panevėžio kompresorių stoties ir pradėti statybos darbai.

Per 2022 metus „Amber Grid“ išplėtė Pasvalio rajone esančią Kiemėnų dujų apskaitos stotį bei padidino jos pajėgumus. Taip pat buvo atlikta Panevėžio dujų kompresorių stoties dujotiekių rekonstrukcija, įgalinusi transportuoti dar daugiau dujų iš Klaipėdos SGD terminalo į Latviją. Nuo 2022 lapkričio šis dujotiekis leidžia perduoti 90 gigavatvalandžių (GWh) dujų per parą – 30 proc. daugiau nei iki šiol. Lietuva jau įgyvendino savo įsipareigojimus ELLI projekte.

Investicijos

Planuojama bendra projekto investicijų suma – 10,2 mln. eurų, iš jų Lietuvos teritorijoje – 4,7 mln. eurų. Projektas finansuojamas ES fondų lėšomis pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę (CEF) - „Amber Grid“ skirta iki 2,1 mln. eurų finansavimas. Projektas taip pat bendrai finansuojamas „Amber Grid“ bei AS Conexus Baltic Grid lėšomis.

3.4.3. Lietuvos elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos projektas

Lietuvos elektros energijos kaupimo įrenginių sistema yra būtina siekiant užtikrinti Lietuvos energetikos sistemos saugumą ir galimybę dirbti izoliuotu režimu. Momentinį izoliuoto darbo elektros energijos rezervą Lietuvai iki sinchronizacijos su KET užtikrinsianti energijos kaupiklių sistema po sinchronizacijos bus naudojama iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaminamos energijos integracijai.

Projektą vykdanči „Energy cells“ įrengs ir į Lietuvos energetikos sistemą integruos keturių energijos kaupiklių (baterijų) sistemą, kurių bendra suminė galia ir talpa siekia 200 megavatų (MW) ir 200 megavatvalandžių (MWh). Keturis po 50 MW galios ir 50 MWh talpos energijos kaupimo įrenginius „Energy cells“ diegia Vilniaus, Šiaulių, Alytaus ir Utenos transformatorių pastotėse.

Projekto įgyvendinimo pažanga

- 2022-04-15 „Energy cells“ vykdomam Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimo projektui skirtas finansavimas pagal Europos Sąjungos (ES) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (angl. Recovery and Resilience Facility, RRF).
- 2022-06-19 „Energy cells“ pradėjo energijos kaupimo įrenginių sistemos – Lietuvos energetinę nepriklausomybę stiprinančios sistemos – įrengimo darbus.
- 2022-10-20 VERT suderino Bendrovės investicijų projektą - „Elektros energijos kaupimo įrenginių (200 MW) įrengimas“.
- 2022-11-09 „Energy cells“ pradėjo elektros energijos kaupimo sistemos testavimo darbus.
- Dėl karo Ukrainoje nulemtų įrangos tiekimo trikdžių, taip pat projekto rangovo veiksmų, suderinus su projektą finansuojančiomis institucijomis projekto įgyvendinimo termino pabaiga nukelta į 2023 metus.

Investicijos

Planuojama projekto investicijų suma – 109 mln. Eur, iš kurių didžioji dalis (87,6 mln. Eur) finansuojama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis.

3.4.4. Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimas

Baltarusijos režimui pradėjus hibridinę ataką prieš Lietuvą ir į Lietuvą ėmus plūsti nelegaliems migrantams, 2021 metų rugpjūčio 23 dieną Ministrų kabinetas pritarė Vidaus reikalų ministerijos pasiūlymui pasienyje su Baltarusija įrengti fizinį barjerą. Vyriausybė taip pat nutarė, kad šio Valstybinės reikšmės projekto vykdytojas bus Energetikos ministerijos valdoma įmonių grupė „EPSO-G“.

„EPSO-G“ buvo įpareigota iki 2022 metų rugsėjo prie sienos su Baltarusija įrengti maždaug 500 km ilgio fizinį barjerą. Bendras Lietuvos sienos su Baltarusija ilgis yra 679 kilometrai, daugiau nei 100 kilometrų siena eina upių ir ežerų krantais, rezervatuose, pelkėtose vietovėse ar kitose vietose, kur fizinis barjero įrengimas nebuvo numatytas.

Statant Fizinį barjerą buvo įrengti 453 kilometrai naujos tvoros segmentų, atnaujinta 76 kilometrai anksčiau įrengtos tvoros, nutiesta 357 kilometrai koncertinos prizmės. Į bendrą Fizinį barjerą buvo integruota ir maždaug 80 kilometrų koncertinos užtvartų, kurį 2021 metų vasarą ir rudenį įrengė Vidaus reikalų ministerijos sutelktos kariškių ir ugniagesių pajėgos.

Projekto įgyvendinimo eiga

- 2022-05-02 buvo baigti visi I etapo Fizinio barjero darbai – užtvirti visi suplanuoti pasienio ruožai;
- 2022-08-29 buvo baigti visi II etapo Fizinio barjero darbai – užtvirti visi suplanuoti pasienio ruožai, toliau buvo vykdomi defektų šalinimo darbai;
- 2022-10-21 Valstybės sienos apsaugos tarybai kreipėsi, o Projekto priežiūros komisija pritarė papildomų darbų ir būsimam Fizinio barjero taisymui reikiamų medžiagų įsigijimo poreikiui, todėl buvo padidinta projekto apimtis;
- Iki 2022-11-09 pasirašytos papildomų darbų atlikimo ir medžiagų tiekimo sutartys;
- Iki 2022-12-16 atlikti visi papildomi darbai ir pristatytos medžiagos bei pasirašyti galutinių darbų (prekių) priėmimo-perdavimo aktai;
- 2022-12-30 pasirašytas galutinis Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo užbaigimo aktas.

Investicijos

Šiam projektui buvo išleista 144,9 mln. eurų iš 152 mln. eurų jam numatyto biudžeto. Projektas finansuotas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Didžioji dalis šio projekto buvo vykdoma „de-minimis“ sąlygomis - „EPSO-G“ jomis apmokėjo rangovų ir tiekėjų kaštus, pelnas nebuvo uždirbamas.

Planuota projekto vertė – 152 mln. Eur nebuvo viršyta, papildomi darbai ir medžiagos įsigytos numatyto biudžeto apimtyje.

3.4.5. Pasiruošimas jūrinio vėjo parko įgyvendinimui

Pirmasis jūrinio vėjo parkas Lietuvoje – vienas iš svarbiausių šalies energetinės nepriklausomybės projektų. Jis ženkliai padidins elektros atsinaujinančių energijos išteklių gamybą ir taip sumažins Lietuvos priklausomybę nuo elektros importo bei užtikrins mažas elektros kainas gyventojams.

Planuojama, jog 2028 metais Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūros dalyje ties Palanga pradėsiantis veikti maždaug 700 MW galios jūrinio vėjo parkas Baltijos šalyse pagamins iki 3 TWh žaliosios elektros energijos per metus, o tai užtikrintų iki ketvirtadalio Lietuvos elektros energijos poreikio, taip pat pritrauks virš 1 mlrd. eurų investicijų ir sukurs mažiausiai 1,3 tūkst. naujų darbo vietų. Jūrinio vėjo elektrinių parkui numatytos teritorijos plotas Baltijos jūroje siekia apie 136,39 km². Parkas nuo kranto bus nutolęs apie 30 kilometrų.

Projektą kartu su „EPSO-G“ ir Lietuvos energetikos agentūra įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Projekto įgyvendinimo pažanga:

- Priimti teisės aktų pakeitimai, susiję su atsinaujinančių išteklių objektų plėtros skatinimu;
- Patvirtintas atsinaujinančių išteklių plėtrai skirtų teritorijų jūroje vystymo planas;
- Priimtas Vyriausybės nutarimas dėl reikalavimų asmenims, siekiantiems dalyvauti jūros vėjo elektrinių parko vystytojo parinkimo aukcione;
- Sukurtas interneto tinklalapis Offshorewind.lt, kuriame pateikiamos naujienos ir informacija, susijusi su paruošiamųjų darbų vykdymu pirmojo jūros vėjo elektrinių parko vystytojo parinkimo aukcionui;
- Vykdyti projekto plane numatyti veiksmai paruošiamųjų darbų įgyvendinimui užtikrinti – vykdyti viešieji pirkimai, jūros dugno tyrimai, vėjo greičio ir kitų meteorologinių duomenų rinkimui, poveikio aplinkai vertinimas, konsultacijos su suinteresuotais rinkos dalyviais ir ekspertais.

Investicijos

Projektas finansuojamas 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (arba) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Projekto vertė – 11 543 332,49 Eur su PVM.

3.4.6. Projektų valdymo funkcija grupės įmonėse

„EPSO-G“ grupėje vykdoma centralizuota ypatingos valstybinės svarbos ir kitų Vyriausybės strategiją įgyvendinančių projektų kontrolė. Centralizuotai veikiančios „EPSO-G“ ePMO (angl. enterprise Project Management Office) komandos projektų stebėsenos, kontrolės ir projektų valdymo metodologinės funkcijos leido užtikrinti objektyvios informacijos apie minėtų strateginių projektų statusą ir eigą, teikimą, spręsti projektuose kylančias rizikas ir problemas bei tobulinti projektų valdymo kultūrą ir praktiką visose grupės bendrovėse.

2022 metų rugpjūtį buvo atnaujinta „EPSO-G“ grupės Projektų valdymo politika, įtvirtinanti esminius projektų valdymo principus, aktualius visoms projektus valdančioms „EPSO-G“ grupės įmonėms.

Minėtos politikos ir ją įgyvendinančių vidaus teisės aktų nuostatomis siekiama didinti projektų valdymo brandos lygį visoje grupėje, todėl politikos lygiu fiksuotas ir tuo stiprinamas projektų rizikų valdymas, projekto resursų valdymas, siekiama pokyčio projektų ir portfelių naudų valdyme.

4. VEIKLOS APŽVALGA

4.1. Svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai

Sausis

Sausio 6 d. „EPSO-G“ vadovas Rolandas Zukas baigė darbą įmonių grupėje. Laikinais eiti generalinio direktoriaus pareigas valdyba pavedė bendrovės finansų direktoriui Algirdui Juozaponiui.

Sausio 27 d. Europos Sąjungos infrastruktūros tinklų fondo „Connecting Europe Facility“ (CEF) koordinacinis komitetas aukščiausiais balais įvertino bendrą Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos perdavimo sistemų operatorių paraišką ir atvėrė kelią didžiausiai galimai 170 mln. eurų paramai gauti. Šios lėšos užtikrins tolesnį sklandų svarbiausių infrastruktūros projektų įgyvendinimą ir leis jau 2025 metas Baltijos šalių elektros sistemoms pradėti savarankiškai veikti vienu dažniu su Lenkija ir kitomis kontinentinės Europos šalimis.

Vasaris

Vasario 1 d. „Amber Grid“ pradėjo dukterinės įmonės regioninės dujų biržos „GET Baltic“ strateginio partnerio atranką. Jo pritraukimu siekiama išnaudoti atsiveriančios europinės dujų rinkos potencialą ir sudaryti galimybę „GET Baltic“ klientams pasiūlyti pažangiausias prekybos dujomis sprendimus.

Vasario 28 d. „EPSO-G“ valdybos pirmininku išrinktas nepriklausomas jos narys Robertas Vyšniauskas. Iki tol valdybos pirmininko pareigas ėjęs Gediminas Almantas tęsia darbą valdyboje iki jos kadencijos pabaigos.

Kovas

Kovo 2 d. „Litgrid“ ir kitų Baltijos šalių perdavimo tinklo operatoriai priėmė sprendimą mažinti komercinius srautus iš Rusijos tinklų. Elektros sistemos veikimas bus užtikrinamas vietine elektros gamyba Lietuvoje ir importu iš strateginių partnerių - Europos Sąjungos šalių per turimas jungtis su Švedija, Lenkija ir Latvija.

Kovo 23 d. Įregistruota nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija, kuri įtvirtino „EPSO-G“ valdybos teisę priimti sprendimus išleisti bendrovės obligacijas, išskyrus konvertuojamąsias obligacijas. Pakeitimas atliktas siekiant užtikrinti sklandų ir efektyvų pasirengimą obligacijų išleidimo procesui.

Kovo 31 d. „EPSO-G“ anksčiau numatyto termino grąžino 84 mln. eurų skolos likutį bendrovei „Ignitis grupė“ ir tokiu būdu įvykdė savo įsipareigojimus mainais už perdavimo operatorės „Litgrid“ akcijas. Anksčiau galutinis skolos grąžinimas buvo numatytas 2022 metų rudenį.

Balandis

Balandžio 2 d. Lietuvos dujų perdavimo sistema nuo balandžio pradžios pradėjo veikti be rusiškų dujų importo.

Balandžio 11 d. Energetikos infrastruktūros plėtros ir priežiūros bendrovės „Tetas“ paskelbė generalinio direktoriaus atranką. Atranka buvo paskelbta po to, kai ankstesnis bendrovės vadovas Gediminas Mažeika baigė darbą įmonėje ir pasitraukė iš užimamų pareigų.

Balandžio 15 d. Bendrovei „Energy cells“ buvo skirtas 87,6 mln. eurų finansavimas. Jis skirtas pagal Europos Sąjungos (ES) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (angl. Recovery and Resilience Facility, RRF).

Balandžio 26 d. Reitingų agentūra „Moody's Investors Service“ suteikė „EPSO-G“ kredito reitingą Baa1 su stabilia perspektyva.

Balandžio 27 d. „EPSO-G“ valdybos nario pareigas pradėjo eiti „Braitin“ fondų valdytojas ir bendrovės „Akmenės laisvosios ekonominės zonos valdymas“ vadovas Ramūnas Abazorius.

Gegužė

Gegužės 5 d. oficialiai atidarytas Lietuvos-Lenkijos dujotiekis GIPL, nutraukęs Baltijos valstybių ir Suomijos energetinę izoliaciją ir integruodamas šalis į vieningą Europos Sąjungos dujų tinklą.

Gegužės 6 d. „EPSO-G“ valdybos nario pareigas pradėjo eiti Energetikos ministerijos Teisės ir personalo grupės vadovas Tomas Daukantas.

Gegužės 18 d. Bendrovės „Energy cells“ pirmojo valdybos posėdžio metu buvo išrinktas valdybos pirmininkas, kuriuo tapo „EPSO-G“ deleguotas valdybos narys Viktoras Baltuškonis. Balandį savo darbą pradėjusioje „Energy cells“ valdyboje taip pat dirba nepriklausomas valdybos narys Darius Klimašauskas ir Dovilė Kapačinskaitė, išrinkta į valdybos nario valstybės tarnautojo vietą.

Gegužės 23 d. Elektros biržos operatorė „Nord Pool“ priėmė sprendimą stabdyti „Inter RAO“ grupės įmonių, kurios vienintelės importuoja elektrą iš Rusijos į Baltijos šalis, prekybą rusiška elektra. Nuo tada rusiška elektra į Lietuvą nebėra importuojama.

Gegužės 23 d. Įregistruota nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija, kuri įtvirtino kapitalo padidėjimą nuo 22 482 694,57 Eur iki 189 631 000 Eur. Atsižvelgiant į įstatinio kapitalo didinimą bei VVĮ taikomus teisės aktų reikalavimus, atitinkamai buvo atliktos korekcijos sandorių dėl kurių sprendimus priima valdyba verčių, numatant, kad valdyba spręs dėl tokių sandorių, kurių vertė viršys 3 mln. eurų.

Birželis

Birželio 1 d. „EPSO-G“ išplatino su darnumu susietų obligacijų emisiją, tokiu būdu pritraukdama 75 mln. eurų. Tai pirmoji su darnumu susieta obligacijų emisija Baltijos šalyse. Penkerių metų obligacijas įsigijo instituciniai investuotojai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Švedijos. Beveik trečdalį emisijos už 22,5 mln. eurų įsigijo Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

Birželio 15 d. „EPSO-G“ išplatintos su darnumu susietos obligacijos buvo pradėtos listinguoti „Nasdaq“ Baltijos Skolos vertybinių popierių sąrašė.

Birželio 29 d. „Energy cells“ simbolinės kapsulės įkasimu pradėjo pirmųjų Baltijos šalyse baterijų parkų įrengimo darbus. Vilniuje, Šiauliuose, Alytaus bei Utenos rajonuose elektros transformatorių pastotėse.

Liepa

Liepos 1 d. „EPSO-G“ valdybos narys Ramūnas Abazorius dėl profesinės ir investicinės veiklos pareiškė apie savo atsistatydinimą.

Liepos 11 d. „Tetas“ vadovu pradėjo dirbti Ramūnas Papinigis.

Liepos 12 d. „EPSO-G“ grupės bendrovės „Amber Grid“, „Litgrid“ ir „Tetas“ pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Lietuvos universitetais ir kolegijomis bei skyrė daugiau kaip 100 tūkst. eurų inžinerinės pakraipos studentų stipendijoms.

Rugpjūtis

Rugpjūčio 22 d. „EPSO-G“ vadovo pareigas pradėjo eiti Mindaugas Keizeris.

Rugpjūčio pabaigoje „EPSO-G“ Lietuvos pasienyje su Baltarusija įrengė paskutinius Fizinio barjero segmentus. Kaip ir buvo numatyta, Fizinis barjeras buvo įrengtas 550 kilometrų ilgio pasienio ruože.

Rugsėjis

Rugsėjo 16 d. „EPSO-G“ paskelbė ketinanti šiemet įsigyti maždaug trečdalį bendrovės „TSO Holding“ akcijų. „TSO Holding“ kartu su kitu akcininku netiesiogiai valdo elektros energijos biržą „Nord Pool“. Šiuo veiksmu „EPSO-G“ įmonių grupės valdomas „TSO Holding“ akcijų paketas didėtų iki 39,6 procentų.

Spalis

Spalio 28 d. „Litgrid“ pasirašė sutartis su Danijos ir Suomijos energijos perdavimo operatorėmis „Energinet“ ir „Fingrid“ dėl dviejų 18,8 proc. „TSO Holding“ akcijų paketų (iš viso - 37,6 proc.) įsigijimo. Užbaigus šiuos sandorius „Litgrid“ valdomas „TSO Holding“ akcijų paketas padidėjo iki 39,6 procentų. „EPSO-G“ yra priėmusi sprendimą įsigyti visas „Litgrid“ naujai įgytas akcijas bei iki šiol „Litgrid“ valdytus 2 proc. „TSO Holding“ akcijų.

Lapkritis

Lapkričio pradžioje Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatorė „Energy cells“ pradėjo pirmųjų Baltijos šalyse baterijų parkų sistemos testavimo darbus.

Gruodis

Gruodžio 2 d. Algirdas Juozaponis nusprendė nuo sausio pasitraukti iš „EPSO-G“ finansų direktoriaus pareigų.

Gruodžio 7 d. „Amber Grid“ metais anksčiau užbaigus strateginės jungties su Latvija pajėgumų padidinimo projekto ELLI (angl. Enhancement of Latvia-Lithuania interconnection) darbus, dujotiekio pralaidumas padidėjo trečdaliu.

Gruodžio 16 d. „EPSO-G“ valdyba patvirtino Tiekėjų etikos kodeksą, juo remiantis grupės įmonės vertins pirkimuose dalyvaujančių tiekėjų praktikas.

Gruodžio 22 d. „Litgrid“ valdybos nariu išrinktas „EPSO-G“ vadovas Mindaugas Keizeris.

Gruodžio 29 d. „Litgrid“ valdybos pirmininku išrinktas Infrastruktūros padalinio vadovas Tomas Varneckas.

Gruodžio 29 d. „EPSO-G“ atnaujino grupės Korporatyvinio valdymo gaires, taip pat buvo patvirtinta nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija, kuri Juridinių asmenų registre įregistruota 2023 metų sausio 5 dieną. Joje aiškiau apibrėžta, kaip „EPSO-G“ įgyvendina patronavimo funkcijas, peržiūrėta „EPSO-G“ visuotinio akcininko susirinkimo, valdybos ir vadovo kompetencija, patikslintos nuostatos, susijusios su „EPSO-G“ valdybos komitetų formavimu, patikslintos nuostatos dėl valdybos sudarymo, jos veiklos organizavimo klausimų, įtvirtinta galimybė „EPSO-G“ valdybai sudaryti grupės vadovų komitetą.

Gruodžio 30 d. „EPSO-G“ pasirašė baigiamąjį Fizinio barjero pasienyje su Baltarusija įrengimo darbų aktą su Valstybės sienos apsaugos tarnyba. Projekto priežiūros komisija konstatavo, kad Fizinis barjeras įrengtas laiku, kokybiškai ir neviršijant jam numatyto biudžeto, o lapkritį ir gruodį iš sutaupytų projektui skirtų lėšų buvo įsigyta barjero taisymui ir tolimesnei eksploatacijai reikiamų medžiagų bei buvo imtasi papildomų techninių saugumo priemonių barjerui sustiprinti.

Svarbūs įvykiai po ataskaitinio laikotarpio pabaigos

Sausis

Sausio 2 d. Energetikos ministerija paskelbė „EPSO-G“ naujos kadencijos valdybos narių atranką

Sausio 2 d. „EPSO-G“ paskelbė atranką į „Tetas“ valdybą.

Sausio 13 d. Pasvalio rajone įvykusio incidento metu buvo pažeistas „Amber Grid“ magistralinis dujotiekis, užsidegė jame buvusios dujos. Žmonės incidento metu nenukentėjo, jis buvo lokalizuotas tą pačią dieną. Dujų tiekimas buvo užtikrinamas lygiagrečiai nutiestu dujotiekio. Atnaujinus pažeistą dujotiekį, dujų tiekimas juo atstatytas sausio 16 dieną.

Sausio 16 d. „EPSO-G“ finansų ir veiklos planavimo vadovo pareigas pradėjo eiti Darius Kašauskas.

Vasaris

Vasario 3 d. paskelbta apie baigtus „Energy cells“ įrengiamos energijos kaupimo sistemos pirminius įrenginių testavimo darbus.

Vasario 9 d. „EPSO-G“ išplatinta su darnumu susieta obligacijų emisija renginio „Nasdaq Baltijos rinkos apdovanojimai 2023“ metu pripažinta svarbiausiu įvykiu Baltijos kapitalo rinkoje.

Vasario 20 d. „EPSO-G“ plėtros ir inovacijų vadovo pareigas pradėjo eiti Paulius Butkus.

4.2. Veiklos rodikliai

2022 metais „EPSO-G“ įmonių grupės finansiniam rezultatui didžiausios neigiamos įtakos turėjo rekordiškai aukštos elektros energijos ir gamtinių dujų kainos, kurios išaugino dujų ir elektros energijos įsigijimo sąnaudas technologinėms ir savoms reikmėms, o jų kompensavimas reguliuojamų paslaugų pajamose bus įtrauktas būsimuose laikotarpiuose. Geopolitinė situacija, susijusi su karu Ukrainoje, turėjo reikšmingos įtakos ir tinklais perduodamos energijos srautams – mažėjo tiek elektros energijos, tiek dujų vartojimas Lietuvoje, tuo pačiu augo dujų transportavimo srautai Lietuvos – Latvijos ir Lietuvos – Lenkijos kryptimis. Atitinkamai pasikeitusi dujų perdavimo srautų struktūra atitinkamame segmente lėmė didesnes pajamas.

Aukštos įtampos elektros perdavimo tinklais šalies gyventojų ir verslo poreikiams per laikotarpį buvo perduota 10,2 teravatvalandžių (TWh) elektros energijos – 6,4 proc. mažiau, palyginti su 2021 metų laikotarpiu. Elektros energijos vartojimas mažėjo dėl gyventojų ir verslo taupymo bei dėl prie skirstymo tinklo prijungtų atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančių vartotojų augimo.

Prižiūradama ir valdydama elektros perdavimo sistemą, „Litgrid“ įgyvendino numatytus elektros tiekimo patikimumo rodiklių tikslus. Nutraukimų vidutinės trukmės (angl. average interruption time, AIT) ir neperduotos energijos kiekio (angl. energy not supplied, ENS) rodikliai buvo didesni palyginti su 2021 metų rodikliais. 2022 metais AIT pernai siekė 0,356 min. (2021 metais šis rodiklis buvo 0,11 minutės), o ENS sudarė 10,617 MWh (2021 metais jis siekė 3,36 MWh). VERT yra nustačiusi, kad AIT per visus metus turi neviršyti 0,934 min., o ENS – 27,251 MWh. ENS ir EIT išaugimą lyginant su ankstesniu laikotarpiu iš dalies nulėmė VERT metodikos pokyčiai.

Tarpsisteminių jungčių su Švedija ir Lenkija „NordBalt“ ir „LitPol Link“ bendras prieinamumas 2022 metais buvo atitinkamai 98,26 proc. ir 98,34 proc. Didžiausią įtaką jungčių prieinamumui turėjo planiniai darbai – kasmetinis „NordBalt“ remontas ir sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektų įgyvendinimas.

Lietuvos elektros tinkle prijungtų elektrinių bendra įrengtoji galia 2022 metų pabaigoje sudarė 4147 megavatus (MW), iš jų 1613 MW – atsinaujinantys ištekliai. Per 2022 metus buvo sudarytos sutartys dėl elektros energijos perdavimo su keturiais naujais vėjo parkais, kurių numatoma bendra instaliuota galia siekia 235,1 MW. Tuo pačiu laikotarpiu faktiškai prie perdavimo tinklo buvo prijungta ir energijos gamybą pradėjo 119,1 MW galios vėjo jėgainių pajėgumų.

2022 metais Lietuvos, Baltijos šalių, Suomijos ir Lenkijos vartotojams buvo transportuotos 40,4 teravatvalandės (TWh) gamtinių dujų, neskaitant dujų perdavimo į Karaliaučiaus sritį. Iš jų Lietuvoje buvo suvartotos 15,6 TWh dujų (35 proc. mažiau nei 2021 m.).

Pernai kilus karui Ukrainoje itin išaugo dujų srautas Latvijos kryptimi. 2022 metais Baltijos šalių ir Suomijos poreikiams buvo perduota 18,4 TWh dujų – dešimt kartų daugiau nei 2021 metais, kai į šiaurės šalis buvo transportuota 1,9 TWh dujų. Nuo praėjusių metų gegužės veikiančiu dujotiekiu GIPL į Lenkiją gegužės-gruodžio mėnesiais buvo perduota 6,4 TWh dujų, o į Lietuvą – 2,3 TWh.

Per 2022 metus iš Klaipėdos SGD terminalo buvo patiekta 79 proc. viso įleisto dujų kiekio, skirto Lietuvos ir kitų Baltijos šalių vartotojams (32,1 TWh). Jungtimi iš Latvijos į Lietuvos dujų perdavimo sistemą buvo transportuota beveik 8 proc. (3,3 TWh), o iš Baltarusijos sausio – kovo mėn. – apie 8 proc. dujų (3,1 TWh). Nuo balandžio 1 d. Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, per Lietuvos-Baltarusijos jungtį transportuojamos tik Karaliaučiai skirtos dujos. Dujų tranzitas į Karaliaučiaus sritį 2022 metais sudarė 23 TWh ir buvo 12 proc. mažesnis nei pernai tuo pačiu metu.

Gamtinių dujų perdavimo tinklo prieinamumas sistemos naudotojams siekė 100 procentų.

Svarbiausi EPSO-G grupės įmonių veiklos rodikliai

	2022 m.	2021 m.	Pokytis		2020 m.
			+/-	Proc.	
Elektros energija					
Perduotas elektros energijos kiekis, GWh	10 234	10 936	-702	-6,4%	10 089
ENS (neperduotos el. energijos kiekis dėl atsijungimų), MWh*	10,62	3,36			6,21
AIT (vidutinis nutraukimų laikas), min. *	0,36	0,11			0,21
„NordBalt“ prieinamumas, proc.**	98,3%	97,3%			95,6%
„LitPol Link“ prieinamumas, proc.**	98,3%	87,5%			92,4%
Technologinės sąnaudos perdavimo tinkle, proc.	2,18%	2,67%			2,88%
Gamtinės dujos					
Dujų kiekis, transportuotas į vidinį išleidimo tašką, GWh	15 576	24 136	-8 560	-35,5%	25 144
Dujų kiekis, transportuotas į gretimas perdavimo sistemas, GWh***	48 213	28 595	19 618	68,6%	32 861
Gamtinių dujų biržos apyvarta, GWh	6 946	7 957	-1 011	-12,7%	7 206
Biokuras					
Energijos išteklių biržoje parduotas biokuro kiekis, tūkst. GWh	6 828	5 781	1 047	18,1%	5 466

* Tik dėl operatoriaus atsakomybei priskiriamų ir dėl nenustatytų priežasčių. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išplėsti atvejų kriterijai 2022 m., kai ENS ir AIT priskiriami perdavimo operatoriaus atsakomybei (2022 m. ENS tikslas neviršyti 27,251 MWh, AIT neviršyti 0,934 min. 2021 m. ir 2020 m. atitinkamai buvo 6,3 MWh ir 0,29 min.).

** Bendras tarpsteminės LPL/NB jungties prieinamumas – jungties prieinamumas tiek Lietuvos tiek kitos šalies pusėje.

*** Latvijos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities perdavimo sistemos.

2022 metais „GET Baltic“ gamtinių dujų biržos prekybos apimtis Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje sudarė beveik 7 teravatvalandes (TWh). Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2021 metais, prekybos apimtys sumažėjo beveik 13 proc. dėl geopolitinių įvykių regione, aukštų gamtinių dujų kainų bei dujų paklausos regione mažėjimo. Nors metinė dujų paklausa regione sumažėjo apie 40 proc., biržoje „GET Baltic“ suprekiautas kiekis regiono mastu išaugo 5 proc. ir sudarė apie 17 proc. viso Baltijos šalių ir Suomijos regiono poreikio (2021 m. – 12 proc).

2022 metais energijos išteklių biržoje „Baltpool“ prekyba biokuru išaugo 18 proc. – 2022 metais buvo suprekiauta 6,8 teravatvalandės (TWh), o 2021 metais prekybos apimtys sudarė 5,8 TWh. Biržoje buvo sudaryta 8,4 tūkst. sandorių, kurių vertė siekė beveik 253 mln. eurų. Bendrovės šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje buvo sudaryta sandorių dėl daugiau nei 5 GWh šilumos pirkimo-pardavimo, o įelektroninėje medienos pardavimo sistemoje buvo sudaryta 4,1 tūkst. sandorių dėl 1,9 mln. Ktm.

4.3. Konsoliduoti finansiniai rodikliai

Finansiniai rodikliai, tūkst. Eur	2022 m.	2021 m.	Pokytis		2020 m.
			+/-	Proc.	
Pajamos	589 967	362 910	227 057	62,6%	270 519
Veiklos sąnaudos	636 625	318 110	318 515	100,1%	230 058
EBITDA ¹	-11 273	79 639	-90 912	-114,2%	74 549
Koreguota EBITDA ²	63 262	65 156	-1 793	-2,8%	-
Grynasis pelnas	-42 515	39 818	-82 333	-206,8%	40 085
Koreguotas grynasis pelnas ²	21 419	27 836	-6 417	-23,1%	-
Turtas	1 425 728	962 606	463 122	48,1%	787 532
Ilgalaikis turtas	706 479	651 787	54 692	8,4%	635 287
Trumpalaikis turtas	515 471	310 819	204 652	65,8%	152 245
Nuosavybė	227 774	271 598	-43 824	-16,1%	233 066
Įsipareigojimai	1 197 954	691 008	506 946	73,3%	554 466
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos (FFO) ³	-7 675	74 539	-82 214	-110,3%	72 665
Investicijos ⁴	175 196	112 172	63 024	56,2%	147 436
Grynoji skola ⁵	-28 561	220 509	-249 070	-113,7%	366 881
Santykiniai finansiniai rodikliai					
EBITDA marža ⁶	-1,9%	22%			27,6%
Turto apyvartumas ⁷	41,4%	37,7%			34,4%
Bendrojo likvidumo koeficientas	0,74	0,70			0,84
Skubaus padengimo koeficientas ⁸	0,71	0,66			0,81
Grynosios skolos ir nuosavybės santykis	-13,2%	81,2%			157,4%
Nuosavo kapitalo grąža (ROE), poc. ⁹	-17,0%	15,8%			18,8%
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	16,0%	28,2%			29,6%

1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos - netipinės veiklos įtaka

2) Reguluojamų pajamų, sąnaudų ir pelningumo rodiklių perskaičiavimas atliekamas dėl laikinų reguliacinių nuokrypių nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo.

3) Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos (FFO) = Grynasis pelnas (nuostolis) + nusidėvėjimas ir amortizacija - palūkanų pajamos

4) Investicijos = Ilgalaikio materialaus turto įsigijimai + ilgalaikio nematerialus turto įsigijimai, neatsižvelgiant į sudengimą su tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis

5) Grynoji skola = Ilgalaikė finansinė skola + Trumpalaikė finansinė skola + Nuomos įsipareigojimai + Įsipareigojimas „Ignitis“, UAB už „Litgrid“ AB akcijų įsigijimą – Trumpalaikės investicijos – Terminuoti indėliai – Pinigai ir pinigų ekvivalentai

6) EBITDA marža = EBITDA/Pajamos

7) Turto apyvartumas = Pajamos/Turtas

8) Skubaus padengimo koeficientas = (Trumpalaikis turtas – Atsargos) / Trumpalaikiai įsipareigojimai

9) Nuosavo kapitalo grąža = Grynasis pelnas/(Nuosavas kapitalas laikotarpio pradžioje + Nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje)/2

Pajamos

2022 metais konsoliduotos „EPSO-G“ grupės pajamos, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2021 metais, padidėjo nuo 362,9 mln. eurų iki 590 mln. eurų, t. y. 227,1 mln. Eur arba 62,6 procento.

Pajamos iš elektros perdavimo ir susijusių veiklų 2022 metais siekė 420,3 mln. Eur ir buvo 55,3 proc. didesnės nei 2021 metais. Bendrą pajamų augimą daugiausia lėmė dėl didesnių elektros rinkos kainų 2,4 karto išaugusios disbalanso ir balansavimo elektros energijos pajamos (2022 metais jos siekė 175,1 mln. Eur). „Litgrid“ teikiama sistemos balansavimo paslauga visada yra nulinio pelningumo, šios pajamos tik dengia faktiškai patirtas disbalanso ir balansavimo elektros energijos sąnaudas, kurios 2022 metais padidėjo 2,5 karto ir sudarė 174,8 mln. Eur.

Dujų perdavimo ir susijusių paslaugų bei gamtinių dujų prekybos organizavimo pajamos 2022 metais sudarė 98,3 mln. Eur, 43 proc. daugiau nei 2021 metais. Didesniam pajamų lygiui įtakos turėjo tarptautiniai dujų srautai, transportuoti per Lietuvos dujų perdavimo sistemą. Per 2022 metus, atvėrus jungtį su Lenkija ir išplėtus jungtį su Latvija, veikla transformavosi į tarpvalstybinių dujų srautų aptarnavimą regione.

Kitos grupės pajamos sudarė 71,3 mln. Eur, kurių didžiąją dalį sudarė pajamos padengiant rangos darbų kaštus įgyvendinant Fizinio barjero pasienyje su Baltarusija projektą. Didžioji dalis šio projekto buvo vykdoma „de-minimis“ sąlygomis.

Pajamos pagal segmentus, mln. Eur	2022 m.	2021 m.	Pokytis		2020 m.
			+/-	Proc.	
Elektros perdavimo pajamos	72,5	80,1	-7,6	-9,4%	83,4
Elektros balansavimo pajamos	175,1	71,7	103,4	144,2%	21,2
Papildomų paslaugų pajamos	137,2	91,7	45,5	49,7%	86,7
Kitos su elektros energijos veikla susijusios pajamos	35,5	27,1	8,3	30,7%	16,2
Dujų transportavimo pajamos	43,1	40,7	2,4	5,9%	36,6
Dujų tranzito pajamos	22,3	13,0	9,2	71,0%	9,3
Dujų balansavimo pajamos	30,6	12,5	18,0	143,8%	4,6
Kitos pajamos	73,7	26,1	47,6	183,1%	12,5
IŠ VISO:	590	362,9	227,1	62,6%	270,5

Veiklos sąnaudos

Grupės bendrosios veiklos sąnaudos 2022 metais sudarė 636,6 mln. Eur. Daugiausia dėl reikšmingai išaugusių vidutinių energijos išteklių kainų jos buvo 2 kartus didesnės lyginant su 2021 metais. Sąnaudas taip pat proporcingai pajamoms didino ir grupės įgyvendintame Fizinio barjero projekte patirtos sąnaudos.

Didžiausią veiklos sąnaudų dalį sudarė energetinių išteklių ir susijusių paslaugų pirkimas technologinėms reikmėms – 459,9 mln. Eur (elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos sudarė 420,1 mln. Eur, gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos siekė 39,8 mln. Eur.) arba 72,2 proc. visų sąnaudų.

Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos sudarė beveik 35,1 mln. Eur, darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos – 45,1 mln. Eur, remontų ir priežiūros sąnaudos – 8,4 mln. Eur, „Tetas“ vykdomų rangos ir subrangos darbų (reikšmingiausia dalis apima fizinio barjero statybą) bei medžiagų sąnaudos 59,1 mln. Eur, telekomunikacijų ir ITT sąnaudos – 4,7 mln. Eur, transporto sąnaudos 5,6 mln. Eur, o likusios sąnaudos sudarė 18,7 mln. Eur.

Sąnaudos, mln. Eur	2022 m.	2021 m.	Pokytis		2020 m.
			+/-	Proc.	
Elektros energijos sąnaudos	420,1	194,5	225,6	116,0%	128,4
Dujų įsigijimo sąnaudos	39,8	11,3	28,6	253,5%	6,3
Nusidėvėjimo sąnaudos	35,1	34,8	0,3	0,8%	32,7
Darbo užmokestis	45,1	35,4	9,6	27,2%	30,4
Rangos darbai ir medžiagos	59,1	15,5	43,6	381,3%	5,3
Remontų sąnaudos	8,4	6,5	1,9	29,8%	6,9
Kitos sąnaudos	29,0	20,1	8,9	44,3%	20,0
IŠ VISO:	636,6	318,1	318,5	100,1%	230,1

Veiklos rezultatas

Grupės veiklos pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA) 2022 metais buvo neigiamas ir siekė -11,3 mln. Eur. Palyginti su 2021 metais EBITDA sumažėjo 114 procento.

EBITDA marža 2022 metais buvo neigiama ir siekė -1,9 proc. (tuo pačiu laikotarpiu 2021 metais ji buvo 22 proc.).

Didžiausią neigiamą įtaką EBITDA sudarė beveik 2,2 karto didesnės elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos, bei 3,5 karto didesnės gamtinių dujų ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos, kurias savo ruožtu nulėmė išaugusios energetinių išteklių kainos.

2022 metais „EPSO-G“ įmonių grupės grynas nuostolis sudarė 42,5 mln. Eur. Palyginimui, 2021 metais grupė uždirbo 39,8 mln. Eur grynojo pelno.

Ataskaitinius veiklos rezultatus, tiek neigiamą EBITDA, tiek ir grynąjį pelną iš esmės nulėmė laikinieji reguliaciniai skirtumai, kuriuos sąlygojo dėl energijos kainų krizės įvykę kainų ir kiekių nuokrypiai nuo taikytų nustatant reguliuojamų veiklų pajamas. Pagal kainų reguliavimo metodiką šie skirtumai bus kompensuoti nustatant būsimų laikotarpių reguliuojamų veiklų pajamas.

Koreguotas „EPSO-G“ įmonių grupės kapitalo grąžos rodiklis 2022 metais sudarė 7,6 proc. (nekoreguotas rodiklis sudarė -17 proc.), kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022-2024 metų laikotarpiui „EPSO-G“ įmonių grupei buvo nustačiusi 4,7 proc. dydžio vidutinės nuosavybės grąžos tikslą. Elektros ir dujų perdavimo veikla yra reguliuojama, todėl investicijų grąžos neatitiktis yra įtraukiama nustatant vėlesnių laikotarpių perdavimo paslaugų tarifus.

Koreguoti veiklos rezultatai

Reguliuojamų pajamų, sąnaudų ir pelningumo rodiklių perskaičiavimas atliekamas dėl laikinų reguliacinių nuokrypių nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo. Apskaičiuojant koreguotus rodiklius įvertinama pajamų dėl praėjusių laikotarpių korekcija, kuri VERT sprendimu jau yra patvirtinta nustatant ataskaitinio periodo perdavimo paslaugų reguliuojamas kainas, bei įvertinamas ataskaitinio periodo VERT patvirtinto (reguliuojamo) ir faktinio pelningumo nuokrypis, kuris bus įvertintas VERT nustatant perdavimo kainas ateinančiam periodui.

- Koreguota EBITDA 2022 metais: 63,4 mln. Eur (2021 metais buvo 65,2 mln. Eur).
- Koreguotas grynasis pelnas 2022 metais: 21,4 mln. Eur (2021 metais buvo 27,8 mln. Eur).
- Koreguota vidutinė metinė nuosavybės grąža (ROE) 2022 m.: 7,6 proc. (2021 metais buvo 11,3 proc.).

EBITDA koregavimas, mln. Eur		2022 m.	2021 m.
	Grupės EBITDA	-11,3	79,6
„Amber Grid“	Investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	17,0	3,1
	Įmoka Lenkijai už GIPL buvo įtraukta į 2022 m. pajamas	-8,3	0,0
	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių ir VERT nustatytų pajamų	-12,5	-8,7
	Einamųjų metų faktinis balansavimo rezultatas	-3,7	-3,6
	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių technologinių nuostolių ir nustatytų kainoje	11,2	0,8
	Kitos korekcijos tarp einamųjų metų faktinių ir kainose nustatytų dydžių	0,2	0,3
„Litgrid“	Perdavimo veiklos investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	15,3	10,0
	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių technologinių nuostolių ir nustatytų kainoje	73,6	21,4
	Kitos perdavimo veiklos investicijų grąžos neatitiktis	7,4	-8,0
	Papildomų paslaugų investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	4,4	-2,4
	Einamųjų metų papildomų paslaugų reguliacinės grąžos skirtumas	-29,9	-27,4
	Koreguota grupės EBITDA	63,4	65,2

Grynojo pelno (nuostolio) koregavimas, mln. Eur		2022 m.	2021 m.
Grupės grynasis pelnas (nuostolis)		-42,5	39,8
	EBITDA koregavimas	3,9	-8,1
„Amber grid“	Einamųjų metų skirtumas tarp reguliacinio ir finansinio ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo	0,6	0,4
	Einamųjų metų faktinių mokesčių ir nustatytų kainoje skirtumas	-0,7	1,2
„Litgrid“	EBITDA koregavimas	70,7	-6,4
	Einamųjų metų faktinių mokesčių ir nustatytų kainoje skirtumas	-10,6	1,0
Koreguotas grupės grynasis pelnas (nuostolis)		21,4	27,8

Finansinės būklės ataskaita

2022 metų gruodžio 31 dieną Grupės turtas sudarė 1 425,7 mln. Eur. Grupės ilgalaikis turtas siekė 706,5 mln. Eur ir sudarė 49,6 proc. viso Grupės turto. Ilgalaikis turtas labiausiai augo dėl investicijų į elektros, gamtinių dujų perdavimo infrastruktūrą ir energijos kaupimo įrenginių sistemą. Akcininkų nuosavybė dėl 2022 metais patirto nuostolio sumažėjo 16,1 proc. – iki 227,8 mln. Eur, o nuosavybės dalis lyginant su Grupės konsoliduotu turtu metų pabaigai sudarė 16 procentų.

Grupės trumpalaikio turto vertė 2022 metų pabaigoje sudarė 515,5 mln. Eur, ir palyginus su 2021 metais, išaugo 65,8 proc. Didžiausią įtaką šiam pokyčiui turėjo dėl metų pabaigoje smarkiai išaugusios dujų kainos padidėję gamtinių dujų biržos dalyvių išankstiniai mokėjimai, dėl aukštos elektros kainos surinktos bet dar neišmokėtos VIAP lėšos ir sukauptos didesnės perkrovų įplaukų pajamos. Minėti veiksniai atitinkamai nulėmė ir laikiną trumpalaikių įsipareigojimų išaugimą.

2022 metų pabaigoje Grupės gryniesi finansiniai įsipareigojimai kreditoriams, įskaitant nuomos įsipareigojimus, siekė 218 mln. Eur. Dėl „Litgrid“ sukauptų perkrovų įplaukų gryniesi pinigai ir ekvivalentai periodo pabaigai sudarė 248,1 mln. Eur, „EPSO-G“ grupės grynosios skolos (įskaitant nuomos įsipareigojimus) santykis su nuosavybe sudarė -13,2 proc. dėl sukauptų laikinai laisvų lėšų pertekliaus.

„Litgrid“ perkrovų valdymo įplaukos per 2022 metus buvo 267,3 mln. eurų ir, palyginti su 2021 m., buvo 5,3 karto didesnės. Šios įplaukos nėra apskaitomos pajamomis ir tiesiogiai nelemia bendrovės veiklos rezultato, jų panaudojimas yra reglamentuotas Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu Nr. 2019/943 ir Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) patvirtinta metodika. Perkrovų valdymo įplaukos daugiausia naudojamos bendrovės investicijų, didinančių tarp sisteminių jungčių pralaidumus, daliniam finansavimui.

Investicijos

2022 metais „EPSO-G“ grupės investicijos (ilgalaikis turtas apskaitomas turto įsigijimo verte, neatsižvelgiant į sudengimą su tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis) sudarė 175,2 mln. eurų ir buvo 63 mln. eurų didesnės nei 2021 metais.

2022 metais „Litgrid“ investicijos siekė 55,9 mln. eurų (iš jų 41 proc. skirta strateginiams ir valstybei svarbiems elektros energetikos projektams įgyvendinti, 59 proc. – perdavimo tinklo rekonstrukcijai ir plėtrai ir veiklos palaikymui).

„Amber Grid“ investicijos siekė beveik 43 mln. eurų (iš kurių 27,5 mln. eurų buvo sukaupta tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo įmoka Lenkijos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriui už dujotiekio jungtį tarp Lietuvos ir Lenkijos. Investicijos buvo daromos perdavimo tinklo rekonstrukcijai ir modernizavimui).

„Energy cells“ investicijos į energijos kaupimo įrenginių sistemą siekė 57,9 mln. eurų.

4.4. Tyrimų ir plėtros veikla

Ambicingi Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo ir tuo pat metu vykdoma sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais programa bei regioninės dujų rinkos integracijos procesai skatina „EPSO-G“ grupės įmonės ieškoti naujų inovatyvių sprendinių dėl Lietuvos energetikos sistemos patikimo veikimo dabar ir ateityje. Moksliniai tyrimai ir studijos, inovacijų diegimo veiklų planavimas ir įgyvendinimas skatina Grupės bendroves efektyvinti savo veiklą, taikant naujus metodus, priemones ir gerąsias praktikas.

Vykdam šią veiklą „EPSO-G“ įmonių grupės vadovaujasi Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairėmis (toliau – MTEPI veiklos gairės). MTEPI veiklos gairių tikslas - per tyrimus, inovacijas ir naujus sprendimus užtikrinti „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių veiklos tęstinumą ir efektyvumą, konkurencingumą ar sąlygų konkurencijai užtikrinti sudarymą įgyvendinant NENS tikslus ir sukuriant didesnę pridėtinę vertę visuomenei.

MTEPI veiklos gairėmis nustatomos vienodos visai Grupei mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, inovacijų ir inovacinės veiklos sąvokos, bendros veiklos kryptys ir prioritetai, klasifikavimo principai bei rekomendacijos perdavimo sistemos operatoriams dėl lėšų skyrimo MTEPI veiklai, kuri nepriskiriama reguliuojamai veiklai.

2022 metų pabaigoje grupės inovacijų portfelį sudarė 49 priemonės, kurios orientuotos į pažangų ir efektyvų sistemų valdymą ir stebėseną, modernius turto valdymo sprendimus, grupės ITT ir skaitmenizacijos plėtrą bei naujų verslo organizavimo ir paslaugų vystymą.

Lietuvos vandenilio plėtros gairės ir vystymo planas

Lietuvai siekiant spartaus perėjimo prie atsinaujinančios energetikos, 2022 metų I pusmetį „Amber Grid“ užbaigė pirmąją nacionalinę vandenilio sektoriaus plėtros studiją. Ji rodo, kad Lietuva turi potencialo tapti reikšmingu dalyviu, vystant ir transportuojant vandenilio išteklius Europoje. Atlikę išsamią situacijos analizę, nepriklausomi užsienio ekspertai teigia, kad Lietuva turi reikiamas galimybes organizuoti vandenilio gamybą, saugojimą, perdavimą ir eksportą. Kaip vieną svarbiausių vandenilio ekonomikos sukūrimo sąlygų ekspertai įvardina atsinaujinančios elektros energijos pajėgumų plėtrą Lietuvoje ir aplinkinėse rinkose. Pabrėžiama, kad sukūrus vandenilio gamybos pajėgumus, dujų perdavimo sistema galėtų tapti pagrindiniu žaliojo vandenilio dujų transportavimo tinklu regione ir pačioje Lietuvoje. Tokią rekomendaciją išreiškė ir studiją atlikę ekspertai – pasak jų, dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“ turėtų vystyti vandenilio tinklą Lietuvoje, ruošiantis transportuoti energijos perteklių į vandenilio vartojimo centrus Europoje, taip dekarbonizuojant pramonės, transporto, energetikos sektorius.

Jūrinio elektros tinklo planavimas ir dizainas, siekiant integruoti jūrinio vėjo elektrinių potencialą Lietuvoje

„Litgrid“ bendradarbiaujant su Japonijos energetikos kompanija „TEPCO Power Grid“ parengė studiją dėl jūrinio elektros tinklo, skirtą vėjo elektrinių integracijai, techninėms ir ekonominėms alternatyvoms įvertinti.

Studija atlikta atsižvelgiant į NENS tikslus, kurie numato, kad iki 2050 metų 80 proc. Lietuvos energijos poreikio turės būti pagaminta iš netaršių išteklių, o 100 proc. bendrai suvartojamos šalies elektros sudarys pagaminta vietinė elektros energija. Atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, skiriant didelį dėmesį jūrinio vėjo plėtrai, numatoma kaip viena iš pagrindinių priemonių šiems tikslams pasiekti. Jau 2023 metais planuojamas jūrinio vėjo aukcionas pirmiesiems 700 MW jūrinio vėjo pajėgumams integruoti į Lietuvos elektros sistemą.

Siekiant, kad jūrinio vėjo elektrinių integracija vyktų technologiškai pažangiu bei ekonomiškai efektyviu būdu, šios studijos apimtyje analizuotos galimos skirtingos jūrinio vėjo integracijai reikalingo tinklo konfigūracijos apimant nuolatinės ir kintamosios srovės technologijas, jų techniniai parametrai ir įrengimui bei veikimui reikalingos investicijos, socioekonominės tokių jūrinio tinklo konfigūracijų naudos.

Projektas „OneNet“

Projektas „One Network for Europe“ (OneNet) siekia įgyvendinti jungtinio tinklo viziją ir sukurti sąlygas naujos kartos tinklo paslaugoms, galinčioms visiškai išnaudoti reagavimą į paklausą, saugojimą ir paskirstytą generavimą, kartu sukuriant sąžiningas, skaidrias ir atviras sąlygas vartotojui. Kurti vieną vieningą Europos sistemą – didelis iššūkis, tačiau sprendimai, galintys padėti skirtingoms sistemoms veikti kartu, yra labai reikalingi. Taip siekiama pasinaudoti išmanaus tinklo teikiamomis galimybėmis. 2020 metų pabaigoje „Litgrid“ prisijungė prie šio projekto, kuriame kartu su Energijos skirstymo operatoriumi (ESO) dalyvauja daugiau nei 70 perdavimo ir skirstomojo tinklo, biržų operatorių ir kitų partnerių iš visos Europos. Projektas yra padalintas į 4 grupes ir „Litgrid“ kartu su ESO yra priskirti Šiaurės šalių demonstraciniai grupei (Northern cluster), kuriai priklauso Airija, Norvegija, Švedija, Suomija, Estija ir Latvija.

Nuo metų pradžios Lietuvoje visi vartotojai turi praktinę galimybę prisidėti prie sistemos lankstumo ir jos subalansavimo. Nepriklausomi telkėjai, kuriems Taryba yra išdavusi nepriklausomo elektros energijos paklausos telkimo leidimus, sutelkia vartotojus, o perdavimo sistemos operatorius, taikydamas pradinio elektros energijos paklausos kiekio nustatymo metodiką, apskaičiuoja sutelktus ne mažesnius kaip 1 MW pasiūlymus balansavimo rinkoje. Tai stipriai prisidės prie spartesnio atsinaujinančių išteklių integravimo į energetikos sistemą ir platesnių galimybių įgalinti vartotojus būti aktyviems dalyviams energetikos sistemoje.

Inovatyvių priemonių taikymo integruojant AEI elektrines tyrimas ir optimalių sprendinių nustatymo metodika

„Litgrid“ nuolat vykdo naujų atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių (AEI) gamintojų prijungimą prie 110-330 kV elektros perdavimo tinklų. Prijungus maksimaliai galimą AEI kiekį prie esamų 110 kV linijų ir pastočių, išnaudojant esamą perdavimo tinklo pralaidumą, lieka dar didelis kiekis neprijungtų AEI gamintojų, kuriuos būtų galima prijungti jeigu būtų rastos priemonės kaip padidinti 110 kV elektros linijų pralaidumą jų nerekonstruojant, bet panaudojant kitokias technines priemones. Šiam tikslui pasiekti buvo atlikta studija „Inovatyvių priemonių taikymo integruojant atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines tyrimas ir optimalių sprendinių nustatymo metodika“. Studija padės įvertinti naujų ir inovatyvių priemonių (galios srautų valdymo, pralaidumo stebėjimo, energijos kaupimo technologijų) panaudojimo galimybes padidinant AEI prijungimo prie 110 kV elektros tinklų kiekius (galias) bei nustatytų kokiais atvejais kurių priemonių taikymas būtų tikslingesnis. Siekiant nustatyti efektyviausias priemones esamo 110 kV tinklo išnaudojimui integruojant maksimaliai galimas AEI galias, reikia atlikti tyrimą ir kaštų naudos analizę, įvertinant ir socioekonominius aspektus.

Elektros tinklo su dažnio reguliavimu susijusių paslaugų tiekimo ir dalyvavimo modelio balansavimo rinkoje įvertinimo studija

Studijos tikslas - parengti skaičiavimo modelį, kuris galėtų įvertinti skirtingų elektros ir sisteminių paslaugų rinkų segmentų dalyvių dalyvavimo balansavimo rinkoje kriterijus ir sąlygas. Taip pat sukurti edukacinę skaičiuoklę, leidžiančią įvertinti skirtingus elektros tinklo papildomų paslaugos tiekėjo techninius reikalavimus ir ekonominius aspektus.

Baltijos sistemos stabilumo įvertinimo studijos

Dar iki planuojamos Baltijos šalių elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais, yra rizika dėl ankstesnio atsijungimo nuo IPS/UPS sistemos. Tokiu atveju Baltijos šalių elektros energetikos sistema su KET būtų sinchronizuota skubos tvarka. Tokiu atveju vertinama rizika, jog įvykus sinchroninės jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos atsijungimui Baltijos šalių elektros energetikos sistema liktų veikti salos režimu.

Iki šiol jau buvo atliktos 3 Baltijos šalių EES stabilumo studijos: „Baltijos EES dažnio stabilumo studija“, „Estijos, Latvijos ir Lietuvos sinchroninių jungčių su KET dinaminio stabilumo studija“ ir „Priemonių, būtinų saugiam Baltijos šalių EES darbui po sinchronizacijos su KET užtikrinti, ir su jomis susijusių kaštų nustatymo studija“. Šių studijų rezultate nustatytos būtinos priemonės, kurios turėtų būti įgyvendintos siekiant užtikrinti stabilų Baltijos šalių EES veikimą salos režimu po planuotos sinchronizacijos su KET.

Eksperimentinis projektas „Baterijų energijos kaupimo sistemos įrengimas Lietuvos elektroenergetikos sistemoje“

Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorės „Litgrid“ projektas, pirmoji Baltijos šalyse prie elektros perdavimo tinklo prijungta 1 MW baterija, sulaukė tarptautinio įvertinimo. Didžiausiuose Europoje atsinaujinančios energetikos apdovanojimuose „The Smarter E Award“ ji pateko tarp „Išskirtinio projekto“ kategorijos finalininkų. Inovatyvi baterija Vilniaus pastotėje prie tinklo buvo prijungta pernai metų pabaigoje, o šįmet „Litgrid“ specialistai sėkmingai užbaigė įrenginio bandymus. Jie patvirtino, kad 1 MW galios ir 1 MWh talpos baterija gali prisidėti prie elektros sistemos parametrų valdymo. Sėkmingai pabaigus testavimo darbus „Litgrid“ atveria įdiegtą pilotinės 1 MW baterijų energijos kaupimo sistemos (BEKS) infrastruktūrą – mokslui, verslui, gamintojams ir visai rinkai. Kuria atvirą ir skaidrą 1 MW baterijos panaudojimo modelį naujų, pažangių projektų įgyvendinimui. Kviečia pasinaudoti įmonės inovacijų platforma ir išbandyti savo inovatyvią idėją bendrame inovacijų projekte.

REGATRACE

„Amber Grid“ yra įgaliota administruoti dujų, pagamintų iš AEI, nacionalinį kilmės garantijų registrą, t. y. teikia kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir jų galiojimo panaikinimą bei kilmės garantijų naudojimo priežiūrą ir kontrolės ir kitose valstybėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvoje funkcijas. Ši sistema naudinga energijos vartotojams, norintiems savo veikloje naudoti ekologišką ir Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje pagamintą kurą. Bendradarbiaudama su kitų šalių paskirtosiomis įstaigomis bei AEI dujų sektoriaus organizacijomis, bendrovė sėkmingai tęsia veiklą „ES Horizon 2020“ mokslinių tyrimų ir inovacijų programos finansuojamame projekte REGATRACE (angl. Renewable GAs TRAdE Centre in Europe), skirtame sukurti europinę biometano ir kitų atsinaujinančių dujų kilmės garantijų registro veiklos schemą bei paskatinti žalių dujų gamybos ir rinkos plėtrą. Visi REGATRACE projekto plane numatyti veiksmai įgyvendinti laiku ir numatyta apimtimi: suorganizuotas finalinis

seminaras Lietuvos biometano rinkos dalyviams, patvirtinta Lietuvos biometano sektoriaus vystymo vizija bei strateginės kryptys, parengtas veiksmų plano iki 2030 metų projektas, pristatytos biometano investicinių projektų gyvybingumo vertinimo gairės pritaikytos Lietuvos rinkai.

4.5. Narystė organizacijose

2022 metais „EPSO-G“ valdymo bendrovė ir perdavimo sistemų operatoriai aktyviai dalyvavo nacionalinių (tokių kaip Nacionalinė Lietuvos energetikos asociacija – NLEA) ir įvairių tarptautinių organizacijų bei asociacijų, tokių kaip Europos elektros perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-E) ir Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-G), PSO ir kitų elektros energetikos įmonių asociacijų veikloje.

Organizacija	Atstovaujanti bendrovė	Nuoroda	Organizacijos aprašymas
Bioenergy Europe	„Baltpool“	www.bioenergyeurope.org	Asociacija vienija Europoje įsikūrusias nacionalines bioenergetikos asociacijas ir įmones, veikiančias bioenergetikos srityje, taip pat Europoje veikiančias akademines ir mokslinių tyrimų įstaigas.
EASEE-gas	„Amber Grid“	www.easee-gas.eu	Asociacija įkurta plėtoti ir skatinti supaprastintą ir racionalizuotą fizinį dujų transportavimą ir prekybą dujomis visoje Europoje.
ENTSO-E	„Litgrid“	www.entsoe.eu	Organizacija, vienijanti Europos elektros perdavimo sistemų operatorius.
ENTSOG	„Amber Grid“	www.entsog.eu	Organizacija, vienijanti Europos gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorius.
Europos švaraus vandenilio aljansas (European Green Hydrogen Alliance)	„Amber Grid“	www.ech2a.eu	Aljansas, vienijantis asmenis, siekiančius vandenilio technologijų plėtros Europoje
European Renewable Gas Registry	„Amber Grid“	www.ergar.org	Organizacija, kurios tikslas dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmės garantijų prekybos tarp šalių plėtojimas.
Europinės vandenilio plėtros iniciatyvos „European Hydrogen Backbone“	„Amber Grid“	www.ehb.eu	Iniciatyvoje dalyvaujantys nariai kuria vandenilio transportavimo infrastruktūros visoje Europoje viziją.
FIF Marketing	„Baltpool“	www.danskfjernvarme.dk	„FIF Marketing“ („Dansk Fjernvarme“ padalinys). Vienija daugiau kaip 370 bendrovių, įskaitant ir Danijos šilumos tiekimo bendroves, kurios sudaro 99,9 proc. centralizuoto šilumos tiekimo Danijoje.
„Infobalt“	„EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“	www.infobalt.lt	DigiTech sektoriaus asociacija, siekianti sukurti geriausias sąlygas technologijų taikymui, rinkos plėtrai bei eksportui. „Infobalt“ ir „EPSO-G“ grupės įmonių suburta grupė „EnergyTech Digital“, kuri skatins platesnį skaitmeninių technologijų panaudojimą energetikoje.
International Council on Large Electric Systems (CIGRE)	„Litgrid“	www.cigre.org	Pasaulinė ne pelno siekianti organizacija, kurios veiklos sritis apima techninius ir ekonominius elektros tinklo, taip pat aplinkosaugos ir reguliavimo aspektus.

Kilmės garantijas išduodančias institucijas Europoje vienijanti organizacija AIB	„Amber Grid“	www.aib-net.org	Kuria ir plėtoja standartizuotą energijos kilmės garantijų apsikeitimo sistemą tarp Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių narių kilmės garantijas išduodančių įstaigų, siekiant užtikrinti patikimą, skaidrų, ir ekonomišką energijos kilmės garantijų tarpvalstybinį apsikeitimą.
Lenkijos ir Lietuvos prekybos rūmai	„Amber Grid“, „Litgrid“	www.plcc.lt	Organizacija, siekianti gerinti Lietuvos ir Lenkijos ekonominį bendradarbiavimą.
Lietuvos projektų vadybos asociacija	„EPSO-G“	www.ipma.lt	Asociacija, vienijanti projektų valdymo profesionalus.
Lietuvos suskystintų gamtinių dujų platforma	„Amber Grid“		Platformos partneriai siekia skatinti SGD kaip naujo, švaresnio ir tylesnio kuro naudojimą transporto, pramonės bei kituose ūkio sektoriuose ir sukurti visų potencialių SGD rinkos dalyvių bendrą informacinę ir darbo platformą.
Lietuvos vandenilio energetikos asociacija	„Amber Grid“	www.h2lt.eu	Šalies mokslininkus ir verslo organizacijas jungianti asociacija dalyvauja formuojant nacionalinę, regioninę ir ES politiką bei tikslus, įskaitant Lietuvos vandenilio energetikos sektorių reglamentuojančių teisės aktų leidybos procese strategijos ir vandenilio plėtros veiksmų plano parengimą.
Lietuvos vandenilio platforma	„Amber Grid“, „EPSO-G“		Platforma siekia padėti įgyvendinti ES vandenilio strategijoje numatytus tikslus sukurti pilnavertę ir prieinamą atsinaujinančio vandenilio vertės grandinę. Taip pat skatina Lietuvos įmonių ir organizacijų įsitraukimą į vandenilio sektoriaus vertės grandinės veiklas, kuriant ir gaminant produktus bei teikiant paslaugas Lietuvos ir kitų šalių poreikiams.
Nacionalinė Lietuvos Energetikos asociacija (NLEA)	„EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“	www.nlea.lt	Asociacija, vienijanti Lietuvos elektros energijos ir gamtinių dujų sektoriuose veikiančias bendroves, taip pat mokslo įstaigas.
PVPA (personalo valdymo profesionalų asociacija)	„EPSO-G“	www.pvpa.lt	Asociacija, vienijanti personalo valdymo profesionalus.
Lietuvos atsakingo verslo asociacija LAVA	„EPSO-G“	Asociacijajava.lt	Nacionalinė tvaraus verslo ekosistemos kūrėja, jungianti įmones ir organizacijas.
Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai	„Tetas“	www.chamber.lt	Verslo įmones ir mokslo bendruomenę vienijanti asociacija.

4.6. Sandoriai su susijusiomis šalimis

Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ grupėje buvo vadovaujama Sandorių su susijusiomis šalimis politika. Ji nustato Grupės bendrovių sudaromų sandorių su susijusiomis šalimis priežiūros ir atskleidimo procedūras, kurios leidžia tinkamai įvertinti su tokiais sandoriais susijusius interesų konfliktus ir minimizuoti tokių sandorių galimas neigiamas pasekmes bendrovėms, smulkiesiems akcininkams ir su sandoriu nesusijusiems asmenims. Šis dokumentas yra skelbiamas viešai „EPSO-G“ internetinėje svetainėje Veiklos politikos skirsnyje.

Informacija apie susijusių šalių sandorius yra atskleista metinėse finansinėse ataskaitose.

5. ATITIKTIES IR RIZIKOS VALDYMAS BEI AUDITAS

„EPSO-G“ grupėje rizikų valdymas suprantamas kaip struktūrizuotas požiūris į neapibrėžtumų valdymą, metodiškai įvertinant rizikų poveikį ir tikimybę bei taikant tinkamas rizikų valdymo priemones.

2022 metais „EPSO-G“ grupė vadovavosi valdybos patvirtinta Grupės rizikų valdymo politika bei rizikų valdymo metodika. Šie dokumentai įtvirtino vienodą, bendrais principais pagrįstą ir gerąją praktiką atitinkančią rizikų valdymo sistemą, remiantis tarptautinėje praktikoje taikoma COSO ERM (angl. *Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission* Enterprise Risk Management) metodologija.

Rizikų valdymo politika yra skelbiama viešai [„EPSO-G“ tinklalapyje](#).

Visos Grupės bendrovės yra prisijungusios prie „EPSO-G“ rizikų valdymo politikos ir, taikydamos Grupės rizikų valdymo metodiką, yra identifikavusios joms aktualias rizikas, jas įvertino, nustatė rizikų stebėsenos rodiklius bei sudarė šių rizikų valdymo planus, kurie buvo patvirtinti Grupės bendrovių valdybose.

Grupės įmonės identifikavo 2022 metų veiklos rizikas, atliko jų vertinimą, nustatė rizikų stebėsenos rodiklius ir numatė rizikų valdymo priemones.

„EPSO-G“ valdyba, įvertinusi grupės bendrovėse identifikuotas ir valdomas rizikas bei jų lygį (poveikį bendrovės veiklai, taip pat visai „EPSO-G“ įmonių grupei) patvirtino grupės lygio rizikų sąrašą. Nustatyti šie pagrindiniai kriterijai, kuomet rizika įtraukiama į „EPSO-G“ grupės lygio rizikų sąrašą:

- rizika tiesiogiai įvardinta įmonių grupės strategijoje;
- rizika daro esminę įtaką strateginių tikslų pasiekimui;
- rizikos, įvertintos kaip aukščiausio (ekstremalaus) bei labai didelio lygio.

Kiekvieną 2022 metų ketvirtį „EPSO-G“ Audito komitetas vertino kiekvienos Grupės bendrovės pagrindinių rizikos rodiklių pokyčius, rizikos valdymo efektyvumą ir pateikė savo išvadas ir rekomendacijas bendrovių valdyboms.

5.1. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas

Į grupės lygio rizikų sąrašą buvo įtrauktos šios svarbiausios rizikos:

1. Pagrindinių veiklų reguliacinių reikalavimų įgyvendinimo rizika

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų kainos yra reguliuojamos, kainų ir pajamų viršutinės ribas nustato VERT. Esminių reguliavimo principų pakeitimai gali turėti įtaką reguliuojamų įmonių investicijų grąžai ir atitinkamai svarbių investicijų projektų finansavimui bei įgyvendinimui. Taip pat galimybei mokėti dividendus. Valdant pagrindinių veiklų reguliacinių reikalavimų pažeidimo riziką, ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdomas nuolatinis reguliuojamą veiklą reglamentuojančių VERT ir kitų institucijų rengiamų ir keičiamų teisės aktų monitoringas. Taip pat, esant poreikiui, teikiamos pastabos ir pasiūlymai dėl rengiamų ir keičiamų teisės aktų projektų, formuluojama bendra Grupės pozicija.

2. Verslo skaidrumo rizika (neužtikrinama konkurencija vykdant viešuosius pirkimus)

„EPSO-G“ grupė įgyvendina regioninės ir nacionalinės reikšmės strateginius projektus. Tai didelių investicijų reikalaujantys projektai, jų sėkmė priklauso nuo akcininkų, partnerių, kontroliuojančių bei reguliuojančių institucijų ir visuomenės pasitikėjimo ir paramos. Todėl savo veikloje „EPSO-G“ ir toliau daug dėmesio skyrė pirkimų procesų priežiūrai ir korupcijos prevencijai.

„EPSO-G“ nuosekliai įgyvendino Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus, pagal kuriuos savo interesus įpareigoti deklaruoti viešai visų „EPSO-G“ valdomų bendrovių vadovai ir valdybų nariai. Įstatymo reikalavimai įgyvendinti didesne nei įstatymuose numatyta apimtimi remiantis „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika.

Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ grupės bendrovės kryptingai laikėsi nuostatos netoleruoti korupcijos, šeimos narių, giminių, draugų protegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, nuosekliai ir sistemiškai įgyvendinti įmonės bei privačių interesų konfliktų prevenciją. Grupės bendrovės skatina darbuotojus ir kitus Interesų turėtojus nesibaiminant neigiamų pasekmių tiesiogiai

ar anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį pasitikėjimo linija pranesk@epsog.lt, grupės bendrovių pasitikėjimo linija arba tiesiogiai [Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybai](#) (STT).

Siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją vykdant viešuosius pirkimus ataskaitiniu laikotarpiu grupės įmonės fiksavo atvejus apie pirkimo procedūras, kai kreipiamasi tiesiogiai į vieną tiekėją (ir kai pasiūlymą pateikia tik vienas dalyvis) juos analizavo, pirkimų procese dalyvaujantiems darbuotojams buvo nustatytos metinių tikslų sąsajos su tiekėjų konkurencijos užtikrinimu vykdomuose viešuosiuose pirkimuose. Taip pat ataskaitiniu laikotarpiu buvo taikomos ir kitos priemonės - standartizuotos rinkos tyrimo poreikių tyrimo formos, standartizuota techninių specifikacijų rengimo metodikos bei kitos priemonės.

3. Darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizika

„EPSO-G“ valdomos bendrovės susiduria su stiprėjančiais darbo rinkos iššūkiais – konkurencija dėl aukštos kvalifikacijos specialistų, galinčių prisidėti prie strateginę reikšmę turinčių projektų įgyvendinimo. Valdant darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos ir motyvacijos riziką, bendrovėse ataskaitiniu laikotarpiu buvo taikoma vienoda „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojų atlygio politika, kasmet atliekamas nepriklausomas darbo užmokesčio ir rinkos tendencijų tyrimas, atliekama iš darbo išeinančių darbuotojų įvardintų išėjimo priežasčių analizė, grupės bendrovėse sudaryti kritinių pareigybių paminimo planai ir vykdomi juose numatyti veiksmai šiai rizikai minimizuoti.

Grupės bendrovėse periodiškai vertinamas darbuotojų įsitraukimas bei imamas atitinkamų veiksmų talentams pritraukti, motyvuoti ir išlaikyti. Periodiškai matuojamos darbuotojų kompetencijos, vykdomos specialios specialistų kvalifikacijos kėlimo mokymo ir ugdymo programos, grupės bendrovės bendradarbiauja su universitetais ir kitomis mokymo įstaigomis, siekdamas pritraukti talentingus darbuotojus ir prisidėti prie studentų praktinio mokymo.

4. Darbo saugos reikalavimų nesilaikymo rizika

Grupės valdomose bendrovėse „Litgrid“, „Amber Grid“ bei „Tetas“ skiriamas didelis dėmesys darbų saugai. Grupės bendrovėse įvertinta profesinė riziką darbo vietose Taip pat užtikrinamas tinkamas darbo vietų įrengimas, sistemų, įrenginių, darbo priemonių savalaikė priežiūra ir kontrolė. Taip pat atskaitiniu laikotarpiu buvo vykdytos kitos priemonės, patvirtinti vidaus dokumentai, reglamentuojantys DSS, buvo vykdomi darbuotojų mokymai, atestavimai ir instruktavimai saugos ir sveikatos klausimais bei nuolatinė Bendrovės darbuotojų ir subrangovų DSS reikalavimų laikymosi kontrolė ir priežiūra.

5. Informacijos saugos (kibernetinio saugumo) rizika

„EPSO-G“ ir patronuojamos bendrovės „Litgrid“ ir „Amber Grid“ yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, valdančios įrenginius ir turtą, įskaitant ir svarbų nacionaliniam saugumui užtikrinti. Grupės įmonių valdoma informacija ir duomenys turi strateginę reikšmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, todėl tokios informacijos ar duomenų praradimas, neteisėtas pakeitimas ar atskleidimas, sugadinimas ar duomenų srauto reikalingų perdavimo sistemų saugiai veiklai nutraukimas gali sukelti „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos sutrikimų, padaryti žalos kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Valdant šią riziką ataskaitiniu laikotarpiu bendrovėje „Litgrid“ buvo vykdoma kritinės infrastruktūros duomenų tinklo stebėseną, įdiegti kibernetinės saugos užtikrinimui reikalingi procesai, išplėtoti reikalavimai ir kontrolės procedūros visoms išorės šalims, kurios turi įtakos bendrovės saugumui. Bendrovėje „Amber Grid“ buvo vykdomi kritinės infrastruktūros duomenų tinklo stebėsenos sistemos plėtimo darbai, kibernetinės saugos užtikrinimui reikalingos programinės įrangos atnaujinimo ir diegimo darbai.

6. Technologinė rizika

Viena svarbiausių „EPSO-G“ grupės įmonių atsakomybių – užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų gamtinių dujų ir elektros energijos perdavimo sistemų funkcionavimą. Todėl bendrovėse „Litgrid“ ir „Amber Grid“ diegiamos ir tobulinamos specializuotos informacinės sistemos, šiuolaikinės verslo valdymo sistemos, nuolat atnaujinami avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo bei ekstremalių situacijų valdymo, veiklos tęstinumo planai, keliami aukšti reikalavimai rangovams.

Per ataskaitinį laikotarpį „Litgrid“ valdant riziką dėl izoliuoto darbo bandymo bendrovėje buvo užtikrintos avarijų, sutrikimų prevencijos ir likvidavimo sisteminės paslaugos, parengtas ir aktualus Sistemos atstatymo po totalios avarijos planas, užtikrinti galios rezervai, atlikti įrangos testavimai, sėkmingai atlikti izoliuoto režimo bandymai bei operatyvinių darbuotojų mokymai. Valdant riziką, kai dėl nenumatytų trečiųjų šalių veiksmų ar neveikimo atjungiamos oro linijos, ataskaitiniu metu vykdytas elektros linijų atjungimų planavimas bei atjungtų linijų skaičiaus stebėseną ir kontrolė, įvykdytas atjungimų perplanavimas Baltijos regiono sistemose.

Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat buvo įgyvendinamos priemonės siekiant valdyti tarp sisteminių jungčių „NordBalt“ ir „LitPol Link“ atsijungimo riziką užtikrinta kokybiška jungčių eksploatacija ir prieinamumas, pasirengta greitam jungties atstatymui atsijungimo atveju, užtikrintas savalaikis paslaugų, darbų bei kritinių atsarginių dalių tiekimas.

„Amber Grid“ ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdyta vidinė bei išorinė magistralinio dujotiekio vamzdyno diagnostika pagal patvirtintą grafiką, atliekama duomenų apie vamzdynus analizė ir būklės vertinimas bei atliekami magistralinių dujotiekių techninės priežiūros grafikuose ir remonto bei investicijų planuose numatyti darbai, taikytos ir kitos priemonės dujotiekių apvažiavimai, nuotėkių paieška ir kitos priemonės. Valdant dujotiekio ruožų, kuriuose viršytas užstatymo normatyvas, perklojimo riziką, vyksta tolesnis darbas su vamzdynų diferencijavimu pagal slėgį teisėkūros iniciatyvos įgyvendinimas, remiantis atlikta studija, koreguojant Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių ir kitų susijusių teisės aktų koregavimo projektai.

7. Strateginių projektų įgyvendinimo vėlavimo rizika

Valdydama šią grupės lygio riziką „EPSO-G“ stebėjo pagrindinius rizikų rodiklius bei atsižvelgdama į nustatytas tolerancijos ribas įgyvendino rizikų valdymo priemones dėl neefektyvios projektų kontrolės grupės įmonėse, užsakovo ir rangovo nesutarimų įgyvendinant strateginius ir bendrus projektus rizikose.

Valdydama Projektų portfelio plano nesilaikymo riziką bendrovė „Amber Grid“ siekė kuo anksčiau pasitvirtinti sekančių bent vienerių metų projektų portfelį, kad būtų sudarytos galimybės iš anksto planuoti resursus, rengti pirkimo sąlygas ir skelbti viešuosius pirkimus. Visais atvejais rengdama investicinius projektus numatė atlikti rinkos analizę, siekiant tinkamai įvertinti planuojamas investicijas, vykdė komunikaciją, kad visi projektų komandos nariai veiktų pagal projektų valdymo politiką, kurioje apibrėžtos atsakomybės ir rolės.

Valdydama šią grupės lygio riziką „Litgrid“ valdė Kritinio darbų srauto pasirengimo pilnai sinchronizacijai su KET užtikrinimo vėlavimo, Sinchronizacijos programos projektų investicinės vertės didėjimo, Kritinio darbų srauto Lietuvos elektros energetikos sistemos pasirengimo izoliuotam darbui užtikrinimo vėlavimo bei kitas susijusias rizikas. Valdydama šias rizikas bendrovė įgyvendino priemones – pasitelkdama papildomus žmogiškuosius išteklius projektų įgyvendinimui, pirkimai vykdomi greitesniu būdu, buvo stiprinama sutarčių kontrolė, įgyvendintos kitos priemonės.

Valdydama Baterijų energijos kaupimo sistemos projekto įgyvendinimo rizikas Energy Cells“ ataskaitiniu laikotarpiu vykdė rangovo paruoštos išsamios projekto programą monitoringą, buvo pasitelkti žmogiškieji ir reikiamos kompetencijos iš kitų grupės įmonių, projekto komandos projektiniai ir jos komandos narių individualūs tikslai suformuluoti siekiant savalaikių sprendimų orientuotų į projekto įgyvendinimo greitį, taip pat papildomai suplanuotos ir įgyvendinamos priemonės kuriomis siekiama glaudesnio bendradarbiavimo su vietos bendruomenėmis ir institucijomis akcentuojant projekto svarbą.

8. Dujų ir elektros sektorių kainų rizika

2022 metais „EPSO-G“ rizikos valdymo priemonės buvo nukreiptos į sistemų patikimumą, reguliuojamą veiklą, darbuotojų gamintojų, tiekėjų ir vartotojų nuomonę. Toliau buvo vystomas dialogas su reguliatoriumi dėl palankios klimato neutralumui sprendimams aplinkos sukūrimo. „Litgrid“ įkurtas ir suformuotas Atsinaujinančios energetikos centras, siekiant užtikrinti efektyvų naujų atsinaujinančios energetikos elektrinių ir baterijų projektų prijungimo prie Lietuvos elektros perdavimo tinklo koordinavimą.

Atsižvelgiant į situaciją pasaulinėse energetikos rinkose ir susijusius neapibrėžtumus po Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą atnaujintos Grupės ir įmonių strategijos.

9. Skolos grąžinimo rizika

Ataskaitiniu laikotarpiu rizika suvaldyta, buvo gražinta skola UAB „Ignitis grupė“.

10. Grupės pajamų iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų rizika

Valdydama šią grupės lygio riziką, „Baltpool“, „Tetas“ ir „GET Baltic“ taiko tokias valdymo priemones, kaip klientų, veiklų ir rinkų diversifikavimas, pardavimų analizė bei kitas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti nustatytų pardavimo planų tikslų Lietuvos ir užsienio rinkose pasiekimą.

COVID-19 rizikos valdymas ir koordinavimas grupėje

Visose grupės įmonėse 2022 metais buvo tęsiamos ir suplanuotos naujos veiklos tęstinumo užtikrinimo bei prevencinės priemonės. Tęsiamos nuotolinio darbo organizavimo, darbuotojų srautų valdymo, platinta informacija darbuotojams dėl prevencinių priemonių, darbuotojai aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis, sudarytos galimybės skiepytis. Bendrovėse „Litgrid“ ir „Amber Grid“ buvo taikomos papildomos organizacinės priemonės sistemų valdymo centruose, techninės ir pavadavimo priemonės sistemų valdymo centruose esant viruso išplitimui. Šiose bendrovėse taip pat peržiūrėti ekstremalių situacijų valdymo planai, rengiami papildomi dokumentai bei įdiegtos priemonės - veiklos sričių kritinių veiklų sąrašai, priemonių, reikalingų, kad šios veiklos būtų nepertraukiamos, išteklių ir atsakingų asmenų sąrašai bei kiti dokumentai ir priemonės.

Rusijos invazija į Ukrainą

Grupė įvertino galimą realų ir potencialų tiesioginį ir netiesioginį Rusijos invazijos į Ukrainą poveikį Grupės veiklai bei siekiant sumažinti galimą aplinkybių poveikį buvo nedelsiant pradėtos įgyvendinti šios rizikos valdymo priemonės:

1. Sudaryti ir nuolat atnaujinti planuojamų pirkimų ir sutarčių sąrašai (prioritetizuojant kritines sritis).
2. Planuojamuose pirkimuose į pirkimų dokumentus įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama, kad medžiagų, paslaugų ir įrangos tiekimo rizika iš Rusijos arba Baltarusijos nebūtų toleruojama.
3. Peržiūrėti ir papildyti metiniai pirkimų planai, identifikuojant kritinių pirkimų medžiagų, paslaugų ir įrangos tiekimo poreikį projektų įgyvendinimui ir eksploatacijos užtikrinimui.
4. Nepažeidžiant privalomų teisės aktų reikalavimų užtikrinta, kad naujai skelbiamose pirkimuose būtų ribojamas Rusijos ir Baltarusijos tiekėjų dalyvavimas, medžiagų, paslaugų, prekių ir (ar) įrangos įsigijimas.
5. Prioriteto tvarka atnaujintos bendrovių veiklos tęstinumui bei tinkamam infrastruktūros funkcionavimui reikalingi veiklos dokumentai suplanuoti ir įgyvendinti reikiami infrastruktūros ir valdomų sistemų saugumo ir apsaugos priemonės.

„Litgrid“

- Parengtas ir patvirtintas naujos redakcijos „Litgrid“ ekstremaliųjų situacijų ir veiklos tęstinumo valdymo planas ir galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė. Sudarytas veiklos tęstinumui užtikrinti būtinų asmeninės apsaugos ir kitų priemonių atsargų sąrašas, paskirti atsakingi asmenys.
- Įsigyta papildomų būtinųjų priemonių reikalingų darbui ekstremalios situacijos metu.
- Bendradarbiaujant su teisėsaugos institucijomis bei partneriais organizuotos treniruotės, pratybos su darbuotojais.

„Amber Grid“

- 2022 metų sausį atnaujintas nepertraukiamos veiklos užtikrinimo planas ir kiti veiklos tęstinumo dokumentai.
- Atlikti civilinės saugos mokymai visiems įmonės darbuotojams.
- Įsigyta papildomų būtinųjų priemonių reikalingų darbui ekstremalios situacijos metu.
- Atnaujintas galimų avarijų pavojaus ir rizikos analizės vertinimas.
- Atnaujintas ekstremaliųjų situacijų valdymo planas ir su juo įgyvendinimu susiję bendrovių vidaus dokumentai.
- Atliktos civilinės saugos stalo pratybos, tema „Amber Grid“ bendrovės veiksmai, dingus elektros tiekimui visoje Lietuvoje“.
- Radiacinės saugos centras surengė seminarą radiacinės saugos klausimais.

5.2. Informacija apie Atitikties valdymo procesą

Grupės bendrovėse siekiame sukurti vienodą atitikties valdymo sistemą, kuri:

1. leistų apsaugoti Grupės bendroves nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio;
2. leistų valdyti neatitikties rizikas ir sumažinti jų poveikį ir atsiradimo tikimybę;
3. skatintų atitikties užtikrinimo kultūrą, t. y. skatintų Grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų ir jų taikymą grįsti Grupės vertybėmis.

Vadovaujantis Atitikties valdymo politika ir ją įgyvendinančia Atitikties valdymo metodika, 2022 metais bendrovėse „EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“, „Baltpool“ ir „Tetas“ buvo įgyvendinama eilė veiksmų bei priemonių siekiant metodiškai užtikrinti atitiktį pasirinktose prioritetinėse srityse, kuriose neatitikties rizikų pasireiškimas keltų didžiausią neigiamą poveikį minėtoms bendrovėms bei visai Grupei.

Prioritetinės sritys Grupės bendrovėse:

„Litgrid“	„Amber Grid“	„EPSO-G“	„Tetas“	„Baltpool“
Asmens duomenų apsaugos				Viešai privalomos skelbti ir teikti apskaitos, finansinės informacijos bei informacijos apie VIAP lėšų administravimą (nuo 2022 m.)
Korupcijos prevencijos (nuo 2022 metų)			Konkurencijos (nuo 2022 metų)	Viešai privalomos skelbti ir teikti informacijos, susijusios su biržos operatoriaus bei kitų prekybos/apskaitos sistemų administratoriaus funkcijų vykdymu (nuo 2022 metų)
Viešųjų pirkimų				
PSO nepriklausomumo ir veiklų atskyrimo				
„Litgrid“ kaip PSO viešai privalomos skelbti informacijos	Viešai neatskleistos informacijos			

5.3. Korupcijos prevencija ir interesų valdymas

„EPSO-G“ grupės korupcijos prevencijos veiklos pagrindas – nulinės tolerancijos principas, kuris reiškia, kad grupėje netoleruojama korupcija ir skatinami aukšti skaidraus bei etiško verslo standartai.

Nulinės tolerancijos principas yra užtikrinamas šiomis grupės įmonių įgyvendinamomis korupcijos priemonėmis:

- darbuotojų privačių interesų derinimas ir interesų konfliktų valdymas, apimantis interesų deklaravimo ir nusišalinimo procedūras;
- vykdoma išsami kandidatų eiti pareigas ir galimų veiklos partnerių patikra, vertinant jų patikimumą ir atitiktį teisės aktuose (Lietuvos Respublikos ir vidaus) numatytiems reikalavimams;
- nustatomi aiškūs reikalavimai darbuotojų gaunamoms ir teikiamoms dovanoms bei kitokiam svetingumui;
- tiriami galimi korupcijos atvejai;
- didinamas darbuotojų antikorpucinis sąmoningumas (vykdomi mokymai, organizuojami seminarai, vykdomas supažindinimas su šią veiklą reglamentuojančiais teisės aktais ir pan.);
- veikia informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas (Pasitikėjimo linija) – galimybė darbuotojams ir kitiems asmenims pranešti apie galimus korupcinio pobūdžio pažeidimus.

Korupcijos prevencijos veikla Grupės įmonėse yra pagrįsta rizikų vertinimu ir yra planuojama (sudaromi metiniai planai), taip pat vykdoma nuolatinė korupcijos prevencijos priemonių rezultatyvumo stebėseną.

2022 metais grupės įmonėse, kaip ir kasmet, buvo atliktas darbuotojų korupcijos suvokimo tyrimas, kuriame dalyvavo 438 darbuotojai (2021 metais – 513). Tyrimas parodė, kad 98 proc. darbuotojų savo veikloje per pastaruosius 3 metus nėra susidūrę su korupcijos apraiškoms (2021 metais – 97 proc.) ir 94 proc. jų žino kur kreiptis susidūrus su korupcija (2021 metais – 89 proc.). Gerėjanti tyrimo rezultatų tendencija rodo kryptingą išsikeltų tikslų korupcijos prevencijos srityje įgyvendinimą.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo skirtas papildomas dėmesys darbuotojų antikorporciniam suvokimui didinti – patvirtintas darbuotojų antikorporcinio elgesio tvarkos aprašas, apibrėžiantis skaidraus elgesio taisykles ir pateikiantis praktinius patarimus darbuotojams galimų korupcinių situacijų atvejais. Darbuotojai su aprašu supažindinti per vykdytą komunikacinę kampaniją.

2022 metais buvo patvirtintas Tiekėjų etikos kodeksas, įtvirtinęs grupės tiekėjų elgesio standartus, įskaitant ir susijusius su korupcijos prevencija. Taip pat vykdyta grupės įmonių tiekėjų informavimo apie taikomą dovanų politiką iniciatyva, kurios metu tiekėjai raginti neteikti grupės įmonių darbuotojams dovanų. Taikomi dovanų priėmimo ir teikimo reikalavimai pristatyti ir darbuotojams organizuoto seminaro metu.

Siekiant gilinti žinias korupcijos prevencijos temomis, grupės įmonių atstovai ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai dalyvavo Specialiųjų tyrimų tarnybos kartu su partneriais organizuotoje „Skaidrumo akademijoje“, kurioje ir patys gerino savo kompetenciją, ir dalinosi savo žiniomis su kitomis institucijomis.

Skaidrumo (korupcijos) rizikų valdymas

„EPSO-G“ grupės bendrovėse 2022 metais buvo valdomos rizikos galinčios pasireikšti vykdant pirkimus bei piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi.

Valdymo bendrovės „EPSO-G“ veikloje buvo identifikuotos kelios skaidrumo (korupcijos) rizikos.

- Korupcijos rizikai dėl netinkamo viešųjų ir privačių interesų valdymo: pareigos nusišalinti kilus interesų konfliktui nevykdymas ir (ar) nereglamentavimo (R1) valdyti ataskaitiniu laikotarpiu taikytos tokios priemonės, kaip pareiga nusišalinti, kuri reglamentuota „EPSO-G“ interesų valdymo politikoje ir kituose vidaus dokumentuose, įgyvendinamas nepriklausomų valdybos narių nepriklausomumo vertinimo procesas, visi „EPSO-G“ darbuotojai mokomi kaip turi būti valdomi interesų konfliktai, taip pat valdymo organų nariai ir darbuotojai konsultuojami individualiai kaip turi būti valdomi konkretūs interesų konfliktai.
- Korupcijos ir pirkimų dalyvių lygiateisiškumo pažeidimo rizikai dėl neužtikrinamo efektyvaus interesų konfliktų valdymo ir prevencijos vykdant viešuosius pirkimus (R2) valdyti ataskaitiniu laikotarpiu taikytos tokios priemonės kaip bendrovės vidaus dokumentuose nustatyta pareiga pirkimuose dalyvaujantiems asmenims deklaruoti privačius interesus, bendrovės vidaus dokumentuose, kuriais asmenys paskiriami dalyvauti pirkimuose, kiekvienu atveju nurodomas įpareigojimas deklaruoti privačius interesus, periodiškai atliekami patikrinimai ar pirkimuose dalyvaujantys asmenys yra tinkamai deklaravę interesus, vykdomi periodiniai „EPSO-G“ darbuotojų mokymai interesų konfliktų valdymo klausimais, nustačius potencialų interesų konfliktą konsultuojama, kaip turi būti valdomas interesų konfliktas.
- Korupcijos rizikai dėl neužtikrinamo nešališko pretenzijų nagrinėjimo (R3) valdyti įdiegtos pretenzijų nagrinėjimo priemonės, kurios nurodytos „EPSO-G“ pirkimų tvarkos apraše.
- Korupcijos rizikai viešųjų pirkimų organizavime (R4) valdyti ataskaitiniu laikotarpiu taikytos tokios priemonės, kaip įtvirtintas reikalavimas skelbti apie visus pirkimus CVP IS, reikalavimas iniciatoriams paraiškoje nurodyti mažiausiai 3 Tiekėjus arba pagrįsti mažesnę jų kiekį, reikalavimas visuose supaprastintuose ir tarptautiniuose pirkimuose atlikti rinkos konsultaciją. Taip pat „EPSO-G“ pirkimų tvarkos apraše nustatytas ne mažesnis kaip „4 akių“ kontrolės principas. Valdant riziką dėl procedūrų nevykdymo ir (ar) skaidrumo neužtikrinimo „EPSO-G“ vidaus dokumentuose nustatytos vykdomų pirkimų procedūrų kontrolės priemonės, tokios, kaip Pareigos padalinių vadovams, pirkimų padalinio vykdomos kontrolės priemonės.

Bendrovėje „Litgrid“ buvo identifikuotos ir valdomos šios rizikos:

- Netinkamo biudžeto planavimo pirkimams rizika (R5)
- Neužtikrinamos tiekėjų konkurencijos vykdant viešuosius pirkimus rizika (R6).

Šioms rizikoms valdyti 2022 metais taikytos tokios priemonės, kaip standartizuota pirkimo vertės skaičiavimo metodika, reikalavimas pagrįsti biudžetą pirkimų paraiškose, finansų padalinio įsitraukimas, atvejų apie pirkimo procedūras, kai kreipiamasi

tiesiogiai į vieną tiekėją (ir kai pasiūlymą pateikia tik vienas dalyvis) fiksavimas, analizė ir periodinės ataskaitos apie vykdytas pirkimo procedūras. Taip pat pirkimų procese dalyvaujantiems darbuotojams nustatoma metinių tikslų sąsaja su tiekėjų konkurencijos užtikrinimu vykdomuose viešuosiuose pirkimuose, rinkos konsultacijų/techninių specifikacijų skelbimas, proaktyvus Pirkimų skyriaus darbas su iniciatoriais ir tiekėjais.

Bendrovėje „Amber Grid“ identifikuotos ir valdytos šios rizikos:

- Tiekėjų konkurencijos trūkumo rizika (R7)
- Netinkamo sutarčių vykdymo rizika (R8)
- Pirkimo procedūrų pažeidimo rizika (R9)
- Trečiųjų šalių tiekėjų (subtiekėjų) atitikties rizika (R10)

Šioms rizikoms valdyti 2022 metais buvo taikomos tokios priemonės kaip standartizuota poreikių tyrimo forma, standartizuotos techninių specifikacijų rengimo metodika ir formos, taip pat vykdomos išankstinės rinkos konsultacijos, pirkimų viešinimas, stebimas pasiūlymų skaičiaus rodiklis, papildomai vykdoma sutarčių verčių kontrolė, įdiegta turto valdymo IS, kurios pagalba bus vykdoma sutarčių verčių, kiekių, terminų kontrolė techninėmis priemonėmis. Taip pat 2022 metais bendrovėje buvo atliekama sandorių ir tiekėjų darbuotojų patikra, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu bei vykdomos kitos priemonės.

Bendrovėje „Baltpool“ 2022 metais identifikuota ir valdyta Netinkamo viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo rizika (R11). Šiai rizikai valdyti 2022 metais buvo taikomos tokios valdymo priemonės kaip pirkimų proceso kontrolė laikantis „keturių akių“ principo. Bendrovėje buvo užtikrintas interesų deklaravimas, Interesų valdymo politikos bei Pirkimų politikos nuostatų laikymasis bei kontrolė, mažos vertės pirkimų inicijavimui ir vykdymui buvo naudojamos dokumentų valdymo sistemos priemonės, kurios padeda užtikrinti vykdomų pirkimų kontrolę.

Bendrovėje „Tetas“ 2022 metais identifikuotos ir valdytos dvi rizikos:

- Numatytų pirkimų procedūrų ir (ar) tvarkų nesilaikymo rizika (R12);
- Korupcinio pobūdžio pažeidimo rizika (R13);

Valdant šias rizikas buvo atliekama esamos situacijos stebėseną, fiksavimas, vadovų informavimas, bendrovėje nustatyta, kad sprendimai susiję su finansinių išteklių, atsargų ir kito turto naudojimu priimami naudojant nustatytus kontrolės mechanizmus, pavyzdžiui, vizavimas, vidaus auditas ir kitos. Taip pat teikiamos interesų deklaracijos, patvirtintas darbo drausmės pareigų pažeidimo procesas.

„EPSO-G“ grupės bendrovių skaidrumo (korupcijos) rizikų vertinimo žemėlapis

Identifikuotoms rizikoms buvo įvertintos tokios tikimybės bei poveikis:

- Labai didelė tikimybė – R7 (vidutinis poveikis)
- Didelė tikimybė – R10 (didelis poveikis), R6, R6, R8 ir R13 (vidutinis poveikis)
- Vidutinė tikimybė – R1, R2 ir R3 (didelis poveikis), R9 (vidutinis poveikis)
- Maža tikimybė – R11 ir R12 (mažas poveikis)
- Labai maža tikimybė – R4 (labai didelis poveikis)

Korupcijos prevencija

Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ grupės bendrovės kryptingai laikėsi nulinės korupcijos tolerancijos, šeimos narių, giminių, draugų neprotegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, nuosekliai ir sistemškai įgyvendinti įmonės bei privačių interesų konfliktų prevenciją. Korupcijos prevencijos priemonės turi veikti taip, kad „EPSO-G“ grupės vadovai ir darbuotojai atpažintų korupcinio pobūdžio nusižengimų požymius ir laikų imtųsi veiksmingų priemonių, kad bendrovėse nebūtų padarytas nei vienas teisės pažeidimas, kuriuo pasireiškia korupcija.

Grupės bendrovės skatina darbuotojus ir kitus interesų turėtojus nesibaiminant neigiamų pasekmių tiesiogiai ar anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį pasitikėjimo linija pranesk@epsog.lt, grupės bendrovių pasitikėjimo linija arba tiesiogiai nurodytu Specialiųjų tyrimų tarnybos adresu. Pasitikėjimo linijos taip pat yra įdiegtos patronuojamose bendrovėse.

Bendrovių korupcijos prevencijos veikla remiasi nacionaliniais teisės aktais bei savanoriškais juos viršijančiais įsipareigojimais:

- visi Grupės bendrovių vadovai yra tiesiogiai atsakingi už korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą ir rodo pavyzdį savo darbuotojams;
- taikomos proporcingos, rizikos vertinimu pagrįstos antikorupcinės procedūros;
- reguliariai atliekamas su korupcija susijusių rizikų vertinimas, planuojamos ir pritaikomos korupcijos riziką mažinančios priemonės, stebimas antikorupcinės veiklos efektyvumas ir, jei reikia, diegiamos veiksmingesnės priemonės.
- Grupės bendrovėms ir jų darbuotojams teisės aktų ir verslo etikos standartų reikalavimų laikymasis yra privalomas.

Darbuotojui, pažeidusiam šias pareigas, Bendrovių vidaus nustatyta tvarka ir pagrindais taikomos drausminės nuobaudos, įskaitant ir tokio darbuotojo atleidimą iš darbo.

Interesų valdymas

Ataskaitiniu laikotarpiu „EPSO-G“ grupės įmonės vadovavosi 2019 m. gruodžio 13 d. patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių valdymo ir priežiūros organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika. Jos tikslas – taikyti vienodą gerąją praktiką atitinkančią interesų valdymo sistemą, kuri leistų užtikrinti, kad sprendimai grupės bendrovėse priimami objektyviai ir nešališkai, o taip pat formuotų korupcijai nepalankią aplinką bei didintų pasitikėjimą grupės bendrovių veikla.

Ši politika „EPSO-G“ įmonių grupėje nustato:

- interesų valdymo ir galimų interesų konfliktų sprendimo principus;
- reikalavimus interesų deklaravimo sistemai;
- nepriklausomumo kriterijus, kurie taikomi kolegialių valdymo ir priežiūros organų nariams.

Susipažinti su EPSO-G interesų valdymo politika ir taikomais nepriklausomumo kriterijais kviečiame susipažinti tinklalapyje www.epsog.lt „Veiklos politikos“ skirsnyje.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

- Kolegialių valdymo organų ir administracijos nariai nebuvo įsigiję EPSO-G grupės įmonių akcijų išskyrus „Amber Grid“ generalinį direktorių Nemuną Biknių, kuris turi 0,001055 proc. bendrovės „Amber Grid“ akcijų. Per ataskaitinį laikotarpį jo turėtas akcijų skaičius nesikeitė.
- EPSO-G valdybos narių bei generalinio direktoriaus interesų deklaracijos yra pateiktos ir skelbiamos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos internetiniame puslapyje esančiame privačių interesų registre (PINREG) ir www.epsog.lt. Visi „EPSO-G“ grupės įmonių vadovai yra pateikę interesų deklaracijas valdymo bendrovei EPSO-G interesų valdymo politikoje nustatyta apimtimi ir tvarka, kuri yra skelbiama www.epsog.lt tinklalapyje „Veiklos politikos“ skirsnyje.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir bendrovių vadovai neturėjo interesų konfliktų tarp jų pareigų „EPSO-G“ grupei ir privačių interesų ir (arba) kitų pareigų.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir administracijos darbuotojai neturėjo tarpusavio šeiminių ryšių.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir įmonių vadovai nebuvo teisti už nusikalstamos veikos padarymą, jokios reguliavimo institucijos jiems per pastaruosius penkerius metus nėra pateikusios kaltinimų ar pritaikiusios sankcijų, teismas nėra uždraudęs eiti Bendrovės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nario pareigų arba eiti vadovaujamas pareigų, arba tvarkyti bet kurio emitento reikalus.
- Su minėtais asmenimis „EPSO-G“ nebuvo sudariusi sandorių, nebūdingų Bendrovės pagrindinei veiklai arba apie kuriuos atitinkama tvarka nebūtų informuoti „EPSO-G“ kolegialūs valdymo organai ir gauti jų leidimai sudaryti tokius sandorius.

Vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo reikalavimais viešai interesus deklaravo visi „EPSO-G“ valdymo bendrovės darbuotojai.

5.4. Informacija apie vidaus auditą

„EPSO-G“ vidaus audito misija yra kurti pridėtinę vertę visoms grupės bendrovėms ir prisidėti prie jų veiklos tikslų įgyvendinimo, sistemingai bei visapusiškai vertinant ir padedant gerinti valdymo, rizikos valdymo ir kontrolės procesų veiksmingumą. Šios funkcijos įgyvendinamos vykdant nepriklausomą ir objektyvią užtikrinimo ir konsultavimo veiklą.

Užtikrinti veiklos skaidrumą ir efektyvumą, „EPSO-G“ įmonių grupėje veikia centralizuotas vidaus audito padalinys, kuris pavestas funkcijas vykdo grupės mastu ir yra tiesiogiai atskaitingas „EPSO-G“ valdybai, kurios daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

„EPSO-G“ valdymo bendrovės auditoriai nėra pavaldūs audituojamos įmonės administracijai. Tai sukuria sąlygas pastebėti galimus veiklos trūkumus, juos eliminuoti ir identifikuoti sritis veiklos efektyvumo didinimui.

Vykdydami savo funkcijas, padalinio darbuotojai planingai atlieka vidaus auditus ir reguliariai stebi kaip įgyvendinamos vidaus audito rekomendacijos. Taip pat stebi kaip taisomi kiti su vidaus kontrole susiję trūkumai, kuriuos yra įvardiję išorės auditoriai, reguliatorius, valstybinės kontrolės įstaigos ir pan.

Centralizuoto vidaus audito padalinio veikla apėmė šias sritis, kurios buvo pasirinktos remiantis atliktu rizikų vertinimu ir nustatant prioritetas tikrintinas įmones ir/ar procesus ar pagal atskirą valdybos nurodymą:

- Synchronizacijos programos ir baterijų energijos kaupimo įrenginių sistemos projektų valdymo kokybės vertinimas;
- Rizikų valdymo proceso kokybės vertinimas;
- Elektros perdavimo tinklo priežiūros pakankamumo vertinimas;
- Metinių įmonių grupės tikslų pasiekimo vertinimas;
- Atsinaujinančių išteklių energijos gamintojų prijungimo prie perdavimo tinklo proceso vertinimas;
- Saugaus barjero projektų, vykdytų dukterinės įmonės, savikainos pagrįstumo ir valdymo vertinimas;
- Rezultatų apie projektų eigą patikimumo vertinimas.

Atliekant vidaus auditus (paskutinius keturis iš sąrašo išvardintų auditų), buvo vertinamos ir korupcijos prevencijai sukurtos kontrolės priemonės. Taip pat dėmesio buvo skiriama stebėsenai, kaip įmonės įgyvendino vidaus audito rekomendacijas ir vertinimui, kokia buvo įgyvendintų veiksmų įtaka.

Vidaus audito išvados su rekomendacijomis tobulintinoms sritims teikiamos tikrintų įmonių vadovybei bei grupės įmonių valdyboms, taip pat „EPSO-G“ valdybai bei Audito komitetui. Taip pat kasmet atliekamas vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimas visose Grupės įmonėse, identifikuojant stipriąsias ir silpnąsias sistemos vietas, aptariant jas su atitinkamų bendrovių valdybomis ir suplanuojant veiksmus vidaus kontrolei stiprinti. Kontrolės lygio pokytis šios sistemos elementuose vertinamas kitų metų tyrimo metu.

5.5. Informacija apie išorės auditą

2020 metais „EPSO-G“ atviro konkurso būdu vykdė grupės bendrovėms 2020-2021 m., šalims susitarus ir 2022 m. finansinių ataskaitų audito paslaugų bendrą viešąjį pirkimą. Atsižvelgiant į viešo audito paslaugų pirkimo rezultatus, laimėjusiu buvo pripažintas UAB „PricewaterhouseCoopers“ pasiūlymas.

„EPSO-G“ audito komitetas, įvertinęs audito įmonės atrankos procedūros rezultatus, priėmė sprendimą rekomenduoti grupės bendrovių valdyboms siūlyti savo visuotiniams akcininkų susirinkimams išrinkti audito įmonę 2020 – 2021 m. ir 2022 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti UAB „PricewaterhouseCoopers“, mokant audito paslaugų kainą, nurodytą šios audito įmonės pasiūlyme.

Grupės bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose buvo priimti sprendimai išrinkti UAB „PricewaterhouseCoopers“ audito įmonę 2020-2021 m. ir 2022 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti bei nustatyti audito įmonės pasiūlyme nurodytą metinį atlygį už finansinių ir susijusių ataskaitų audito paslaugas.

2021 metais įsteigus bendrovę „Energy cells“, viešojo pirkimo būdu buvo gautas UAB „PricewaterhouseCoopers“ pasiūlymas. „EPSO-G“ audito komitetui rekomendavus, vienintelio akcininko sprendimu audito įmonę 2021 – 2022 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti buvo išrinkta UAB „PricewaterhouseCoopers“, mokant audito paslaugų kainą, nurodytą šios audito įmonės pasiūlyme.

Informacija apie „EPSO-G“ grupės bendrovių išorės audito įmones ir jų audito paslaugų kainas

Bendrovė	2022 metų finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2022 metų finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)*	2021 metų finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2021 metų finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)*
„EPSO-G“		30 635		16 235
„Litgrid“	UAB „Pricewaterhouse Coopers“	52 054	UAB „Pricewaterhouse Coopers“	43 754
„Amber Grid“		33 829		33 829
„Baltpool“		6 344		6 344
„Tetas“		25 115		25 115
„Get Baltic“		11 650		11 650
„Energy cells“		7 260		5 160

* UAB „PricewaterhouseCoopers“, vadovaujantis 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, detalizavo Grupės įmonių 2020-2022 audito paslaugų atlygius bendrose su audito paslaugomis susijusių paslaugų kainose. Atitinkamai buvo patikslinti 2021 m. audito ir ne audito paslaugų atlygiai.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ 2022 metais „EPSO-G“ grupės bendrovėms suteikė nedraudžiamų ne audito paslaugų už 76 771 Eur, 2021 metais - 54 987 Eur. Ne audito paslaugas sudarė finansinių ataskaitų ir metinių pranešimų vertimo paslaugos, finansinių rodiklių užtikrinimo paslaugos bankams, reguliuojamos veiklos ataskaitų patikros paslaugos, prospekto, susijusio obligacijų išplatinimu peržvalgos paslaugos ir konsultacijos mokesčių paslaugos. Paslaugos buvo įsigytos vadovaujantis „EPSO-G“ įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politikos nuostatomis.

6. AKCININKAI IR DIVIDENDAI

6.1. Akcininkai

Vienintelis „EPSO-G“ valdymo bendrovės akcininkas yra Lietuvos Respublika (valdo 100 proc. akcijų), kurios turtines ir neturtines teises, vadovaujantis 2012 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“ 2.3 punktu, įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministro.

2022 metais pokyčių „EPSO-G“ akcininkų struktūroje nebuvo. Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas 2022 m. balandžio 27 d. sprendimu padidino Bendrovės įstatinį kapitalą nuo 22 482 694,57 Eur iki 189 631 000 Eur iš Bendrovės nepaskirstytojo pelno. Įstatinis kapitalas buvo padidintas išleidžiant 576 373 467 paprastąsias vadines Bendrovės akcijas, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 Eur. Visos naujos akcijos buvo nemokamai išduotos Bendrovės vieninteliui akcininkui.

2022 metų gruodžio 31 dieną „EPSO-G“ bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 189 631 000 Eur.

Bendrovės akcininkas	Akcijų skaičius	Akcijos nominali vertė, Eur	Akcinis kapitalas, Eur	Valdoma kapitalo dalis
Lietuvos Respublika, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos	653 900 000	0,29 Eur	189 631 000	100 proc.

„EPSO-G“ akcijoms netaikomi kiti, nei teisės aktuose numatyti, vertybinių popierių perleidimo apribojimai. Konvertuojamų vertybinių popierių „EPSO-G“ ar Grupės įmonės nėra išleidusiosios. „EPSO-G“ savo akcijų nėra įsigijusi. Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ savo akcijų neįsigijo ir neperleido. Bendrovės dukterinės įmonės taip pat nėra įsigijusios Bendrovės akcijų. „EPSO-G“ akcininkas specialių kontrolės teisių, kitokių nei numato LR teisės aktai, neturi.

„EPSO-G“ patronuojamų „Litgrid“ ir „Amber Grid“ akcijomis prekiaujama vertybinių popierių biržoje „Nasdaq Vilnius“.

Bendrovė	ISIN kodas	VP trumpinys	Prekybos sąrašas	VP tvarkytojas
LITGRID AB	LT0000128415	LGD1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas
AB „Amber Grid“	LT0000128696	AMG1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas

„EPSO-G“ 2022 metų birželio pradžioje išplatinto su darnumu susietas obligacijas, kurios buvo listinguotos „Nasdaq“ Baltijos Skolos vertybinių popierių sąrašė.

Kitų „EPSO-G“ valdomų įmonių vertybiniais popieriais vertybinių popierių biržoje neprekiuojama.

6.2. Dividendai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. 1116 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas“, „EPSO-G“ iki 2022 metų į valstybės biudžetą privalo mokėti tiesiogiai 0,5 proc. paskirstytojo pelno dydžio dividendus. Taip nuspręsta įvertinus būtinybę skirti pakankamai lėšų įvykdyti 217 mln. eurų finansinį įpareigojimą valstybės valdomai įmonei „Ignitis grupė“ už patronuojamos bendrovės „Litgrid“ akcijas.

Remdamasis LR Vyriausybės nutarimu, už 2021 metus „EPSO-G“ pernai tiesiogiai į valstybės biudžetą sumokėjo 845 tūkst. eurų dividendų (už 2020 m. – 777 tūkst. eurų) tuo pat metu užtikrindama tvaresnę grupės finansinę būklę. 2022 metų kovo mėn. „EPSO-G“ pilnai padengė 84,1 mln. eurų skolos likutį „Ignitis grupei“.

6.3. Dividendų politika

„EPSO-G“ dividendų politika, kuri reglamentuoja dividendų dydžio nustatymo, jų išmokėjimo ir skelbimo tvarką visoms grupę sudarančioms bendrovėms, nustato aiškias tikėtinos nuosavybės ir investicijų grąžos gaires esamiems ir potencialiems akcininkams, tuo pat metu užtikrinant tvarų ilgalaikį įmonių vertės augimą, savalaikį šaliai svarbių strateginių projektų įgyvendinimą ir kryptingai stiprinant pasitikėjimą visa energijos perdavimo ir mainų įmonių grupe.

„EPSO-G“ dividendų politika tiesiogiai susieja mokėtinų dividendų dydį su įmonės nuosavo kapitalo naudojimo efektyvumu – kuo didesnę naudą bendrovė sukuria akcininkui, tuo didesnę pelno dalį ji gali skirti tolimesnei plėtrai ar kitų svarbių projektų įgyvendinimui.

Dividendų politika yra skelbiama „EPSO-G“ tinklalapyje Veiklos politikos skirsnyje.

6.4. Reitingai

2022 metų balandį reitingų agentūra „Moody's Investors Service“ suteikė „EPSO-G“ kredito reitingą Baa1 su stabilia perspektyva.

7. VALDYSENOS ATASKAITA

2022 metais „EPSO-G“ grupės korporatyvinis valdymas buvo vykdomas pagal 2015 metų rugsėjį Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintas ir vienintelio akcininko 2018 metų balandžio sprendimu atnaujintas Valstybės valdomų energetikos sektoriaus įmonių grupės korporatyvinio valdymo gaires.

„EPSO-G“ valdymo bendrovė laikėsi šių svarbių korporatyvinio valdymo principų:

- veiklos skaidrumo,
- valstybės nuosavybės ir reguliavimo funkcijų atskyrimo,
- tikslų apibrėžtumo ir tvarumo,
- tinkamo akcininkų teisių realizavimo,
- atitikties teisės aktų reikalavimams ir geriausios praktikos standartams,
- veiklos efektyvumo, tvarumo ir konkurencingumo,
- valdymo ir priežiūros organų atsakomybės bei atskaitomybės akcininkams.

2022 metų gruodžio 29 dieną „EPSO-G“ vienintelis akcininkas Lietuvos Respublikos energetikos ministerija patvirtino naują „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairių redakciją. Gairės nustato visoms „EPSO-G“ grupės įmonėms vieningai taikomus korporatyvinio valdymo principus, reglamentuoja valdysenos organizavimo modelį, valdymo struktūrą, valdymo ir kontrolės bei atskaitomybės užtikrinimo sistemą.

Naujoje korporatyvinio valdymo gairių redakcijoje įtvirtinti Gairėse įtvirtinti 7 pagrindiniai korporatyvinio valdymo principai:

- prielaidų efektyviam korporatyviam valdymui sudarymo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Grupės valdymas ir reikalingi sprendimai būtų priimami efektyviai;
- proporcingumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad EPSO-G taikomi valdymo metodai būtų proporcingi, t. y. nesukurtų nereikalingos administracinės naštos;
- akcininkų teisių realizavimo principas, kuriuo siekiama sudaryti sąlygas tinkamam visų akcininkų teisių ir teisėtų interesų realizavimui;
- visų šalių suinteresuotų šalių įtraukimo principas, kuriuo pripažįstamos suinteresuotų šalių teisės ir lūkesčiai;
- skaidrumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Grupės veikla būtų organizuojama skaidriai, tinkamai atskleidžiant esminę informaciją;
- valdymo organų atsakomybės ir atskaitomybės principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad valdymo organai tinkamai bei savalaikiai atliktų savo funkcijas, aktyviai naudotųsi savo teisėmis bei tinkamai vykdytų savo pareigas;
- integralumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti tiek vertikalų, tiek horizontalų integralumo užtikrinimą.

„EPSO-G“ remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei „Nasdaq Vilnius“ rekomendacijose, kituose tarptautiniuose mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, „EPSO-G“ įmonių grupės bendroji valdysenos kokybė pelnė „A“ įvertinimą. Tai parodė VŠĮ Valdymo koordinavimo centras (VKC) paskelbtas „VVĮ gerosios valdysenos indeksas 2020/21 metai“. VKC gerojo valdymo indeksas yra plačiausiai visų valstybės valdomų įmonių (toliau – VVĮ) valdymo kokybę įvertinantis įrankis. Indeksą sudaro trys pagrindinės vertinimo dimensijos: skaidrumas, kolegialūs organai bei strateginis planavimas ir įgyvendinimas.

Pagal skaidrumo dimensiją EPSO-G pelnė „A“ įvertinimą, identifikuojant tobulintinas sritis taikant darnumo praktikas ateityje.

Aukščiausias galimas įvertinimas „A+“ buvo skirtas už kolegialių organų darbą, jų narių atrankos procesą, kompetenciją, įsitraukimą ir tai, jog kolegialių organų funkcijos atitinka gerosios valdysenos principus.

„EPSO-G“ strateginis planavimas ir įgyvendinimas įvertintas „A“ balu.

Rengdama 2022 metų veiklos planą, „EPSO-G“ valdymo bendrovė numato toliau diegti priemones ir tobulinti valdysenos kokybę atsižvelgiant į VKC rekomendacijas, didelį dėmesį skiriant darnumo praktikų tobulinimui.

7.1. „EPSO-G“ įstatai

Ataskaitiniu laikotarpiu „EPSO-G“ įstatai buvo peržiūrėti 3 kartus.

2022 metų kovo 23 dieną Juridinių asmenų registre buvo įregistruota nauja „EPSO-G“ valdymo bendrovės įstatų redakcija, kuri įtvirtino EPSO-G valdybos teisę priimti sprendimus išleisti bendrovės obligacijas (išskyrus konvertuojamąsias obligacijas). Pakeitimas atliktas siekiant užtikrinti sklandų ir efektyvų pasirengimą obligacijų išleidimo procesui. Atliktos kitos redakcinio pobūdžio korekcijos.

2022 metų gegužės 23 dieną Juridinių asmenų registre buvo įregistruota nauja „EPSO-G“ valdymo bendrovės įstatų redakcija, kuri įtvirtino „EPSO-G“ kapitalo padidėjimą nuo 22 482 694,57 Eur iki 189 631 000 Eur. Atsižvelgiant į įstatinio kapitalo didinimą bei VVĮ taikomas teisės aktų reikalavimus, atitinkamai buvo atliktos korekcijos sandorių dėl kurių sprendimus priima valdyba verčių (sumų), numatant, kad valdyba spręs dėl tokių sandorių, kurių vertė (suma) viršys 3 000 000 Eur.

2022 metų gruodžio 29 dieną vienintelio akcininko sprendimu buvo patvirtinta nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija, kuri Juridinių asmenų registre įregistruota 2023 m. sausio 5 d. Tvirtinant naują įstatų redakciją atlikti šie esminiai pakeitimai:

- aiškiau apibrėžta, kaip „EPSO-G“ įgyvendina jai numatytas patronavimo funkcijas,
- peržiūrėta „EPSO-G“ visuotinio akcininko susirinkimo, valdybos ir vadovo kompetencija,
- patikslintos nuostatos, susijusios su „EPSO-G“ valdybos komitetų formavimu,
- patikslintos nuostatos dėl valdybos sudarymo, jos veiklos organizavimo klausimų,
- įtvirtinta galimybė „EPSO-G“ valdybai sudaryti Grupės vadovų komitetą.

Esamas korporatyvinis valdymo modelis užtikrina „EPSO-G“ grupės organizacinės ir valdymo struktūros efektyvumą bei atitikimą aukščiausiems valdymo standartams.

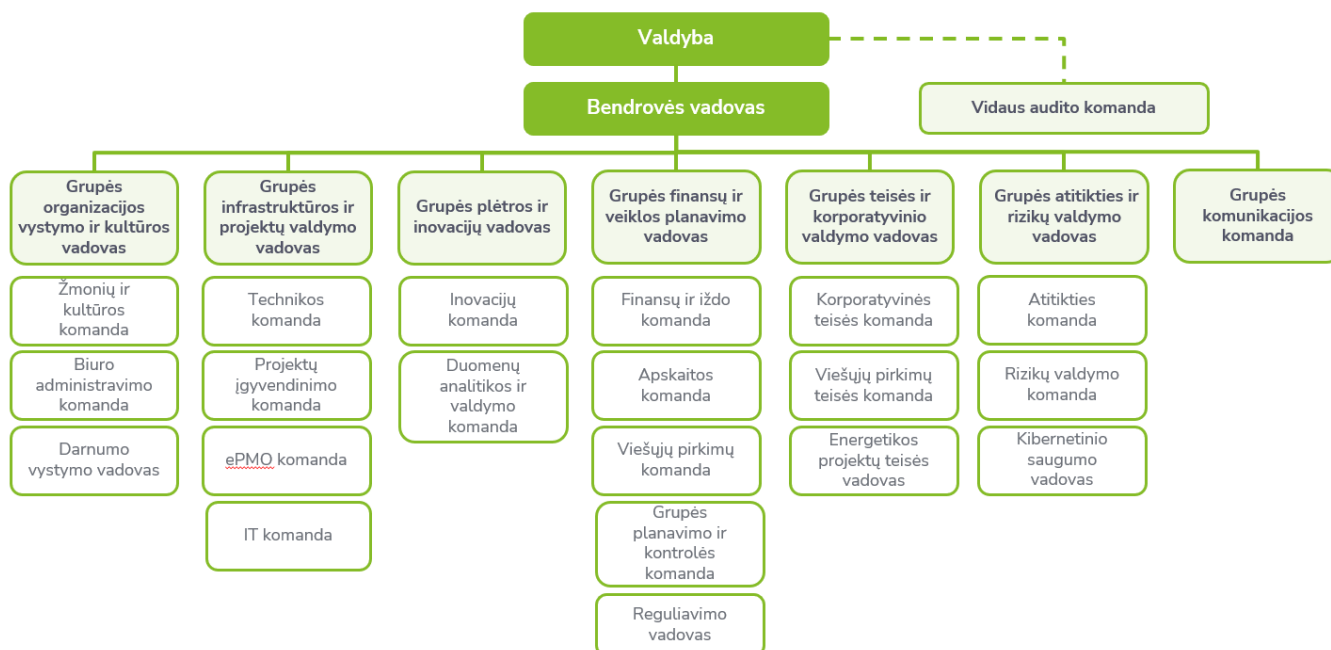
Su „EPSO-G“ įstatais kviečiame susipažinti tinklalapyje www.epsog.lt Korporatyvinis valdymas skirsnyje.

7.2. „EPSO-G“ priežiūros ir valdymo sistema ir funkcijos

„EPSO-G“ valdymo, priežiūros ir organizacinė struktūra užtikrina optimalų veiklos organizavimą, atskaitingumą, procesų efektyvumą ir atsakomybę.

„EPSO-G“ valdybos sprendimu nuo 2022 m. gruodžio 1 d. Inovacijų ir plėtros komitetas buvo panaikintas, tačiau aukščiau nurodytame paveiksle jis atvaizduojamas, kadangi veikė iš esmės visą ataskaitinį laikotarpį.

„EPSO-G“ grupės korporatyvinio valdymo dokumentų sistemą sudaro:

- EPSO-G įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės;
- Valdymo ir grupės bendrovių įstatatai;
- Korporatyvinio valdymo politika;
- Valdybos darbo reglamentas;
- Audito komiteto veiklos nuostatai;
- Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai;
- Kiti grupės bendrovių korporatyvinio valdymo dokumentai.

Su šiais dokumentais galima susipažinti valdymo bendrovės interneto tinklalapyje www.epsog.lt.

7.3. „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas

Vienintelio „EPSO-G“ valdymo bendrovės akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. „EPSO-G“ vienintelis akcininkas priima sprendimus strateginiais veiklos kryptių klausimais, tvirtina svarbiausias veiklos gaires (korporatyvinio valdymo gairės, kolegialių organų atlygio gaires ir kt.).

Per 2022 m. vienintelis „EPSO-G“ akcininkas priėmė šiuos esminius sprendimus:

Data	Esminiai sprendimai
2022 m. kovo 14 d.	Patvirtino naują UAB „EPSO-G“ įstatų redakciją.
2022 m. kovo 24 d.	Patvirtino naują Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairių redakciją ir nustatė valdybos nariams (pirmininkui) bei audito komiteto nariams (pirmininkui) šiose gairėse nurodytus atlygius. Nustatė valdybos ir audito komiteto 2022 m. veiklos biudžetus.
2022 m. balandžio 27 d.	Patvirtino UAB „EPSO-G“ konsoliduotų ir Bendrovės 2021 m. finansinių ataskaitų rinkinį. Patvirtino sprendimą dėl pelno paskirstymo. Padidino UAB „EPSO-G“ įstatinį kapitalą ir patvirtino naują UAB „EPSOG“ įstatų redakciją. Iki esamos valdybos kadencijos pabaigos į valdybą išrinko Ramūną Abazorį.
2022 m. gegužės 6 d.	Iki esamos valdybos kadencijos pabaigos į valdybą išrinko Tomą Daukantą.
2022 m. birželio 9 d.	Iki esamos audito komiteto kadencijos pabaigos į audito komitetą išrinko Tomą Daukantą.

2022 m. liepos 13 d.	Audito įmone, kuri atliks 2022 m. UAB „EPSO-G“ konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų, parengtų pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, rinkinio bei konsoliduoto metinio pranešimo auditą, išrinko UAB „PricewaterhouseCoopers“ ir nustatė atlyginimą už šių paslaugų teikimą.
2022 m. rugsėjo 16 d.	Pritarė EPSO-G valdybos sprendimui įsigyti 39,6 proc. TSO Holding AS akcijų.
2022 m. spalio 21 d.	Patvirtino naują Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairių redakciją ir nustatė valdybos nariams (pirmininkui) bei audito komiteto nariams (pirmininkui) fiksuotus mėnesinius atlygius. Nustatė valdybos ir audito komiteto 2023 m. veiklos biudžetus. Atnaujino ir patvirtino su valdybos nariais ir audito komiteto nariais sudaromų sutarčių tipines sąlygas.
2022 m. gruodžio 9 d.	Pritarė 2022 m. lapkričio 25 d. valdybos sprendimui, kuriuo nuspręsta UAB „EPSO-G“ balsuojant UAB „TETAS“ visuotiniame akcininkų susirinkime pritarti naujai UAB „TETAS“ įstatų redakcijai su suformuotu papildintu įstatiniu kapitalu ir ją patvirtino.
2022 m. gruodžio 29 d.	Patvirtino naują UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairių redakciją ir naują „EPSO-G“ įstatų redakciją.

7.4. „EPSO-G“ valdyba

Pagal šiuo metu galiojančią „EPSO-G“ įstatų redakciją valdybą sudaro penki nariai. Valdybos narius 4 metų kadencijai renka visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriam valdyba yra atskaitinga. Esant visuotinio akcininko susirinkimo kreipimuisi, Atlygio ir skyrimo komitetas teikia rekomendaciją dėl valdybos narių skyrimo.

Valdybos narys negali eiti valdybos nario pareigų nepertraukiamai daugiau kaip 2 pilnas valdybos kadencijas iš eilės ir bet kuriuo atveju negali eiti valdybos nario pareigų nepertraukiamai ilgiau kaip 10 metų iš eilės. Valdybos nariai renkami pagal LR Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašą.

2022 metų vasarį „EPSO-G“ valdybos pirmininku buvo išrinktas nepriklausomas jos narys Robertas Vyšniauskas. Iki to laiko nuo 2019 metų kovo šias pareigas ėjo Gediminas Almantas, kuris toliau eina valdybos nario pareigas iki valdybos kadencijos pabaigos 2023 metais.

„EPSO-G“ valdyba:

- formuoja bendrą įmonių grupės korporatyvinio valdymo politiką;
- yra atsakinga už organizacinį ir sisteminių Grupės vystymą bei valdymą jai priskirtos kompetencijos srityje ir apimtyje;
- atlieka Grupės bendrovių veiklos, jų strategijų, veiklos tikslų ir planų, Valdybos patvirtintų dokumentų ir kitų sprendimų Grupės bendrovėse įgyvendinimo stebėseną;
- vykdo Grupės bendrovių įgyvendinamų strateginių projektų, įtrauktų į nacionalinę energetikos strategiją, ypatingos valstybinės svarbos projektų, valstybei svarbių ekonominių projektų valdymo priežiūrą bei kontrolę;
- vykdo priežiūros funkcijas, kaip tai numatyta LR akcinių bendrovių įstatyme.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 27 valdybos posėdžiai, iš jų 8 sprendimai buvo priimti balsuojant raštu. Ataskaitiniais metais taip pat buvo organizuojamos dvi strateginės sesijos ir viena bendradarbiavimo sesija.

Valdyba, atlikusi savo veiklos įsivertinimą už 2021 metus ir identifikavusi valdybos veiklos tobulinimo sritis dėl bendro valdybos ir vadovo darbo, lūkesčių ir tikslų, Bendrovės strategijos ir struktūros peržiūrėjimo bei jų atnaujinimo akcininko lūkesčių laiško kontekste parengė Bendrovės valdybos veiklos planą 2022 metams.

Įgyvendinant šį planą, valdyba priėmė sprendimus dėl Bendrovės strategijos peržiūros, atlygio sistemos peržiūros, organizacinės struktūros pakeitimo, finansinio tvarumo užtikrinimo bei rizikų valdymo, surengė strategines sesijas dėl nereguliuojamų veiklų plėtros galimybių, organizacijos kultūros vystymo.

„EPSO-G“ valdybos sudėtis

Valdybos narys	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys, pirmininkas (nuo 2022 m. vasario mėn.)	Nuo 2019-03-20	„Valstybės investicinis kapitalas“ generalinis direktorius, „Vilniaus vystymo kompanijos“ valdybos narys, „Klaipėdos nafta“ stebėtojų tarybos pirmininkas	Mykolo Romerio universitetas, teisės mokslų magistras.
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-20	VĮ Lietuvos oro uostų ir AB „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys, „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo pusmėnulio draugijų federacijos atitikties ir mediacijos komiteto narys, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pirmininkas, Atviros Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys.	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2019-03-20	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Energetinio saugumo grupės vadovas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras.
Tomas Daukantas	Narys	Nuo 2022-05-06	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Teisės ir personalo grupės vadovas	Mykolo Romerio universitetas, teisės mokslų magistras.
Gediminas Karalius	Narys	Nuo 2019-03-20 iki 2022-04-19 (imtinai)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vyresnysis patarėjas	Mykolo Romerio universitetas, ES teisės mokslų magistras; ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, vadybos ir verslo administravimo mokslų magistras.
Ramūnas Abazorius	Narys	Nuo 2022-04-27 iki 2022-07-16 (imtinai)	BRAITIN fondų valdytojas, UAB Akmenės laisvosios ekonominės zonos valdymas direktorius	Vilniaus universitetas, finansų magistras

Valdybos posėdžių 2022 metais lankomumas

Nr.	Posėdžio data	Gediminas Almantas	Dainius Bražiūnas	Tomas Daukantas*	Robertas Vyšniauskas	Ramūnas Abazorius*	Gediminas Karalius*
1.	01-06	●	●	-	●	-	●
2.	01-14	●	●	-	●	-	●
3.	01-27	●	●	-	●	-	●
4.	02-24	●	●	-	●	-	●
5.	02-25	●	●	-	●	-	●
6.	03-03	●	●	-	●	-	●
7.	03-25	●	●	-	●	-	●
8.	04-07	●	●	-	●	-	●
9.	04-13	●	●	-	●	-	●
10.	04-19	●	●	-	●	-	●
11.	04-29	●	●	-	●	●	-
12.	05-27	●	●	●	●	●	-
13.	06-01	●	●	●	●	●	-
14.	06-10	●	●	●	●	●	-
15.	06-27	●	●	●	●	●	-
16.	07-01	●	●	●	●	○	-
17.	08-11	●	●	●	●	-	-
18.	09-02	●	●	●	●	-	-
19.	09-14	●	●	●	●	-	-
20.	09-30	●	●	●	●	-	-
21.	10-14	●	●	●	●	-	-
22.	10-28	●	●	●	●	-	-
23.	11-25	●	●	●	●	-	-
24.	12-02	●	●	●	●	-	-
25.	12-09	●	●	●	●	-	-
26.	12-12	●	●	●	●	-	-
27.	12-16	●	●	●	●	-	-

* Valdybos narys T. Daukantas į valdybą išrinktas 2022-05-06; valdybos narys R. Abazorius į valdybą išrinktas 2022-04-27, o 2022-07-01 pateikė prašymą atsistatydinti iš Bendrovės valdybos narių pareigų nuo 2022-07-17; valdybos narys G. Karalius 2022-04-05 pateikė prašymą atsistatydinti iš Bendrovės valdybos narių pareigų nuo 2022-04-20.

- Dalyvavo
- Nedalyvavo

2022 metais priimti valdybos sprendimai

2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06
<p>01-06</p> <p>Iš Bendrovės generalinio direktoriaus pareigų atšauktas Rolandas Zukas, Algirdas Juozaponis paskirtas laikinai eiti Bendrovės generalinio direktoriaus pareigas.</p> <p>01-14</p> <p>Priimti sprendimai patvirtinti „EPSO-G“ 2022 m. veiklos tikslus, patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės strategija iki 2030 m., patvirtintas „EPSO-G“ biudžetas 2022 m.</p> <p>01-27</p> <p>Priimtas sprendimas dėl balsavimo LITGRID neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, patvirtinta atnaujinta EPSO-G organizacinė struktūra ir pareigybių sąrašas</p>	<p>02-24</p> <p>Patvirtinta atnaujinta „EPSO-G“ organizacinė struktūra ir pareigybių sąrašas.</p> <p>02-25</p> <p>Bendrovės valdybos pirmininku išrinktas Robertas Vyšniauskas; patvirtinta Bendrovės 2021 m. veiklos tikslų įgyvendinimo ataskaita; patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korupcijos prevencijos politikos nauja redakcija; patvirtintos esminės „EPSO-G“ ir BALTPPOOL, „Amber Grid“, GET Baltic, „TETAS“ tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutarčių sąlygos.</p>	<p>03-03</p> <p>Priimtas sprendimas dėl medžiagų, paslaugų ir įrangos tiekimo ribojimo iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos.</p>	<p>04-07</p> <p>Pasiūlyti kandidatai į „Litgrid“ ir „Amber Grid“ valdybos narius.</p> <p>04-13</p> <p>Patvirtinta įmonių grupės veiklos strategijos 2030 m. įgyvendinimo ataskaita. Spręsta dėl balsavimo dukterinių bendrovių eiliniuose akcininkų susirinkimuose. Priimti sprendimai dėl EPSO-G valdybos narių nepriklausomumo.</p> <p>04-19</p> <p>Pritarta „EPSO-G“ ir konsoliduotam metiniam finansinių ataskaitų rinkiniui, sušauktas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas.</p> <p>04-29</p> <p>Diskutuota dėl nereguliuojamų veiklų plėtros strategijos, aptartos strateginės grupės atlygio sistemos kryptys</p>	<p>05-27</p> <p>Nuspręsta dėl „EPSO-G“ obligacijų siūlymo pradžios ir patvirtintas preliminarus prospektas. Nuspręsta dėl plėtros komiteto narių skyrimo. Patvirtinta atnaujinta „EPSO-G“ organizacinė struktūra ir pareigybių sąrašas. Patvirtinta atnaujinta „EPSO-G“ įmonių grupės paramos politika.</p>	<p>06-01</p> <p>Priimtas sprendimas dėl „EPSO-G“ obligacijų emisijos išleidimo.</p> <p>06-10</p> <p>Priimtas sprendimas dėl balsavimo LITGRID, „Amber Grid“, BALTPPOOL, „TETAS“ ir Energy cells, eiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.</p>

2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
<p>07-01</p> <p>Priimti sprendimai atšaukti Algirdą Juozaponį iš Bendrovės laikinai einančio generalinio direktoriaus pareigų ir išrinkti Mindaugą Keizerį Bendrovės generaliniu direktoriumi nuo 2022 m. rugpjūčio 22 d.; sušauktas visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas dėl „EPSO-G“ audito įmonės išrinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo 2022 metams; balsuota neeiliniame LITGRID visuotiniame akcininkų susirinkime; patvirtintos „TETAS“, „Energy Cells“ BALTPPOOL nereguliuojamų veiklų plėtros strategines kryptys iki 2030 m.</p>	<p>08-11</p> <p>Patvirtinta atnaujinta „EPSO-G“ įmonių grupės projektų valdymo politika ir atnaujinta atrankų politika; priimtas sprendimas įsigyti 39,6 proc., t. y. 6 066 vnt. TSO Holding AS akcijų, patvirtintos esminės sandorio sąlygos, sušauktas neeilinis Bendrovės akcininkų susirinkimas; balsuota neeiliniuose LITGRID ir „Energy cells“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose; patvirtinti Inovacijų ir plėtros komiteto veiklos nuostatai; pakeista tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutartis su „Energy cells“.</p>	<p>09-02</p> <p>Pritarta atnaujintai „Amber Grid“ valdomos GET Baltic kontrolinio akcijų paketo pardavimo strategijai, išankstinėms GET Baltic akcijų pardavimo sandorio esminėms sąlygoms; balsuota neeiliniame LITGRID visuotiniame akcininkų susirinkime; patvirtintas centralizuoto vidaus audito 2022–2024 m. vidaus auditų plano pakeitimas.</p> <p>09-14</p> <p>Balsuota neeiliniame „Energy cells“ visuotiniame akcininkų susirinkime.</p> <p>09-30</p> <p>Patvirtintos naujos „EPSO-G“ įmonių grupės Darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikos ir Lygių galimybių politikos redakcijos, balsuota neeiliniuose „Amber Grid“ ir „Energy cells“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.</p>	<p>10-14</p> <p>Priimtas sprendimas dėl tarpusavio skolinimo sutarties su „TETAS“ pakeitimo</p> <p>10-28</p> <p>Priimtas sprendimas nuo 2022-12-01 panaikinti Inovacijų ir plėtros komitetą; patvirtintos UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Asmens duomenų apsaugos ir Iždo valdymo ir finansinių rizikų valdymo politikų naujos redakcijos; pritarta atnaujintam „EPSO-G“ Grupės strategijos iki 2030 m. projektui ir jo pateikimui VŠĮ Valdymo koordinavimo centrui; patvirtinti Grupės atlygio rėžiai 2023 m.; Patvirtinta atnaujinta organizacinė struktūra ir pareigybių sąrašas; patvirtintas centralizuoto vidaus audito 2022–2024 m. vidaus auditų plano pakeitimas.</p>	<p>11-25</p> <p>Sušauktas neeilinis „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas; nuo 2023 m. sausio 1 d. patvirtinta atnaujinta organizacinė struktūra, pareigybių sąrašas ir vadovaujančių pareigybių lygiai; spręsta dėl „TETAS“ įstatinio kapitalo didinimo; balsuota neeiliniuose LITGRID, „TETAS“ ir „Energy cells“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose; patvirtintas įmonių grupės Tiekėjų etikos kodeksas; nustatytas atlygis atlygio ir skyrimo komiteto nariams; patvirtintas valdybos posėdžių kalendorius ir veiklos planas 2023 m.</p>	<p>12-02</p> <p>Priimtas sprendimas dėl LITGRID valdybos nario atrankos inicijavimo.</p> <p>12-09</p> <p>Priimtas sprendimas dėl „TETAS“ valdybos atrankos inicijavimo.</p> <p>12-12</p> <p>Balsuota neeiliniame „Energy cells“ visuotiniame akcininkų susirinkime.</p> <p>12-16</p> <p>Balsuota neeiliniuose LITGRID, „Amber Grid“, BALTPPOOL, „TETAS“, „Energy Cells“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose; pakeistos esminės „Energy cells“ ir „EPSO-G“, LITGRID ir „EPSO-G“ tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutarčių sąlygos; patvirtinti Audito komiteto bei Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos planai 2023 m.; patvirtintas „EPSO-G“ 2023 m. identifikuotų ir įvertintų rizikų sąrašas bei rizikų valdymo priemonių planas.</p>

7.5. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas (ASK)

Pagal „EPSO-G“ įstatus, Atlygio ir skyrimo komitetas sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui motyvuotu sprendimu skiria valdyba iš jos atrinktų kandidatų. Skiriant Atlygio ir skyrimo komiteto narius užtikrinama, kad šio komiteto sudėtyje būtų ne mažiau kaip vienas nepriklausomas narys. Atlygio ir skyrimo komiteto nario nepertraukiamos kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės. ASK kadencija sutampa su valdybos kadencija.

2022 metais Atlygio ir skyrimo komitete dirbo Gediminas Almantas, Dainius Bražiūnas bei pirmininkė Jolita Lauciuvienė.

„EPSO-G“ atlygio ir skyrimo komitetas:

- padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose Grupės bendrovėse;
- teikia rekomendacijas Grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės korporatyvinio valdymo dokumentų, susijusių su kolegialių organų, Grupės bendrovių darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo klausimais;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės kolegialių organų, vadovų, vadovybės ir kritinių pareigybių paminimo planavimo sistemos;
- ir kt.

Per 2022 m. įvyko 16 atlygio ir skyrimo komiteto posėdžių.

Atlygio ir skyrimo komiteto sudėtis

Komiteto narys	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Jolita Lauciuvienė	Nepriklausoma narė, pirmininkė	Nuo 2019-05-20	„Personalo vertė verslui“ direktorė	Vilniaus universitetas, ekonomikos mokslų magistrė; Lietuvos edukologijos universitetas, psichologijos mokslų bakalaurė.
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2019-03-29	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vadovas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras.
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-29	VĮ Lietuvos oro uostų ir AB „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys, „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo pusmėnulio draugijų federacijos atitikties ir mediacijos komiteto narys, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pirmininkas, Atviros Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys.	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.

Atlygio ir skyrimo komiteto 2022 metų posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai:

Nr.	Posėdžio data	Jolita Lauciuvienė	Gediminas Almantas	Dainius Bražiūnas
1.	02-09	●	●	●
2.	03-09	●	●	●
3.	03-10	●	●	●
4.	04-06	●	●	○
5.	04-11	●	●	●
6.	04-28	●	●	●
7.	05-04	●	●	●
8.	05-23	●	●	●
9.	06-08	●	●	●
10.	08-03	●	●	●
11.	09-07	●	●	●
12.	09-27	●	●	●
13.	10-05	●	●	●
14.	10-17	●	●	●
15.	12-07	●	●	●
16.	12-15	●	●	●

- Dalyvavo
- Nedalyvavo

2022 metais Atlygio ir skyrimo komiteto priimti esminiai sprendimai

2022-02	2022-03	2022-04	2022-05
<p>02-09</p> <p>Pritarta ASK veiklos už 2021 m. ataskaitai;</p> <p>Atliktas ASK veiklos už 2021 m. įsivertinimas</p>	<p>03-09/10</p> <p>Aptartas grupės kolegialių organų veiklos įsivertinimo procesas, Grupės vadovų tikslų pasiekimas, patvirtintos bendros Grupės veiklos tobulinimo sritys;</p> <p>teiktos rekomendacijos dėl kandidatų į LITGRID, Amber Grid ir Energy cells valdybos narius, taip pat rekomendacija dėl kandidatų į EPSO-G generalinio direktoriaus poziciją</p>	<p>04-06</p> <p>Teikta rekomendacija dėl siūlomo EPSO-G nepriklausomo nario; aptartas atlygio sistemos peržiūros projekto statusas</p> <p>04-11</p> <p>Priimtas sprendimas dėl TETAS generalinio direktoriaus atrankos</p> <p>04-28</p> <p>Teikta rekomendacija dėl siūlomo EPSO-G valdybos nario – valstybės tarnautojo</p>	<p>05-04</p> <p>Atliktas ASK narių periodinis nepriklausomumo vertinimas;</p> <p>Svarstyta dėl Darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politikos ir Kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikos (kiek ji yra susijusi su KO nepriklausomumo kriterijais ir jų įvertinimu) ataskaita;</p> <p>Teikta rekomendacija dėl LITGRID ir Amber Grid vadovo ir valdybos narių atlygio politikos;</p> <p>Teikta rekomendacija dėl Grupės vidaus kontrolės sistemos tyrimo rezultatų;</p> <p>05-23</p> <p>Teikta rekomendacija dėl kandidato į TETAS generalinio direktoriaus poziciją;</p> <p>Svarstyta dėl EPSO-G generalinio direktoriaus atrankos</p>

2022-06	2022-08	2022-09	2022-10	2022-12
<p>06-08</p> <p>Teikta rekomendacija dėl kandidatų į EPSO-G generalinio direktoriaus poziciją;</p> <p>Svarstytas atlygio sistemos peržiūros projekto statusas</p>	<p>08-03</p> <p>Aptarta Grupės atlygio sistemos pasirinkto varianto koncepcija;</p> <p>Teikta rekomendacija dėl Grupės atrankų politikos atnaujinimo</p>	<p>09-07</p> <p>Aptartas Grupės atlygio sistemos pasirinkto varianto statusas</p> <p>09-27</p> <p>Teikta rekomendacija dėl Grupės darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikos atnaujinimo</p>	<p>10-05</p> <p>Atartas atlygio už veiklą EPSO-G ir EPSO-G įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės;</p> <p>Teikta rekomendacija Baltpool valdybai dėl Baltpool generalinio direktoriaus;</p> <p>Patvirtintas ASK 2023 m. eilinių posėdžių grafikas bei pritarta 2023 m. ASK veiklos planui</p> <p>10-17</p> <p>Teikta rekomendacija dėl Grupės atlygio rėžių 2023 m.</p>	<p>12-07</p> <p>Teikta rekomendacija dėl tipinių darbo sutarčių formų;</p> <p>Teikta rekomendacija dėl TETAS valdybos kompetencijų matricos;</p> <p>Teikta rekomendacija GET Baltic valdybai dėl GET Baltic generalinio direktoriaus</p> <p>12-15</p> <p>Teikta rekomendacija dėl kandidato į LITGRID valdybos nario poziciją</p>

2021 metų spalį Atlygio ir skyrimo komiteto patvirtintame 2022 metų Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos plane, be reguliarių šio

komiteto kompetencijos sričiai priskirtų klausimų, buvo numatyta 2022 metais atlikti grupės atlygio sistemos peržiūrą. Tad 2022 metais Atlygio ir skyrimo komitetas, be kita ko, daug dėmesio skyrė ir sistemingai dirbo ties Grupės atlygio sistemos peržiūra ir naujos koncepcijos išgryninimu.

Atsižvelgiant į tai buvo pakeista Grupės darbuotojų atlygio sistema, Atlygio ir skyrimas komitetas teikė rekomendaciją „EPSO-G“ valdybai dėl naujos Grupės darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikos, kuriai „EPSO-G“ valdyba pritarė 2022 metų rugsėjo 30 dienos posėdyje. Nauja Grupės darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politika įsigaliojo nuo 2023 metų sausio 1 dieną.

7.6. „EPSO-G“ audito komitetas (AK)

Remiantis „EPSO-G“ įstatais, Audito komitetas sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui skiria „EPSO-G“ vienintelis akcininkas, atsižvelgiant į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas, jei buvo pateiktos. Audito komiteto nario nepertraukiamos kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės. Audito komiteto pirmininku gali būti tik nepriklausomas narys.

Ataskaitiniu laikotarpiu Audito komitete dirbo du nepriklausomi nariai: Gediminas Šiušas ir Robertas Vyšniauskas. Birželio 9 dieną Audito komiteto nariu buvo paskirtas Energetikos ministerijos nominuotas valdybos narys Tomas Daukantas, pakeitęs iki tol Audito komiteto nariu buvusį Gediminą Karalių.

„EPSO-G“ audito komitetas:

- vykdo grupės bendrovių finansinių ataskaitų rengimo bei audito atlikimo priežiūrą;
- atsakingas už grupės bendrovių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymosi užtikrinimą;
- atsakingas už grupės bendrovių vidaus kontrolės, atitikties ir rizikos valdymo ir vidaus audito sistemų, veiklos procesų veiksmingumo priežiūrą;
- atsakingas už grupės bendrovių auditoriaus ir (ar) audito įmonės ne audito paslaugų teikimo kontrolę;
- vertina grupės bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, sudaromus sandorius su susijusiomis šalimis.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 17 Audito komiteto posėdžių bei 7 balsavimai apklausos būdu. „EPSO-G“ audito komiteto sudėtis 2022 metų gruodžio 31 dieną:

Vardas Pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Gediminas Šiušas	Nepriklausomas narys, pirmininkas	Nuo 2020-10-22	UAB „Convera Lithuania“, apskaitos direktorius	Stokholmo ekonomikos aukštoji mokykla Rygoje, ekonomikos ir verslo administravimo bakalauras; Vilniaus universitetas, vadybos ir verslo administravimo bakalauras; Vilniaus universitetas, ekonomikos magistras.
Tomas Daukantas	Narys	Nuo 2022-06-09	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Teisės ir personalo grupės vadovas	Mykolo Romerio universitetas, teisės magistras

Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-10-22	Valstybės investicinis kapitalas, UAB generalinis direktorius; UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, valdybos narys Vilniaus universitetas, lektorius AB „Klaipėdos nafta“ stebėtojų tarybos narys AB „Klaipėdos nafta“ audito komiteto narys	Mykolo Romerio universitete, teisės mokslų magistras.
----------------------	----------------------	----------------	--	---

Audito komiteto 2022 m. posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai:

Gediminas Šiušas	Robertas Vyšniauskas	Tomas Daukantas (nuo 2022-06-09)	Gediminas Karalius (iki 2022-04-19)
24/24	24/24	12/13	8/9

2022 metais Audito komiteto priimti esminiai sprendimai:

2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06
<p>01-11 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi</p> <p>01-24 Pritarta 2022 m. grupės lygio rizikų sąrašui</p>	<p>02-03 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryto sandorio su susijusia šalimi</p> <p>02-22 Patvirtinta AK nuomonės dėl „Amber Grid“ ketinamų sudaryti sandorių su susijusia šalimi; Pritarta naujos redakcijos „EPSO-G“ grupės Korupcijos prevencijos politikai; Pritarta Vidaus audito vadovės 2021 metų tikslų pasiekimo ataskaitai ir patvirtinti 2022 metų tikslai</p>	<p>03-07 Patvirtinta AK išvada dėl „Tetas“ ir „Energy Cells“ 2021 m. audituotų finansinių ataskaitų</p> <p>03-16 Patvirtintos AK išvados dėl „GET Baltic“, „Baltpool“ 2021 m. audituotų finansinių ataskaitų</p> <p>03-18 Patvirtintos AK išvados dėl „Amber Grid“ ir „Litgrid“ 2021 m. finansinių ataskaitų</p>	<p>04-15 Patvirtinta AK išvada dėl „EPSO-G“ 2021 m. audituotų finansinių ataskaitų</p>	<p>05-23 Teikta AK rekomendacija „Amber Grid“, „Baltpool“, „Energy Cells“, „Tetas“ valdyboms dėl sutarties su išorės auditoriumi pratęsimo; Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamų sudaryti sandorių su susijusiomis šalimis</p>	<p>06-13 Teikta AK rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl sutarties su išorės auditoriumi pratęsimo; Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ 2022 m. rizikų sąrašo ir jų valdymo priemonių pakeitimo</p> <p>06-27 Inicijuotas vidinis tyrimas pagal gautą informaciją</p>

2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12
07-25 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi	08-29 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi; Pritarta „Energy Cells“ 2022 m. rizikų sąrašo ir jų valdymo priemonių pakeitimams; Pritarta AK 2022 m. I pusmečio veiklos ataskaitai; Pritarta Vidaus audito 2022 - 2024 m. plano pakeitimui	09-26 Patvirtinta AK nuomonė, kad atlikus grupės bendrovių „Tetas“ ir „Amber Grid“ 2022 m. I pusmečio sprendimų peržiūrą, neatitiktųjų nenustatyta	10-24 Pritarta naujos redakcijos „EPSO-G“ grupės Asmens duomenų apsaugos politikos naujai redakcijai; Pritarta Vidaus audito 2022 – 2024 m. plano pakeitimui	11-21 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi; Pritarta „Litgrid“, „Amber Grid“, „Baltpool“ 2023 m. rizikų sąrašams ir jų valdymo priemonėms	12-05 Pritarta AK 2023 m. veiklos plano projektui; Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ir „Amber Grid“ ketinamų sudaryti sandorių su susijusia šalimi; Pritarta „Tetas“, „GET Baltic“, „Baltpool“, „Energy Cells“ 2023 m. rizikų sąrašams ir jų valdymo priemonėms 12-12 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Amber Grid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi 12 27 Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusia šalimi

7.7. „EPSO-G“ Inovacijų ir plėtros komitetas (IPK)

Inovacijų ir plėtros komitetas – patariamasis „EPSO-G“ valdybos organas inovacijų, plėtros ir efektyvumo klausimais. Jis taip pat kaip ir Audito komitetas bei Atlygio ir skyrimo komitetas veikė grupės mastu, t. y. teikė išvadas, nuomones, rekomendacijas bei pasiūlymus kompetentingos Grupės bendrovės Valdybai dėl klausimų, susijusių su Inovacijų ir plėtros komiteto funkcijomis bei pareigomis.

Valdyba tvirtino ir keitė Inovacijų ir plėtros komiteto veiklos nuostatus, veiklos planą, formavo komitetui užduotis.

Sudarant Inovacijų ir plėtros komitetą buvo siekiama:

- daugiau dėmesio skirti inovacijoms, naujų Grupės veiklų paieškai, veiklos efektyvumui;
- inovatyvių idėjų sinergijos Grupės lygmeniu ir inovacijų kryptių suderinimo;
- didesnio nepriklausomų valdybos narių įsitraukimo į Grupės veiklą, jų turimų žinių ir patirties panaudojimo;
- kad Inovacijų ir plėtros komiteto nariai veiktų kaip inovacijų, plėtros, efektyvumo ambasadoriai Grupės bendrovėse.

„EPSO-G“ valdybos sprendimu Inovacijų ir plėtros komitetas pabaigė veiklą 2022 metų gruodžio 1 dieną, šiuo metu „EPSO-G“ grupėje veikia du – Audito bei Atlygio ir skyrimo – komitetai.

Inovacijų ir plėtros komiteto sudėtis ir jos pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį:

Narys	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Sigitas Žutautas, nepriklausomas narys, pirmininkas*	Nuo 2019-11-29	„Amber Grid“ nepriklausomas valdybos narys	Vilniaus universitetas, ekonomikos ir bankininkystės mokslų bakalauras, apskaitos ir audito mokslų magistras. Baltic Institute of Corporate Governance, profesionalaus valdybos nario studijos
Vytautas Vorobjovas, nepriklausomas narys	Nuo 2022-06-01	„Baltpool“ nepriklausomas valdybos narys, „Dotcon“ vadovaujantysis partneris, „AMZ CREW“ vadovaujantysis partneris	Vilniaus universitetas, politikos mokslų bakalauras
Artūras Vilimas, nepriklausomas narys	Nuo 2020-06-01 iki 2022-11-05**	„Litgrid“ nepriklausomas valdybos narys	Kauno technologijos universitetas (KTU), Inžinerijos laipsnis
Gediminas Mikaliūnas, nepriklausomas narys	Nuo 2020-06-01 iki 2022-05-31***	„Baltpool“ nepriklausomas valdybos narys, Barclays IT operacijų automatizavimo ir pertvarkymo vadovas	Baltijos vadybos institutas, EMBA programa; Vilniaus universitetas, informatikos magistras
Nedas Karklius, nepriklausomas narys	Nuo 2021-03-01	UAB „Tetas“ nepriklausomas valdybos narys; UAB „Švaros broliai“, franšizinės plovyklos savininkas, direktorius; UAB „Ultraprojektai“, savininkas, direktorius.	Baltic Institute of Corporate Governance (BICG), valdybos narių mokymai; Baltic Management Institute (BMI), vadovų magistratūros studijos; Vilniaus universitetas, teisės magistras; Kauno Technologijos Universitetas (KTU), vadybos magistras.
Ramūnas Abazorius, nepriklausomas narys	Nuo 2022-06-01 iki 2022-07-16****	BRAITIN fondų valdytojas, UAB Akmenės laisvosios ekonominės zonos valdymas direktorius	Vilniaus universitetas, finansų magistras

* Inovacijų ir plėtros komiteto pirmininko pareigas eina nuo 2020 m. sausio 6 d., perrinktas 2020 m. birželio 17 d.

** „Litgrid“ valdybos narys A. Vilimas pateikė prašymą atsistatydinti iš Inovacijų ir plėtros komiteto nario pareigų nuo 2022-11-05

*** „EPSO-G“ valdybos sprendimu, atsižvelgiant į „Baltpool“ prašymą, iš Inovacijų ir plėtros komiteto narių buvo atšauktas G. Mikaliūnas, skiriant Vytautą Vorobjovą

**** „EPSO-G“ valdybos narys R. Abazorius pateikė prašymą atsistatydinti iš Inovacijų ir plėtros komiteto nario pareigų nuo 2022-07-17 d.

Inovacijų ir plėtros komiteto 2022 m. posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai:

Nr.	Posėdžio data	Sigitas Žutautas	Vytautas Vorobjovas	Artūras Vilimas	Gediminas Mikaliūnas	Nedas Karklius	Ramūnas Abazorius
1.	Vasario 17 d.	●	-	●	●	●	-
2.	Kovo 16 d.	●	-	●	●	●	-
3.	Kovo 31 d.	●	-	●	●	●	-
4.	Balandžio 20 d.	●	-	●	●	●	-
5.	Gegužės 25d.	●	-	●	●	●	-
6.	Birželio 15 d.	●	●	●	-	●	●
7.	Liepos 13 d.	●	●	●	-	●	-
8.	Rugsėjis 21 d.	●	●	●	-	●	-
9.	Spalio 27 d.	●	●	○	-	●	-
10	Lapkričio 15 d.	●	●	-	-	●	-

- Dalyvavo
- Nedalyvavo

Inovacijų ir plėtros komiteto svarstyti esminiai klausimai:

2022-02	2022 -03	2022 -04	2022 -05
<p>02-17</p> <p>Aptartas IT funkcinio veiklos plano atnaujinimas 2022 metais</p> <p>Aptartas AEI plėtrą skatinantis modelis bei verslo plėtros idėjos, skirtos palankių sąlygų AEI plėtrai sudarymui.</p>	<p>03-16</p> <p>Aptartas skatinimo už inovacijas sistemos pokyčio poreikis bei suformuotos rekomendacijos dėl skatinimo už įgyvendintus inovacijų projektus.</p> <p>Aptarti „Litgrid“ 1MW BEKS projekto rezultatai bei tolimesnio baterijos panaudojimo vizija vykdant technologinius tyrimus.</p> <p>Aptartos grupės nereguliuojamų veiklų plėtros perspektyvos.</p> <p>03-31</p> <p>Priimtas sprendimas dėl rekomendacijos bendrovėms dėl skatinimo už įgyvendintus inovacijų projektus</p>	<p>04-20</p> <p>Aptarta pirminė nereguliuojamų veiklų strategija.</p> <p>Peržiūrėta inovacijų projektų portfelio būklės ataskaita.</p>	<p>05-25</p> <p>Aptartas bendrovių bendradarbiavimo sesijos rezultatas.</p> <p>Aptartas AEI platformos projektas.</p>

2022 -06	2022 -07	2022 -09	2022 -10	2022-11
<p>06-15</p> <p>Priimtas sprendimas dėl inovacijų ir plėtros komiteto nuostatų atnaujinimo.</p> <p>Aptartas partnerystės poreikis su verslu, mokslu ir kitomis institucijomis.</p> <p>Aptartas informacijos apie išorinio finansavimo priemonės valdymo kontekstas bei esama situacija</p>	<p>07-13</p> <p>Svarstyta Inovatyvių veiklų išorinio finansavimo galimybių vertinimo funkcijos savininkystė bei pristatyta Q2 inovacijų portfelio ataskaita.</p>	<p>09-21</p> <p>Naujo generalinio direktoriaus ir IPK bendras susitikimas</p>	<p>10-27</p> <p>IPK komitetui buvo pristatyta skaitmeninės transformacijos programos progresas. Taip pat buvo pristatyta Q3 inovacijų portfelio ataskaita.</p>	<p>11-15</p> <p>IPK komitetui buvo pristatyta EPSO-G grupėje įgyvendintą progresą partnerysčių su verslu, mokslu ir kitomis organizacijos klausimais. Diskutuota apie partnerysčių naudas ir apie galimybes jas plėsti</p>

7.8. Bendrovės vadovas

„EPSO-G“ bendrovės vadovą skiria bendrovės valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas. Bendrovės vadovas yra atskaitingas Valdybai.

M. Keizeris „EPSO-G“ generaliniu direktoriumi išrinktas nuo 2022 metų rugpjūčio 22 dienos.

Nuo 2022 metų sausio 6 dienos iki rugpjūčio 22 dienos „EPSO-G“ valdymo bendrovės laikinai generalinio direktoriaus pareigas ėjo Algirdas Juozaponis - „EPSO-G“ finansų direktorius. Šias pareigas jis pradėjo eiti buvusiam „EPSO-G“ vadovui Rolandui Zukui pasitraukus iš generalinio direktoriaus pareigų.

Generalinio direktoriaus kompetencija nesiskiria nuo ABĮ nustatytos bendrovės vadovo kompetencijos, išskyrus įstatuose numatytą papildomą kompetenciją. „EPSO-G“ generalinis direktorius:

- organizuoja ir kontroliuoja Grupės veiklos strategijos įgyvendinimą ir (užtikrina Bendrovės strategijos, kuri yra Įmonių grupės strategijos dalis, įgyvendinimą), visuotinio akcininkų susirinkimo ir valdybos sprendimų įgyvendinimą Bendrovėje;
- kontroliuoja dukterinių bendrovių veiklą, teikia siūlymus bei išvadas „EPSO-G“ valdybai dėl Grupės veiklos organizavimo ir jos plėtros;
- organizuoja ir užtikrina dukterinių bendrovių strategijos, ilgalaikių (strateginių), trumpalaikių (taktinių) tikslų įgyvendinimo stebėseną, veiklos vertinimą, teikia siūlymus EPSO-G valdybai dėl veiklos tobulinimo;
- ir kt.

2023 metų sausio 5 dieną įregistravus naują „EPSO-G“ įstatų redakciją bendrovės generalinio direktoriaus pareigybės pavadinimas pakeistas į vadovo.

7.9. Papildoma informacija apie valdybos pirmininką, vadovą, vyriausiąjį finansininką ir vidaus audito padalinio vadovą

Robertas Vyšniauskas (valdybos pirmininkas nuo 2022 metų vasario) – „EPSO-G“ valdybos pirmininko pareigas R. Vyšniauskas eina nuo 2022 metų vasario. R. Vyšniauskas taip pat yra bendrovės „Valstybės investicinis kapitalas“ generalinis direktorius, „Vilniaus vystymo kompanijos“ valdybos narys, „Klaipėdos nafta“ stebėtojų tarybos pirmininkas, bendrovių valdymo, teisės bei mokesčių konsultantas.

Gediminas Almantas (valdybos pirmininkas iki 2022 metų vasario) – „EPSO-G“ valdybos pirmininko pareigas G. Almantas ėjo nuo 2019 m. kovo 30 dienos. G. Almantas yra bendrovių „Lietuvos oro uostai“ ir „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys, „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo pusmėnulio draugijų federacijos atitikties ir mediacijos komiteto narys, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pirmininkas, Atviros Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys.

Generalinis direktorius Mindaugas Keizeris šias pareigas eina nuo 2022 metų rugpjūčio 22 dienos. Mindaugas Keizeris nuo 2022 metų gruodžio yra „Litgrid“ valdybos narys. Mindaugas Keizeris Vilniaus universitete yra baigęs verslo administravimo ir vadybos studijas, apsigynęs tarptautinio verslo magistro laipsnį, taip pat baigė profesionalių valdybos narių rengimo programą „Baltic Institute of Corporate Governance“.

L.e.p. generalinis direktorius Algirdas Juozaponis šias pareigas ėjo nuo 2022 metų sausio iki 2022 metų rugpjūčio 22 dienos. Algirdas Juozaponis nuo 2015 metų spalio iki 2022 metų gruodžio 30 dienos buvo „EPSO-G“ finansų direktorius, nuo 2020 metų balandžio iki 2022 metų gruodžio 22 dienos buvo „Litgrid“ valdybos narys, nuo 2020 metų rugpjūčio iki 2022 metų gruodžio 22 dienos – valdybos pirmininkas. Nuo 2020 metų balandžio iki 2022 metų balandžio – „Amber Grid“ valdybos pirmininkas. Algirdas Juozaponis yra Vilniaus universiteto bankininkystės magistras, Baltic Institute of Corporate Governance, profesionalus valdybos narys.

„EPSO-G“ grupės finansų ir veiklos planavimo vadovas Darius Kašauskas šias pareigas pradėjo eiti nuo 2022 metų sausio 16 dieną. D. Kašauskas nuo 2013 iki 2022 metų dirbo „Ignitis grupės“ finansų ir išdo direktoriumi bei valdybos nariu, ėjo šios grupės bei kitų energetikos srities įmonių valdybos nario, stebėtojų tarybos nario pareigas, vadovavo įmonių valdyboms ir stebėtojų taryboms. Dirbti energetikos sektoriuje vadovas pradėjo dar 2008 metais tuometiniuose „Rytų skirstomuosiuose tinkluose“, patirtį kaupė vadovaudamas finansų padaliniais bendrovėse VST, VAE. D. Kašauskas yra įgijęs ekonomikos ir vadybos magistro laipsnius Vilniaus universitete bei ISM vadybos ir ekonomikos universitete, taip pat pastarajame universitete studijavo socialinių mokslų ekonomikos krypties doktorantūroje.

Vyriausiasis finansininkas Žydrūnas Augutis. Daugiau nei dvidešimties metų darbo patirties finansų apskaitos ir mokesčių srityje turintis Ž. Augutis „EPSO-G“ vyriausiojo finansininko pareigas eina nuo 2019 metų balandžio. Prieš pradėdamas dirbti „EPSO-G“, jis dvejus metus dirbo patronuojamos bendrovės „Litgrid“ vyriausiuoju finansininku, vadovavo AB „Lietuvos dujos“ (iš jos atskyrus perdavimo veiklą įsteigta „Amber Grid“) buhalterijos padalinii. 2017-2019 metais Ž. Augutis ėjo „EPSO-G“ patronuojamosios bendrovės „Tetas“ valdybos nario pareigas. Ž. Augutis yra Vilniaus universiteto Ekonomikos mokslų apskaitos ir audito specialybės magistras.

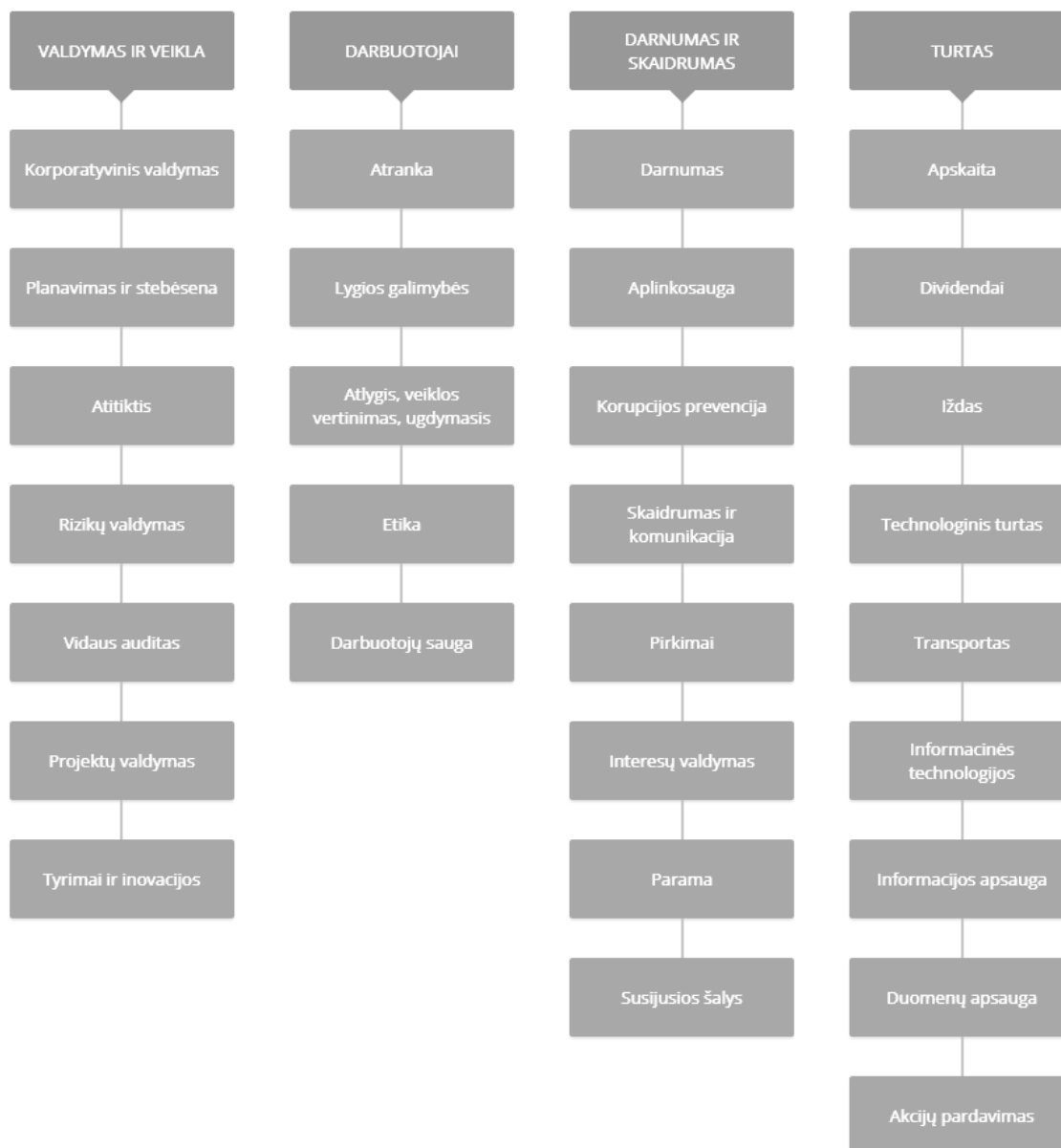
Vidaus audito vadovė Rasa Juodelytė. „EPSO-G“ Vidaus audito padalinio vadovės pareigas eina nuo 2017 metų sausio. Prieš pradėdama eiti šias pareigas ji ketverius metus buvo atsakinga už Vidaus audito padalinio veiklą patronuojamoje bendrovėje „Litgrid“, tokį pat darbą dirbo tarptautinėje didmeninės ir mažmeninės prekybos naftos produktais kompanijoje. R. Juodelytė 2020 metais taip pat buvo VĮ Ignalinos atominė elektrinė Audito ir rizikų komiteto narė. R. Juodelytė yra Vilniaus universiteto apskaitos ir audito mokslų magistrė.

Bendrovės valdybos, jos komitetų narių ir generalinio direktoriaus gyvenimo aprašymai yra skelbiami „EPSO-G“ internetiniame puslapyje www.epsog.lt.

7.10. Veiklos politikos

Geroji valdymo praktika „EPSO-G“ grupės įmonėse ataskaitiniu laikotarpiu buvo įgyvendinama taikant ir nuolat kryptingai tobulinant valdybos patvirtintas veiklos politikas, prie kurių yra prisijungusios Grupės bendrovės. „EPSO-G“ grupės veiklos politikos skirtos diegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui.

Įgyvendindami akcininko lūkesčių laiške keliamus tikslus, „EPSO-G“ valdymo bendrovė yra nustačiusi pagrindinius principus, o tam tikrais atvejais ir konkrečias taisykles, šiose veiklos srityse Grupės mastu:

Per ataskaitinį laikotarpį itin daug dėmesio buvo skiriama darbuotojų darbo sąlygų gerinimui bei darnumo praktikų stiprinimui – patvirtinta ir iš esmės peržiūrėta darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politika, atrankų politika, atsižvelgiant į 2022-06-28 priimtus LR Darbo kodekso priimtus pakeitimus, susijusius su smurto ir priekabiavimo prevencija, atnaujinta lygių galimybių politika. Taip pat atnaujintos Korupcijos prevencijos bei Paramos politikos. Ataskaitiniu laikotarpiu ir toliau buvo tobulinama Grupės politikų sistema atliekant ir kitus politikų atnaujinimus.

Politikos ar jų santraukos yra skelbiamos „EPSO-G“ interneto svetainėje www.epsog.lt, skirsnyje „Veiklos politikos“.

Funkcinių sričių valdysena

Valdymo bendrovė „EPSO-G“ savo veikloje taiko funkcinės lyderystės valdymo modelį, kuris, remiantis tarptautine praktika, įmonių grupėms kuria didžiausią vertę. Taikydama funkcinės lyderystės modelį EPSO-G valdymo bendrovė:

- didžiausią dėmesį skiria veiklos efektyvumui, bendriems ištekliams ir centralizuotoms paslaugoms;
- skiria resursus ir didina kompetenciją svarbioms, vertę ilgalaikėje perspektyvoje kuriančioms, veiklos sritims - strategijos vystymui, investicijų valdymui ir inovacijoms;
- nustato įmonių grupės politikas, standartizuoja pagrindinius grupės procesus;
- skatina dalijimąsi gerąja praktika tarp patronuojamų bendrovių ir palaiko veiklos gerinimo iniciatyvas.

Valdysenos modelio efektyvumą „EPSO-G“ matuoja vykdydama darbuotojų įsitraukimo tyrimą. Remiantis tyrimo rezultatais identifikuojamos tobulintinos sritys ir pagal tai koreguojamas tolimesnis organizacijos vystymo veiksmų planas.

7.11. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų savo veiklos įvertinimas ir rezultatai

Atsižvelgdamos į Atlygio ir skyrimo komiteto parengtas gaires, 2023 metų pradžioje „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir patronuojamų grupės bendrovių valdymo organai, grupės komitetai įvykdė savo veiklos 2022 metų įvertinimą. Apibendrinti kiekvieno kolegialaus organo ir grupės komitetų narių vertinimai buvo aptarti kiekvieno kolegialaus organo posėdžio metu. Buvo identifiкуotos tobulintinos veiklos sritys ir nustatytos kryptys kaip gerinti veiklos procesus, sudarant nuoseklų veiksmų bei užduočių planą 2023 metams.

Kolegialių organų savo veiklos įsivertinimo rezultatus apibendrina „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas. Atlygio ir skyrimo komitetas identifikavo pagrindinę 2023 metais bendrą grupės valdymo organų tobulintiną sritį - bendradarbiavimo tarp „EPSO-G“ grupės įmonių organų stiprinimą:

- organizuoti „EPSO-G“ grupės įmonių strategines sesijas, skiriant dėmesį strateginiam planavimui ir akcininko lūkesčių aptarimui;
- organizuoti naujos kadencijos „EPSO-G“ valdybos ir grupės valdymo organų, grupės komitetų susitikimus.

7.12. Informacija apie valdymo kodekso laikymąsi

„EPSO-G“ valdymo bendrovė laikosi „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatų. Kodeksas taikomas ta apimtimi, kiek Bendrovės įstatai nenumato kitaip. Bendrovė atskleidžia, kaip laikosi valdymo kodekso nuostatų reikalavimų šio metinio pranešimo II priede.

7.13. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

„EPSO-G“ įmonių grupė laikosi 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai taikomos „EPSO-G“ valdymo bendrovei.

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi „EPSO-G“ įmonių grupėje įgyvendinamo galioja Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalčiai atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymo apimtis grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą interneto svetainėse, siekiant interesų turėtojams pateikti informaciją prieinama ir suprantama forma.

Struktūrizuota informacija dėl skaidrumo gairių vykdymo yra pateikta šio metinio pranešimo I priede.

8. ATLYGIO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

Kuriame atvirą, pažangią, darnaus vystymosi tikslais besivadovaujančią organizaciją, kurioje vyrauja profesionalios partnerystės santykiai tarp darbdavio ir darbuotojų, kiekvienas turi savirealizacijos galimybes, auga kartu su organizacija ir geba prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus. Savo veikloje vadovaujames šiomis vertybėmis: profesionalumas, bendradarbiavimas, pažanga.

Įgyvendindami akcininko nustatytus strateginius ir verslo tikslus – sukurti energijos perdavimo ir mainų platformą, susietą su Europos Sąjungos šalimis ir įgalinančią tvarius ir efektyvius energijos mainus regiono vartotojams, ir taip didindami šalies verslo konkurencingumą bei Lietuvos žmonių gerovę, siekiame pritraukti ir išlaikyti kompetentingus, atsakingus, vertybėmis bei Grupės elgesio kodekso nuostatomis besivadovaujančius ir užbrėžtą rezultatą pasiekiančius savo sričių profesionalus.

Nuolat skatiname darbuotojus tobulėti ir kelti kvalifikaciją, ugdyti profesines (funkcines) ir bendrąsias (paremtas vertybėmis), kompetencijas, vadovus skatiname tobulinti vadovavimo kompetencijas.

Keliame darbuotojams su strategija susietus tikslus ir vertiname jų pasiekimą. Skatiname visus darbuotojus siūlyti ir diegti savo veikloje inovacijas – nuo kasdienes veiklos procesus palengvinančių inovatyvių darbo metodų ir įrankių – iki naujas veiklos kryptis lemiančių proveržio inovacijų.

Veikiame efektyviai, užtikriname optimalias veiklos sąnaudas ir geriausiu įmanomu kaštų naudos santykiu paremtas investicijas, atsakingai valdome darbo užmokesčio biudžetą. Mokame darbuotojams nuo rezultatų priklausantį darbo užmokestį, skatiname už papildomų pastangų reikalaujančių tikslų pasiekimą.

8.1. Atlygio ir skyrimo politikos formavimas ir stebėseną

Už „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo politikos formavimą ir įgyvendinimą priežiūrą atsakinga bendrovės valdyba. Siekiant užtikrinti tinkamą Atlygio politikos formavimą, stebėseną ir darbo užmokesčio fondo valdymą, „EPSO-G“ įmonių grupėje yra įsteigtas ir veikia trijų narių Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

Vykdydamas šią funkciją „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas:

- teikia rekomendacijas dėl valdybų narių ir vadovų sutarčių su jais sąlygų, įskaitant maksimalų atlygio dydį šiems asmenims, maksimalų metinį veiklos biudžetą jų atlygiui;
- rengia įmonių grupės bendrovių vadovų veiklos pagrindinius vertinimo kriterijus ir atlygio gaires, taikomas nustatant atlygį už veiklą Bendrovės ir Grupės patronuojamų bendrovių valdyboje, atlygio ir skyrimo komitete, audito komitete, kituose specializuotuose komitetuose, jei tokie sudaromi. Jų įgyvendinimą peržiūri ne rečiau kaip kartą per metus;
- teikia valdymo organams pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vadovaujantiems darbuotojams ir organų nariams siekiant, kad jie atitiktų atlygio gaires ir šių asmenų veiklos įvertinimą;
- vykdydamas šią funkciją, Atlygio ir skyrimo komitetas yra informuojamas apie bendrą atlygį, kurį vadovaujantys darbuotojai ir organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;
- užtikrina, kad individualūs atlyginimai vadovaujantiems darbuotojams ir valdymo organo nariams būtų proporcingas kitų Bendrovės ir įmonių grupės vadovujančių darbuotojų arba organų narių ir kitų Bendrovės ir įmonių grupės dukterinių bendrovių darbuotojų atlyginimui;
- teikia rekomendacijas dėl valdybos nustatomos Bendrovės patronuojamų bendrovių bei paskesnio lygio patronuojamų bendrovių vadovų ir kitų vadovujančių darbuotojų darbo apmokėjimo politikos, ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėti ją bei jos įgyvendinimą;
- stebi ir teikia išvadas kaip Bendrovė ir įmonių grupės bendrovės laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo;
- teikia įmonių vadovaujantiems darbuotojams ir organų nariams bendras rekomendacijas dėl šių darbuotojų ir organų narių atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti jų atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis Bendrovės ir dukterinių bendrovių teikiama informacija;
- surenka ir susistemina visą jo kompetencijos srityse surinktą bei gautą informaciją ir jos pagrindu teikia rekomendacijas atitinkamam Įmonių grupės organui;
- kartą per metus valdybai Atlygio ir skyrimo komitetas teikia rašytinę savo veiklos ataskaitą, apimančią vienerius kalendorinius metus.
- Valdyba ir kiti Bendrovės ir patronuojamų bendrovių organai turi teisę kreiptis į Atlygio ir skyrimo komitetą ir pateikti išvadas dėl konkrečių jų nurodytų klausimų, jeigu šie klausimai patenka į atlygio ir skyrimo komiteto kompetenciją.

8.2. Atlygio politika

„EPSO-G“ grupės įmonėse įdiegta ir veikia atsakomybės ir atskaitingumo principais pagrįsta vienoda Atlygio politika. Atlygio politika yra „EPSO-G“ grupės darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikos dalis. Atlygio politikos tikslas - efektyviai valdyti grupės darbo užmokesčio išlaidas ir kurti motyvacinės paskatas, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.

Tai reiškia, kad nustatant atlygį, atsižvelgiama į darbuotojo veiklos įvertinimą. Todėl „EPSO-G“ vadovų ir darbuotojų atlygį 2022 metais sudarė dvi dalys: fiksuota ir kintama. Fiksuota dalis priklausė nuo pareigybės atsakomybės lygio, kuris nustatomas pagal tarptautinėje praktikoje taikomą metodiką. Kintama atlygio dalis mokama tuomet, kai pasiekiami individualūs metinio vertinimo metu nustatyti tikslai, o įmonė atsiskaito akcininkui ir valdybai už metinių bendrovės tikslų pasiekimą.

Remiantis tarptautine gerosios valdysenos praktika, „EPSO-G“ Atlygio politika yra tvirtinama arba keičiama valdyboje tik po to, kai Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai, pateikia savo rekomendacijas.

Visose grupės bendrovėse yra taikomi vienodi atlygio politikos principai:

- Atlygio politikos principai yra tapatūs visiems darbuotojams (įskaitant vadovus);
- Atlygio fondą tvirtina įmonių valdybos. Atlygio ir skyrimo komitetas stebi, kad būtų subalansuota darbo užmokesčio išlaidų kontrolė su tinkamai pareigas atliekančių darbuotojų skatinimu;
- Metiniai tikslai vadovams ir darbuotojams yra nustatomi vadovaujantis „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politika;
- Kintama atlyginimo dalis darbuotojui nėra mokama tuo atveju, kai veiklos rezultatai neatitinka lūkesčių pagal nustatytus vertinimo kriterijus arba įmonės veiklos ir finansiniai rezultatai vertinami kaip nepatenkinami;
- Kintama atlygio dalis nėra premija. Ji negali viršyti 20-30 proc. pastoviosios atlygio dalies;
- Kintamo atlygio suma yra numatoma Bendrovės biudžete ir apskaitoma finansiniame rezultate, kuris yra audituojamas ir skelbiamas viešai;
- Bendrovės vadovo kintama atlygio dalis priklauso nuo bendrovės strategijoje keliamų tikslų, kurie skelbiami viešai bendrovės tinklapyje, įgyvendinimo;
- Kintama atlygio dalis nėra mokama kolegialių organų nariams;
- Darbuotojams išeitinės išmokos mokamos Darbo kodekso bei darbo sutartyse nustatyta tvarka;
- Išeitinės išmokos neviršija sumų, kurias nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, išskyrus išimtiniais atvejais, kuriais dėl objektyvių priežasčių susitariama dėl didesnių išmokų. Apie tokių išmokų išmokėjimus ir jų išmokėjimo pagrindus privalo būti informuojama atitinkama Grupės bendrovės valdyba jos artimiausiame posėdyje;
- Aukščiausio lygio bendrovių vadovų darbo, atlygio, taip pat išeitinės išmokos, dydį nustato bendrovės valdyba;
- Numatyta, kad už ypatingos svarbos rezultatus, nenumatytus darbuotojo metiniuose tiksluose, išimtiniais atvejais gali būti skiriama neviršijanti politikoje nustatyto dydžio skatinamoji išmoka. Apie tai privalo būti informuojama atitinkama grupės bendrovės valdyba jos artimiausiame posėdyje;
- Išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių, išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba, nėra sudaromi;
- Atlygio politikoje nėra numatytas joks atlygis suteikiantis vadovui, kolegialaus organo nariui ar darbuotojui teisę į akcijas, akcijų pasirinkimo sandorius arba teisę gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais ar kitomis finansinėmis priemonėmis;
- Darbuotojų įsitraukimo bei lojalumo skatinimui „EPSO-G“ grupės bendrovės skiria papildomas naudas bei emocinį nefinansinį atlygį, apimančius sveikatos draudimą, socialinės rūpybos išmokas, renginius darbuotojams, karjeros galimybes, pripažinimą ir įvertinimą už itin gerus veiklos rezultatus, fizinės ir emocinės sveikatos švietimo paskaitas, papildomas atostogų dienas.

Siekiant užtikrinti atlygio politikos veiksmingumą, yra viešai skelbiami pastovaus ir kintamo atlygio dydžiai pagal pareigybių grupes. Tai sudaro prielaidas „EPSO-G“ įmonių grupės įmonėms tinkamai atlyginti keliamų tikslų pasiekiantiems ir lūkesčius viršijantiems darbuotojams remiantis vidutine rinkos reikšme.

Vertinant įmonių ir darbuotojų atlygio konkurencingumą, remiamasi rinkos tyrimų duomenimis.

2022 metais gavus „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas ir „EPSO-G“ valdybos pavedimą peržiūrėti įmonių grupės darbuotojų atlygio ir motyvavimo sistemą, buvo sudaryta darbo grupė iš įmonių grupės bendrovių Žmonių ir kultūros srities profesionalų, atlikta analizė, kiek atlygio ir motyvavimo sistema atitinka „EPSO-G“ grupei keliamus tikslus ir skatina pasiekti laukiamus rezultatus, ir pasiūlyti reikalingi pokyčiai. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas ir valdyba pritarė pasiūlytiems pokyčiams, ir nuo 2023 metų pradžios grupės įmonėse įsigaliojo atnaujinta „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politika, detalizuota įmonių vidaus tvarkos aprašuose.

Nauja atlygio sistema siekiama sukurti motyvuojančias paskatas bei prielaidas skatinti darbuotojus siekti geresnių veiklos rezultatų, aktyviau prisidėti prie Bendrovės ir įmonių grupės tikslų pasiekimo bei atlikti daugiau, nei formalus pareigų vykdymas. Taip pat skatinti darbuotojus kurti inovatyvius, nestandartinius sprendimus ir tobulinti veiklą, užtikrinti lygiavertį apmokėjimą už lygiavertį pagal atsakomybę, kompetencijas ir indėlį į rezultatą darbą, pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus.

Naują atlygio sistemą sudaro mėnesinis atlygis, apimant priemokas, nustatytas Darbo kodekse, bendrovių vidaus teisės aktuose ir kolektyvinėse sutartyse, finansinis skatinimas, vienkartinės premijos už ypatingos svarbos rezultatus ir inovacijų diegimą, papildomos naudos, nefinansinis atlygis.

Esminis skirtumas nuo 2022 metais galiojusios sistemos yra tai, kad riboto dydžio tiesiogine sąsaja su tikslų įgyvendinimu paremta kintama atlygio dalis buvo pakeista finansiniu skatinimu, kuris pirmiausiai priklauso nuo konkrečios bendrovės, kurioje dirba darbuotojas, metinių tikslų įvykdymo ir nuo darbuotojo bendro metinio veiklos vertinimo, apimančio individualių tikslų pasiekimo rezultata, vertybinių elgsenų ir atitikimo kokybės kriterijams vertinimą. Rengiant „EPSO-G“ atlygio politiką išorės konsultantų paslaugomis nebuvo naudotasi.

8.3. Darbuotojų veiklos vertinimas

Darbuotojų veiklos vertinimas yra viena svarbiausių valdymo ir efektyvaus vadovavimo sąlygų, padedanti siekti „EPSO-G“ įmonių grupės tikslų ir kurti pozityvius santykius tarp darbuotojų ir vadovų, leidžianti planuoti darbuotojų karjerą, didinti jų motyvaciją ir įsitraukimą.

Veiklos vertinimo priemonė, užtikrinanti, kad „EPSO-G“ darbuotojų individualūs tikslai būtų keliami atsižvelgiant į bendrovės tikslus yra metinis pokalbis, kuriame aptariami ir nustatomi išmatuojami, apibrėžti laike ir motyvuojantys tikslai darbuotojui.

Metinis ir tarpinis pokalbis yra skirtas įvertinti „EPSO-G“ darbuotojui iškeltų tikslų pasiekimą ir nustatyti naujus, formuoja grįžtamojo ryšio kultūrą tarp vadovo ir darbuotojo. Pokalbio metu yra taip pat aptariamos darbuotojo ugdymo, kompetencijų kėlimo poreikis ir tolimesnės profesinio augimo bei karjeros galimybės.

„EPSO-G“ grupės įmonėse individualūs tikslai su kiekvienu darbuotoju aptariami ir nustatomi kasmet. Jų įgyvendinimas daro tiesioginę įtaką kintamos atlygio dalies dydžiui, kuris taip pat priklauso nuo bendrų visos įmonės tikslų pasiekimo.

Įsigaliojus naujai „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikai darbuotojų individualių tikslų kėlimo principai nepakito – išliko orientacija į rezultatą ir kokybę, veiklos vertinimo procesas pasipildė atitikimo veiklos kokybės kriterijams vertinimu.

8.4. Darbuotojai

Darbuotojų skaičius įmonių grupėje ir atskirose įmonėse

	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Įmonių grupė	1271	1278
„EPSO-G“	60	74
„Amber Grid“	332	324
„Litgrid“	391	335
„Tetas“	416	498
„Baltpool“	18	19
„GET Baltic“	10	8
„Energy cells“	19,5*	11*

* Dėl projekcinio darbo specifikos, dauguma „Energy cells“ darbuotojų dirba pagal terminuotas sutartis bei nepilnu etatu. 2022 m. gruodžio 31 d. pagal sudarytas darbo sutartis bendrovėje dirbo 44 darbuotojai (2021 m. gruodžio 31 d. – 20 darbuotojų).

Darbuotojų pasiskirstymas pagal pareigybių grupes 2022 metų gruodžio 31 dieną (žmonės)

- Bendrovių vadovai – 7
- Aukščiausio lygmens vadovai (be bendrovių vadovų) – 23
- Vidurinio ir žemesnio lygmens vadovai – 145
- Ekspertai-specialistai – 780
- Darbininkai - 316

Darbuotojų pasiskirstymas pagal stažą, amžių, išsilavinimą, lytį 2022 metų gruodžio 31 dieną

Pasiskirstymas pagal stažą:

- Dirbantys iki 5 metų – 59 proc.
- Dirbantys 5-10 metų – 14 proc.
- Dirbantys 10-20 metų – 14 proc.
- Dirbantys 20-30 metų – 8 proc.
- Dirbantys daugiau nei 30 metų – 5 proc.

Pasiskirstymas pagal amžių:

- Iki 30 metų amžiaus – 11 proc.
- 30-40 metų amžiaus – 32 proc.
- 40-50 metų amžiaus – 27 proc.
- 50-60 metų amžiaus – 20 proc.
- Daugiau nei 60 metų amžiaus – 10 proc.

Pasiskirstymas pagal išsilavinimą:

- Aukštasis – 73 proc.
- Aukštesnysis – 8 proc.
- Vidurinis – 6 proc.
- Profesinis – 14 proc.

Pasiskirstymas pagal lytį:

- Moterys – 21 proc.
- Vyrai – 79 proc.

8.5. Informacija apie darbo užmokestį

2022 metų gruodžio 31 dieną „EPSO-G“ grupės įmonėse dirbo 1 271 darbuotojas (2021 m. gruodžio 31 d. – 1 278 darbuotojas). „EPSO-G“ grupės darbo užmokesčio fondas 2022 metais buvo 45 460 tūkst. Eur (2021 m. – 35 133 tūkst. Eur).

Darbo užmokesčio informacija

Darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes	Grupė			
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)		Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (įskaitant kintamą darbo užmokesčio dalį)	
	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.
Įmonės vadovai	7	7	10 256	9 063
Aukščiausio lygmens vadovai	23	21	7 929	7 999
Vidurinio lygmens vadovai	145	135	4 970	4 518
Specialistai	780	725	2 910	2 582
Darbininkai	316	390	1 583	1 375
Viso	1 271	1 278	2 857	2 561
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur			45 460	35 133

Informacija apie valdymo bendrovės „EPSO-G“ fiksuotą ir kintamą darbo užmokestį

Darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes	Bendrovė					
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)		2022 m.		2021 m.	
	2022 m.	2021 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2021 m. rezultatus Eur	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2020 m. rezultatus Eur
Bendrovės vadovas	1	1	9 708		8 078	2 140
Aukščiausio lygio vadovai	3	5	7 099	1 791	7 142	1 794
Vidurinio lygmens vadovai	17	17	5 040	1 019	4 676	798
Specialistai	39	51	3 278	276	3 031	177
Viso	60	74	4 063	559	4 254	647
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur				4 171		2 495

8.6. Informacija apie atlygį kolegialių organų nariams

„EPSO-G“ kolegialių organų – valdybos, ASK ir AK nariai yra skiriami ketverių metų kadencijai. Su jais yra sudarytos civilinės sutartys, kuriose detalizuojamos jo/jos atsakomybės, pareigos, teisės bei funkcijos.

Ataskaitiniais metais vienintelis bendrovės akcininkas – Lietuvos Respublikos Energetikos ministerija – 2022 m. kovo 24 d. ir 2022 metų spalio 21 dieną patvirtino atnaujintas Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gaires (toliau – Atlygio gairės).

Šiuo metu galiojanti Atlygio gairių redakcija įtvirtina, kad atlygis už veiklą Grupės bendrovių kolegialiuose organuose gali būti mokamas tokiems nariams, kurie atitinka bent vieną iš žemiau nurodytų sąlygų ir atlygio mokėjimas šiems nariams nėra draudžiamas Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais:

- nepriklausomiems nariams, nepriklausomumą nustatant pagal taikytinus norminius teisės aktus bei vidaus dokumentus;
- nariams, kurie yra valstybės tarnautojai.

Atlygis nėra mokamas Grupės bendrovių darbuotojams ir (ar) Grupės bendrovių akcininkų darbuotojams.

Atlygio gairėse įtvirtinti atlygio nustatymo principai:

	„EPSO-G“	Dukterinės bei paskesnio lygio dukterinės bendrovės
Valdybos pirmininkas	1/3 VDU(GD)*	1/3 VDU(GD)
Valdybos narys	1/4 VDU(GD)	1/4 VDU(GD)
Valdybos narys (valstybės tarnautojas)	1/4 VDU(GD)**	1/5 VDU(GD)**
Grupės AK bei ASK pirmininkas	1/3 VDU(GD) minus 400 EUR	-
Grupės AK bei ASK narys	1/4 VDU(GD) minus 400 EUR	-

* VDU(GD) – „EPSO-G“ vadovo arba dukterinės ar paskesnio lygio dukterinės bendrovės generalinio direktoriaus vidutinis mėnesinis darbo užmokestis.

** Tuo atveju, jeigu valdybos narys (valstybės tarnautojas) eina ir vykdo veiklą kitos valstybės įmonės / valstybės valdomos bendrovės ir (ar) savivaldybės įmonės / savivaldybės valdomos bendrovės kolegialiaame organe, jam mokamas atlygis – 1/8 atitinkamos Grupės bendrovės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Valdybos nariui (valstybės tarnautojui) atlygis už veiklą valdybos komitete nėra mokamas.

Fiksuotas mėnesinis atlygis „EPSO-G“ kolegialaus organo nariams skaičiuojamas nuo atlygio nustatymo metu esančių praėjusių kalendorinių metų Bendrovės generalinio direktoriaus priskaičiuoto ir išmokėto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir yra neperskaičiuojamas visą KO nario kadencijos laikotarpį, išskyrus, jeigu anksčiau nustatytas atlygis nebeatitiktų reikalavimų įtvirtintų teisės aktuose.

2022 metų spalio 21 dieną vienintelio akcininko sprendimu buvo nustatyti tokie fiksuoti mėnesiniai dydžiai (neatskaičius mokėtinų mokesčių) „EPSO-G“ valdybos ir Audito komiteto nariams, kurie taikomi nuo 2022 metų spalio 1 dienos:

Pozicija	Mėnesinis fiksuotas atlygio dydis (Eur)
Valdybos pirmininkas	3 406
Valdybos narys	2 555
Valdybos narys (valstybės tarnautojas), jeigu valstybės tarnautojas neina ir nevykdo veiklos kitos VĮ / VVĮ ir (ar) SĮ / SVĮ* kolegialiaame organe	2 044
Valdybos narys (valstybės tarnautojas), jeigu valstybės tarnautojas eina ir vykdo veiklą kitos VĮ / VVĮ ir (ar) SĮ / SVĮ kolegialiaame organe	1 277
Audito komiteto pirmininkas	3 006
Audito komiteto narys	2 155

* VĮ – valstybės įmonė, VVĮ – valstybės valdoma įmonė, SĮ – savivaldybės įmonė, SVĮ – savivaldybės valdoma įmonė

2022 metų lapkričio 25 dieną „EPSO-G“ valdybos sprendimu buvo nustatyti tokie atlygio dydžiai Atlygio ir skyrimo komiteto nariams (neatskaičius mokėtinų mokesčių): pirmininkas – 3006 Eur, narys – 2155 Eur. Kintamoji atlygio dalis KO nariams nėra nustatoma.

Tuo atveju, jeigu Bendrovės valdybos narys yra išrenkamas Grupėje suformuoto valdybos komiteto nariu ir / arba valdybos pirmininku arba Bendrovės valdybos narys yra atšaukiamas / atsistatydina iš Grupėje suformuoto valdybos komiteto nario ir / arba valdybos pirmininko pareigų, tokio Bendrovės valdybos nario atlygis yra keičiamas be atskiro Bendrovės akcininko sprendimo, atsižvelgiant į Bendrovės akcininko sprendimu nustatytus atlygių dydžius, kurie priklauso nuo užimamų pareigų.

10 proc. nuo bendro atitinkamo Bendrovės KO biudžeto skiriama papildomoms Bendrovės išlaidoms, skirtoms KO veiklai užtikrinti. Biudžetas, skirtas išlaidoms KO veiklai užtikrinti, gali būti naudojamos organizuojant bendrus KO mokymus, bendradarbiavimo sesijas ar bet kokia kita forma organizuojamus KO bendrus renginius, kuriuose apsikeičiama žiniomis ir gerąją praktika. Bendrovės KO mokymų biudžetai nėra naudojami individualiems KO narių mokymams.

Su priežiūros ir valdymo organų nariais sudarytos sutartys nesuteikia jokių teisių į „EPSO-G“ grupės įmonių akcijas, kitokias atlygio formas ar papildomas naudas. Sutartyse nėra numatytos jokios išėtinės išmokos ir įspėjimo terminai.

Informacija apie „EPSO-G“ valdymo bendrovės kolegialią priežiūrą ir valdymo organų narių darbą ir išmokas:

	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Kolegialią priežiūrą ir valdymo organų posėdžiai (vnt.)	94	94
Kolegialią organų narių, kuriems mokamas atlygis, skaičius (asmenys)*	6	4
Išmokos, susijusios su valdymo organų nariais (tūkst. Eur)	209	94

Informacija apie kolegialiems priežiūrai ir valdymo organų nariams individualias išmokas

Nario vardas, pavardė	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Robertas Vyšniauskas*	62 960	21 000
Gediminas Almantas*	54 553	25.800
Ramūnas Abazorius*	9 902	-
Tomas Daukantas	6 132	
Dainius Bražiūnas	6 132	
Tomas Tumėnas*	-	20.546
Gediminas Šiušas**	34 473	13.200
Jolita Lauciuvienė**	34 473	13 200

* nurodyti bendri atlygiai už veiklą nepriklausomo valdybos nario pareigose ir atitinkamo „EPSO-G“ grupės valdybos komiteto nario pareigose;

** nurodyti atlygiai už veiklą „EPSO-G“ grupės valdybos komiteto nario pareigose.

8.7. TEISINIAI GINČAI IR NEAPIBRĖŽTUMAI

Informacija apie teisinius ginčus ir neapibrėžtumus yra atskleista šio metinio pranešimo finansinės ataskaitos 37 pastaboje.

9. INFORMACIJA APIE SPECIALIUOSIUS ĮPAREIGOJIMUS

9.1. VIAP lėšų administravimo veikla

„EPSO-G“ grupei priklausanti bendrovė „Baltpool“ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 metų lapkričio 7 dienos nutarimu Nr. 1338 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriaus paskyrimo“ yra paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšų administratoriaus funkcijas.

„Baltpool“, vykdydama šią, į ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 4-193 patvirtintą Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašą įtrauktą veiklą, atlieka VIAP lėšų surinkimo, išmokėjimo, grąžinimo ir administravimo funkcijas. VIAP lėšų administravimo funkcijos vykdymo sąnaudų teisės aktų nustatyta tvarka kompensuojamos ne iš valstybės, o iš VIAP lėšų biudžeto.

Siekiant suvaldyti energijos kainų augimą ir neigiamą jo poveikį bendrai infliacijai euro zonoje, 2022 metų spalio 6 dieną buvo priimtas Europos Sąjungos Tarybos Reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos energijos kainoms mažinti. Atsižvelgiant į minėto reglamento nuostatas, 2022 metų gruodžio 15 dieną priimtu Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Reglamentas (ES) 2022/1854 įgyvendinimo „Baltpool“, kaip VIAP lėšų administratoriui, taip pat buvo pavesta surinkti, išmokėti bei administruoti minėtame įstatyme nurodytas lėšas, skirtas Reglamente (ES) 2022/1854 nurodytoms priemonėms įgyvendinti.

VIAP lėšų administratoriui taip pat buvo pavesta iš teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkančių elektros energijos gamintojų surinkti jų laikotarpiu nuo 2022 metų gruodžio 1 dienos iki 2023 metų birželio 30 dienos gauto rinkos pajamų perviršio dalį, o iš įmonių, vykdančių veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose, surinkti solidarumo įnašą, minėto Reglamentas (ES) 2022/1854 ir įstatymo dėl Reglamentas (ES) 2022/1854 įgyvendinimo nustatyta tvarka skaičiuojamą nuo tokių subjektų 2023 metų prasidėjusių mokesčių metų apmokestinamojo pelno dalies (toliau kartu – skubios intervencijos lėšos).

Vadovaujantis įstatymu dėl Reglamentas (ES) 2022/1854 įgyvendinimo, gavus Vyriausybės pavedimą, bendrovė taip pat turėtų parengti paklausos piko valandomis mažinimo aukciono organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą, teikti jį tvirtinti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir organizuoti bei vykdyti tokius aukcionus. „Baltpool“ patirtos skubios intervencijos lėšų administratoriaus funkcijų vykdymo sąnaudų teisės aktų nustatyta tvarka bus kompensuojamos iš surenkamų skubios intervencijos lėšų.

9.2. Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto vykdytojo funkcijų įgyvendinimas

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo įstatymą (toliau – Fizinio barjero įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų rugpjūčio 23 dienos nutarimu Nr. 680 „Dėl Lietuvos Respublikos fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo įstatymo įgyvendinimo“, UAB „EPSO-G“ buvo paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti fizinio barjero, kaip jis apibrėžtas Fizinio barjero įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, įrengimo projekto vykdytojo funkcijas. Priskirtų funkcijų atlikimui „EPSO-G“ pasitelkė savo kontroliuojamus juridinius asmenis.

Fizinio barjero įrengimo darbai buvo baigti laiku ir numatyto biudžeto apimtyje.

Išsamesnė informacija apie fizinio barjero projektą, susijusius projekto tikslus ir svarbiausius įvykius per projekto įgyvendinimo laikotarpį pateikiama šios ataskaitos skyriuje „Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimas“ bei „EPSO-G“ tinklalapyje.

Informacija apie šiuos „EPSO-G“ ir jos dukterinių bendrovių vykdomus specialiuosius įpareigojimus pateikiama ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 metų kovo 16 dienos įsakymu Nr. 4-193 patvirtintame (su vėlesniais pakeitimais) Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašė.

10. DARNUMO (NEFINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO) ATASKAITA

Ataskaitos teikimo pagrindas ir apimtis

„EPSO-G“ įmonių grupės darnumo (nefinansinės informacijos atskleidimo) ataskaita teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymu ir Europos Sąjungos Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyva.

„EPSO-G“ grupės darnumo ataskaita už 2022 metus parengta vadovaujantis „Global Reporting Initiative“ standarto pagrindiniu rodiklių modeliu (angl. *GRI Core Standards*). Rengiant šią ataskaitą taip pat atsižvelgta ir į Lietuvos banko rekomendacijas dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apima aktualius duomenis ir įvykius, patenkančius į laikotarpį nuo 2022 metų sausio 1 d. iki 2022 gruodžio 31 d. Siekiant geresnio pateiktų darnumo rezultatų palyginamumo ir vadovaujantis „Global Reporting Initiative“ standartų reikalavimais, į šią ataskaitą taip pat įtraukti ir papildomi ankstesnių metų duomenys. Darnumo ataskaitos turinys apima naujausią jos paskelbimo metu prieinamą informaciją.

„EPSO-G“ grupės darnumo ataskaitoje atskleidžiama informacija apie reikšmingus grupės įmonių veiklos poveikius aplinkosaugos, socialinėje ir valdysenos srityse, aprašomas „EPSO-G“ indėlis į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą. Ši darnumo ataskaita yra 2022 metų konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalis. Ataskaitoje pateikiama informacija apima grupės įmones „Amber Grid“, „Baltpool“, „Energy cells“, „Get Baltic“, „Litgrid“ ir „Tetas“. Darnumo ataskaita nėra audituota, išskyrus „Atskleidimai pagal Taksonomijos reglamentą“ dalį.

Ankstesnė „EPSO-G“ darnumo ataskaita buvo paskelbta 2022 m. birželio 16 d. atskiru dokumentu ir yra prieinama grupės įmonių interneto svetainėje adresu <https://www.epsog.lt/darnumas>. Už šios darnumo ataskaitos turinio parengimą ir ataskaitos paskelbimą atsakingas „EPSO-G“ darnumo vystymo vadovas Paulius Stonis - paulius.stonis@epsog.lt.

Informacija apie veiklos modelį

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekius atsinaujinančių energijos išteklių integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus. „EPSO-G“ veikla suvokiama per platformos verslo modelį. Savo veikla „EPSO-G“ grupė kuria darnią, skaidrią, vienodais standartais paremtą ekosistemą, palengvinančią mainus tarp gamintojų, tiekėjų ir vartotojų, bei kuriančią vertę visuomenei per tvarios energijos pasirinkimų įgalinimą bei indėlį kuriant šalies konkurencingumą. Išsami informacija apie „EPSO-G“ įmonių grupės verslo modelį, verslo aplinką, organizaciją ir struktūrą, rinką, tikslus, strategiją pateikiama atitinkamose šio konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalyse.

Bendroji informacija apie darnumą „EPSO-G“ įmonių grupėje

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekius atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

„EPSO-G“ grupė energetikos sektoriaus transformaciją siekia įgyvendinti užtikrindama darnią pusiausvyrą tarp aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių tikslų.

Grupė siekia, kad darnumo principai būtų integruoti į visų grupės įmonių veiklas bei procesus. Būdama strategiškai svarbios energetikos infrastruktūros valdytoja, „EPSO-G“ siekia prisidėti prie Paryžiaus susitarime, Europos Žaliajame kurse, Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje bei Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje apibrėžtų su klimato kaita ir aplinkosauga susijusių įsipareigojimų įgyvendinimo. Savo veikla „EPSO-G“ taip pat siekia tiesiogiai prisidėti prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, didžiausią dėmesį skirdama galimybių naudotis švaria ir modernia energija užtikrinimui, kovai su klimato kaita, modernios infrastruktūros ir inovacijų vystymui, saugių ir deramų darbo sąlygų, darbuotojų gerovės bei darnios tiekimo grandinės kūrimui.

Pagrindinės „EPSO-G“ darnaus vystymosi kryptys kyla iš grupės ilgalaikėje strategijoje iki 2030 metų apibrėžtų veiklų.

- Aplinkosaugos srityje – klimatui neutralios energetikos įgalinimas, mažinant veiklų poveikį aplinkai;
- Socialinė srityje – pažangios, darnumo principų besilaikančios organizacijos kūrimas;
- Valdysenos srityje – skaidrus ir efektyvus energijos mainų platformos valdymas ir vystymas.

„EPSO-G“ darnios veiklos rezultatai atskleidžiami atsižvelgiant į įmonių grupės mastu atliktą poveikių reikšmingumo vertinimo analizę. Ši analizė, atlikta 2022 metais visos įmonių grupės mastu apėmė tris etapus: reikšmingiausių poveikių aplinkosaugos, socialinė ir valdysenos srityje identifikavimą; suinteresuotų šalių ir grupės įmonių vadovybės apklausą; reikšmingiausių poveikių

„EPSO-G“ įmonių grupės veiklai nustatymą. 2022 metų pradžioje įgyvendintoje apklausoje sudalyvavo 645 respondentai, tarp kurių buvo grupės įmonių darbuotojai, tiekėjai, klientai, verslo partneriai, vietos bendruomenės, asociacijos, profesinės sąjungos, Energetikos ministerija, investuotojai, grupės įmonių vadovai bei valdybos nariai.

2021 metais „EPSO-G“ valdybos patvirtintoje įmonių grupės darnumo politikoje numatyta, jog grupė įsipareigoja reguliariai, bet ne rečiau kaip kartą per du metus, vykdyti aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių poveikių ir darnumo prioritetinių temų peržiūrą, atlikdama reikšmingumo analizę (angl. materiality assessment), užtikrindama suinteresuotų šalių įtraukimą.

„EPSO-G“ vertino 19 identifikuojamų poveikių darnumo srityse reikšmingumą, kurios buvo nustatytos vadovaujantis grupės įmonių veiklos specifika, ilgalaike „EPSO-G“ veikos strategija iki 2030 metų, tarptautinių standartų SASB bei GRI pateikiamomis reikšmingumo nustatymo rekomendacijomis. Toliau pateikiami pagrindinių „EPSO-G“ veikloje identifikuojamų poveikių paaiškinimai:

Poveikiai aplinkosaugos srityje:

- Poveikio aplinkai ir ŠESD emisijų mažinimas veikloje – poveikio aplinkai (oro, vandens, dirvožemio kokybei), taršos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂, CH₄, SF₆ ir kt.) mažinimas bendrovės veikloje.
- Biologinės įvairovės ir ekosistemų išsaugojimas – sausumos ir vandens gyvūnijos, natūralios augalijos bei didelės ekologinės vertės buveinių apsauga vykdančią veiklą.
- Darnus ir efektyvus išteklių naudojimas bendrovės veikloje – žaliosios energijos naudojimas bendrovės veikloje, efektyvus vandens bei kitų išteklių naudojimas.
- Atliekų kiekio mažinimas, atsakingas rūšiojimas bei tvarkymas – veikloje susidarančių atliekų kiekių mažinimas, saugaus ir tinkamo pavojingų bei nepavojingų atliekų sutvarkymo užtikrinimas.
- Palankių sąlygų AEI kiekio augimui sudarymas – efektyvus atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų prijungimo prie tinklo užtikrinimas, sklaidi energijos kilmės garantijų sistemos veikla.
- Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai – perdavimo tinklų pritaikymas patikimam naujų ir didesnių atsinaujinančių energijos išteklių (elektros / biodujų, metano ir žaliojo vandenilio) kiekio transportavimui.

Poveikiai socialinėje srityje:

- Žmogaus teisių ir lygių galimybių darbuotojams užtikrinimas – žmogaus teisių užtikrinimas, lygių galimybių bei nediskriminavimo principais paremtos kultūros formavimas bendrovėje.
- Profesinio tobulėjimo darbuotojams užtikrinimas – profesinio ir asmeninio tobulėjimo galimybių sudarymas darbuotojams, aktyvus reikalingų kompetencijų ugdymas.
- Darbuotojų gerovė ir pasitenkinimas darbu – darbuotojų gerovę ir pasitenkinimą didinančios, darbo ir asmeninio gyvenimo balansą užtikrinančios aplinkos kūrimas.
- Darbuotojų sauga ir sveikata – saugumo reikalavimų laikymosi užtikrinimas bendrovės bei rangovų darbuotojams atliekant darbus, aktyvus rūpinimasis gera darbuotojų sveikatos būkle.
- Dialogas ir vietinių bendruomenių įtraukimas – aktyvus vietos bendruomenių informavimas apie jų aplinkoje vykdomą veiklą, dialogo kultūros ir bendruomenių įsitraukimo puoselėjimas.
- Klientų pasitenkinimas paslaugomis – klientų aptarnavimo kokybė, į klientų poreikius orientuotų paslaugų tobulinimas.
- Visuomeninė veikla, savanorystė ir socialinės partnerystės – savanorystės skatinimas, edukacinė veikla ir tikslinis bendradarbiavimas su NVO, mokslo bei valdžios įstaigomis.

Poveikiai valdysenos srityje:

- Perdavimo tinklų patikimumas ir saugumas – saugaus, patikimo ir efektyvaus energijos perdavimo sistemų funkcionavimo užtikrinimas.
- Skaidrus valdymas ir antikorupcinės aplinkos kūrimas – vadovavimasis skaidrumo ir verslo etikos standartais, korupcijos netoleravimas ir aktyvi kova su bet kokiomis jos formomis.
- Kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga – Svarbių duomenų saugumo užtikrinimas, kibernetiniams išpuoliams atsparios IT infrastruktūros kūrimas ir organizacinės kultūros formavimas.
- Tvari vertė ekonomikai ir finansinė grąža valstybei – Akcininkų išskeltos finansinės grąžos tikslų įgyvendinimas, investicijų atsiperkamumo, ekonominės ir socialinės grąžos užtikrinimas.
- Inovacijų diegimas, moksliniai tyrimai, skaitmenizacija – inovacijas skatinančios organizacinės kultūros kūrimas, atitinkamo finansavimo inovacijų diegimui užtikrinimas.
- Darnus tiekimo grandinės valdymas – aplinkosauginius ir darnumo standartus atitinkančių prekių bei paslaugų viešųjų pirkimų dalies didinimas, aktyvus rangovų, tiekėjų bei kitų partnerių skatinimas vadovautis pripažintais aplinkosaugos, antikorupcijos bei socialiniais standartais.

„EPSO-G“ įmonių grupės poveikių reikšmingumo matrica, sudaryta atsižvelgiant į suinteresuotų šalių ir grupės įmonių vadovybės apklausos rezultatus:

EPSOG POVEIKIŲ REIŠMINGUMO MATRICA

„EPSO-G“ darnaus vystymosi siekiai nustatyti įvertinus pagrindinius grupės įmonių aplinkosauginius, socialinius bei ekonominius poveikius, tiek grupės ilgalaikėje veiklos strategijoje numatytus veiksmus, kurių įgyvendinimas padės užtikrinti energetikos sektoriaus transformaciją ir perėjimą prie klimatui neutralios energijos kūrimo. Ilgalaikiai „EPSO-G“ įmonių grupės tikslai iki 2030 metų darnumo srityse apima šiuos rodiklius:

Sritis	Tikslai ir rodikliai
Aplinkosaugos sritis	<ul style="list-style-type: none"> • Veikloje susidarantių ŠESD emisijų mažinimas 2/3 (lyginant su 2019 m.) • 0 reikšmingų aplinkosaugos incidentų veikloje • Dujų perdavimo sistemas pritaikytos vandenilio transportavimui • Palankios sąlygos žaliosios energijos gamintojų prijungimui prie infrastruktūros
Socialinė sritis	<ul style="list-style-type: none"> • 0 žmogaus teisių pažeidimų ar diskriminacijos atvejų • Ne mažiau 5% padidinti moterų skaičių aukščiausio lygio vadovaujančiose pozicijose iki 2027 • 0 sunkių ar mirtinų nelaimingų atsitikimų • Klientų pasitenkinimas – ne mažiau 80 pagal GCSI metodiką
Valdysenos sritis	<ul style="list-style-type: none"> • 0 korupcijos atvejų • VKC gerosios valdysenos indeksas – A+ • 100 proc. viešųjų pirkimų – žalieji • Patikimas ir saugus elektros bei dujų perdavimo sistemų veikimas • Darnumo kriterijai integruoti į reikalavimus tiekėjams • Inovacijų projektai finansuojami kaip dalis nuo perdavimo pajamų - ne mažiau 0,5%

Darnumo srities ir rizikų valdymas

„EPSO-G“ grupėje darnumo principai yra integruoti į įmonių grupės veiklos procesus, o darnumo sričių valdymas pagal kompetencijas apima visus lygmenis.

Bendrovės valdyba atsakinga už ilgalaikių strateginių darnumo tikslų formavimą, peržiūrą, rodiklių stebėseną. Valdyba taip pat tvirtina aplinkosaugos, lygių galimybių, darbuotojų sveikatos ir saugos, korupcijos prevencijos, atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikas. Pagal savo kompetenciją valdyba taip pat tvirtina bendrovės metinius tikslus, tarp kurių patenka ir su darnumu susiję tikslai.

„EPSO-G“ grupės valdyba taip pat tvirtina grupės lygio rizikų sąrašą, kuris apima ir su darnumo sritimis susijusias rizikas: darbuotojų saugos reikalavimų nesilaikymo rizikos, darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizikos, stichinių reiškinių sukeltos žalos rizikos ir t.t. Nustatytų rizikų ir rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos

rezultatai reguliariai teikiami susipažinti grupės įmonių vadovams, įmonių ir grupės valdyboms, audito komitetui pagal kiekvieno iš jų kompetenciją.

Už įmonių grupės darnumo tikslų stebėseną ir jų pasiekimo koordinavimą atsako grupės darnumo vystymo vadovas. Tuo tarpu grupės įmonėse atitinkami aplinkosaugos, socialinės srities bei valdysenos tikslai pagal kompetenciją deleguojami atskiriems „EPSO-G“ grupės įmonių funkciniais padaliniais (pvz.: aplinkosaugos, darbų saugos, personalo, rizikų ir atitikties valdymo ir pan.). Virš 50 darbuotojų turinčios „EPSO-G“ grupės įmonės yra delegavusios atskirus žmones, atsakingus už lygių galimybių užtikrinimą įmonėje.

„EPSO-G“ grupės įmonės vadovaujasi bendromis grupės mastu patvirtintomis politikomis, kuriomis reglamentuojamas vieningas aplinkosaugos, socialinės ir valdysenos sričių valdymas:

- Darnumo politika
- Darbuotojų saugos ir sveikatos politika
- Lygių galimybių politika
- Aplinkosaugos politika
- Skaidrumo ir komunikacijos politika
- Korupcijos prevencijos politika
- Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politika
- Korporatyvinio valdymo politika
- Pirkimų politika
- Dividendų politika
- Interesų valdymo politika
- Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairės
- Paramos politika
- Etikos kodeksas
- Tiekėjų etikos kodeksas

„EPSO-G“ grupės įmonės, atsižvelgiant į jų veiklos pobūdį, yra identifikavusios aplinkosaugos, socialinės srities bei valdysenos sričių rizikas, įgyvendina jų stebėjimo bei rizikų mažinimo priemones. Pagrindinės rizikos, jų aprašymas bei valdymo priemonės išsamiai apibūdintos šio konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalyje „Pagrindinės rizikos ir jų valdymas“. 2023 metais „EPSO-G“ planuoja atlikti su klimato kaita susijusių perėjimo ir fizinių rizikų vertinimą, atsižvelgiant į Tarpvvyriausybės klimato kaitos komisijos (angl. Intergovernmental Panel on Climate Change) numatytus klimato kaitos ateities scenarijus, numatyti šių rizikų valdymo priemones, rodiklius bei integruoti šių rizikų valdymą į grupės ir įmonių valdyseną. Nustačiusi ir įvertinusi su klimato kaita susijusias rizikas, „EPSO-G“ planuoja teikti ataskaitas pagal tarptautines Su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (angl. Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD) rekomendacijas.

10.1. Aplinkosaugos sritis

Aplinkosaugos srityje „EPSO-G“ grupė siekia pagrindinio tikslo – įgalinti klimatui neutralią energetiką ir taip pat sumažinti grupės įmonių veikloje atsirandančius poveikius aplinkai bei šiltnamio efektą sukeliančias emisijas. 2021 metais „EPSO-G“ valdybos patvirtintoje aplinkosaugos politikoje, grupė įsipareigojo vykdyti veiklos sukeliama poveikio aplinkai stebėseną, diegti šiuolaikines technologijas ir priemones, kurios leistų sumažinti reikšmingą aplinkosauginį poveikį aplinkai. Eksploatuojant, plečiant ar modernizuojant energetikos sistemų infrastruktūrą, grupės įmonės įsipareigojo užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą, o savo veikloje diegti aplinkos vadybos sistemas (ISO 14001, kt.), užtikrinti šių sistemų atitikimą keliamiems reikalavimams.

Visos „EPSO-G“ grupei priklausančios įmonės turi tikslą užtikrinti nulinę toleranciją aplinkos taršai ir 0 aplinkosauginių incidentų. „EPSO-G“ grupė taip pat siekia įpareigoti rangos darbus vykdančius bei kitus veiklos partnerius prisiimti atsakomybę už savo veiklos daromą poveikį aplinkai ir siekti jį mažinti. „EPSO-G“ įmonės taip pat laiko atsargumo principo – pagal įstatymų reikalavimus atlieka poveikio aplinkai vertinimo procedūras prieš imantis įgyvendinti projektus, kurių apimtyje gali atsirasti reikšmingas poveikis aplinkai, biologinei įvairovei ar visuomenei.

Už aplinkosaugos politikos įgyvendinimą yra atsakingi „EPSO-G“ grupės įmonių vadovai ir aplinkos apsaugos srities funkciniai kuratoriai, kurie užtikrina, kad savalaikiai būtų identifikuojami aplinkosaugos aspektai, nustatomi aplinkosaugos tikslai, rengiami planai, formuojami uždaviniai aplinkosaugos būklės gerinimui bei skiriami pakankami išteklių jį įgyvendinimui, periodiškai stebimi rezultatai, audituojami procesai, naudojamos technologijos bei darbo metodai.

Per 2022 metus aplinkosaugos įstatymų pažeidimų grupės įmonėse užfiksuota nebuvo, taip pat nebuvo skirta jokių baudų už aplinkosaugos reikalavimų nesilaikymą. Per ataskaitinį laikotarpį taip pat nebuvo užfiksuota jokių reikšmingų aplinkosaugos incidentų, įvykusių dėl bendrovės darbuotojų arba dėl rangovų kaltės.

2022 metais grupės bendrovių „Amber Grid“ ir „Tetas“ aplinkosaugos vadybos sistemos resertifikuotos pagal ISO 14001 standartą. Tiek vienoje, tiek kitoje bendrovėje įvykdytas vadybos sistemos išorinis priežiūros auditas bei sertifikacinis auditas neatitiktųjų nenustatė.

10.1.1. Klimato kaitos švelninimas ir ŠESD emisijų mažinimas

2022 metais „EPSO-G“ grupės įmonės atliko šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijų inventorizaciją, vadovaujantis tarptautine „GHG Protocol“ metodika. Inventorizacijos metu vertintos tiesioginės (pirmo lygmens) bei netiesioginės (antro lygmens) šiltnamio efektą sukeliančios dujų emisijos, susidaranti dėl grupės įmonių vykdomos veiklos ir atsirandančių poveikių. Antro lygmens (Scope 2) emisijos apskaičiuotos vadovaujantis „rinkos metodu“ (angl. market based approach). „EPSO-G“ įmonių grupės ŠESD emisijų kiekiai pagal taršos šaltinius

Pagal taršos šaltinius	2019, tCO ₂ e	2020, tCO ₂ e	2021, tCO ₂ e	2022, tCO ₂ e
1 lygmuo (Scope 1)	69454	63851	61141	38265
Gamtinių dujų išleidimas į aplinką eksploatacijos ir remontų metu	46284	44807	39063	4946
Nekontroliuojami gamtinių dujų nuostoliai dėl nesandarumų	11790	11790	12309	13452
Transportas	2371	2311	2721	3303
Kuro deginimas stacionariuose įrenginiuose	8514	4781	6573	15998
SF ₆ dujų nuotėkiai į aplinką	494	141	426	520
Aušinimo sistemų šaltnešių (freonų) nuotėkiai į aplinką	1	20	49	47
2 lygmuo (Scope 2)	222882	202143	196295	228631
Elektros energijos nuostoliai perdavimo tinkle	205635	185015	176352	209496
Įsigyta elektros energija savoms reikmėms	17218	17106	19919	19120
Įsigyta centralizuotos šilumos energija	29	22	24	15
Viso 1 ir 2 lygmuo	292336	265994	257436	266896

Į grupės įmonių veikloje susidarantių ŠESD emisijų inventorizaciją pirmą kartą įtrauktą ir bendrovė „Energy cells“. Nors 2022 metais ši įmonė užbaigė pagrindinius baterijų parkų sistemos įrengimo darbus, renginiai tebėra bandomi, tad „Energy cells“ ŠESD inventorizacija pilnai neatspindi bendrovės tiesioginė veikloje galinčių susidaryti emisijų dydžių.

Baziniais (atskaitiniais) metais, nuo kurių grupė planuoja mažinti ŠESD emisijas, nustatyti 2019 metai – būtent šiais metais nė viena grupės įmonė nebuvo paveikta dėl COVID-19 atsiradusių veiklos ribojimų, kurie paveikė ir dalies grupės įmonių veiklą.

Lyginant 2022 m. ŠESD duomenis su 2021 metų duomenimis, pastebimas emisijų didėjimas elektros energijos perdavimo tinklo veikloje, o gamtinių dujų perdavimo tinklo veikloje – reikšmingas sumažėjimas. Antro lygmens ŠESD emisijos didėjo dėl išaugusių elektros perdavimo tinkle patirtų nuostolių. Šie nuostoliai didžiąja dalimi augo dėl didesnio atsijungimų skaičiaus bei tinkle vykdomų rekonstrukcijos darbų. Tuo tarpu gamtinių dujų perdavimo tinkle ženklus emisijų sumažėjimas daugiausiai nulemtas santykinai mažo dujotiekių remontų skaičiaus 2022 metais. Emisijų mažėjimui įtakos taip pat turėjo ir mobilaus dujų kompresoriaus naudojimas, dujinių katilų dujų skirstymo stotyse keitimas kondensaciniais.

Vertinant bendrą 2022 ŠESD emisijų lygį su bazinių 2019 metų lygiu, skaičiuojama, kad emisijos sumažėjo apie 8,7 proc. Tuo tarpu lyginant su 2021 metų ŠESD emisijų kiekiu, 2022 jos didėjo apie 3,6 proc.

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 metais „EPSO-G“ grupės įmonės (išskyrus „Energy cells“), atsižvelgdamos į ŠESD inventorizacijos duomenis, parengė emisijų mažinimo priemonių planus iki 2030 metų. Pagrindinės priemonės orientuotos į daugiausiai ŠESD veikloje išskiriančius šaltinius ir apima investicijas į mobilius dujų kompresorius, esamų dujų kompresorių pajėgumų optimizavimo sprendimus, specialios įrangos, skirtos dujotiekių rekonstrukcijai ir remontui, įsigijimą, AEI gamybos savoms reikšmėms ir žalios energijos naudojimo plėtrą, taip pat automobilių parko elektrifikavimą.

10.1.2. Biologinės įvairovės ir ekosistemų išsaugojimas

„EPSO-G“ grupės įmonės, eksploatuojančios, plečiančios ar modernizuojančios energetikos sistemų infrastruktūrą, yra įsipareigojusios užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą: esant būtinybei atlikti biologinės įvairovės monitoringą, o iškilus neišvengiamoms objektyvioms aplinkybėms – numatyti ir įgyvendinti reikalingas poveikio mažinimo ar kompensavimo priemones.

Paukščių perėjimo metu tiek „Litgrid“, tiek „Amber Grid“ bendrovės imasi priemonių, kad kuo mažiau būtų jiems trukdoma atliekamų eksploatacinių ar statybos darbų metu. Ornitologų rekomendavimu, dėl paukščių trikdymo jų perėjimo metu nuo gegužės 1 iki liepos 31 d. apribojamas darbų vykdymas, tai atsakingai įvertinama dar prieš sudarant projekto darbų vykdymo grafikus.

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 metais vykdant 330 kV elektros perdavimo oro linijos Lietuvos elektrinė – Vilnius rekonstrukciją atliktas poveikio aplinkai monitoringas, apimantis ir paukščių bei gamtinių buveinių stebėseną. 2022 metais vykdant paukščių monitoringą pavasario metu, elektros perdavimo tinklo trasose Obeniai–Karkučiai (1,7 km ruože), Asakiai–Veličkava (2,3 km ruože) po oro linijų trasa ir artimoje aplinkoje žuvusių paukščių neaptikta. Rudeninės apskaitos metu elektros perdavimo tinklo trasoje Asakiai–Veličkava buvo aptiktos paukščio plunksnų liekanos, tačiau paukščio žūties priežasties nustatyti nebuvo neįmanoma.

2021 metais po elektros perdavimo tinklo oro linijomis ir artimoje aplinkoje žuvusių paukščių nebuvo aptikta.

2022 metais baigus GIPL (Gas Interconnection Poland-Lithuania) projekto statybą, 4 metus bus vykdomas postatybinis atskirų etapų monitoringas. Šio monitoringo metu bus stebima kaip vietinė flora, fauna bei vietovei būdinga rūšinė įvairovė atsistato po magistralinio dujotiekio statybos ir ar nereikalinga imtis papildomų priemonių siekiant atstatyti arba pagerinti prieš statybas buvusių buveinių padėtį. Pagal parengtą monitoringo planą stebima ne tik paviršinių vandens telkinių būklė, bet ir kraštovaizdis, ornitofauna, ichtiofauna, entomofauna, invazinės rūšys, buveinių būklė ir augalinė danga. Pastarųjų metų atlikto monitoringo duomenimis dujotiekio jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos statyba reikšmingai neigiamai neįtakojė ir nepaveikė aplinkos.

Kaip ir prieš metus, 2022 metais reikšmingo neigiamo poveikio kuriai nors saugomai gyvūnų, paukščių ar augalų rūšiai nebuvo užfiksuota.

10.1.3. Darnus ir efektyvus išteklių naudojimas veikloje

„EPSO-G“ grupės įmonės siekia kurti organizacinę kultūrą, kuri būtų paremta gamtos bei kitų išteklių tausojimo filosofija. Grupės aplinkosaugos politikoje „EPSO-G“ įmonės yra įsipareigojusios administracinėje veikloje naudoti sertifikuotą žaliąją elektros energiją, plėsti AEI šaltinių naudojimą perdavimo tinklų infrastruktūros technologinėms energetinėms reikmėms patenkinti, teikti prioritetą ir plėsti netaršaus transporto naudojimą, nuosekliai mažinti taršaus kuro rūšių bei energetinį efektyvumą didinančių priemonių naudojimą.

Veiksmai ir iniciatyvos

„EPSO-G“ grupės įmonės toliau elektrifikavo valdomą transporto parką, pradedant nuo administracinių automobilių. 2022 metais buvo išsinuomoti 105 elektromobiliai ir hibridai, kuriais bus pakeista dalis grupės įmonėse naudojamų dyzelinu ir benzinu varomų automobilių.

2021 metais trijuose bendrovės „Amber Grid“ valdomuose objektuose buvo pastatyti 1,45 MWh galios saulės baterijų parkai. 2022 metų vasario mėnesio saulės baterijų parkai pradėti eksploatuoti pilna apimtimi. Skaičiuojama, kad per 2022 metus saulės baterijų parkai pagamins 1,426 MWh elektros energijos, o bendrovė „Amber Grid“ savo veikloje sunaudojo 1,060 MWh švarios energijos, kas sudaro apie 48 proc. visos „Amber Grid“ suvartotos elektros energijos.

2022 metais „EPSO-G“ grupės įmonės „Amber Grid“, „Litgrid“, „Tetas“ bei „Energy cells“ perėjo prie žalios energijos naudojimo administracinėje veikloje – tose patalpose, kur įmonės tiesiogiai gali rinktis tiekėją arba nuomojamo pastato savininkai sudaro galimybes naudoti žalią energiją. Grupės įmonės „Baltpool“ ir „GET Baltic“ savo administracinėje veikloje žalią energiją naudoja

nuo seniau. Patruojanti bendrovė „EPSO-G“ prie žalios energijos naudojimo administracinėje veikloje planuoja pereiti 2023 metais, persikėlus į naują biurą.

	2022 metai	2021 metai
Sunaudota elektros energija (visos „EPSO-G“ grupės mastu)	382274 MWh	354668 MWh
Sunaudota šilumos energija (visos „EPSO-G“ grupės mastu)	480 MWh	368 MWh
Energetinis intensyvumas pajamų vienetui (visos „EPSO-G“ grupės mastu)	0,69 kWh / EUR	0,97 kWh / EUR
Instaliuota saulės elektrinių galia	1,45 MW	1,45 MW
Saulės elektrinių pagamintas el. energijos kiekis technologinėms perdavimo tinklo reikmėms	1060 MWh	70 MWh

10.1.4. Atliekų kiekio mažinimas, atsakingas tvarkymas

Vykdydamos veiklą „EPSO-G“ grupės įmonės vadovaujasi taršos prevencijos principais ir siekia mažinti veikloje susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti saugų ir atsakingą jų tvarkymą.

Didžiausi atliekų kiekiai susidaro energijos perdavimo tinklų statybos, energijos kaupimo įrenginių statybos, taip pat perdavimo tinklų rekonstrukcijos ar remonto veiklose, kurias įgyvendina grupės įmonės „Amber Grid“, „Litgrid“ bei „Energy cells“. Pavojingas ir nepavojingas atliekas, kurios susidaro veikloje, sutvarko energetikos objektuose remonto bei statybos darbus atliekanti bendrovė „Tetas“.

Daugiausiai atliekų susidaro rekonstruojant elektros perdavimo tinklo oro linijas ir transformatorių pastotes. Pavojingųjų atliekų daugiausiai susidaro rekonstruojant elektros perdavimo tinklo transformatorių pastotes. Rekonstruojant transformatorių pastotes demontuota, tačiau eksploatavimui tinkama įranga, perduodama į rezervą ir panaudojama dar kartą. Netinkama demontuota įranga perduodama atliekų tvarkytojams. Rekonstruojamuose objektuose vertės neturinčias atliekas apskaito ir atliekų tvarkytojams perduoda rangovinės įmonės.

Kitų grupės bendrovių veikloje susidaro, palyginus, nereikšmingas komunalinių atliekų kiekis, kuris nėra atskirai apskaitomas, tad negali būti inventorizuotas. Administracinėje veikloje dalis grupės įmonių rūšiuoja buitines, stiklo, popieriaus ir plastiko atliekas – tam biuruose yra įrengtos specialios rūšiavimui skirtos šiukšliadėžės.

Bendrovės „Amber Grid“, „Litgrid“ bei „Energy cells“ yra parengusios atliekų tvarkymo planus ir įgyvendina juos pagal galiojančius aplinkosaugos reikalavimų taikymo veikloje tvarkos aprašus. „Amber Grid“, „Litgrid“ bei „Energy cells“ veikloje susidarantių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą yra patikėję reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos atliekų tvarkymo sutartys. Bendrovėse taip pat vykdoma veikloje susidarantių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaita, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms. Pagal atliekų rūšį iki jų išvežimo atskirai išrūšiuojamos bei saugiai nuo aplinkos veiksnių sužymėtuose konteneriuose laikomos pavojingosios atliekos.

„EPSO-G“ grupės kiekiai	2022	2021	2020
Pavojingų atliekų kiekis, t	204,7	543	428,7
Nepavojingų atliekų kiekis, t	2982,3	3 713,4	1730
Popierius, stiklas, plastikas, t	7,71	14,3	3,3
Geležis, plienas, juodieji metalai, t	794,6	0,1	34,2

10.1.5. Palankių sąlygų AEI plėtrai sudarymas, energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai

Atsižvelgiant į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos ir Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano tikslus, „EPSO-G“ grupei aktualu koncentruotis į energetikos sektoriaus dekarbonizacijos įgalinimą – ruošimasi plataus masto AEI integracijai, įskaitant dujų sistemos pritaikymą vandenilio transportavimui, pasirengimą integruoti ženklūs kiekius jūrinio vėjo, plėtoti kilmės garantijų sistemas.

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 m. buvo istoriniai metai žaliajai energetikai Lietuvoje. Pirmą kartą atsinaujinančios energijos išteklių elektrinėse pagamintos elektros energijos dalis sudaro apie 60 proc. visos šalyje pagamintos elektros. 2021 m. atsinaujinančių energijos išteklių elektrinėse buvo pagaminta 48 proc. šalies elektros energijos. Išaugus prie perdavimo ir skirstymo tinklų prijungtų atsinaujinančių išteklių elektrinių kiekiui, tiek vėjo, tiek saulės jėgainės pagamino ženkliai daugiau švarios energijos. Palyginus su 2021 metais, švarios energijos gamyba Lietuvos vėjo elektrinėse išaugo 11,6 proc., o saulės elektrinėse – net 74 proc. Pastarąjį pokytį lėmė spartus naujų gaminančių vartotojų prisijungimas.

„Litgrid“ duomenimis, per 2022 metus prie Lietuvos elektros tinklo buvo prijungta 273,7 MW galios saulės, 142,8 MW galios vėjo bei 3,3 MW kitų atsinaujinančios energijos (biomasės/biodujų) gamybinių pajėgumų. Iš viso per 2022 metus Lietuvoje įrengta atsinaujinančių energijos išteklių galia išaugo 419,8 MW – iki 1572,5 MW.

Atsižvelgiant į energetikos transformacijos kryptis, siekiant ekonomikos dekarbonizacijos ir įgyvendinant Europos Žaliojo kurso nuostatas, 2022 m. viduryje buvo užbaigta rengti vandenilio technologijų plėtros Lietuvoje gairių studija. 2022 m. bendrovė „Amber Grid“ kartu su regiono partneriais (Baltijos šalių ir Suomijos dujų perdavimo sistemos operatoriais), pradėjo dujų perdavimo tinklų pritaikymo metano ir vandenilio mišinių transportavimo techninių galimybių analizę, kurios metu bus gauti ir investicijų į sistemą pagal skirtingas vandenilio koncentracijas poreikiai. Šiuo metu vykdomas antrasis tyrimų ir plėtros plano etapas.

2022 m. lapkričio mėn. pradėtas biometano importas į Lietuvą iš Nyderlandų kartu su kilmės garantijomis. Šis biometanas bus naudojamas transporto sektoriuje kaip kuras, o kilmės garantijos panaudojamos degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių vienetų sistemoje (DAEI) taip padengiant degalų tiekėjų įpareigojimus dėl atsinaujinančio kuro dalies galutiniame kuro mišinyje.

10.2. Socialinė sritis

„EPSO-G“ siekis socialinėje srityje – kurti pažangią, darnumo principų besilaikančios organizacijos kultūrą. Neatskiriami šios kultūros elementai: rūpinimasis darbuotojų gerove, tobulėjimu, saugaus darbo kultūros, lygių galimybių puoselėjimas, atvirų ir abipusiu pasitikėjimu grįstų santykių su vietos bendruomenėmis kūrimas bei klientų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis užtikrinimas. „EPSO-G“ siekia tapti organizacija, kurią didžioji dalis tiekėjų, gamintojų, vartotojų, darbuotojų, bendruomenių bei kitų suinteresuotų šalių atstovų vertintų kaip darnumo principų besilaikančią organizaciją.

„EPSO-G“ įmonių grupė	2022 12 31				2021 12 31	
	Vyrai	%	Moterys	%	Vyrai	Moterys
Darbuotojai, dirbantys pilnu etatu	955	75%	265	21%	1016 (77%)	249 (19%)
Darbuotojai, dirbantys ne pilnu etatu	46	4%	5	0%	47 (3,6%)	10 (0,8%)
Darbuotojai, dirbantys pagal neterminuotą sutartį	962	76%	258	20%	1021 (77 %)	239 (18 %)
Darbuotojai, dirbantys pagal terminuotą sutartį	39	3%	12	1%	51 (3.9 %)	11 (0.8 %)
Dirbantys migrantai	5	0,40%	1	0,10%	9 (0.7 %)	0 (0%)
Darbuotojai, turintys negalią	3	0,20%	1	0,10%	4 (0.3%)	3 (0.2%)
Visi darbuotojai	1001	79%	270	21%	1063 (80%)	259 (20%)

„EPSO-G“ įmonių grupė	2022 12 31				2021 12 31	
	Vyrai	%	Moterys	%	Vyrai	Moterys
Pareigos						
Valdybų nariai	23	82%	5	18%	19 (76%)	6 (24%)
Aukščiausio lygmens vadovai	26	87%	4	13%	21 (81%)	5 (19%)
Vidurinio lygmens vadovai	75	67%	37	33%	85 (63%)	50 (37%)
Specialistai	585	72%	228	28%	515 (71%)	210 (29%)
Darbininkai	315	100%	1	0,30%	389 (100%)	1 (0,3%)

10.2.1. Žmogaus teisių ir lygių galimybių užtikrinimas

„EPSO-G“ grupė siekia aktyviai prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 metų numatytų su žmogaus teisėmis ir lygiomis galimybėmis susijusių tikslų bei nacionaliniuose įstatymuose apibrėžtų įsipareigojimų dėl lygių galimybių užtikrinimo įgyvendinimo.

„EPSO-G“ grupės įmonėse yra draudžiama bet kokios formos diskriminacija, netoleruojamas bet kokia forma galintis pasireikšti mobingas, psichologinis smurtas, patyčios ar naudojimas užimama padėtimi. Grupės įmonės gerbia ir saugo kiekvieno darbuotojo teises, jų atžvilgiu elgiasi pagarbiai ir sąžiningai, sudaro saugias ir jų poreikius atitinkančias darbo sąlygas, skatina darbuotojų asmeninį ir profesinį tobulėjimą, jokia forma nediskriminuoja darbuotojų.

„EPSO-G“ grupės lygių galimybių politikoje numatyta, kad priimant asmenis į darbą grupės įmonėse kandidatams yra taikomi vienodi atrankos kriterijai ir sąlygos, išskyrus atvejus, kai dėl konkrečios profesinės veiklos rūšies pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikra žmogaus savybė yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas, o šis tikslas yra teisėtas ir reikalavimas yra proporcingas.

Darbo paieškos skelbimuose nurodomi reikalavimai, susiję su darbo funkcijai atlikti reikalingomis kompetencijomis, patirtimi ir gebėjimais. Skelbimai apie laisvas darbo vietas yra rengiami taip, kad jie nesudarytų galimybės pretenduoti į poziciją tik tam tikros lyties, rasės, tautybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos kandidatams.

„EPSO-G“ grupės įmonės sudaro galimybę pranešimą apie galimus diskriminacijos atvejus pateikti tiek anonimiškai, ypač tais atvejais kai asmens tapatybės nustatymas nėra būtinas pranešimui išnagrinėti, tiek atskleidžiant savo tapatybę.

Visi gauti pranešimai yra registruojami ir privalo būti nagrinėjami. Vidinis tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią laiką, tačiau ne ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo dienos su galimybe pratęsti dar 30 kalendorinių dienų. Vidinio tyrimo komisijos patvirtintos išvados pateikiamos bendrovės vadovui, kuris, esant poreikiui, priima sprendimą dėl darbo pareigų pažeidimo tyrimo pradėjimo ar kitų priemonių taikymo. Suinteresuoti asmenys (nukentėjusysis ir skundžiamasis) yra raštu informuojami apie išvadą. Priklausomai nuo padaryto pažeidimo pobūdžio, darbuotojui gali būti taikoma drausminė atsakomybė už darbo pareigų pažeidimą

	2022	2021	2020
Gauti pranešimai pasitikėjimo linijos kanalais apie galimus diskriminacijos, mobingo darbe ar žmogaus teisių pažeidimo atvejus	2	0	N/A
Išnagrinėti pranešimai apie galimus diskriminacijos, mobingo darbe at žmogaus teisių pažeidimo atvejus	2	0	N/A
Užfiksuoti pasivirtinę diskriminacijos, mobingo darbe at žmogaus teisių pažeidimo atvejai	0	0	N/A

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 metais „EPSO-G“ atnaujino grupės lygių galimybių politiką ir patvirtinto naują diskriminacijos, smurto, priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo prevencijos tvarką. Joje aprašytos galimos smurto, diskriminacijos, priekabiavimo bei seksualinio priekabiavimo formos, jų atpažinimo būdai, jų prevencijos priemonės, pranešimų apie pastebėto ar patirto galimo netinkamo elgesio teikimo ir nagrinėjimo tvarka. Tvarkoje numatyta pranešusių asmenų ir nukentėjusių asmenų apsaugos priemonės bei jiems teikiamos pagalbos formos.

Nuo 2022 metų „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojai apie galimus žmogaus teisių pažeidimus ar diskriminacijos atvejus gali pranešti specialiai sukurtu pasitikėjimo linijos kanalu: el. paštu, telefonu arba užpildydami „EPSO-G“ svetainėje prieinam pranešimo pateikimo forma. Pranešimus galima teikti ir anonimiškai.

2022 metų gruodžio mėnesį „EPSO-G“ grupės įmonės, išskyrus „Litgrid“, atliko lygių galimybių tyrimą, kuris įgyvendintas Lietuvos Respublikos Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos parengta metodika. Lygių galimybių tyrimas skirtas įvertinti lygių galimybių užtikrinimo situacijai darbovietėje, o tyrimas paremtas anoniminėmis darbuotojų ir darbdavio apklausomis (anketomis). Iš viso lygių galimybių tyrime dalyvavo 315 „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų. „Litgrid“ lygių galimybių tyrimą atliko 2021 metais, tad 2022 metais tyrime nedalyvavo. Pagal tyrimo metu gautus rezultatus kiekvienai grupės įmonei 2023 metais planuojama parengti individualius lygių galimybių gerinimo planus.

„Litgrid“ 2022 lapkritį tradiciškai skelbė lygių galimybių mėnesiu. Jo metu darbuotojai dalyvavo mokymuose ir renginiuose, kuriuose gilino suvokimą ir žinias apie tai, kas yra lygios galimybės organizacijoje ir kokiais efektyviais būdais jas siekiame užtikrinti. 2022 m. „Litgrid“ įsikūrė ir lygybės ambasada, kurioje įvairias su lygių galimybių stiprinimu susijusias iniciatyvas įgyvendina įmonės darbuotojai.

10.2.2. Darbuotojų profesinis tobulėjimas

„EPSO-G“ grupės įmonės nuolatos skatina darbuotojus tobulėti ir kelti kvalifikaciją bei kuria tam galimybes. Siekiama ugdyti darbuotojų profesines (funkcines) ir bendrąsias (paremtas vertybėmis) kompetencijas. Palaikant ir stiprinant vadovavimo procesų kokybę, didelis dėmesys skiriamas vadovų kompetencijų ugdymui.

Darbuotojų ugdymas „EPSO-G“ grupėje vyksta 70–20–10 principu, pagal kurį 70 proc. ugdymo, tobulėjimo ir mokymosi veiklų vyksta per darbuotojo darbinę patirtį, 20 proc. – iš bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairias patirtis bei kompetencijas turinčiais kolegomis ir vadovais, 10 proc. – iš struktūrizuotų mokymų renginių. Darbuotojų ugdymo veiksmai planuojami sąsajos principu su „EPSO-G“ grupės ir konkrečios įmonės strategija, vertybėmis, veiklos vertinimu, kompetencijų modeliu, pamainumo planavimu, profesinės ir techninės kvalifikacijos vertinimu.

„EPSO-G“ įmonių grupėje vykdytų išorinių ir vidinių mokymų statistika

	2022	2021	2020
Vidutinis mokymo valandų skaičius, per metus tenkantis „EPSO-G“ grupės darbuotojui	31	28	n.d.
Išorinių mokymų skaičius, kuriuose dalyvavo „EPSO-G“ grupės darbuotojai	97	90	n.d.
Vidinių mokymų skaičius, kuriuose dalyvavo „EPSO-G“ grupės darbuotojai	15	7	n.d.

„EPSO-G“ grupėje darbuotojų veikla vertinama pagal skirtingus aspektus ir skirtingu periodiškumu, priklausomai nuo darbuotojo veiklos pobūdžio ir atsakomybių. Metinis veiklos vertinimas, vykstantis kartą per metus, kurio metu darbuotojas ir vadovas aptaria ir vertina darbuotojo metinių tikslų pasiekimą, kompetencijas, vadovas nustato bendrą Darbuotojo veiklos vertinimo rezultatą. Projektinis veiklos vertinimas, kurio metu vertinami įgyvendintų projektų, ar jų etapų metu darbuotojų pasiekti rezultatai, remiantis nustatytais rodikliais. Ketvirtinis veiklos vertinimas, kurio metu vertinamas per ketvirtį darbuotojų pasiektų veiklos rezultatų atitikimas nustatytiems kriterijams. Visiems be išimties „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojams veiklos ir karjeros vertinimas vykdomas bent kartą per metus.

10.2.3. Darbuotojų gerovė, atlygis ir pasitenkinimas darbu

„EPSO-G“ įmonių grupė kuria atvirą, pažangią, darnaus vystymosi tikslais besivadovaujančią organizaciją, kurioje vyrauja profesionalios partnerystės santykiai tarp darbdavio ir darbuotojų, kiekvienas darbuotojas turi savirealizacijos galimybes, auga kartu su organizacija ir geba prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus.

Veikdama efektyviai ir užtikrindama optimalias veiklos sąnaudas „EPSO-G“ grupė atsakingai valdo darbo užmokesčio biudžetą. Darbuotojams mokamas nuo rezultatų priklausantis darbo užmokestis, taip pat paskatinimai už papildomų pastangų reikalaujančių tikslų pasiekimą. Grupė taip pat suteikia darbuotojams su sveikatos apsauga ir socialine rūpyba susijusias papildomas naudas.

„EPSO-G“ grupės įmonėse įdiegta ir veikia atsakomybės ir atskaitingumo principais pagrįsta vienoda atlygio politika. Jos tikslas – efektyviai valdyti grupės darbo užmokesčio išlaidas ir kurti motyvacinę paskatą, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.

2022 metais nustatant atlygį, buvo atsižvelgiama į darbuotojo veiklos įvertinimą. Todėl „EPSO-G“ vadovų ir darbuotojų atlygį sudarė dvi dalys – fiksuota ir kintama. Fiksuota dalis priklauso nuo pareigybės atsakomybės lygio, kuris nustatomas pagal tarptautinėje praktikoje taikomą metodiką. Kintama atlygio dalis mokama tuomet, kai pasiekiami individualūs metinio vertinimo metu nustatyti tikslai, o įmonė atsiskaito akcininkui ir valdybai už metinių bendrovės tikslų pasiekimą.

„EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (be kintamos darbo užmokesčio dalies) pagal lytis, EUR, 2022 metais:

„EPSO-G“ įmonių grupė	2022, EUR		2021, EUR	
	Vyrai	Moterys	Vyrai	Moterys
Generalinis direktorius	8675	–	6900	–*
Aukščiausio lygio vadovai	6450	5980	6350	6300
Vidurinio lygmens vadovai	4430	4440	4100	3800
Specialistai	2400	2470	2170	2260
Darbininkai	1490	–	1300	–

*duomenys neskelbiami dėl konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

Papildomos naudos taikomos „EPSO-G“ grupės darbuotojams apima sveikatos draudimą. Grupės bendrovėse, kuriose galioja kolektyvinė sutartis, nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų. Pagal kolektyvinę sutartį darbuotojams taikomos papildomos finansinės garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, parama auginant tris ir daugiau vaikų ar neįgalų vaiką), papildomos atostogų dienos (gimus vaikui, mirus artimajam ir kitais atvejais) ir kitos garantijos.

„EPSO-G“ grupė laikosi nuostatos, jog visų grupės įmonių darbuotojai gali nevaržomai jungtis į profesines sąjungas. Grupės įmonėse „Amber Grid“ ir „Litgrid“ veikia profesinės sąjungos, o minėtose bendrovėse taikomos kolektyvinės sutartys, kuriose nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų. Pagal kolektyvinę sutartį darbuotojams taikomos papildomos finansinės garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, parama auginant tris ir daugiau vaikų ar neįgalų vaiką), papildomos atostogų dienos (gimus vaikui, mirus artimajam ir kitais atvejais) ir kitos garantijos.

Profesinėms sąjungoms priklausantys darbuotojai bei darbuotojų dalis, kuriems taikoma kolektyvinė sutartis (2022 12 31 duomenys):

	2022		2021	
	Profesinėms sąjungoms priklausantys darbuotojai	Darbuotojų dalis, kuriems taikoma kolektyvinė sutartis	Profesinėms sąjungoms priklausantys darbuotojai	Darbuotojų dalis, kuriems taikoma kolektyvinė sutartis
„EPSO-G“ grupės įmonės				
„Amber Grid“	198	100%	180	100%
„Litgrid“	99	100%	95	100%
„Tetas“	0 (profesinė sąjunga nutraukė veiklą)	100%	1	100%
„Baltpool“	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra
„Energy cells“	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra
„Get Baltic“	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra
„EPSO-G“	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra	-	Kolektyvinės sutarties bendrovėje nėra

Kolektyvinėse sutartyse su „Amber Grid“, „Litgrid“ ir „Tetas“ darbuotojais yra numatyti papildomi įspėjimo laikotarpiai ir konsultacijų nuostatos, susijusios su atlygio bei darbo sąlygų pokyčiais, planuojamais struktūriniais pokyčiais, darbuotojų skaičiaus mažinimu ir kitais klausimais, galinčiais turėti reikšmingos įtakos darbuotojams.

2022 metais darbuotojų išitraukimo tyrimas nebuvo atliktas.

10.2.4. Darbuotojų sauga ir sveikata

Viena svarbiausių visos „EPSO-G“ grupės ir kiekvienos jai priklausančios įmonės stiprybių yra patyrę ir kompetentingi darbuotojai, kurių saugi darbo aplinka, gera savijauta bei sveikata yra būtina sąlyga, siekiant įgyvendinti „EPSO-G“ ir jos įmonių strategijas, tikslus bei užtikrinant nepriekaištingą dalykinę reputaciją.

„EPSO-G“ valdybos patvirtintoje darbuotojų saugos ir sveikatos politikoje, kuri galioja visoms grupės įmonėms, įtvirtintas tikslas – užtikrinti darbuotojams saugias ir sveikas darbo sąlygas jų darbo vietose, užkirsti kelią su darbu susijusioms darbuotojų traumoms bei profesiniams susirgimams ir suformuoti įmonių visuotinę saugios ir sveikos aplinkos puoselėjimo kultūrą, įpareigojančią kiekvieną darbuotoją to siekti ir prie to prisidėti.

	2022			2021		
	Lengvi nelaimingi atsitikimai, vnt.	Sunkūs nelaimingi atsitikimai, vnt.	Mirtini nelaimingi atsitikimai, vnt.	Lengvi nelaimingi atsitikimai, vnt.	Sunkūs nelaimingi atsitikimai, vnt.	Mirtini nelaimingi atsitikimai, vnt.
„EPSO-G“ grupės įmonėse	4	0	0	3	0	0
Rangovų ir subrangovų įmonėse	0	0	0	3	0	0

Kiekvienais metais „EPSO-G“ grupės įmonės siekia, jog vykdant veiklą neįvyktų nė vienas sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas bendrovės darbuotojų arba darbų atlikimui samdomų rangovui bei subrangovų tarpe. 2022 metais neįvyko nė vienas sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas nė vienoje iš „EPSO-G“ grupės įmonių.

„EPSO-G“ grupės įmonės, ypač infrastruktūros ir statybos bendrovės, didelį dėmesį teikia darbuotojų kompetencijų kėlimui darbų saugos klausimais. Tam yra rengiami privalomi instruktažai tiek darbuotojams, tiek samdomiems rangovams, organizuojami papildomi mokymai. Taip pat infrastruktūrinėse įmonėse vykdomi prevenciniai darbų saugos reikalavimų laikymosi patikrinimai. „EPSO-G“ darbuotojų saugos ir sveikatos politika taikoma visiems grupės įmonių darbuotojams.

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 m. „Amber Grid“ ir „Teto“ darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos resertifikuotos pagal standartą ISO 45001. Tiek vienoje, tiek kitoje bendrovėje įvykdytas vadybos sistemos išorinis priežiūros auditas bei sertifikacinis auditas neatitinkčių nenustatė. „Litgrid“ darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą planuoja sertifikuoti pagal ISO 45001 standartą 2023 metais.

2022 m. grupės bendrovės tęsė veiksmus, susijusius su darbuotojų apsaugą nuo galimo užsikrėtimo COVID-19 rizikos. Atsižvelgiant į besikeičiančią epidemiologinę situaciją buvo išlaikomos nuotolinio darbo galimybės, taikomas hibridinis darbo modelis.

„Amber Grid“ darbuotojus aprūpino COVID-19 viruso antigenų nustatymo vienkartiniais testais, asmeninės apsaugos priemonėmis. Darbuotojų apsaugai nuo užkrečiamų virusinių susirgimų „Amber Grid“ patalpose, kuriose vienu metu gali būti didesnis darbuotojų ir (ar) lankytojų skaičius naudojamos mobilios UV lempos oro dezinfekavimui. Stacionarios UV lempos įrengtos patalpose, kur 24/7 dirba perdavimo sistemos veikimo stebėjimą ir technologinį valdymą vykdantys darbuotojai.

„EPSO-G“ grupės įmonėse nuolat skatinama sveika gyvensena ir aktyvi veikla, organizuojami privalomi profilaktiniai sveikatos patikrinimai ir darbuotojų profilaktiniai skiepėjimai nuo gripo ir erkinio encefalito.

10.2.5. Dialogas ir vietinių bendruomenių įtraukimas

„EPSO-G“ grupės įmonės iš anksto informuoja vietos bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus. Projektų įgyvendinimo metu darbų laikas derinamas su gyventojais. Siekiama, kad viso projekto įgyvendinimo metu gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai.

2022 m. susitikimų su bendruomenėmis dėl poveikio aplinkai vertinimo dujų perdavimo tinklo operatorius „Amber Grid“ nevykdė, kadangi nebuvo planuojama jokia veikla, kuriai reikėtų poveikio aplinkai vertinimo. 2021 m. Lietuvai įgyvendinant Europos Sąjungos reikšmės dujotiekių jungties projektą GIPL, „Amber Grid“ surengė 30 susitikimų su bendruomenėmis tose savivaldybėse, kurių teritorijose buvo tiesiamas magistralinis dujotiekis GIPL.

Sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais svarbius projektus įgyvendinanti „Litgrid“ bendrovė 2022 m. taip pat tęsė susitikimų su suinteresuotais asmenimis – buvo surengti 8 susitikimai su 8 savivaldybių administracijomis bei seniūnais. Šie susitikimai skirti pristatyti projektus, būsimų darbų etapus, laikotarpius, suteikti informaciją gyventojams. 2021 m. buvo surengta 17 susitikimų su 15 bendruomenių.

2022 m. bendrovė „Energy cells“ Vilniuje, Šiauliuose, Alytuje ir Utenoje prieš įrengiant energijos kaupimo baterijų parkus iniciavo projekto pristatymą savivaldybėms ir vietos bendruomenėms. Didelis dėmesys buvo skiriamas ir po keletą susitikimų surengta Alytuje ir Vilniuje. Alytuje susitikimai buvo organizuojami kartu su grupės bendrove „Litgrid“.

Vilniuje buvo organizuoti keturi nuotoliniai susitikimai, įtraukiant Vilniaus miesto savivaldybės. Susitikimų metu buvo pristatytas energijos kaupimo įrenginių sistemos projektas, galimas jo poveikis aplinkinėms bendruomenėms. Dėl šalia esančioje teritorijoje įsikūrusios Vilniaus transformatorių pastotės „Energy cells“ iniciatyva buvo sudaryta bendra „Litgrid“ ir „Energy cells“ darbo grupė, kuri siekė atliepti gyventojų nusiskundimus dėl iš „Litgrid“ pastotės sklindančio triukšmo. Darbo grupė sutarė su bendruomenių atstovais atlikti iki 10-ties papildomų triukšmo matavimų gyventojų nurodytais adresais, kur gyventojų vertinimu triukšmas girdimas labiausiai ir gyventojų parenkamu metu, nes buvo indikuota, kad triukšmo lygis yra kintantis ir nėra efektyvu matuoti, kai triukšmo nesigirdi. 2023 metais matavimus ketinama tęsti ir Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai pripažinus triukšmo viršijimą iš naujo vertinti triukšmo priemonių diegimo reikalingumą.

„Energy cells“ įsigilinusį į esamą situaciją ir energijos kaupimo įrenginių sistemos Vilniaus baterijų parko bendruomenių patirtį, prevenciškai nustatė griežtesnius nei rekomenduojama reikalavimus ir aplink baterijų parkus pastatė akustines sienes, kurių pagalba įrenginių skleidžiamas garsas neviršytų 41 db. „Energy cells“ siekia kurti atvirus, skaidrius ir socialiai atsakingus santykius su bendruomenėmis.

10.2.6. Klientų pasitenkinimas paslaugomis

„EPSO-G“, kaip patronuojanti bendrovė, tiesioginių klientų neturi. Savo vaidmenį išpildo skirdama dėmesį kokybiškiems, lemiamą įtaką valdomų bendrovių veiklai darantiems valdymo sprendimams, efektyviai veiklos kontrolei bei konsultavimui užtikrinti yra būtini aukštos kvalifikacijos specialistai ir gera valdymo bendrovės dalykinė reputacija.

„Litgrid“ yra elektros perdavimo sistemos operatorius, kuris užtikrina patikimą elektros energijos perdavimą bei elektros energijos balansą, valdo ir eksploatuoja aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir nuolatinės srovės jungtis „LitPol Link“ bei „NordBalt“. Bendrovė rūpinasi perdavimo tinklo ir elektros energijos rinkos plėtra, koordinuoja elektros srautus ir palaiko stabilų šalies energetikos sistemos darbą. „Litgrid“ klientai: elektros skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai bei tiekėjai, elektros energijos vartotojai – didelės pramonės įmonės.

„Amber Grid“ klientai yra didelės Lietuvos pramonės įmonės ir vidutinės Lietuvos verslo bendrovės, elektros, centralizuotos šilumos gamybos įmonės. Taip pat Baltijos ir trečiųjų šalių energetikos, gamtinių dujų tiekimo įmonės, kurioms teikiamos gamtinių dujų perdavimo paslaugos.

Bendrovė „GET Baltic“ administruoja elektroninę prekybos sistemą, kurioje yra vykdoma prekyba trumpalaikiais ir ilgalaikiais gamtinių dujų produktais Lietuvos, bendroje Latvijos ir Estijos, Suomijos prekybos aikštelėse. Kurdamą gamtinių dujų prekybai pritaikytus sprendimus „GET Baltic“ siekia didinti didmeninės gamtinių dujų rinkos likvidumą, konkurencingumą ir skaidrumą Baltijos šalyse ir Suomijoje.

„Baltpool“ klientai pagal vykdomas veiklas yra centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir kitos įmonės, savo veikloje naudojančios biržoje prekiaujamus biokuro produktus, medienos aukcionų organizavimo veikloje klientai yra medienos pardavėjai bei elektros energijos vartotojai, kurie pagal galiojantį teisinį reguliavimą privalo mokėti VIAP lėšas už savo suvartotą elektros energiją.

„Tetas“ pagrindinė veikla – inžinerinių tinklų t. y. elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir remontas. Taip pat bendrovė vykdo statybos darbus – stato ir montuoja statybines konstrukcijas, montuoja elektros energijos tiekimo ir skirstymo įrenginius, tiesia elektros tinklus, vykdo statinių elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus.

„Energy Cells“ funkcija yra įdiegti energijos kaupimo įrenginių sistemą, kurių bendra suminė galia ir talpa sieks 200 MW ir 200 MWh, ją eksploatuoti, prižiūrėti ir valdyti. Šie įrenginiai yra svarbūs užtikrinant momentinį rezervą, garantuojant patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais, o ateityje – sparčiai augančių atsinaujinančių energijos šaltinių integracijai.

2022 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais rinkos tyrimų agentūra „Synopticom“ atliko grupės įmonių „Amber Grid“, „Baltpool“, „Litgrid“, „GET Baltic“, „Tetas“ klientų pasitenkinimo tyrimą. Apklausoje dalyvavo 237 klientai – 7 proc. daugiau nei 2021 metais. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad tarp grupės įmonių aukščiausių klientų pasitenkinimo įvertinimą pagal GCSI (angl. Global Customer Satisfaction Index) metodologiją, kaip ir 2021 metais, gavusių bendrovių „Baltpool“ (84 balai) ir „Amber Grid“ (82 balai) – pateko ir „Litgrid“ (84 balai). Šių įmonių rezultatai patenka tarp rinkos lyderių, kuriais laikomos didesnį nei 80 GCSI įvertį pasiekusios bendrovės.

Klientų lūkesčius dar geriau atitiko „GET Baltic“ – įmonės klientų vertinimas pakilo iki 77. „Tetas“ rezultatas, lyginant su ankstesniu tyrimu, sumažėjo (klientų pasitenkinimo indeksas siekia 63). Šis rezultatas rodo, kad įmonė turi skirti didesnę dėmesį aukščiausių klientų aptarnavimo standartų užtikrinimui.

GCSI indeksą sudaro vertinimas nuo 0 iki 100, skaičiuojamas vertinant tris kriterijus: bendrą pasitenkinimą bendrove, jos atitikimą lūkesčiams ir jos palyginimą su įsivaizduojama idealia kompanija.

10.2.7. Visuomeninė veikla

Prisidedamos prie visuomenei ar vietos bendruomenei svarbių tikslų įgyvendinimo, „EPSO-G“ grupės bendrovės 2022 m. skatino darbuotojų savanorišką neatlygintą įsitraukimą į labdarinę veiklą, aplinkosaugines akcijas.

2022 m. Rusijai tikslingai naikinant Ukrainos energetikos infrastruktūrą, „EPSO-G“ grupės bendrovės „Litgrid“ ir „Amber Grid“ pažeistų elektros pastočių ir dujotiekių remontui skyrė įrangos už beveik 100 tūkst. Eur. Pagalba Ukrainos elektros ir dujų operatoriams perduota per nevyriausybinę organizaciją „Blue/Yellow“.

Sulaukusi Ukrainos pagalbos prašymo, Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorė „Litgrid“ skyrė įrangos už 74 800 eurų: 110-330 kV pirminius įrenginius, srovės ir kombinuotus transformatorius, izoliatorius, srovės transformatorius ir skyriklius, 330/110 kV autotransformatorių. Lietuvos dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“ kolegoms iš Ukrainos siuntė paramos už 18 000 eurų. Įranga Ukrainos dujų perdavimo sistemos operatoriumi padės atstatyti pažeistus dujotiekus.

Parama Ukrainos energetikos infrastruktūros įmonėms surinkta ir vežama padedant Energetikos ir Susisiekimo ministerijoms.

10.3. Valdysenos sritis

„EPSO-G“ siekia užtikrinti skaidrų ir efektyvų energijos mainų platformos valdymą bei vystymą. Tam reikalingi komponentai yra – aukštų perdavimo tinklo patikimumo rodiklių išlaikymas, antikorupcinės kultūros formavimas visose grupės įmonėse, darnumo standartais paremtas tiekimo grandinės tobulinimas bei inovacijų kūrimo ir diegimo veikloje skatinimas.

10.3.1. Perdavimo tinklų patikimumas ir saugumas

Elektros ir dujų perdavimo tinklų patikimumą suprantame kaip be sutrikimų veikiančius tinklus 24/7. Tam būtinas šalies elektros energijos ir gamtinių dujų ilgalaikių vartojimo poreikių analizavimas ir vertinimas, atitinkamų investicijų planavimas ir vykdymas, siekiant efektyviai patenkinti energijos poreikius ir užtikrinti reikiamus elektros bei dujų perdavimo sistemų pajėgumus, sistemų saugumą ir patikimumą bei prieigą prie įvairių elektros energijos gamybos ir gamtinių dujų tiekimo šaltinių.

„Litgrid“ elektros energijos perdavimo tinklo patikimumo rodikliai	2022 m. rodikliai	2022-2026 m. reguliaciniam periodui VERT nustatytas minimalus lygis
AIT (vidutinis nutraukimų laikas), min.	0,354	0,934
ENS (neperduotos elektros energijos kiekis dėl atsijungimų), MWh	10,671	27,251

2022 metais „Amber Grid“ veikloje nebuvo dujų perdavimo tinklo veiklos sutrikimų dėl operatoriaus kaltės.

Tiek „Amber Grid“, tiek „Litgrid“ rengia ir reguliariai atnaujinta 10-ies metų perdavimo tinklo plėtros planus, kuriuose numato investicijas į tinklo komponentų modernizaciją bei atnaujinimus. Šios investicijos padeda išlaikyti aukštus elektros bei gamtinių dujų perdavimo rodiklius.

10.3.2. Skaidrus valdymas ir antikorupcinės aplinkos kūrimas

„EPSO-G“ grupė įgyvendina regioninės ir nacionalinės reikšmės strateginius projektus. Tai didelių investicijų reikalaujantys projektai. Jų sėkmė priklauso nuo akcininkų, partnerių, kontroliuojančių bei reguliuojančių institucijų ir Lietuvos žmonių supratimo, pasitikėjimo ir paramos. Todėl savo veikloje „EPSO-G“ ir toliau daug dėmesio skyrė pirkimų procesų priežiūrai ir korupcijos prevencijai.

„EPSO-G“ nuosekliai įgyvendino Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus, pagal kuriuos savo interesus įpareigoti deklaruoti viešai visų „EPSO-G“ valdomų bendrovių vadovai ir kolegialių organų nariai. Įstatymo reikalavimai įgyvendinti didesne nei įstatymuose numatyta apimtimi remiantis „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika.

Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ grupės bendrovės kryptingai laikėsi nuostatos netoleruoti korupcijos, šeimos narių, giminių, draugų protegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, nuosekliai ir sistemiskai įgyvendinti įmonės bei privačių interesų konfliktų prevenciją. Grupės bendrovės skatina darbuotojus ir kitus Interesų turėtojus nesibaiminant neigiamų pasekmių tiesiogiai ar anonimiškai pranešti apie galimus pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą elgesį pasitikėjimo linija, grupės bendrovių pasitikėjimo linija arba tiesiogiai nurodytu Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) adresu.

	2022	2021	2020
Dalis „EPSO-G“ grupės įmonių vadovų, kurie susipažinę su antikorupcijos politika	100%	100%	100%
Dalis EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų, kurie susipažinę su antikorupcijos politika	100%	100%	100%

	2022	2021	2020
Užfiksuotų korupcijos atvejų skaičius	0	0	0
Dėl nusižengimų galiojančiai antikorupcijos politikai atleistų darbuotojų skaičius	1	2	0
Ar Tiekėjų, su kuriais nutraukta veikla dėl korupcijos skaičius	0	0	0
Bylų skaičius, iškeltų Grupės bendrovėms ar jos darbuotojams dėl korupcijos	0	0	0
Grupės bendrovėse gauti pranešimai pasitikėjimo linijos kanalais apie galimus su piktnaudžiavimu ar korupcija susijusius atvejus	3	3	-
Išnagrinėti pranešimai apie galimus su piktnaudžiavimu ar korupcija susijusius atvejus	3	3	-

Išsamesnė informacija apie atikorupcinės kultūros kūrimo iniciatyvas pateikiama šio pranešimo dalyje 5.3. korupcijos prevencija ir interesų valdymas.

10.3.3. Kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugos yra priskiriamos ypatingos svarbos paslaugoms. Dėl šios priežasties „EPSO-G“ grupės bendrovės, teikiančios minėtas paslaugas, reguliariai sudaro ir atnaušina ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų sąrašus ir atlieka jų vertinimą.

Visoje „EPSO-G“ grupėje IT ir kibernetiniu saugumu besirūpinantys specialistai siekia kurti įvairaus pobūdžio kibernetinėms atakoms atsparią organizacinę kultūrą. 2022 metais surengtas socialinės inžinerijos testų ciklas, kurio metu tikrintas darbuotojų pasirėngimas atpažinti melagingus pranešimus, kuriais siekiama išgauti jautrią informaciją.

	2022	2021	2020
Atlikta prevencinių mokymų kibernetinio saugumo tematika	3 kibernetinio saugumo mokymai ir 6 socialinės inžinerijos testai	1 kibernetinio saugumo mokymai ir 3 socialinės inžinerijos testai	1 kibernetinio saugumo mokymai

Veiksmai ir iniciatyvos

„Litgrid“ ir „Amber Grid“ darbuotojai dalyvavo kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis Skydas 2022“. Pratybų metu darbuotojai išbandė virtualaus kibernetinio saugumo poligono galimybes, kibernetinio sukčiavimo imitavimo įrankius. Pratybų metu dalyviai patikrino savo kibernetinio saugumo žinias, bendravimo su žiniasklaida bei krizių komunikacijos įgūdžius.

2023 metais planuojama, kad kibernetinio saugumo pratybose dalyvaus „Litgrid“, „Amber Grid“ ir „Energy cells“ bendrovių darbuotojai.

10.3.4. Inovacijų diegimas, moksliniai tyrimai, skaitmenizacija

Ambicingi Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo ir tuo pat metu vykdoma sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais programa bei regioninės dujų rinkos integracijos procesai skatina „EPSO-G“ grupės įmones ieškoti naujų inovatyvių sprendinių dėl Lietuvos energetikos sistemos patikimo veikimo dabar ir ateityje. Moksliniai tyrimai ir studijos, inovacijų diegimo veiklų planavimas ir įgyvendinimas skatina Grupės bendroves efektyvinti savo veiklą, taikant naujus metodus, priemones ir gerąsias praktikas.

Vykdam šią veiklą „EPSO-G“ įmonių grupės vadovaujasi Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairėmis (toliau – MTEPI veiklos gairės). MTEPI veiklos gairių tikslas – per tyrimus, inovacijas ir naujus sprendimus užtikrinti „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių veiklos tęstinumą ir efektyvumą, konkurencingumą ar sąlygų konkurencijai užtikrinti sudarymą įgyvendinant NENS tikslus ir sukuriant didesnę pridėtinę vertę visuomenei.

2022 metų pabaigoje grupės inovacijų portfelį sudarė 49 priemonės, kurios orientuotos į pažangų ir efektyvų sistemų valdymą ir stebėseną, modernius turto valdymo sprendimus, grupės ITT ir skaitmenizacijos plėtrą bei naujų verslo organizavimo ir paslaugų vystymą.

Plačiau apie „EPSO-G“ grupės įmonėse įgyvendinamus inovacijų projektus skelbiama šio konsoliduoto metinio pranešimo dalyje „Tyrimų ir plėtros veikla“.

10.3.5. Darnus tiekimo grandinės valdymas

„EPSO-G“ veikla ir įgyvendinamų projektų sėkmė priklauso nuo skaidriai ir sąžiningai vykdomų prekių, paslaugų ir darbų pirkimų. Atnaujintoje „EPSO-G“ grupės pirkimų politikoje buvo integruoti ir žaliųjų pirkimų kriterijai. „EPSO-G“ grupės įmonės siekia mažinti poveikį aplinkai, todėl įsipareigoja teikti prioritetą žaliųjų pirkimų vykdymui. Grupė įsipareigojo pasiekti, kad:

- ne mažiau kaip 10% žaliųjų pirkimų – nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 metų pabaigos.
- ne mažiau kaip 50% žaliųjų pirkimų – 2022 metais.
- ne mažiau kaip 100% žaliųjų pirkimų – kiekvienais metais nuo 2023 metų.

	2022 rezultatas	2021 rezultatas	2023 tikslas
„EPSO-G“ grupės pirkimų vertė, priskirtina žaliesiems pirkimams (skaičiuojant perkančiųjų organizacijų vykdytus viešuosius pirkimus)	83,2%	10%	100%

Veiksmai ir iniciatyvos

2022 metais „EPSO-G“ valdyba patvirtino Tiekėjų etikos kodeksą. Juo remiantis visos grupės įmonės nuo 2023 metų pradės vertinti viešuose pirkimuose dalyvaujančių tiekėjų aplinkosaugos, atsakingos darbdavystės, antikorupcijos bei žmogaus teisių laikymosi praktikas.

Reikalavimas laikytis „EPSO-G“ Tiekėjų etikos kodekso nuostatų pirmiausiai taikomas siekiant skatinti energetikos sektoriuje dirbančių tiekėjų pažangą aplinkosaugos, žmogaus teisių, darbo sąlygų, darbuotojų saugos ir sveikatos bei antikorupcijos srityse. Tikimasi, kad kodekse išdėstytų reikalavimų tiekėjai skatins laikytis ir pasitelktus subtiekejus.

Nuo 2023 metų „EPSO-G“ įmonių grupės viešuose pirkimuose dalyvaujančios organizacijos turės įsipareigoti laikytis Tiekėjų etikos kodekso nuostatų. „EPSO-G“ įmonės, užtikrindamos kodekso laikymosi priežiūrą, kvies tiekėjus teikti informaciją apie savo vertės grandinę ir veiklos geografiją, taikomas politikas, darbdavystės, antikorupcijos bei aplinkosaugos praktikas. Tiekėjai bei jų darbuotojai taip pat turės galimybę pranešti „EPSO-G“ apie kodekso nuostatas pažeidžiantį elgesį, pasinaudodami pasitikėjimo linijos kanalu.

Nuo 2023 metų pagal socialinius, aplinkosauginius bei antikorupcinius kriterijus bus vertinami „EPSO-G“ įmonių grupės viešuose pirkimuose dalyvaujantys tiekėjai. „EPSO-G“ taip pat planuoja sukurti tiekėjų patikrinimo jų veiklos vietoje procedūrą.

„EPSO-G“ tiekėjų etikos kodeksas parengtas vadovaujantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos gairėmis daugiašalėms įmonėms, Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ principais bei gerosiomis tarptautinių energetikos bendrovių praktikomis darnumo srityje.

10.4. Atskleidimai pagal Europos Sąjungos Taksonomijos reglamentą

Bendrieji atskleidimo principai

Europos Komisijos veiksmų plane dėl darnios plėtros principus atitinkančios veiklos finansavimo apibrėžtos pagrindinės priemonės, skirtos nukreipti kapitalą į aplinką tausojančią veiklą ir taip padėti Europos Sąjungai iki 2050 metų tapti klimatui neutraliu žemynu, kaip yra numatyta Europos Žaliajame kurse.

Europos Komisija tam padėjo pagrindą Reglamentu (ES) 2020/852, dar vadinamu ES Taksonomijos reglamentu, kuriame aprašoma, kas laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria ekonomine veikla ir pagal kokius kriterijus ekonominė veikla priskiriama aplinką tausojančiai. Taksonomijos reglamento tikslas – visoje ES klasifikuoti ekonomines veiklas pagal apibrėžtus reikalavimus, atsižvelgiant į tos veiklos indėlį šešių aplinkosaugos tikslų (Taksonomijos reglamento 9 straipsnis) atžvilgiu, ir taip remti ES perėjimą prie klimatui neutralios ekonomikos. Pagrindiniai šeši aplinkosaugos tikslai yra šie:

- klimato kaitos švelninimas;
- prisitaikymas prie klimato kaitos;
- tausų vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga;
- perėjimas prie žiedinės ekonomikos;
- taršos prevencija ir kontrolė;
- biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.

Taksonomijos reglamento 3 straipsnyje apibrėžta, kad ekonominė veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, kai:

- svariai prisideda prie bent vieno ar daugiau 9 straipsnyje nustatytų aplinkos tikslų (pagal 10–16 reglamento straipsnius);
- nedaro reikšmingos žalos nė vienam iš 9 straipsnyje nustatytų aplinkos tikslų (pagal 17 reglamento straipsnį);
- yra vykdoma laikantis nustatytų būtiniausių apsaugos priemonių (pagal 18 reglamento straipsnį);
- atitinka techninės analizės kriterijus, kuriuos yra apibrėžusi Europos Komisija 2021 m. birželio 4 d. deleguotame reglamente (ES) 2021/2139.

Vadovaujantis Europos Komisijos 2021 m. liepos 6 d. deleguotu reglamentu (ES) 2021/2178, „EPSO-G“, kaip nefinansinė įmonė, yra įpareigota atskleisti visos savo apyvartos, kapitalo ir veiklos išlaidų procentinę dalį, kurią sudaro taksonominė, kriterijus atitinkanti taksonominė ir netaksonominė ekonominė veikla, ir šiems duomenims paaiškinti aktualią kokybinę informaciją,

nurodytą to paties reglamento I ir II prieduose. Taksonomijos reglamento 16 straipsnyje ir 10 straipsnio 2 dalyje taip pat apibrėžiamos sąlygas sudarančios ekonominės veiklos ir perėjimo ekonominių veiklų rūšys.

Taksonominė ekonominė veikla (angl. taxonomy-eligible) apibrėžiama kaip veikla, aprašyta Europos Komisijos Deleguotuosiuose aktuose, nepaisant to, ar ji atitinka kuriuos nors ar visus Deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatytus techninės analizės kriterijus. Todėl tai, kad ekonominė veikla yra taksonominė, automatiškai nereiškia, kad jai būdingas aplinkosauginis veiksmingumas ir tvarumas.

Taksonominės veiklos grupuojamos pagal Taksonomijos reglamento 16 straipsnyje ir 10 straipsnio 2 dalyje apibrėžtas veiklų grupes - sąlygas sudarančias ekonomines veiklas ir perėjimo ekonomines veiklas.

Perėjimo ekonominė veikla (angl. transitional activity) – veikla, kuri dar neturi mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų, kurią vykdant išmetami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai atitinka geriausius rezultatus atitinkamame sektoriuje ar pramonėje ir kuri atitinka šias dvi sąlygas: i) ta veikla neklaido vystyti ir diegti mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų ir ii) ja nesukuriamas turto, pasižymintio taršos anglies dioksidu intensyvumu, susaistymas atsižvelgiant į to turto ekonominio naudingumo laikotarpį.

Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (angl. enabling activity) – veikla, kuria tiesiogiai sudaromos sąlygos svariai prisidėti siekiant aplinkos tikslo.

Kriterijus atitinkanti taksonominė veikla (angl. taxonomy-aligned) – apibrėžiama kaip veikla, svariai prisidedanti prie bent vieno ar daugiau Deleguotame akte nustatytų aplinkos tikslų, nedaranti reikšmingos žalos nė vienam iš jų, yra vykdoma laikantis nustatytų būtinausių apsaugos priemonių bei yra atitinkanti nustatytus techninės analizės kriterijus.

Netaksonominė ekonominė veikla (angl. taxonomy-non-eligible) apibrėžiama kaip veikla, kuri nėra įtraukta bei aprašyta Europos Komisijos Deleguotuosiuose aktuose dėl ES taksonomijos.

10.4.1. Taksonomijos taikymas „EPSO-G“ grupėje

Laikydami įsipareigojimo remti Europos ambiciją pereiti prie klimatu neutralios ekonomikos, „EPSO-G“ atliko vykdomų veiklų atitikimo ir suderinamumo su Taksonomijos reglamentu analizę. Vadovaudamiesi Taksonomijos reglamentu bei Deleguotaisiais aktais, veiklų analizę vykdėme vadovaudamiesi šiais žingsniais:

- Taksonominių veiklų identifikavimas - kad prisidėtų prie aplinkosaugos tikslų, ekonominė veikla turi būti įtraukta į Taksonomijos Deleguotųjų klimato aktų dokumentus;
- Atitikimo techninės analizės kriterijams vertinimas, siekiant nustatyti, ar veikla prisideda prie aplinkosaugos tikslų – ekonominė veikla turi atitikti Europos Komisijos 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos;
- Reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams analizė - veikla turi nedaryti reikšmingos žalos kitiems 5 aplinkosaugos tikslams pagal Europos Komisijos 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus žalos kitiems aplinkos tikslams nedarymo techninės analizės kriterijus;
- Atitikties nustatytoms būtinausioms apsaugos priemonėms vertinimas
- Taksonominių, taksonomijos kriterijus atitinkančių bei ne taksonominių veiklų KPI apskaičiavimas: ekonominių veiklų pajamos, kapitalo išlaidos (CAPEX) ir veiklos išlaidos (OPEX) apskaičiuojamos remiantis ankstesnių žingsnių vertinimų rezultatais.

10.4.2. Taksonominių veiklų identifikavimas

„EPSO-G“ grupės taksonominių veiklų identifikavimas atliktas vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotu reglamentu (ES) 2021/2139 ir jame numatytais kriterijais. Taksonominės ekonominės veiklos suskirstytos į perėjimo ir sąlygas sudarančias veiklas, priskiriant joms atitinkamą NACE klasifikatoriaus kodą. Taksonominių veiklų identifikavimo procese vertintos šios EPSO-G grupės įmonės ir jų veiklos:

- „Amber Grid“ – gamtinių dujų perdavimas Lietuvos teritorijoje;
- „Baltpool“ - biokuro biržos administravimas, medienos aukcionų organizavimas, šilumos aukcionų organizavimas;
- „Energy cells“ - energijos kaupimo įrenginių (baterijų) sistemos valdymas;
- „EPSO-G“ - įmonių grupės valdymas, priežiūra bei kontrolė;
- „GET Baltic“ - elektroninės prekybos sistemos, kurioje yra vykdoma prekyba trumpalaikiais ir ilgalaikiais gamtinių dujų produktais Lietuvos, bendroje Latvijos ir Estijos, Suomijos prekybos aikštelėse, administravimas;
- „Litgrid“ - elektros energijos perdavimas aukštosios įtampos (110 ir 330 kV) elektros įrenginiais;
- „Tetas“ - elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir eksploatacijos darbai, elektros tinklų tiesimas, atsinaujinančių energetinių išteklių montavimas.

Vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede pateiktais techninės analizės kriterijais, taksonominėmis veiklomis laikytinos šios EPSO-G grupės įmonių vykdomos veiklos:

Taksonominės veiklos (taxonomy-eligible)			
„EPSO-G“ grupės įmonė	Taksonominės veiklos pobūdis	Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede nurodyta veikla	NACE klasifikatoriaus kodai
AB „Amber Grid“	Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (jei ji atitinka nustatytus techninės analizės kriterijus)	4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją Elektros energijos gamybos įrenginių, gaminančių elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, statyba arba eksploatavimas.	D35.11
UAB „Energy cells“	Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (jei ji atitinka nustatytus techninės analizės kriterijus)	4.10. Elektros energijos kaupimas Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.	Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus NACE kodas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1893/2006
UAB „Litgrid“	Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (jei ji atitinka nustatytus techninės analizės kriterijus)	4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.	D35.12
UAB „Tetas“	Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (jei ji atitinka nustatytus techninės analizės kriterijus)	4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.	D35.12
	Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (jei ji atitinka nustatytus techninės analizės kriterijus)	7.6. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos: (a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.	F42

Vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede pateiktais techninės analizės kriterijais, nustatyta, kad UAB „Baltpool“, UAB „EPSO-G“ bei UAB „Get Baltic“ vykdomos veiklos laikytinos ne taksonominėmis veiklomis, kadangi minėtame deleguotojo reglamento I priede nėra nurodyta veikla, kurių aprašymai ir priskirti techninės analizės kriterijai atitiktų išvardintų įmonių vykdomas veiklas. Ne taksonominėmis veikloms taip pat priskirta ir AB „Amber Grid“ vykdyta gamtinių dujų perdavimo veikla – ši bendrovė ataskaitiniu periodu nevykdė jokios veiklos, kuri būtų susijusi su dujų tinklų pertvarkymu, jų paskirties keitimu arba modifikavimu atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo tikslais, kaip nurodyta Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priedo 4.14 punkte.

10.4.3. Atitikimo techninės analizės kriterijams vertinimas, siekiant nustatyti, ar veikla prisideda prie aplinkosaugos tikslų

Atitikimo techninės analizės kriterijams, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos, vertinimas atliekamas tik tų „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos, kurios identifikuotos kaip taksonominės. Šis vertinimas atliekamas vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II prieduose pateiktais techninės analizės kriterijais.

„EPSO-G“ grupės įmonė	Techninės analizės kriterijus	Taksonominės veiklos (taxonomy-eligible)	
		Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede nurodyta veikla	Komentarai
„Amber Grid“	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją Vykdant veiklą gaminama elektra naudojant fotovoltinės saulės energijos technologiją.	AB „Amber Grid“ 2022 metais gamino elektros energiją savo reikmėms, naudojant įrengtą fotovoltinės saulės energijos technologiją. Bendrovė taip pat turėjo su šia veikla susietų investicijų. Todėl ši veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų. Prisidėjimas prie kitų aplinkos tikslų neanalizuojamas.
„Energy cells“	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	4.10. Elektros energijos kaupimas Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.	UAB „Energy cells“ 2022 metais vykdė elektros energijos kaupimo sistemos statybą. Lietuvos teritorijoje buvo įrengti 4 įrengtuose elektros energijos kaupimo baterijų parkai, kurių bendra galia siekia 200 MW. Šių parkų eksploataciją numatoma pradėti 2023 metais. Todėl ši veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų. Prisidėjimas prie kitų aplinkos tikslų neanalizuojamas.

„Litgrid“	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	<p>4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas</p> <p>Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.</p> <p>Infrastruktūra, skirta tam, kad būtų sukurta tiesioginė jungtis arba išplėsta esama tiesioginė jungtis tarp pastotės arba tinklo ir elektrinės, kurioje per visą gyvavimo ciklą išmetama daugiau CO₂ nei 100 g CO₂e/kWh, reikalavimų neatitinka.</p> <p>Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 straipsnyje nustatytų pažangiųjų matavimo sistemų reikalavimų, įrengimas reikalavimų neatitinka.</p>	<p>AB „Litgrid“ valdomi elektros energijos perdavimo tinklų sistema yra sujungta su Europos sistema, t. y. sujungtos valstybių narių, Norvegijos, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės kontrolės sritys, ir jai pavaldžios sistemos.</p> <p>2022 metais AB „Litgrid“ nesukūrė naujų ir neplėtė esamų tiesioginių jungčių tarp pastočių arba tinklo ir elektrinių, kuriose per visą gyvavimo ciklą išmetama daugiau CO₂ nei 100 g CO₂e/kWh. Kadangi pavienių elektrinių CO₂ išmetimų duomenų AB „Litgrid“ neturi, remiantis viešai prieinama informacija darytina prielaida, kad elektrinėmis, viršijančiomis šiame techninės analizės kriterijuje numatytą ribą yra tos, kurios elektros energijos gamybai naudoja biokurą, mazutą, gamtines dujas bei atliekas.</p> <p>Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 reikalavimų per 2022 metus AB „Litgrid“ neįrenginėjo.</p> <p>Todėl ši veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų. Prisidėjimas prie kitų aplinkos tikslų neanalizuojamas.</p>
„Tetas“	Svarus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo	<p>4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas</p> <p>Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.</p>	<p>„Tetas“ 2022 metais vykdė veiklą elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus AB „Litgrid“ bei elektros energijos skirstymo sistemos operatoriaus AB „Energijos skirstymo operatorius“ tinkluose, kurios abi yra sujungta su Europos sistema, t. y. sujungtos valstybių narių, Norvegijos, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės kontrolės sritys, ir jai pavaldžios sistemos.</p> <p>Pagal I priedo 4.9 punkte apibrėžtus techninės analizės kriterijus, bendrovė vykdė veiklas:</p> <p>(c) perdavimo ir skirstymo transformatorių, kurie atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 548/2014 (178) I priede nustatytus 2 pakopos reikalavimus (2021 m. liepos 1 d.), ir vidutinės galios transformatorių, kurių didžiausia įtampa neviršija 36 kV ir kurie atitinka standarte EN 50588-1</p>

		<p>(179) nustatytus AAA0 lygio reikalavimus dėl nuostolių be apkrovos, įrengimas;</p> <p>(d) įrangos ir infrastruktūros statyba ir (arba) įrengimas ir eksploatavimas, kai pagrindinis tikslas yra didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą arba naudojimą;</p> <p>(e) įrangos įrengimas siekiant padidinti elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes ir sudaryti sąlygas plėtoti ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įskaitant:</p> <p>(i) jutiklius ir matavimo priemones (įskaitant meteorologinius jutiklius, skirtus atsinaujinančios produkcijos prognozavimui);</p> <p>(h) perdavimo sistemų jungiamosios linijos statyba ir eksploatavimas, jei viena iš sistemų atitinka reikalavimus.</p> <p>Todėl ši veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų. Prisidėjimas prie kitų aplinkos tikslų neanalizuojamas.</p>	
		<p>7.6. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas</p> <p>Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos.</p>	<p>UAB „Tetas“ 2022 metais vykdė veiklą, kuri apima saulės elektrinių namams ir įmonėms montavimą, techninę ir eksploatacinę saulės elektrinių priežiūrą.</p> <p>Pagal I priedo 7.6 punkte apibrėžtus techninės analizės kriterijus, ši veikla atitinka (a) dalį - fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.</p> <p>Todėl ši veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų. Prisidėjimas prie kitų aplinkos tikslų neanalizuojamas.</p>

10.4.5 Reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams analizė

Atliekant šią analizę, siekiama nustatyti, ar taksonominė ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems 5 aplinkosaugos tikslams pagal Europos Komisijos 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus žalos kitiems aplinkos tikslams nedarymo techninės analizės kriterijus. Kadangi nustatyta, kad visos anksčiau identifikuotos taksonominės ekonominės veiklos prisideda prie klimato kaitos švelninimo tinklo, analizė atliekama vadovaujantis Europos Komisijos 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priedo A, B, C, D ir E priedėlius, kuriuose ir apibrėžiami reikšmingos žalos nedarymo kriterijai.

„EPSO-G“ grupės įmonė	Taksonominės veiklos (taxonomy-eligible)		
	Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede nurodyta veikla	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai pagal (ES) 2021/2139 I priedo A, B, C, D ir E priedėlius	Komentarai
AB „Amber Grid“	4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika.	AB „Amber grid“ veikla neatitinka šio kriterijaus , kadangi nėra atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas.
		3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.
		4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos Vykdant šią veiklą įvertinama, ar yra galimybė naudoti itin patvarią ir perdirbama įrangą bei komponentus, kuriuos lengva išmontuoti ir atnaujinti, ir, kai įmanoma, jie naudojami.	Įrengdama fotovoltinę saulės energijos technologiją, bendrovė AB „Amber Grid“ rinkosi patvarią technologiją, kurios gyvavimo ciklas apima nemažiau 25 metų. Pasirinktos įrangos našumas po 10 metų veikimo – 93%, po 25 metų veikimo – 85 proc. Todėl vertinama, kad pasirinkta technologija atitinka šį kriterijų.
		5) Taršos prevencija ir kontrolė	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.
		6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus. Pagal Direktyvą 2011/92/ES atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė. Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.	Įrengdama fotovoltinę saulės energijos technologiją, bendrovė AB „Amber Grid“ atliko saulės elektrinių modulių įrengimo priešprojektinę galimybių studiją. Poveikio aplinkai vertinimas nebuvo atliekamas, kadangi jis nebuvo būtinas pagal galiojančius teisės aktus - saulės energijos technologiją AB „Amber Grid“ įrengė savo teritorijoje. Todėl vertinama, kad pasirinkta technologija atitinka šį kriterijų.

UAB „Energy cells“	4.10. Elektros energijos kaupimas Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika.	UAB „Energy cells“ veikla neatitinka šio kriterijaus , kadangi nėra atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas.
		3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga Tuo atveju, kai hidroakumuliacinė kaupimo sistema nėra sujungta su vandens telkiniu (upe), veikla atitinka šio priedo B priedėlyje nustatytus kriterijus. Tuo atveju, kai hidroakumuliacinė kaupimo sistema yra sujungta su vandens telkiniu (upe), veikla atitinka 4.5 skirsnyje („Elektros gamyba iš hidroenergijos“) nurodytus kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar nedaroma reikšminga žala tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai.	Kadangi UAB „Energy cells“ įrengti elektros energijos kaupimo įrenginiai nėra hidroakumuliaciniai ir nėra sujungti su vandens telkiniais, laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.
		4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos Parengtas atliekų tvarkymo planas, kuriuo užtikrinamas maksimalus pakartotinis naudojimas arba perdirbimas gyvavimo ciklo pabaigoje pagal atliekų hierarchiją, be kita ko, sudarant sutartis su atliekų tvarkymo partneriais, svarstant finansines prognozes ar oficialius projekto dokumentus.	UAB „Energy cells“ vadovaujasi aplinkosaugos reikalavimų taikymo veikloje tvarkos aprašu, kuriame išsamiai paaiškinti ir bendrovėje taikomi veikloje susidarančių atliekų tvarkymo principai. UAB „Energy cells“ veikloje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir tvarkymą yra patikėjusi reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos ilgalaikės aptarnavimo sutartys. Bendrovės rangovai taip pat vykdo susidarančių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaitą, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms. Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.

		5) Taršos prevencija ir kontrolė	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas
		6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas Pagal Direktyvą 2011/92/ES atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė. Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.	UAB „Energy cells“, atlikdama elektros energijos kaupimo įrenginių įrengimą, poveikio aplinkai vertinimo procedūros ar analizės nevykdė, kadangi energijos kaupimo įrenginiai buvo įrengti jau veikiančiose elektros perdavimo skirstymo pastotėse. Toks sprendimas priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu bei poįstatyminiais teisės aktais, paremtais Direktyva 2011/92/ES. Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.
AB „Litgrid“	4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas. Infrastruktūra, skirta tam, kad būtų sukurta tiesioginė jungtis arba išplėsta esama tiesioginė jungtis tarp pastotės arba tinklo ir elektrinės, kurioje per visą gyvavimo ciklą išmetama daugiau CO ₂ nei 100 g CO ₂ e/kWh, reikalavimų neatitinka. Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 straipsnyje nustatytų pažangiųjų matavimo sistemų reikalavimų, įrengimas reikalavimų neatitinka.	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus. Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika.	AB „Litgrid“ veikla neatitinka šio kriterijaus, kadangi nėra atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas.
		3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas
		4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	AB „Litgrid“ yra parengusi atliekų tvarkymo planą ir įgyvendina jį pagal bendrovėje galiojantį aplinkosaugos reikalavimų taikymo bendrovės veikloje tvarkos aprašą. AB „Litgrid“ veikloje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą yra patikėję reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos atliekų tvarkymo sutartys. Bendrovėje taip pat vykdoma veikloje susidarančių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaita, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms. Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.
		5) Taršos prevencija ir kontrolė	Vykdoma veikla, AB „Litgrid“ elektros energijos perdavimo tinklo objektuose

		<p>Antžeminės aukštos įtampos linijos:</p> <p>(a) statybvietėse vykdomai veiklai taikomi TFK bendrųjų aplinkos, sveikatos ir saugos gairių principai;</p> <p>(b) veikla atitinka taikomas normas ir taisykles, kuriomis siekiama apriboti elektromagnetinės spinduliuotės poveikį žmonių sveikatai, įskaitant Sąjungoje vykdomai veiklai taikomą Tarybos rekomendaciją dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 GHz) poveikio žmonėms apribojimo ir trečiojoje šalyse vykdomai veiklai taikomas 1998 m. Tarptautinės apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės komisijos (ICNIRP) gaires.</p> <p>Vykdamas veiklą polichlorintieji bifenuilai (PCB) nenaudojami.</p>	<p>dirbantiems rangovams taiko Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytus aplinkosaugos, sveikatos ir saugos reikalavimus. Bendrovės specialistai atlieka rangovų patikrinimus veiklos vietose, fiksuoja darbų saugos neatitikimus. Atliekamos darbus objektuose, šalia kurių yra įsikūrusios bendruomenės, AB „Litgrid“ iš anksto informuoja gyventojus apie galimą sunkiojo transporto ar atliekamų darbų keliamą triukšmą.</p> <p>AB „Litgrid“ yra atlikusi elektromagnetinių laukų, susidarantių prie aukštos įtampos elektros perdavimo linijų, išsamius matavimus. Rezultatai parodė, kad Lietuvos elektros perdavimo tinkle susidarantys elektromagnetiniai laukai visais atvejais atitinka Lietuvos higienos normoje įtvirtintus reikalavimus, neviršija nustatytų normos ribų ir dažnai yra žymiai mažesni nei nustatyta normose. Skirtingose elektros perdavimo tinklo atkarpose bendrovės specialistai išmatavo elektrinio bei magnetinio lauko stiprius po linijomis, greta linijų bei tolstant nuo jų. Elektrinio ir magnetinio lauko dydžiai skiriasi priklausomai nuo linijose esančios įtampos – 110 kV ar 330 kV – elektros perdavimo intensyvumo jose bei nuotolio.</p> <p>Polichlorintųjų bifenuilų (PCB) AB „Litgrid“ veikloje nenaudoja ir neturi įrenginių, kuriuose jie būtų naudojami.</p> <p>Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.</p>
		<p>6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas</p> <p>Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus</p> <p>Pagal Direktyvą 2011/92/ES atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė. Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.</p>	<p>AB „Litgrid“ poveikio aplinkai vertinimą atlieka tuomet, kai statomos visiškai naujos elektros perdavimo linijos. Rekonstruojant elektros perdavimo linijas daroma atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo. Poveikio aplinkai vertinimo metu, identifikuojamas ir potencialus poveikis biologinei įvairovei bei ekosistemoms.</p> <p>2022 metais AB „Litgrid“ atliko poveikio aplinkai vertinimo atranką dėl naujos 110 kV elektros perdavimo linijos Griškonys – Varėna statybos. Aplinkos apsaugos agentūra AB Litgrid pateikė išvadą, jog planuojamai</p>

			<p>perdavimo linijos Griškony – Varėna statybai poveikio aplinkai vertinimo atlikimas nėra privalomas.</p> <p>Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.</p>
UAB „Tetas“	<p>4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas</p> <p>Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.</p> <p>(c) perdavimo ir skirstymo transformatorių, kurie atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 548/2014 (178) I priede nustatytus 2 pakopos reikalavimus (2021 m. liepos 1 d.), ir vidutinės galios transformatorių, kurių didžiausia įtampa neviršija 36 kV ir kurie atitinka standarte EN 50588-1 (179) nustatytus AAA0 lygio reikalavimus dėl nuostolių be apkrovos, įrengimas;</p> <p>(d) įrangos ir infrastruktūros statyba ir (arba) įrengimas ir eksploatavimas, kai pagrindinis tikslas yra didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą arba naudojimą;</p> <p>(e) įrangos įrengimas siekiant padidinti elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes ir sudaryti sąlygas plėtoti ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įskaitant:</p> <p>(i) jutiklius ir matavimo priemones (įskaitant meteorologinius jutiklius, skirtus atsinaujinančios produkcijos prognozavimui);</p>	<p>2) Prisitaikymas prie klimato kaitos</p> <p>Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.</p> <p>Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika.</p>	<p>UAB „Tetas“ veikla neatitinka šio kriterijaus, kadangi nėra atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas.</p>
		<p>3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga</p>	<p>Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.</p>
		<p>4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos</p>	<p>UAB „Tetas“ atliekų tvarkymą įgyvendina pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus ir užsakovų keliamus reikalavimus. UAB „Tetas“ darbuotojai užtikrina veikloje susidarantių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą pagal sudarytas sutartis su leidimus turinčiais atliekų tvarkytojais. Veikloje susidarantių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaita, jos perduodamos tokias atliekas superkančioms įmonėms.</p> <p>UAB „Tetas“ veikla organizuojama vadovaujantis ISO 14001 aplinkosaugos standartą atitinkančia vadybos sistema. 2022 metais atlikus šios sistemos auditą negauta jokių papildomų rekomendacijų veiklos gerinimui.</p> <p>Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.</p>
		<p>5) Taršos prevencija ir kontrolė</p> <p>Antžeminės aukštos įtampos linijos:</p> <p>(a) statybvietėse vykdomai veiklai taikomi TFK bendrųjų aplinkos, sveikatos ir saugos gairių principai;</p>	<p>Vykdoma veikla, UAB „Tetas“ elektros energijos perdavimo tinklo ir skirstymo tinklo objektuose taiko Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytus aplinkosaugos, sveikatos ir saugos reikalavimus. Bendrovės specialistai atlieka darbuotojų patikrinimus veiklos vietose, fiksuoja darbų saugos neatitikimus.</p>

	<p>(h) perdavimo sistemų jungiamosios linijos statyba ir eksploatavimas, jei viena iš sistemų atitinka reikalavimus.</p>	<p>(b) veikla atitinka taikomas normas ir taisykles, kuriomis siekiama apriboti elektromagnetinės spinduliuotės poveikį žmonių sveikatai, įskaitant Sąjungoje vykdomai veiklai taikomą Tarybos rekomendaciją dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 GHz) poveikio žmonėms apribojimo ir trečiojoje šalyse vykdomai veiklai taikomas 1998 m. Tarptautinės apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės komisijos (ICNIRP) gaires.</p> <p>Vykdamas veiklą polichlorintieji bifenilai (PCB) nenaudojami.</p>	<p>UAB „Tetas“ veikla organizuojama vadovaujantis aplinkosaugos ISO 14001 bei darbuotojų saugos ir sveikatos ISO 45000 standartais atitinkančiomis vadybos sistemomis. 2022 metais atlikus šios sistemos auditą negauta jokių papildomų rekomendacijų veiklos gerinimui.</p> <p>UAB „Tetas“ atstovai vykdo veiklą antžeminės aukštos įtampos linijose, kuriose, kaip nustatyta AB Litgrid, susidarantys elektromagnetiniai laukai visais atvejais atitinka Lietuvos higienos normoje įtvirtintus reikalavimus, neviršija nustatytų normos ribų ir dažnai yra žymiai mažesni nei nustatyta normose.</p> <p>UAB „Tetas“ nevykdo veiklos, kurioje būtų naudojami polichlorintieji bifenilai (PCB).</p> <p>Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.</p>
	<p>6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas</p> <p>Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus</p> <p>Pagal Direktyvą 2011/92/ES atliktas poveikio aplinkai vertinimas (PAV) arba analizė. Jei buvo atliktas PAV, aplinkos apsaugos tikslais įgyvendintos reikiamos poveikio švelninimo ir kompensuojamosios priemonės.</p>	<p>UAB „Tetas“ atlieka veiklą, laikydamiesi elektros energijos perdavimo ir elektros energijos skirstymo operatorių atliktose poveikio aplinkai vertinimo procedūrose, perdavimo ir skirstymo tinklus valdančių bendrovių taisyklėse bei įstatymuose nustatytų apribojimų. UAB „Tetas“, atlikdama rangos ar statybos darbus, nevykdo poveikių aplinkai vertinimo nei analizės procedūrų.</p> <p>Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.</p>	
	<p>7.6. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas</p> <p>Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos.</p>	<p>2) Prisitaikymas prie klimato kaitos</p> <p>Veikla atitinka šio priedo A priedėlyje nustatytus kriterijus.</p> <p>Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai reikšminga kai kurių šio priedėlio II skirsnio lentelėje nurodytų rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika.</p>	<p>UAB „Tetas“ veikla neatitinka šio kriterijaus, kadangi nėra atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas.</p>
		<p>3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga</p>	<p>Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas</p>

	(a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.	4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas
		5) Taršos prevencija ir kontrolė	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas
		6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas

Apibendrintai galima teigti, kad nė viena anksčiau identifikuota taksonominė veikla pilnai neatitinka visų reikšmingos žalos nedarymo kriterijų pagal (ES) 2021/2139 I priedo A, B, C, D ir E priedėlius, todėl laikytina, kad „EPSO-G“ grupės įmonėse reikšmingos žalos nedarymo kriterijus atitinkančių taksonominių veiklų nėra (vadovaujantis sąlyga, kad kriterijus atitinkanti taksonominė veikla yra tokia, kuri svariai prisideda prie bent vieno ar daugiau Deleguotame akte nustatytų aplinkos tikslų ir yra nedaranti reikšmingos žalos nė vienam iš jų).

10.4.6. Atitiktis nustatytiems būtiniausioms apsaugos priemonėms vertinimas

Identifikuotų taksonominių veiklų atitiktis nustatytiems būtiniausioms apsaugos priemonėms vertinimas atliekamas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 2020 m. birželio 18 d. dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo 18 straipsniu. Jame nurodoma, kad:

1. [...] būtiniausios apsaugos priemonės – tai procedūros, kurias ekonominę veiklą vykdanči įmonė įdiegia siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, įskaitant aštuoniose pagrindinėse konvencijose, nurodytose Tarptautinės darbo organizacijos Deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, ir Tarptautinėje žmogaus teisių chartijoje nustatytus principus ir teises.
2. Įgyvendindamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytas procedūras, įmonės turi laikytis principo „nedaryti reikšmingos žalos“, nurodyto Reglamento (ES) 2019/2088 2 straipsnio 17 punkte.

Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2019/2088 2019 m. lapkričio 27 d. dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje 2 straipsnio 17 punkte nurodoma, kad:

17) tvarios investicijos – investicijos į ekonominę veiklą, kuriomis prisidedama siekiant aplinkosaugos tikslo, pavyzdžiui, tokios investicijos, kurios matuojamos pagrindiniais efektyvaus išteklių naudojimo rodikliais, tokiais kaip energijos, atsinaujinančiosios energijos, žaliavų, vandens ir žemės naudojimas, pagaminamų atliekų kiekis, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ar poveikis biologinei įvairovei ir žiedinei ekonomikai; investicijos į ekonominę veiklą, kuria prisidedama prie socialinio tikslo įgyvendinimo, visų pirma investicijos, kuriomis prisidedama sprendžiant nelygybės klausimus, arba kuriomis skatinama socialinė sanglauda, socialinė integracija ir darbo santykiai, arba investicijos į žmogiškąjį kapitalą arba palankių ekonominių ar socialinių sąlygų neturinčias bendruomenes, su sąlyga, kad tokios investicijos nedaro reikšmingos žalos nė vienam iš šių tikslų, o bendrovės, į kurias investuojama, laikosi gerosios valdymo praktikos, visų pirma, kiek tai susiję su patikimomis valdymo struktūromis, santykiais su darbuotojais, darbuotojų atlygio ir mokestinių prievolių vykdymu.

EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms IV dalyje nustatyta, kad atsižvelgdamos į tarptautiniu mastu pripažintas žmogaus teises, valstybių, kuriose jos vykdo veiklą, tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje, taip pat atitinkamus tos šalies įstatymus ir kitus teisės aktus, įmonės turėtų:

1. gerbti žmogaus teises, kas reiškia, jos turėtų vengti pažeidinėti kitų asmenų žmogaus teises ir siekti spręsti neigiamas žmogaus teisių pažeidimų, kuriuose jos dalyvavo, pasekmes;
2. savo veiklos kontekste vengti sukelti neigiamą poveikį žmogaus teisių srityje ar prisidėti prie tokių veiksmų ir imtis priemonių, kuomet toks poveikis kyla;
3. ieškoti būdų, kaip išvengti arba sušvelninti neigiamus poveikius žmogaus teisių srityje, kurie dėl verslo ryšių yra tiesiogiai susiję su įmonės veikla, prekėmis ar paslaugomis, net jeigu įmonė savo veiksmais neprisideda prie tokio neigiamo poveikio;
4. priimti įmonės vidaus politikos įsipareigojimą gerbti žmogaus teises;
5. atlikti išsamų patikrinimą dėl žmogaus teisių laikymosi, atsižvelgiant į įmonės dydį, tipą ir veiklos pobūdį, o taip pat į neigiamo poveikio žmogaus teisių srityje rizikos dydį;
6. užtikrinti įstatymais paremtus procesus, skirtus pašalinti neigiamą poveikį žmogaus teisių srityje, kai įmonės nustato, jog jos sukėlė ar prisidėjo prie tokio poveikio, ar bendradarbiauti tokiose procesuose.

Vertinant „EPSO-G“ grupės įmonių, vykdančių identifikuotas taksonomines veiklas, atitikimą nustatytoms būtiniausioms

apsaugos priemonėms, laikytina, kad didžiąją dalį numatytų priemonių „EPSO-G“ grupė yra įdiegusi visose įmonėse:

- „EPSO-G“ grupė 2018 metais yra patvirtinusi grupės Etikos kodeksą, kuriame nustatytos vienodos bendrosios elgesio gairės bendraujant ir bendradarbiaujant su vidaus ir išorės interesų turėtojais: paslaugų vartotojais, rangovais, verslo partneriais, akcininkais, valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene ir kt.
- „EPSO-G“ grupė 2021 metais yra patvirtinusi lygių galimybių politiką, kurioje viešai įsipareigojo gerbti žmogaus teises ir siekti, kad visose grupės įmonėse nebūtų žmogaus teisių pažeidimų;
- „EPSO-G“ grupė 2022 metais patvirtino diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo prevencijos tvarką, kurioje apibrėžtos diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo formos, jų atpažinimo būdai, prevencinės procedūros. Šiame dokumente taip pat apibrėžiami būdai, kuriais grupė užtikrina įstatymais paremtus procesus, skirtus pašalinti neigiamą poveikį žmogaus teisių srityje;
- „EPSO-G“ grupė 2022 metais įdiegė pasitikėjimo liniją grupės darbuotojams pranešti apie galimus diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo ar kitus galimus žmogaus teisių pažeidimo atvejus.

2022 metų lapkričio mėn. „EPSO-G“ valdyba patvirtino Tiekėjų etikos kodeksą, kuriame numatyti įpareigojimai įmonių grupės tiekėjams užtikrinti žmogaus ir darbuotojų teises savo veikloje. „EPSO-G“ grupės Tiekėjų etikos kodekse taip pat numatyta ir tiekėjų išsamaus patikrinimo jų veiklos vietose galimybė. Tiekėjų etikos kodeksas „EPSO-G“ grupės įmonėse pradėtas taikyti nuo 2023 metų pradžios.

Atsižvelgiant į atliktą vertinimą, laikytina, kad „EPSO-G“ grupės įmonės, vykdančios identifikuotas taksonomines veiklas, tik iš dalies atitinka būtinausių apsaugos priemonių reikalavimą.

10.4.7. Taksonominių, taksonomijos kriterijus atitinkančių bei ne taksonominių veiklų KPI apskaičiavimas

Taksonominių, taksonomijos kriterijus atitinkančių bei ne taksonominių veiklų KPI apskaičiavimas atliekamas vadovaujantis Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/2178 2021 m. liepos 6 d., kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę.

KPI apskaičiavimai ir atskleidimai pateikiami remiantis Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2178 2 straipsniu, kuriame numatoma, kad:

1. ne finansų įmonės atskleidžia Reglamento (ES) 2020/852 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, kaip nustatyta šio reglamento I priede.
2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama lentelių forma naudojant šio reglamento II priede pateiktus šablonus.

Apskaitos politika

Grupės pajamų (grynosios apyvartos) dalis pripažįstama tvaria ekonomine veikla aplinkos atžvilgiu ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje pajamų dalyje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus pajamos pilna apimtimi;
- rangos darbų, atliekamų elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams vykdant energetikos įrenginių plėtrą ir eksploataciją;
- elektros energijos kaupimo įrenginių pajamos pilna apimtimi, kai bus pradėtos uždirbti.

Taksonominės veiklos pajamos pripažįstamos vadovaujantis 15 - tuoju TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“, 1-uju TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir susijusiais standartais ir TFAAK išaiškinimais, vadovaujantis finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte aprašyta apskaitos politika.

Tarpusavio sandoriuose pajamos iš Grupės bendrovės atliktų rangos darbų elektros perdavimo operatoriui ir elektros energijos kaupimo įrenginių operatoriaus suteiktų paslaugų (ateityje) elektros perdavimo operatoriui, eliminuojamos vadovaujantis 10-to TFAS Konsoliduotosios finansinės ataskaitos nuostatomis.

Grupės kapitalo išlaidų dalis pripažįstama atitinkančia tvarumo kriterijus aplinkos atžvilgiu ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje kapitalo išlaidų sumoje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus kapitalo išlaidos pilna apimtimi;

- dujų perdavimo operatoriaus ar kitų Grupės bendrovių išlaidos į atsinaujinančių energetikos išteklių įrenginių įsigijimą ar statybą;
- elektros energijos kaupimo įrenginių instaliavimo išlaidos pilna apimtimi;

Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos pripažįstamos vadovaujantis 16 - tuoju TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“, 38-tuoju TAS „Nematerialusis turtas“. Tarpusavio sandoriuose iš Grupės kapitalinių išlaidų yra eliminuojama rangos darbų marža (nerealizuotas pelnas), vadovaujantis 10-tojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ nuostatomis.

Grupės veiklos išlaidų dalis pripažįstama kaip atitinkančia tvarumo kriterijus veiklos dalimi ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje veiklos išlaidų sumoje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus veiklos išlaidos pilna apimtimi;
- elektros energijos kaupimo įrenginių operatoriaus veiklos išlaidos (pradėjus generuoti pajamas) pilna apimtimi;
- rangos darbus vykdančios Grupės bendrovės veiklos išlaidų dalis, proporcingai tenkanti teikiant rangos paslaugas elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams;

Taksonominės veiklos išlaidos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, 1-uuju TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“, tarpusavio sandorių eliminavimas vykdomas, vadovaujantis 10-tojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ nuostatomis.

I PRIEDAS. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ LAIKYMAŠI

„EPSO-G“ ir jos patronuojamos bendrovės laikosi 2010 metų liepos 14 dienos. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos „EPSO-G“, nes „EPSO-G“ yra valstybės valdoma įmonė (toliau – VVĮ).

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi „EPSO-G“ įmonių grupėje įgyvendinamo, grupės lygiu buvo patvirtinta Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalai atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymas „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir grupės įmonių interneto svetainėse atskleidžiant ir pateikiant informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

Skaidrumo gairėse nurodyta, kad VVĮ vadovaujasi „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu. Informacija apie tai, kaip „EPSO-G“ laikosi šio kodekso nuostatų, yra atskleista „EPSO-G“ metinio pranešimo II priede, „EPSO-G“ pranešime apie „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi.

Žemiau pateikiama struktūrizuota informacija dėl Skaidrumo gairių vykdymo:

„EPSO-G“ interneto tinklapyje turi būti skelbiama informacija ir vykdomi kiti reikalavimai	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Teisinis statusas, jeigu „EPSO-G“ pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi	Neaktualu
Informacija apie valstybei atstovaujančią instituciją, t. y. Lietuvos Respublikos Energetikos ministeriją ir nuoroda į jos interneto svetainę	Vykdoma
Veiklos tikslai, vizija ir misija	Vykdoma
Struktūra	Vykdoma
Vadovo duomenys*	Vykdoma
Valdybos pirmininko ir narių duomenys*	Vykdoma
Stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys*	Neaktualu
Komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys*	Vykdoma
<i>*Skelbiami šie duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis; nurodoma, ar kolegialaus organo narys yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys.</i>	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) „EPSO-G“ įstatiniame kapitale	Vykdoma
Vykdomi specialieji įpareigojimai, kurie nustatomi pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintas rekomendacijas: nurodomas specialiųjų įpareigojimų tikslas, einamaisiais kalendoriniais metais jiems vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai ir teisės aktai, kuriais VVĮ pavesta vykdyti specialųjį įpareigojimą, nustatomos specialiojo įpareigojimo vykdymo sąlygos ir (arba) reguliuojama kainodara	Vykdoma
Informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus	Vykdoma
Jei „EPSO-G“ yra kitų juridinių asmenų dalyvė (netaikoma dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms), tokių juridinių asmenų pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), interneto tinklalapių adresai	Neaktualu
Metinių finansinių ataskaitų rinkinys, metinis pranešimas, taip pat metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada „EPSO-G“ interneto svetainėje turi būti paskelbti per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo	Vykdoma

„EPSO-G“ tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai, „EPSO-G“ tarpiniai pranešimai interneto svetainėje turi būti paskelbti ne vėliau kaip per 2 mėnesius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui	Vykdoma
Atsižvelgiant į tai, kad „EPSO-G“ yra patronuojanti bendrovė, papildomai interneto tinklapyje turi būti skelbiama ši informacija:	
Įmonių grupės struktūra	Vykdoma
Dukterinių ir paskesnio lygio dukterinių bendrovių:	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Interneto tinklalapių adresai	Vykdoma
„EPSO-G“ valdomų akcijų dalis (procentais) bendrovių įstatiniame kapitale	Vykdoma
Metinės konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir konsoliduotieji metai pranešimai	Vykdoma
Interneto tinklapyje turi būti skelbiami šie dokumentai, vykdomi kiti reikalavimai:	
„EPSO-G“ įstatai	Vykdoma
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių „EPSO-G“ nustatymo	Vykdoma
Veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi	Vykdoma
Atlyginimų politika, apimanti „EPSO-G“ vadovo darbo užmokesčio ir „EPSO-G“ sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą	Vykdoma
„EPSO-G“ metai ir tarpiniai pranešimai	Vykdoma
Ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados	Vykdoma
Aukščiau nurodyti dokumentai skelbiami PDF formatu ir sudaromos techninės galimybės juos išsispausdinti	Vykdoma
Finansinių ataskaitų rinkiniuose, pranešimuose turi būti skelbiama / vykdomi kiti reikalavimai:	
„EPSO-G“ apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus	Vykdoma
„EPSO-G“ rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį	Vykdoma
„EPSO-G“ be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą	Vykdoma
„EPSO-G“ metiniame pranešime, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama²:	
Trumpas verslo modelio aprašymas	Vykdoma
Informacija apie svarbius įvykius, įvykius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę „EPSO-G“ veiklai	Vykdoma
Veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai	Vykdoma
Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai	Vykdoma
Specialiųjų įpareigojimų vykdymas	Vykdoma
Investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus	Vykdoma
Rizikos valdymo politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Dividendų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Atlyginimų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius	Vykdoma

² Jeigu informacija laikoma VVĮ komercine (gamybine) paslaptimi ar konfidencialia informacija, VVĮ gali tokios informacijos neatskleisti, tačiau atitinkamai VVĮ metiniame pranešime turi būti nurodyta, kad ši informacija neatskleidžiama, ir nurodyta neatskleidimo priežastis.

VVJ, kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais	Vykdoma
Konsoliduotajame metiniame pranešime pateikiama įmonių grupės struktūra, taip pat kiekvienos dukterinės bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), valdomų akcijų dalis (procentais) dukterinės bendrovės įstatiniame kapitale, finansinių metų finansinius ir nefinansinius veiklos rezultatai	Vykdoma
„EPSO-G“ tarpiniame pranešime pateikiamas trumpas „EPSO-G“ verslo modelio aprašymas, ataskaitinio laikotarpio finansinių veiklos rezultatų analizė, informacija apie per ataskaitinį laikotarpį įvykusius svarbius įvykius, taip pat pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodiklius ir jų pokyčius, palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu	Vykdoma

II PRIEDAS. UAB „EPSO-G“ pranešimas apie „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi

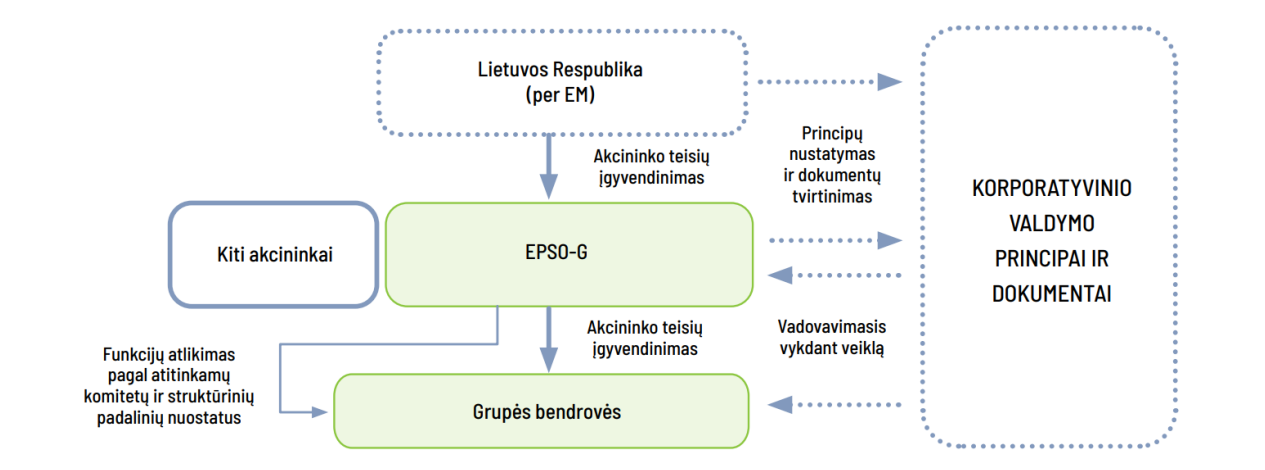
Vadovaudamasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 metų liepos 14 dienos nutarimu Nr. 1052, bei „EPSO-G“ įmonių grupės Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, „EPSO-G“ (toliau – Bendrovė arba EPSO-G) šiame pranešime atskleidžia, kaip laikomasi „Nasdaq Vilnius“ patvirtinto listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečiai nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

„Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso rekomendacijų įgyvendinimas „EPSO-G“ yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei plačios apimties informacijos atskleidimą EPSO-G interneto svetainėje, siekiant pateikti informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

1. Bendrovės valdysenos ataskaitos laisvos formos santrauka:

Valstybės valdoma UAB „EPSO-G“ yra patrunuojanti „EPSO-G“ įmonių grupės (toliau – Grupė) bendrovė. Valdymo bendrovės UAB „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau tekste - EM). Bendrovės valdymo struktūrą, valdysenos modelį nustato Bendrovės įstatai, vienintelio akcininko – EM 2018-04-24 patvirtintos UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės (nauja redakcija patvirtintas 2022-12-29) bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo politika. Visi paminėti dokumentai yra skelbiami viešai Bendrovės interneto puslapyje.

1 paveikslas. Principinė EPSO-G korporatyvinio valdymo įgyvendinimo schema.

Bendrovės valdymo struktūra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas;
- valdyba (5 nariai, iš kurių 3 nepriklausomi nariai, kiti 2 nariai nominuoti vienintelio akcininko Energetikos ministerijos);
- Grupės mastu veikiantys komitetai:
- atlygio ir skyrimo komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai);
- audito komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai).
- generalinis direktorius.

Grupėje veikia centralizuotas vidaus auditas. Siekiant užtikrinti vidaus audito nepriklausomumą, nustatyta, jog vidaus audito vadovą skiria ir atleidžia valdymo bendrovės valdyba, kurioje daugumą sudaro nepriklausomi nariai. Vidaus auditas taip pat yra atskaitingas „EPSO-G“ audito komitetui, kurio sudėtyje taip pat dauguma nepriklausomų narių. Vidaus audito rekomendacijas analizuoja Bendrovės valdyba bei tvirtina priemonių planą rekomendacijų įgyvendinimui.

„EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politikos pagrindu yra diegiama vieninga Grupėje rizikų valdymo sistema pagal tarptautinėje praktikoje taikomus COSO ERM standartus, apibrėžiančius rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo principus bei atsakomybes. Rizikų valdymo koordinavimas yra vykdomas Grupės mastu.

Gerajai valdysenos praktikai užtikrinti „EPSO-G“ grupėje yra patvirtintos veiklos politikos. Jos yra skirtos įdiegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią darbuotojams sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir

skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui. Siekiant užtikrinti veiklos politikų veiksmingumą, Bendrovė kasmet „EPSO-G“ valdybai rengia Grupės veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitą. Atskirų Grupės įmonių veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitos yra pristatomos ir atitinkamos bendrovės valdybai.

Įgyvendindami akcininko lūkesčių laiške keliamus tikslus, „EPSO-G“ valdymo bendrovė yra nustačiusi pagrindinius principus, o tam tikrais atvejais ir konkrečias taisykles, šiose veiklos srityse Grupės mastu:

„EPSO-G“ remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei „Nasdaq Vilnius“ rekomendacijose, kituose tarptautiniu mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

2. Struktūrizuota lentelė

PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS	TAIP / NE/ NEAKTUALU	KOMENTARAS
1 principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.	TAIP	Bendrovė turi vienintelį akcininką.
Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	TAIP	Visos Bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, vienos akcijos nominali vertė 0,29 Eur.
Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t. y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.	TAIP	Bendrovės įstatų 44 str. nurodyti atvejai, kuomet reikalingi vienintelio akcininko pritarimai – šie atvejai nustatyti, atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės pagrindinis turtas yra dukterinių bendrovių akcijos.
Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	TAIP	Akcininkas gali balsuoti raštu.

Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai ³ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
2 principas: Stebėtojų taryba 1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams. Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.		
1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

³ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

<p>4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi⁴ stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
--	-----------	---

<p>5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
---	-----------	---

<p>6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
--	-----------	---

2. Stebėtojų tarybos sudarymas

Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.

<p>1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
---	-----------	---

⁴ Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

2.	Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3.	Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
4.	Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
5.	Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
6.	Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

<p>7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
<p>3 principas: Valdyba</p> <p>3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.</p>		
<p>1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.</p>	TAIP	Bendrovės įstatų 38 p. nurodyta, kad Bendrovės valdyba tvirtina Grupės veiklos strategiją, kurioje, be kita ko, suformuluojama bendra Įmonių grupės misija ir vizija. Taip pat valdyba reguliariai svarsto ataskaitas apie strategijos įgyvendinimą (įstatų 39 str.).
<p>2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai Įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka Įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.</p>	TAIP	Bendrovės įstatų 42 punkte nurodyta, jog Bendrovės valdyba atlieka priežiūros funkcijas.

<p>3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės įstatų 38 numatyta, kad Bendrovės valdyba svarsto ir tvirtina Įmonių grupės mastu taikomus Įmonių grupės lygio dokumentus: politikas, svarbiausių Įmonių grupės veiklų gaires, o taip pat kitus Įmonių grupės lygio dokumentus, kurie Įmonių grupės bendrovėse taikomi tiesiogiai pilna apimtimi, išskyrus atvejus, jeigu yra priimti pagrįsti konkrečios Įmonių grupės bendrovės atitinkamų valdymo organų sprendimai dėl išimčių iš šių korporatyvinių dokumentų taikymo. Tvirtindama minėtus dokumentus Valdyba gali nustatyti ir jų įgyvendinimo priemones.</p> <p>Taip pat atskirais sprendimais valdyba paveda generaliniam direktoriui teikti reguliarias ataskaitas apie valdybos sektinus rodiklius (pvz., Bendrovės strategiją, veiklos planą, biudžetą ir pan.).</p>
<p>4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į <u>EBPO geros praktikos rekomendacijas</u>⁵ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovėje galioja įvairūs dokumentai, užtikrinantys aukščiausio lygio vidaus kontrolę, etikos bei atitikties valdymo priemones, pavyzdžiui:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vidaus auditas atskaitingas Bendrovės valdybai, kuri formuojama iš išorinių narių (3 nariai nepriklausomi); 2. audito komitetas formuojamas iš daugumos nepriklausomų narių, kam taip pat atskaitingas vidaus auditas; 3. Bendrovėje galioja Etikos kodeksas, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Korupcijos prevencijos politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės paramos politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politika, UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika ir kt.

⁵ Nuoroda į EBPO gerosios praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

<p>1. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės įstatuose numatyta, kad Bendrovės generalinį direktorių skiria valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas.</p> <p>Bendrovės įstatų 78 p. numatyta, kad valdyba, vertindama kandidato į Generalinius direktorius tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį šiuose Įstatuose ir teisės aktuose nustatytiems reikalavimas ir tuo tikslu gali pareikalauti iš kandidato pateikti šią atitiktį pagrindžiančius dokumentus ir (ar) kreiptis į kompetentingas institucijas dėl reikalingos informacijos apie kandidatą suteikimo.</p>
<p>2. Valdybos sudarymas</p>		
<p>1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės valdybos narių atranka vykdoma pagal LR Vyriausybės nustatytą tvarką. Renkant Valdybos narius užtikrinama, kad valdybos sudėtyje būtų ne mažiau kaip 3 (trys) nepriklausomi nariai, jų nepriklausomumą nustatant pagal privalomai taikomų teisės aktų ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikoje įtvirtintus kriterijus, taip pat siekiama, jog valdybos nariai turėtų kompetencijas, atsižvelgiant į valdybos atsakomybės sritis ir funkcijas; esant galimybei, siekiama, jog į valdybą nebūtų skiriami Bendrovės darbuotojai.</p> <p>Kasmet valdybos nariai atlieka savo veiklos įsivertinimą. Taip pat kasmet valdybos veiklą įvertina Atlygio ir skyrimo komitetas, kuris pateikia apibendrintas rekomendacijas dėl Grupės kolegialių organų veiklos tobulinimo.</p>

2.	Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	TAIP	Bendrovės įstatų 32 str. numatyta, jog susirinkimas, vertindamas kandidato į valdybos narius tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį įstatuose ir taikytinuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. Pagal Bendrovės įstatų 33 str. kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui kandidato interesų deklaraciją. Informacija apie paskirtus valdybos narius skelbiama ir atnaujinama Bendrovės internetiniame tinklalapyje. Metiniame pranešime papildomai ši informacija nėra kartojama, tačiau metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie valdybos pirmininką, generalinį direktorių ir vyriausiąjį finansininką ir Vidaus audito padalinio vadovą.
3.	Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.	TAIP	Valdybos nariai supažindinami su Bendrovės struktūra bei veikla. Pasidalinama pagrindiniais Bendrovės korporatyviniais dokumentais.
4.	Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.	TAIP	Valdybos narius 4 metų kadencijai. Valdybos narys negali eiti Valdybos nario pareigų nepertraukiamai daugiau kaip 2 (dvi) pilnas valdybos kadencijas iš eilės ir bet kuriuo atveju negali eiti Valdybos nario pareigų nepertraukiamai ilgiau kaip 10 (dešimt) metų iš eilės.
5.	Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyti kriterijai, kuriems esant asmuo apskritai negali būti renkamas valdybos nariu. Pagal Bendrovės įstatų 51 p., valdybos pirmininkas turėtų būti nepriklausomas valdybos narys.

6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės protokoluose yra fiksuojamas valdybos narių dalyvavimas bei balsavimas priimant sprendimus. Valdybos dalyvavimas posėdžiuose nurodomas metiniame pranešime. Kiekvienais metais Bendrovės valdybos nariai atlieka savo veiklos vertinimą, kurio rezultatus pateikia akcininkui bei Atlygio ir skyrimo komitetui.
7. Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi ⁶ , turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	TAIP	Tiek Bendrovės interneto tinklalapyje, tiek metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie Bendrovės valdybos narius, specifiskai nurodant nepriklausomus narius.
8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas priima sprendimus dėl atlygio gairių, taikomų nustatant atlygį už veiklą Bendrovės ir Įmonių grupės valdyboje.
9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.	TAIP	Atsižvelgiant į siekį stebėti Bendrovės valdybos narių interesų konfliktų nebuvimą, kiekvienais metais valdybos nariai atnaujina savo interesų deklaracijas. Bendrovėje yra patvirtinta UAB „EPSO-G“ Įmonių grupės Kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politika. Taip pat, Bendrovės įstatuose numatyta, kad valdybos nariai gali dirbti kitą darbą ar užimti kitas pareigas, kurios būtų suderinamos su jų veikla Valdyboje, įskaitant, bet neapsiribojant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą, darbą valstybės ar statutinėje tarnyboje, pareigas Bendrovėje bei kituose juridiniuose asmenyse (laikantis įstatuose nustatytų ribojimų) tik iš anksto apie tai informavę valdybą.

⁶ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

		<p>Valdybų nariai yra pasirašę įsipareigojimus saugoti konfidencialią informaciją.</p> <p>Su valdybos nariais nėra sudaryti susitarimai dėl nekonkuravimo – tokių sutarčių poreikis nenustatytas.</p>	
10.	<p>Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Ji turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	TAIP	<p>Valdyba kasmet atlieka savo veiklos įsivertinimą, jos pagrindu rengia veiklos tobulinimo planą. Apibendrinti valdybos veiklos vertinimo rezultatai pateikiami Bendrovės metiniame pranešime.</p>
<p>4 principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>			
1.	<p>Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.</p>	NEAKTUALU	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>

<p>2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.</p>	TAIP	<p>Bendrovės įstatuose numatyta, kad valdyba savo sprendimus priima Valdybos posėdžiuose, kurių rengiama tiek, kiek reikalinga, kad Valdyba galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir priimti jos kompetencijai priskirtus sprendimus.</p> <p>Bendrovės valdyba kiekvienų metų pradžioje pasitvirtina einamųjų metų eilinių posėdžių grafiką bei veiklos planą (preliminarius klausimus atitinkamam valdybos posėdžiui).</p>
<p>3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	TAIP	<p>Pagal Valdybos darbo reglamentą medžiaga valdybai turi būti pateikiama 5 d. d. iki eilinio posėdžio.</p>
<p>4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	NEAKTUALU	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai Komitetų paskirtis ir sudarymas</p> <p>Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai.</p> <p>Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.</p>		

<p>1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus⁷.</p>	TAIP	Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ valdybos sudaryti įmonių grupės atlygio ir skyrimo bei Inovacijų ir plėtros komitetai (į pirmąjį posėdį rinkosi 2020-01-06, detalesnė informacija pateikiama metiniame pranešime), kurie veikia pagal jį formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus, bei „EPSO-G“ vienintelio akcininko sudarytas grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris veikia pagal jį formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus.
<p>2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.</p>	TAIP	Atsižvelgiant į tai, jog atlygio ir skyrimo klausimai yra glaudžiai susiję, šio klausimų sprendimui reikalingi tos pačios kvalifikacijos ekspertai, nuspręsta formuoti vieną atlygio ir skyrimo komitetą.
<p>3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.</p>	NEAKTUALU	Žr. 5.1.1. p.
<p>4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.</p>	TAIP	Bendrovės įstatų 7.7 - 7.9 skyriai reglamentuoja komitetų Grupėje sudarymą bei kompetenciją. Minėtuose įstatuose nurodyta, kad Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetai susideda iš ne mažiau kaip 3 narių. Atlygio ir skyrimo komitete užtikrinama, kad iš 3 narių sudėtyje būtų bent 1 nepriklausomas narys, o Audito komitete – bent 2 nepriklausomi nariai. Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetų pirmininkai yra nepriklausomi komitetų nariai, nei vienas iš jų nėra valdybos pirmininko pareigų.

⁷ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

		Atlygio ir skyrimo komitete bei audito komitete ne visi nariai yra paskirti iš EPSO-G valdybos. Po vieną narį į kiekvieną iš komitetų yra paskirta, atsižvelgiant į kompetenciją, vykdant išorinę atranką į nepriklausomo komiteto nario vietą.	
5.	Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.	TAIP/NE	Komitetams įgaliojimai suformuoti EPSO-G įstatuose bei komitetą formuojančio organo sprendimu – atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai patvirtinti EPSO-G valdybos sprendimu, o audito komiteto veiklos nuostatai patvirtinti EPSO-G vienintelio akcininko sprendimu, kaip tai leidžia Lietuvos banko patvirtinti Reikalavimai audito komiteto nariams. Komitetų veiklos nuostatai skelbiami viešai EPSO-G interneto svetainėje. Komitetų sudėtis, veikla ir kt. informacija pateikiama Grupės metiniame pranešime.
6.	Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejis, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	TAIP	Komitetų veiklos nuostatuose numatyta teisė komitetų nariams savo nuožiūra kviesti į savo posėdžius EPSO-G įmonių grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalauti, kad būtų atliekami būtini veiksmai, reikalingi komitetų funkcijoms atlikti.
1. Skyrimo komitetas.			
1.	Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:	TAIP	EPSO-G Atlygio ir skyrimo komitetas veikia kaip Bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra:

<p>1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.</p>		<p>1. padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose įmonių grupės bendrovėse;</p> <p>2. teikia rekomendacijas įmonių grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo;</p> <p>3. teikia rekomendacijas dėl įmonių grupės politikų, reglamentuojančių atlygio politiką bei darbuotojų veiklos vertinimą;</p> <p>4. teikia rekomendacijas dėl kritinių pareigybių paminimo planavimo sistemos.</p>
<p>1. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	TAIP	<p>Veiklos nuostatuose numatyta, kad Atlygio ir skyrimo komitetų šaukimo iniciatyvos teisę turi įmonių grupės valdybos arba vadovai, tuo pačiu pasiūlydami posėdžio darbotvarkę, pateikdami su klausimais susijusių medžiagą bei sprendimo projektus.</p> <p>Nuostata nėra praktiškai aktuali šiuo metu, nes valdyboje nėra Bendrovės darbuotojų.</p>
<p>2. Atlygio komitetas.</p>		
<p>Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1. teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išaitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti;</p> <p>2. teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą;</p> <p>3. reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.</p>	TAIP	<p>Žr. 5.2.1. punktą.</p>
<p>1. Audito komitetas.</p>	TAIP	

<p>1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą⁸.</p>		<p>EPSO-G Audito komitetas veikia kaip Bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra:</p>
<p>2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.</p>		<p>4. vykdo Grupės bendrovių finansinių ataskaitų rengimo bei audito atlikimo proceso priežiūrą;</p> <p>5. atsakingas už Grupės bendrovių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymosi užtikrinimą;</p> <p>6. atsakingas už Grupės bendrovių vidaus kontrolės, rizikos valdymo ir vidaus audito sistemų, veiklos procesų veiksmingumo priežiūrą;</p> <p>7. atsakingas už Grupės bendrovių auditoriaus ir (ar) audito įmonės ne audito paslaugų teikimo kontrolę;</p> <p>8. užtikrina sistemos dėl skundų teikimo veikimą, skundų nagrinėjimą;</p> <p>9. vertina sandorius su susijusiomis šalimis.</p>
<p>3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad komiteto nariai savo nuožiūra gali kviesti į savo posėdžius įmonių grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalauti, kad būtų atliekami būtini veiksmai, reikalingi komiteto funkcijoms atlikti.</p>

⁸ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

<p>4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.</p>	TAIP	<p>Audito komitetas periodiškai, ne rečiau kaip kartą per ketvirtį yra supažindinamas su vidaus audito ataskaitomis bei ne rečiau kaip kartą per pusmetį - vidaus audito planu ir dėl jų gali teikti rekomendacijas Grupės bendrovių valdyboms.</p> <p>Audito komitetas organizuoja susitikimus su išorės auditoriais, aptariant auditorių darbo programą bei audito metu kilusius neaiškumus, o atlikus išorės auditą, su išorės auditoriais aptariamos jų išvados ir rekomendacijos. Audito įmonė kiekvienais metais pradėdama metinius auditus Audito komitetui ir bendrovėms pateikia savo nepriklausomumo deklaraciją.</p>
<p>5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p>	TAIP	<p>Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas užtikrina efektyvų sistemos dėl skundų teikimo veikimą bei proporcingą ir nepriklausomą pateiktų skundų tyrimą. Įgyvendinant šią funkciją, Audito komiteto pirmininkas nedelsiant informuojamas apie reikšmingus gautus skundus, taip pat Audito komitetui periodiškai teikiama ataskaita apie Grupės bendrovėse gautus visus skundus, jų tyrimą bei atliktų tyrimų išvadų pagrindu priimtus sprendimus.</p>
<p>6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>	TAIP	<p>Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas kas ketvirtį teikia veiklos ataskaitą Valdybai.</p> <p>Taip pat teikia metinę veiklos ataskaitą EPSO-G eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui bei Valdybai.</p>
<p>6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą. Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		

<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	TAIP	<p>Tokia pareiga nustatyta valdybos darbo reglamente, pasirašomoje sutartyje su valdybos nariu bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikoje.</p> <p>Bendrovės įstatų 33 p. numato, kad kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo nedelsiant informuoti valdybą apie bet kokias naujas aplinkybes dėl ko gali kilti interesų konfliktas.</p>
<p>7. principas: Bendrovės atlygio politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>		
<p>1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>	TAIP	<p>Bendrovėje yra taikoma UAB „EPSO-G“ vienintelio akcininko patvirtintos atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra skelbiamos viešai.</p> <p>Bendrovėje yra taikoma UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politika visa apimtimi. Politika yra skelbiama viešai.</p>
<p>2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išaitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.</p>	TAIP	<p>Visos galimos kolegialių organų bei darbuotojų atlygio formos yra nustatytos Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairėse bei UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politikoje. Abu dokumentai yra skelbiami viešai.</p>
<p>3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.</p>	TAIP	<p>Bendrovėje taikomos Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios reglamentuoja fiksuotą mėnesinį atlygį kolegialių organų nariams. Valdybos nariams nėra mokamas atlygis, kuris priklausytų nuo Bendrovės rezultatų.</p>

<p>4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	TAIP / NE	<p>UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politikoje nustatyta, jog grupės bendrovėse nesudaromi išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių (išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba). Išmokų, susijusių su darbo santykių pasibaigimu, dydžiai nustatomi atsižvelgiant į darbo teisės normose įtvirtintus privalomai mokėtinus minimalius tokių išmokų dydžius, išskyrus išimtinius atvejus, kuriais dėl objektyvių priežasčių susitariama dėl didesnių išmokų. Apie tokių išmokų išmokėjimus ir jų išmokėjimo pagrindus turi būti informuojama atitinkama Grupės bendrovės valdyba jos artimiausiame posėdyje.</p>
<p>5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.</p>	NEAKTUALU	<p>Įmonėje nėra taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema.</p>
<p>6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinę vertę turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	TAIP	<p>Informacija apie Bendrovės atlygio politikos įgyvendinimą ir vidutiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami Bendrovės metiniame pranešime, kurs skelbiamas Bendrovės interneto tinklalapyje.</p> <p>Viešai skelbiama informacija apie darbuotojų atlygį kas ketvirtį Bendrovės interneto svetainėje.</p>

<p>7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritarti visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	TAIP	<p>Bendrovės valdybos nariams atlygį nustato Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Nustatant atlygį taikoma Atlygio už veiklą UAB „EPSO-G“ ir UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra patvirtintos UAB „EPSO-G“ vienintelio akcininko.</p> <p>Įmonėje nėra taikomos minimos schemos.</p>
<p>8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.</p>	TAIP	<p>Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje įtvirtinti tikslai didinti interesų turėtojų informuotumą ir supratimą apie UAB „EPSO-G“ įmonių grupės bei atskirų grupės bendrovių veiklas; užtikrinti darbuotojų įsitraukimą; kurti ir palaikyti tvarius ir pasitikėjimu grįstus santykius su interesų turėtojais.</p>
<p>2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.</p>	TAIP	<p>Bendrovė su Bendrovės darbuotojų atstovais vykdo konsultacijas, derybas, pasitarimus dėl Bendrovėje vykdomų veiklos procesų.</p> <p>Interesų turėtojai gali dalyvauti Bendrovės valdyme tiek, kiek tai numato įstatymai.</p>
<p>3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>	TAIP	<p>Žr. 8.1. ir 8.2. punktus.</p>

<p>4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovės internetiniame tinklalapyje Korupcijos prevencija skiltyje yra skelbiami pasitikėjimo linijos kontaktai. Parengtoje pranešimo pateikimo formoje kviečiama pranešti apie UAB „EPSO-G“ ir tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų bendrovių (LITGRID AB, „Amber Grid“ AB, BALTPool UAB, „TETAS“ UAB, „GET Baltic“ UAB) vadovų ir darbuotojų daromos teisės aktų nuostatų ir elgesio normų pažeidimus; vykdomų ūkinių operacijų ir apskaitos pažeidimus; kyšininkavimą, papirkinėjimą, prekybą poveikiu, piktnaudžiavimą; interesų konfliktus, nepotizmą ir kronizmą; vykdomų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų pažeidimus. Šiuo adresu informacija siunčiama tik EPSO-G korupcijos prevencijos pareigūnui, kuris užtikrina jos siuntėjo konfidencialumą.</p> <p>UAB „EPSO-G“ įmonių grupės mastu veikiantis audito komitetas užtikrina, sistemos dėl skundų teikimo veikimą, skundų nagrinėjimą.</p> <p>Numatoma artimiausiu metu sukurti sistemą, leidžiančią informaciją teikti grupės mastu veikiančiam audito komitetui.</p>
<p>9. principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovėje veikia UAB „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje nurodyta informacija atskleidžiama Bendrovės metiniame pranešime ir interneto svetainėje.</p>
<p>bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;</p>	<p>TAIP</p>	<p>-</p>
<p>bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;</p>	<p>TAIP</p>	<p>-</p>
<p>asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;</p>	<p>TAIP</p>	<p>-</p>

bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	TAIP	-
esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	TAIP	-
galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	TAIP	-
bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	TAIP	-
pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	TAIP	-
bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	TAIP	-
socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	TAIP	-
Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patrunuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	TAIP	UAB „EPSO-G“ kaip patrunuojanti bendrovė atskleidžia informaciją apie Grupės finansinius rezultatus bei Grupės bendrovių veiklą.
1. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principė.	TAIP	Bendrovė metiniame pranešime ir interneto svetainėje atskleidžiama ši informacija.
2. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką, nėra listinguojama.
10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		

1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	TAIP	Nepriklausomą auditorių skiria visuotinis akcininkų susirinkimas.
2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.	TAIP	Auditoriaus atrankos procese aktyviai dalyvauja Grupės mastu veikiantis audito komitetas. Audito komitetas teikia rekomendaciją Bendrovės valdybai dėl auditoriaus kandidatūros. Galutinį sprendimą priima visuotinis akcininkų susirinkimas, kurį šaukia bei sprendimų projektus teikia valdyba.
3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	TAIP	Audito įmonė ne audito paslaugas teikia vadovaujantis UAB „EPSO-G“ Audito komiteto patvirtinta UAB „EPSO-G“ įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar iš bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politika. Per ataskaitinį laikotarpį audito įmonės gautas užmokestis už Grupės bendrovėms suteiktas ne audito paslaugas, skelbiamas metiniam pranešime. Ne audito paslaugų teikimą prižiūri grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris, kaip minėta 10.2 p., aktyviai dalyvauja auditoriaus atrankos procedūroje. Taigi audito komitetas teikdamas valdybai rekomendaciją dėl auditoriaus, turi visą reikalingą informaciją apie auditorius.